

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ

ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА ДУШАТА

ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ

СЪБОРНО СЛОВО

1935–1936

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ

**ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА
ДУШАТА**

ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ

**СЪБОРНО СЛОВО
1935—1936**

ИЗДАТЕЛСТВО БЯЛО БРАТСТВО
София 2009

Настоящото издание включва беседи, публикувани в
сборниците:

ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА ДУШАТА

беседи, държани на Седемте рилски езера и София, 1935

ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ

съборни беседи, София, Изгрев, 1936

© Издателство Бяло Братство, 2009

ISBN 978-954-744-118-7

Съдържание

ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА ДУШАТА

Седемте рилски езера, 1935

Радвайте се, 6.08.	9
Царският път на душата, 7.08.	10
Млад, възрастен и стар, 9.08.	11
Две естества, 11.08.	18
Божественият ръб, 12.08.	38
Новораждане, 14.08.	48
Несъвместими неща, 16.08.	58
Пробни страдания, 18.08.	63
Ценност на нещата, 21.08.	77
Проява на Любовта, 23.08.	88
Сочни храни, 25.08.	104

София, Изгрев, 1935

Ще дойде отвътре, 1.09.	114
С човечески езици, 1.09.	133
Стари и нови разбирания, 2.09.	153
Всичко е за добро, 3.09.	174
Отворени книги, 4.09.	191
Кристализиране на човешката душа, 6.09.	209

ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ

София, Изгрев, 1936

Да им дам живот, 19.08.	221
Вътрешна връзка, 20.08.	234
Външна и вътрешна любов, 21.08.	247
Основни черти на новото 22.08.	264
Проникване, 23.08.	280
Човешко и Божествено, 26.08.	302
Проявеният и неприявеният, 29.08.	313
Пътища на Любовта, 30.08.	323
За слава Божия, 20.09.	334
Двете полушария, 22.09.	343
 Речник на остарели и чужди думи	 354
Обяснителни бележки	355

ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА ДУШАТА

Беседи

държани на Седемте рилски езера

1935

6 август – 25 август

РАДВАЙТЕ СЕ!

Йоан, 8-ма глава

Радвайте се на това, което става!

Не скърбете за това, което не става!

Всяко нещо, което става, е от Бога. Всяко нещо, което не става, е от хората. Щом нещо не става, не скърбете. Щом нещо става, радвайте се.

Радвайте се на едната глава, която имате; не скърбете, че нямате две глави, т.е. не скърбете за двете глави, които нямате.

На високо място с голяма раница не се качвайте! Който се качва на високо място с голяма раница, далече не може да отиде.

Засега това е достатъчно. Ако ви се даде повече, ще се натоварите много и няма да можете да се качвате нагоре.

Да слезем сега долу, да се радваме на онова, което става, и да не скърбим за онова, което не става.

6 август, 5 ч. с.

ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА ДУШАТА

Йоан, 10:12-22

Съблюдавайте следните четири неща в живота си:

- Пази свободата на душата си, силата на духа си, светлите мисли на ума си и добрите чувства на сърцето си!

- Гледай на добрите си постъпки като на скъпоценни камъни, които си придобил в живота си! Те са награда на твоя живот.

- Радвай се повече на пътя на Светлината, в който ходиш, отколкото на изгубения път на тъмнината, който си напуснал! Помнете: царският път на душата е добрата мисъл на духа.

- Радвай се повече на малкото, което расте и се увеличава, отколкото на голямото, което се смалява и изхабява.

Когато Слънцето изгрява, светлината се възцарява.

Когато Слънцето залязва, тъмнината се въдворява.

Съблюдавай разумния порядък на Божествената Душа, в който силата предшества свободата, свободата предшества светлата мисъл, светлата мисъл предшества добрите чувства, добрите чувства предшестват добрите постъпки. По този път се постига щастие, което търсиш.

Помни и не забравяй:

Ти не си пратен на Земята да глождиш изоставените кости на твоите предци.

Всяка разумна душа има свое определено място в света.

Бъди благодарен на това, което ти е дадено!

Изплитай своето благоденствие тъй, както паякът изплита своята мрежа.

7 август, 5 ч.с.

МЛАД, ВЪЗРАСТЕН И СТАР

Ще прочета 15-а глава от Евангелието на Йоан.

Тази глава няма пряко отношение към вас. В нея Христос изяснява на учениците Си причината на големите противоречия, на които те са се натъкнали.

Учениците на Христа очаквали да бъдат приети от света с венци, както мнозина са приемали, но не излязло така. Затова Христос казва: „Ако светът ви ненавижда, знайте, че преди вас Мене е възненавидял.“ На какво основание светът ненавижда учениците Христови?

Христос продължава по-нататък: „Ако бяхте от света, светът би любил своето; понеже не сте от света, но Аз ви избрах от света, затова той ви ненавижда.“ Помнете: слугата не може да седи по-високо от господаря си. „Ако Мене изгониха, и вас ще изгонят; ако пазят Словото Ми, и вашето ще пазят. Онези, които Ме ненавиждат, ненавиждат и Моя Отец.“ Значи светът не е познал Христа, не е познал и Бога. Мнозина се запитват защо не могат да обичат. Те не могат да обичат, защото не познават Любовта. Следователно който не обича, той е от онези, които гонят Христа. Каквото Бог изпраща до него, той все го гони. Той е от света. Щом мразиш, щом ненавиждаш – ти си от света. Щом обичаш – ти не си от света. Човек се движи между две състояния, между два момента: ту обича, ту мрази. Това всеки го е изпитал и се чуди защо е така. Христос е обяснил причината на тези противоречия в човешкия живот.

Както виждате, за всеки даден случай всяко нещо в живота може да се прояви по един или по друг начин. Виждате едно цвете, което току-що е цъфнало. Приближавате се до него и усещате неговия аромат, неговото благоухание. Вие го помирисвате и се радвате на неговата миризма. Вашата радост е радостта на самото цвете. След няколко дена отивате пак при цветето и усещате, че то мирише лошо. Защо? – Защото е започнало вече да гние, да се разлага, да изсъхва. Вие скърбите, защото самото цвете скърби. Ако не бяхте

отишли при цветето, нямаше да изпитате неговата скръб, но същевременно нямаше да изпитате и радостта му. На другата година, когато цветето отново оживее и цъфне, вие пак го посещавате, пак изпитвате радостта му. Щом се отдалечите от него, то започва да гние, да съхне, да скърби. Значи когато посещавате цветята, те оживяват, цъфтят и се радват; щом ги напущате, щом се отдалечавате от тях, те започват да гният, да съхнат и да скърбят.

Преведете тази мисъл и вижте какво приложение може да има в живота. Вие се стремите към хубавото, което Бог е създал, както към цветята. Отивате при него, радвате се, благодарите за неговото благоухание. Щом поседите известно време при великото, красивото, вие веднага търсите друго нещо, искате да промените състоянието си и напущате хубавото, красивото. Като усети това, красивото започва да губи своето благоухание, вследствие на което се явява скръбта, страданието в живота. За кого посаждат житото в земята? За кого житото претърпява страдания? За кого става нужда да го мелят на воденицата? За кого месят брашното? За кого пекат хляба на фурната? Ще кажете, че житното зърно минава през страдания заради себе си. – Не, житното зърно е страдало в земята, на хромела, в нощвите, в огъня все за другите – да вземат от него всичко полезно, каквото съдържа, докато го поставят в затвор. Яденето е затвор за житото. Като вземете всичко, каквото житото съдържа, най-после го изхвърляте навън като непотребно. Докато е затворено у вас, житото плаче, скърби, а вие се радвате, скачате и пеете, защото използвате всичко, каквото съдържа то. Щом го оберете, както трябва, и го изхвърлите навън, вие започвате да плачете и да тъжите.

Следователно знайте, че когато се радвате и скърбите, не сте вие, които се радвате и скърбите: житото, което сте приели в себе си, се радва и скърби. В този смисъл вашата скръб ще бъде истинска само тогава, когато се поставите на мястото на житото. Докато не сте на неговото място, вие сте актьори, които играят чужди роли: излизате на сцената и представяте пред публиката страданието на житото. Обаче да

представяте чуждите страдания е едно нещо, а сами да страдате е друго нещо. Да представяте страданията на другите хора – в това няма нищо реално. Реално е само онова, което в момента става. Следователно, когато дойдете на мястото на житото и започнат да ви мелят, да ви месят, да ви пекат, да ви ядат, тогава само ще разберете какво нещо е страданието. Тогава вие ще плачете и скърбите, а другите ще се радват. Скърбящият е житото, което се пече в пещта; който се радва, той пък яде опеченото в пещта.

Защо скърби житото? – Защото го пекат, защото го турят в затвор. Кога хората се радват? – Когато ядат от житото, което е минало през ред изпитания и страдания. Обаче радостта на хората още не е Божествена. Какво нещо е Божествената радост? – Когато е създал света, Бог го е украсил с безброй звезди, слънца и планети. Тогава Слънцето запитало Господа: „Каква ще бъде моята работа?“ Господ му казал: „Твоята работа ще се заключава в това, когато сутрин изгряваш, на хората работа да занасяш.“ – „Ами като заляза, какво ще правят хората?“ – „Тогава почивка ще им оставяш.“ Оттук ще извадите следното заключение: човек не може да работи, преди Слънцето да е изгряло, и не може да почива, преди Слънцето да е залязло. Всяко ново начало, всяко ново положение е работа, в която човек влиза. Всеки край, всяко завършено положение носи почивка. Когато завърши добре работата си, човек може да почива.

Често се говори за млади, за възрастни и за стари хора. С няколко думи ще представя какво нещо е младият, какво е възрастният и какво – старият.

Младият извира, възрастният тече, старият се влива.

Младият се ражда, възрастният расте, старият умира.

Младият пее, възрастният работи, старият пари събира.

Младият цапа, възрастният чисти, старият уроци дава.

Младият цъфти и връзва, възрастният зрее, старият плодове продава.

Младият на майка си пее, възрастният я утешава, старият надписи ѝ закачва и знаменита я прави.

Това са мисли, които изразяват сегашното положение

на хората. Тези мисли са подобни на законите, с които си служат в съдопроизводството. Когато някой човек направи погрешка или престъпление, законът веднага го хваща. И тогава, според еди-кой си член от закона, този човек се наказва или оправдава.

Ще дам още едно определение за младия, за възрастния и за стария. Младият е Любовта, възрастният – Истината, старият – Мъдростта. Бъди като тях!

Любовта дава, Истината разпределя, Мъдростта огражда.

Като не разбират тия положения, съвременните хора се натъкват на ред противоречия в живота си и се оплакват, че работите им не вървят гладко. На много хора работите не вървят гладко, но и речта им не върви правилно. Защо? – Защото местността, по която се движат, е планинска. Когато се изкачва по някоя планина, човек обикаляя оттук-оттам, търси гладък, равен път. Той среща на пътя си различни препятствия, които му пречат да върви напред. Следователно, когато речта на човека не върви гладко, това показва, че в ума му едновременно изпъкват много мисли, които се сблъскват помежду си. Всяка мисъл иска да излезе напред, вследствие на което човек се спъва и речта му не излиза гладко. От всички мисли, които се сблъскват в ума на човека, той трябва да приеме само една, най-съществената и важна, и на нея само да даде ход. От много мисли, от много идеи човек трябва да приеме само една. Колкото по-малко идеи има човек, толкова по-гладко говори. Колкото по-много идеи има, толкова речта му е по-спъната, по-нервна. Всяка мисъл, всяка идея има тегло, което се отразява върху човешкия мозък. Колкото по-голямо е това тегло, толкова повече ще измъчи човека. Не е лесно да носи човек голям товар. Обаче не мислете, че всеки, който не може да говори, той има много идеи, много мисли. Често човек не може да говори добре и когато има малко мисли в ума си.

Всяка мисъл трябва да бъде поетична, музикална, т.е. да съдържа в себе си музика и поезия. За тази цел три фактора трябва да се хармонизират в нея: Любовта да е млада,

Истината да е възрастна и Мъдростта да е стара. Ако тези три фактора не са в хармония помежду си, мисълта не може да върви гладко: тя е лишена и от музика, и от поезия. Когато мисълта на човека не върви гладко, и животът му не върви добре. Значи между мисълта и живота на човека има тясна връзка. Когато Любовта, Мъдростта и Истината не присъстват в човека, мисълта му не върви право. Любовта е вечно млада – тя никога не остарява; Истината е всякога възрастна – тя никога не се изменя; Мъдростта е всякога стара. Понятията на съвременните хора за млад, за възрастен и за стар коренно се различават от нашите. Според нас стар е онзи, от когото младият излиза. Възрастен пък е онзи, който излиза от стария. Понеже Мъдростта е стара, от нея излизат и Любовта, и Истината.

Ето защо под Мъдрост разбираме проявите на Любовта и на Истината. В този смисъл Мъдростта е всякога стара, без да се изменя. Обаче вие не можете да повтаряте, да изговаряте една дума няколко пъти по един и същи начин. Например можете ли да изговорите думата *любов* сто пъти наред с една и съща интонация, с едно и също вдъхновение? – Не можете. Ако на сто души трябва да кажете, че ги обичате, като дойдете до последните, вие ще бъдете вкиснати, недоволни от повторението на тази дума. На първия от тях ще кажете с най-голямо разположение, че го обичате, а на последния ще кажете същото с най-голямо неразположение и досада. Когато хората се вкисват в Любовта, това показва, че те са дошли до крайния предел на своята любов, до последния човек, на когото трябва да кажат, че го обичат. Когато хората говорят сладко в Любовта, това показва, че те се намират пред първия човек, на когото трябва да кажат, че го обичат. Първата дума, първата хапка е най-сладка.

И тъй, за да мисли право, човек трябва да има светлина. Когато Слънцето изгрява, той вижда ясно цялата местност около себе си и може вече да говори за нея, може и да я рисува. Докато Слънцето не е изгряло, и учен да си, нищо не виждаш, нищо не можеш да говориш за нещата. Каквото е Слънцето за физическия свят, такова нещо представлява

Божествената светлина за съзнанието на човека. Щом тази Светлина проникне в човешкото съзнание, нещата стават ясни за него и той вижда всичко. Няма ли тази Светлина в съзнанието си, човек е в пълен мрак. Той казва: „Не виждам, не разбирам нещата.“ – Как да не виждаш? Как да не разбираш? – „Ако си на моето място, и ти няма да виждаш и да разбираш. Ако съм на твоето място, и аз ще виждам и разбирам като тебе.“ Който има Божествената светлина в съзнанието си, той сам за себе си свети. Който няма тази светлина, той носи малка свещица отвън, която ту запалва, ту изгасва и по този начин осветява своя път. Тази светлина изгасва и отново се запалва, вследствие на което човек се натъква на ред противоречия в живота си. Докато има противоречия, той всякога ще прави криви заключения за нещата. При такива разбирания животът не може да се обясни, нито може да се измени. Хората се нуждаят от нови разбирания, които да внесат радост и веселие в техния живот. Иначе животът ще остане за тях винаги неразбран, лишен от светлина, от радост и веселие. Такъв е животът на болния, на умрелия, на фалирания търговец. Болният на хоро не ходи. Умрелият с никого не говори. Фалираният търговец никому милостиня не прави.

Какво представлява тогава животът на съвременните хора? – Животът на съвременните хора е красиво занимание за напредналите Същества. Това, което за хората представлява неразбория, за напредналите Същества е предметно учение. Те оформят неразбраното и после го предават на хората в стройна, красива система. Ако напредналите, разумните Същества не го разберат, хората по никой начин не могат да го разберат. В това отношение човек представлява жива, написана книга, от която всеки може да чете. Само той не може да чете от своята собствена книга. Защо не можете да четете от вашата книга? – Защото написаното е на гърба ви. Кой как мине покрай вас, дойде зад гърба ви и започва да чете, да се чуди кой е написал тия ценни работи. Гърбът на човека представлява дрехата на неговото минало. Вие можете да прочетете написаното на тази дреха само когато

я съблечете. Това може да стане при условие, когато някой мъдрец пожелае да купи тази дреха. Тогава мъдрецът ще разкопчае дрехата и ще я съблече от гърба ви. Обаче мъдрецът предварително ще се уговори за цената на вашата дреха.

Скъпо струва дрехата на вашето минало! Щом я продадете, ще облечете нова, чиста дреха. Като не знаел какви ценни неща съдържа старата дреха, човек се е считал за нещастен, недоволен, сърдел се е на този, на онзи. На кого може да се сърди човек? – Човек може да се сърди само на онзи, който го обича. Той не може да се сърди на онзи, който не го обича. Следователно човек може да обича само онзи, на когото се е сърдил. По никой начин той не може да обича човек, на когото не се е сърдил.

9 август, 5 ч. с.

ДВЕ ЕСТЕСТВА

Йеремия, 8-а глава

Йоан, 17:10-22

В прочетената глава от пророк Йеремия нещата се описват според неговото вътрешно схващане. Пророкът предава нещата, както ги вижда, и то от такова разстояние, от което най-добре ги схваща. Той вижда какво правят хората, но не намира изходен път от положението, в което се намират. По отношение на хората пророкът се намира в положение на кредитор, който има да взема. Той знае само, че трябва да му се плати, но как ще му се плати, не се интересува. Докато длъжникът не плати дълга си, между кредитора и него не могат да се възстановят правилните отношения. Докато длъжникът не плати дълга си, кредиторът не може нищо да му проповядва. Каквото и да му проповядва, длъжникът не иска да слуша.

Разбойници хванали един американски мисионер, който започнал да им проповядва. Той искал да ги запознае с Евангелието. След като слушали известно време त्या проповеди, главатарят на разбойниците казал: „Много хубаво говориш, но пари ни трябва. Само с красиви думи тази работа не става. Пари ни трябва!“

Сега и вие не трябва да живеете с илюзии като този американски мисионер, че хората, между които живеете, лесно ще се споразумеят, лесно ще заживеят братски. Лесно е да се каже, че работите ще се оправят, че Царството Божие ще дойде на Земята, че хората ще станат братя помежду си, но мъчно се постига това. Днес, докато сте на Земята още, това е непостижимо. Това не стана във времето на Христа, няма да стане и във ваше време. Вие искате да постигнете тия неща още днес. Нито в сегашния живот, нито в бъдещия може да се говори за идване на Царството Божие на Земята. Защо? – Защото не сте готови още за Новия живот – за живота на безсмъртието. Докато живее само в плътта си, човек никога не може да придобие безсмъртие.

Бог създаде човека и го направи от две вещества: от материя, т.е. от плът, и от Дух. Казано е в Писанието: „И направи Бог човека от пръст; и вдъхна в ноздрите му дихание, и той стана жива душа.“ Пръстта всякога ще си остане пръст. Тя не може да наследи Царството Божие. Това, което е от земя, на Земята ще си остане, няма да влезе в Царството Божие. „Плът и кръв няма да наследят Царството Божие.“ Като не знаете това, вие се стремите към Земята, работите само за вашето физическо тяло. Като поотслабнете малко, като видите, че лицето ви е пожълтяло, очите ви са хлътнали, сърцето ви е отслабнало, вие веднага се уплашите. Няма защо да се плашите – това са все материални работи. Трябва ли да се плашите, че един от прозорците ви е счупен? Трябва ли да се смущавате, че някой ви е казал една обидна дума? Това са материални работи, пред които човек не трябва дълго да се спира.

Какво представляват съвременните хора? – От сутрин до вечер те се разправят изключително с материални работи: кой бил по-добре облечен и нахранен, кой имал по-хубава къща, кой заемал по-високо обществено положение, и т.н. Като погледнете човека, отвън той изглежда благочестив, смирен, а отвътре бушува, смущава се духът му, вследствие на което вътрешно той се раздвоява. Обикновено човек се стреми да се покаже такъв, какъвто не е в действителност. Каквото и да прави обаче, докато дава предимство на плътта, на животното в себе си, той все животното ще си остане. То мисли единствено да задоволи своите нужди, а за Царството Божие ни най-малко не се приготвя. Животното иска хляб, за да задоволи нуждите си. Щом задоволи глада си, за нищо друго не мисли.

Второто естество на човека е неговото духовно, т.е. Божествено начало. Божественото в човека има стремеж към великото, към възвишеното в света. Когато се казва, че Духът не отпада, разбираме Божественото, духовното начало в човека. Само то не отпада. Всички подтици, всички стремежи в човека се дължат на Божественото в него.

Всички хора се намират пред една задача – да се справят с материалната каша на своя живот. Те не са пратени на

Земята да живеят в тази каша, но да я използват за създаване на по-добри условия в живота си. С тази каша те могат да измажат къщите си, да ги изчистят, да ги направят удобни за живеене. Не е въпрос човек да се меси в тази каша, но трябва да я тури на работа. Това ще бъде опит, чрез който ще познаете каква е вашата вяра, колко сте търпеливи. Вярата на някои хора е като тази на заека. Заекът не може да разчита на своята вяра, нито на своята сила. Единственото нещо, на което заекът може да разчита, това са неговите дълги крака. Щом види опасност, той трябва да бяга – нищо повече. За заека бягането е свързано с мисълта. Щом бяга, той може и да мисли.

Човек трябва да мисли право. Правото мислене подразбира съпоставяне, последователност между фактите. Дошъл един човек на планината и от голяма ревност един от братята му забранил да пуши тютюн. Той се оплаква, че му забранили да пуши. Казвам: този, който ти е забранил да пушиш, сам не е разбирал какво трябва да прави. Ето, виж, тук на десетина места са наклали малки огньове, запушили са цялата местност, а на тебе казват да не пушиш. Техните огньове димят повече, отколкото твоята цигара. Както те имат право да палят огньове, така и ти имаш право да пушиш. Какво лошо има в това, че един човек е запалил цигара? – Той носи огъня в устата си. С това той иска да каже, че си приличате. Неговият огън е в устата, а вашият – отвън. Ще кажете, че не е позволено да се пуши тютюн. Не е позволено да се пуши тютюн, но и живи клекове да се горят не е позволено. Не е въпрос да се оправдава пушенето на тютюн, нито пък може да се забрани кладене на огън.

Ние не сме против огъня, но поддържаме идеята, че огънят трябва да е без дим, без пушек. „Възможно ли е това?“ – Ако днес не е възможно, в бъдеще ще е възможно. Това значи да дойдем до електрическата енергия. Само електрическата енергия може да даде огън без дим. Тъй щото, когато искате да забраните на някого да пуши, дайте му една по-висока идея от обикновената. Кажете му, че той може да пуши, но нека намери такъв тютюн, който да не дава дим и

да не съдържа в себе си никакво наркотично вещество. Като кажете така, в този човек ще се събуди нова мисъл и той ще започне да мисли. На всеки трябва да се даде свобода да се прояви според съзнанието си. Не упражнявайте никакво насилие върху съзнанието на човека. Всеки трябва доброволно да прави това или онова.

И наистина, всеки се стреми към свобода. Кога може човек да бъде свободен? За да бъде свободен вечер, като си ляга, леглото му трябва да бъде два пъти по-широко, отколкото е той сам, за да може лесно да се обръща на една или на друга страна. Ако леглото е широко, колкото тялото му, по никой начин той не може да бъде свободен. Ако дадат на човека храна, колкото на пчелата, може ли той да бъде свободен? – Не, за човека е нужна храна, колкото за 50 000 пчели най-малко. Само при това положение той може да бъде свободен. Щом яде повече от пчелите, човек ще свърши повече работа от тях. Значи свободата на човека е в зависимост от условията, при които се намира. Тия условия могат да бъдат външни и вътрешни.

Религиозните хора говорят за свобода, за Любов, за идване на Царството Божие на Земята, но тяхното разбиране по този въпрос е физическо, материално. Според тях идването на Царството Божие на Земята е подобно на излизането на човека от неговата стара бедна колиба и на влизането му в нова, голяма, богата къща. Каква е разликата между новата и старата къща? – Новата къща ще има повече стаи, по-хубава наредба, по-големи прозорци и т.н. Трябва ли да проповядвате на човека, че като дойде Царството Божие на Земята, той ще има нова, по-хубава, по-голяма къща от старата колибка? Ако е въпрос за нова къща, още днес той може да има такава. Не е нужно Царството Божие да дойде на Земята, за да има човек нова къща. Трябва ли да проповядвате на някого, че в идното прераждане ще има хубава голяма къща? – И в този живот той може да има нова хубава къща. Не е нужно да умре човек, да се роди втори път, за да има нова къща. И в новата къща той ще бъде такъв, какъвто е бил и в старата колиба. Важно е, като влезе човек в новата къща, да се измени, да се

прероди вътрешно. Тогава новата къща има смисъл. Тогава само идването на Царството Божие на Земята се осмисля.

И котката живее заедно с господаря си, яде от същия хляб, от който господарят яде, но все котка си остава, все същите навици си запазва. Като хване мишка, направо с козината я изяжда. Докато е господарят А в стаята, тя не смее да пипа нищо, дава вид, че се е възпитала. Щом господарят излезе от стаята, тя веднага намира сиренето или кашкавала и си хапва от него. Като види, че господарят влиза в стаята, тя веднага излиза вън, като че нищо не е пипала.

В процеса на развитието си човек трябва да изучава, да наблюдава състоянията си и да се пази от тях. Не само обикновените хора, но и напредналите Същества се поддават на състояния, които са вредни. Едно от тия състояния е унилоост, апатия. Това състояние се дължи на материалното естество на човека. Щом попадне под това състояние, човек се усеща слаб, немошен. Каквото предприеме, не може да го свърши. Дигне един товар, веднага го слага на земята – намира, че е тежък за него. Той изпада в положението на дете. Обаче това, което за детето е тежко, за възрастния не е тежко. Следователно унилоост, апатия, неразположение, тъга – това са обикновени състояния, присъщи на материалното, а не на духовното естество на човека. Докато е само в материята, човек ту скърби, ту се радва. Той е изложен на постоянни промени. Каквато е скръбта, такава е и радостта му.

В живота на Духа обаче тези бързи промени – от скръб на радост и от радост на скръб, са изключени. Духовният живот изключва резките промени. Когато Христос казва, че душата Му е прискърбна до смърт, това се отнася до материални, до човешки работи. Той се моли, търси начин да излезе от едно състояние и да влезе в друго. Много неща научи Христос на Земята. Той знаеше теоретически много закони, но тяхното приложение научи на Земята. Да опиташ, да превъзмogneш, да преустроиш нещата – това е истинско знание. Христос казва: „Както Ме е Отец научил, това правя.“ Той приложи знанието, което е добил от Отца, но много неща научи и от хората. Като дойде на Земята, хората започнаха да Го учат,

затова Той казваше: „Докога ще ви търпя?“ При Него идваха мнозина и Го запитваха: „Може ли човек да напусне жена си? Ето, хванахме тази блудница в престъпление. Според закона на Мойсей трябва да я убием с камъни. Ти какво ще кажеш?“ Христос трябваше да отговаря на много въпроси.

Като засягам тия въпроси, с това ни най-малко не искам да ви създавам нови противоречия. Аз не искам да предизвиквам и вашите противоречия, защото дъното на реката, през която тече вашият живот, и без това е кално. Който влезе във вашата река, без да иска, той все ще раздвижи тази кал, ще размъти водата ви. В който дом влезете днес, все ще раздвижите тази кал. Представете си: млад, красив момък влиза в едно благородно семейство, което има две красиви моми. Ако не умее да се държи добре, момъкът ще смути целия дом, т.е. ще повдигне калта от дъното на техния живот. Ако млада, красива мома влезе в един дом, дето има няколко момци, с незнанието си да се обхожда добре тя ще размъти техния живот, ще смути умовете на всички.

Ще кажете, че момъкът или момата са се влюбили. Че и котката се влюбва. Като види сиренето, и тя се влюбва. Щом се влюби в сиренето, тя веднага го задига. И котка, и човек могат да се влюбят и да смутят един дом, да размътят неговата вода, да повдигнат калта от дъното на неговия живот. Без да иска, всеки може да смути някого. Защо? – Защото на дъното на всеки човешки живот има утайки, които лесно се размътват. Като се размъти дъното на този живот, човек казва: „Защо трябваше да стане това нещо? Не можа ли да се избегне по някакъв начин?“ – За да не става това нещо, човек трябва да се справи с мътилката на своите желания. Да се справиш със силите и теченията на своите желания, това значи да ги организираш. Че си влязъл в един дом, че си погледнал красивите моми – това не е лошо. То не може да причини раздвижване на калта. Калта се е раздвижила от това, че като си погледнал една от красивите моми, ти си я пожелал за себе си и си помислил, че ще бъдеш щастлив с нея. Не само че няма да бъдат щастливи, но и двамата ще бъдат нещастни и ще се намерят в чудо – какво да правят, за

да излязат от това положение. Момата ще каже: „Ти ме взе от майка ми, която ме обичаше. Обещавахе ми много неща, но нищо не изпълни. Ти ме направи нещастна, ти разби живота ми.“ И момъкът ще каже същото на момата: „Докато бях при майка си, бях любим на нея. Ти ми обеща любовта си, но не ми я даде. Сега съм нещастен, самотен, измъчен в живота.“

Като изнасям тия примери от живота, искам да бъдете разумни, правилно да разбирате. Когато се гради къща, избират здрави греди. Ако някоя от гредите се окаже слаба, тя се счупва и не издържа тежестта, която поставят върху нея. Кой е виновен в случая: гредата или онзи, който гради къщата? Много от човешките желания са също така слаби, неиздържливи като върбовите греди. Турите ли такова желание при строежа на вашата къща, в скоро време то ще се огъне, няма да издържи. Кой е виновен за това: желанието или вие, които поставяте това желание за основа на вашия живот? Какво трябва да правите тогава? Или какво се изисква от вас? – От всеки човек се изисква разумност.

Влизате в една гостилница, изваждате кесията си и виждате, че имате пари само за един обяд. Разумността ви налага да хапнете толкова, колкото парите ви позволяват. Ама гостилничарят бил добър човек, той ще ви даде на кредит да ядете, колкото искате. Не, ти ще разчиташ на това, което имаш, а не на добрината на гостилничаря. Че е добър човек, това е друг въпрос. Редът на гостилничаря е съвсем друг. Той е написал едно обявление: „Днес с пари, утре без пари.“ Някой има 50 лева в джоба си. Влиза в една гостилница и казва: „Днес ще си заръчам богат обяд. Ще се нахраня като аристократ. Че за утре няма да имам парче хляб, не искам да зная. За утрешния ден Бог е промислил.“ – Да, Господ е промислил. Той е определил да прекараш утрешния ден в пост. Тогава ти ще започнеш да роптаеш защо Господ е наредил така. Господ е наредил добре, но защо ти не разпреди парите си, да ти стигнат за няколко дена? Ти трябваше да отидеш в някоя евтина гостилница, дето обядът струва десет лева. С тия 50 лева ти щеше да прекараш пет дена.

В Божествения свят нещата са строго определени. За всяко нещо има определено време, място и средства. Там нещата не стават механически. В Духовния свят, когато един яде, все едно, че всички ядат. Там няма завист. В който дом на Духовния свят влезете, никъде няма да намерите излишък. От това, което сутринта са купили, до вечерта нищо не остава. Ако остане нещо, гледат веднага да го раздадат. На другия ден се купува ново. На Земята обаче не е така. Тук всеки гледа да се осигури за утрешния ден. В Божествения свят осигуровки не съществуват. Земният порядък се различава коренно от Божествения. Ако искате да постъпвате според законите на Божествения свят, всички хора трябва да бъдат готови, да разбират законите на този свят и да се съобразяват с тях. Например вие имате едно кило маслини. Дойде някой ваш ближен в дома ви, беден човек. Вие искате да му помогнете и като се ръководите от Божествените закони, давате цялото кило маслини на вашия ближен, без да мислите за утрешния ден. Той взема маслините и не се замисля какво остава за вас, а гледа по-скоро да си отиде, да не би да го извикате назад, да си вземете част от маслините. И който дава, и който взема, трябва да постъпва според законите на Божествения свят. Не е нужно да дадете цяло кило маслини на един човек. На всекиго ще дадете по малко.

С този пример аз само обръщам вниманието ви – да знаете каква е Волята Божия. Волята Божия седи в това – да разберете реда и порядъка в Божествения свят и да живеете според този порядък. Като живеете по този начин, ще видите, че не сте далече от Царството Божие. Вие очаквате да дойде Христос втори път на Земята и тогава да влезете в Царството Божие. Христос и днес може да дойде на Земята и вие още днес можете да влезете в Царството Божие. Колкото е възможно това да стане след хиляди години, толкова е възможно да стане и днес. Някой очаква всичко от Христа, от Бога, като от свой Баща, Той да му помогне. Обаче когато Баща им дойде при тях, ще види, че някои още спят. Като погледне към тях, Той ще каже: „Нека си поспят тези деца.“ Много хора спят по 12 часа на ден. Ако всеки час е равен на

сто години, значи те спят цели 1200 години. През това време Баща им чака да се събудят от този дълъг сън.

Христос казва: „Не съм вече на света: Аз ида при Тебе.“ Значи Христос напуска света и отива при Отца Си. С това Той иска да каже, че напуска човешките разбирания, човешкия ред на нещата, и отива в Божествения свят, дето съществува друг ред и порядък. „Отче святий, опази в името Си тия, които Ми даде, за да бъдат едно, както ние.“ Когато всички станем едно, тогава сегашният и бъдещият живот ще представляват един велик, непреривен живот. В действителност между сегашния и бъдещия живот няма разлика. Животът на малкото дете и на възрастния човек е един и същ. Разликата е само в разбиранията им. Детето има едни разбирания за живота, а възрастният – други.

Като говоря за двете човешки естества, мнозина мислят, че могат лесно да се освободят от първото си естество – от естеството на плътта. Каквото и да се говори, каквото и да се пише в Свещените книги, невъзможно е човек да се освободи от естеството на своята плът. Борбата между плътта и Духа всякога е съществувала и ще съществува. Животът на Духа и животът на плътта, колкото и противоположни да са един на друг, толкова са и необходими за човешкото развитие. Без живота на плътта не може да има никакво развитие, никакъв прогрес. Оставете настрана плътта. Не се смущавайте от нея, но стремете се да я подчините на Духа – тя да му слугува. Възпитавайте плътта си във всички направления. Като ядете, разумно яжте. Всякога оставайте малко гладни. Не е въпрос да се измъчвате, да гладувате, но да оставате поне малко гладни. Ако хлябът е сух, турете го на пара да омекне; ако е мокър, турете го на огъня да се опече; ако е малко прашен, оцапан, измийте го с гореща вода.

Ако нямате нищо друго, освен хляб, представете си мислено, че на масата пред вас са сложени маслини или круши и че от време на време си вземате по една маслинка или круша. Ще кажете, че това са илюзии. Не, не са никакви илюзии. Хлябът съдържа в себе си всички хранителни материали. В него ще намерите всичко, каквото пожелаете. Ако

отидете в една гостилница, ще намерите голямо разнообразие, но това разнообразие се отнася само до формата, а не до същността. Хлябът съдържа всичко, каквото различните ястия съдържат, само че представени в друго състояние, а не както в сготвените материали. Хората днес употребяват бял, черен хляб, симид, баклава, но всичко това е приготвено все от тесто. Засега най-добрата храна, най-доброто ядене е хлябът. Днес хлябът има право на гражданство навсякъде. Човек може да живее само с хляб. Въпреки това, когато има само хляб, той не е доволен. Каквото и да яде, човек трябва дълго време да дъвче храната си. Мнозина ядат кокошки, агнета. Те могат да ядат всичко, каквото желаят, важно е обаче дали самите кокошки и агнета са съгласни да ги колят. Всяко нещо, което вършите, трябва да бъде съзнателно.

Като говоря тези неща, мнозина от вас бързат, искат да ги споделят със своите близки и познати. Вие не подозирате на какви мъчнотии се излагате по този начин. Като изнасяте своята сила, своите знания и богатства пред хората, с това събуждате в тях желанието и те да имат същите блага. Естествено е човек да желае да бъде богат, силен, учен. Всеки може да има тия блага, но съществува известен ред, по който нещата се придобиват. За да бъде богат, силен или учен, човек трябва да разполага с известни възможности в себе си за придобиване на това богатство. Между него и всяко едно от тия блага трябва да има известно съответствие. Богатството, знанието представляват товар, за носенето на който се изисква сила. Който има здрав гръбнак, само той може да носи тия блага на гърба си. Който няма здрав гръбнак, той трябва да носи товар според силите си.

Всяка идея има своя определена тежест. За да не изпитвате дълго време тежестта А, вие трябва да я пуснете на свобода, да не я държите затворена. Идеите са семена, които трябва да се посадят, за да израстат и да дадат плодове. Защо ще храните идеи, ако не можете да ги посадите? Или защо ще ги садите в почва, която не благоприятства за тяхното растене и развитие? Разумността изисква да посадите идеите си на добра, на благоприятна почва. Добрият човек

представлява плодородна нива, разработена почва, на която можете да посадите Божествените идеи. Не сейте свещени, Божествени идеи при неблагоприятни условия. Срещнете ли целина, сейте на нея бодили. Колкото бодили имате в себе си, сейте ги на такава почва. И бодилите трябва да растат.

Съвременните християни проповядват това, което не изпълняват. Това значи: те сеят добри семена на лоша почва, при неблагоприятни условия. Това не е за осъждане. Можете ли да осъждате човека за това, че яде? Като яде, човек все ще се изцапа. И после ще търси начин как да се изчисти. При това положение човек все ще се натъкне на известно противоречие. Големите противоречия в живота се дължат на факта, че хората не разбират каква е Волята Божия. Като не разбират в какво се заключава Волята Божия, те искат да наложат своята воля, искат да изменят реда и порядъка на нещата в живота. Те искат да подчинят Божествения ред и порядък на човешкия. Това е невъзможно! Бог всичко дава доброволно. Той задоволява нашите нужди, но по никой начин не позволява да подчиним Божественото на човешкото. Ние трябва да приемем Божественото в себе си – няма друг изходен път.

Радвайте се на Божествения живот, който прониква във вас! Задачата на всеки човек седи в това, да вижда Божественото в себе си и да Го разбира. Ще дойде ден, когато всички хора ще дадат ход на Божественото начало в себе си, ще приемат Божествения ред и порядък. Дойдат ли до това положение, хората ще придобият онзи вътрешен мир, към който се стремят. Трябва ли след това да им се проповядва? Какво ще говорите на любещия за Любовта? Да кажете на някого, че хората трябва да се обичат – това значи да го накарате да дава. Любовта подразбира два момента: или дава, или взема. Когато двама души се обичат, единият дава, другият взема. Който обича – той дава; когото обичат – той взема. Любов има и в даването, и във вземането.

Ако посетите някой болен, вие ще изразите любовта си, като вземете нещо от него. Какво ще вземете от болния? – Ще вземете временно поне болката му и той ще се облекчи.

Ако сте силен човек, вие вземате болката му и я впрягате на работа. След това вземате камшика и подкарвате колата. В дадения случай болестта играе роля на кон. Кой как види този кон, ще намери, че е добър, работен. Обаче всеки човек не може да впряга болестта на работа. Според съвременната медицина всяка болест се крие в кръвта на човека. Според нашите твърдения обаче всяка болест, впрегната в колата като кон, може да се предаде на всеки човек. Достатъчно е да застанете зад коня, за да ви ритне с крака си и да ви причини болка. Следователно болестта може да се уподоби на здрав, красив, енергичен кон, пълен с живот, който не знае как да управлява своята енергия.

Съвременните хора се плашат не само от болести, но те се плашат от страдания и от мъчности. На какво се дължат някои от страданията и мъчнотиите на хората? Те се дължат на силните желания, които имат в себе си, но за които нямат средства, нямат сили да ги реализират. Щом нямате възможност да реализирате желанията си, подарете ги на някого, той да ги реализира. За да поддържате едно силно желание в себе си, нужни са много средства. Скъпо струват силните желания! Дойде на ума ви някоя красива мисъл, някоя велика идея, но вие сами не можете да я реализирате. Щом не можете да я реализирате, кажете я на някого, той да я реализира вместо вас. Вие я държите в себе си, чакате благоприятни условия за реализирането ѝ и като не успеете, страдате, измъчвате се. Няма защо да страдате. Кажете я на някого и радвайте се, че той ще може да я реализира.

И тъй, когато не можете да се справите с идеите, които дохождат в ума ви, направете това, каквото овчарят прави. Един овчар има сто овце. Всяка година овците му се увеличават. След десет години той има хиляда овце, после овците му стават две хиляди, три хиляди и т.н. Какво прави тогава овчарят? Той избира най-хубавите овце и ги продава. Правете същото и вие. Какво ви пречи да изнесете вашите желания на пазара, да ги продадете и да ги превърнете в пари? На много от вашите желания е определено да бъдат продадени и по този начин да поддържате живота си. На много овце е опре-

делено да станат жертва за господаря си. Да станат жертва, значи да бъдат продадени, да бъдат изядени. Ако хора не ги изядат, вълци ще ги изядат, микроби ще ги изядат. Кое е по-хубаво? Като умре човек, и него изядат. Кой го изядва? Земята изядва човека и затова казват, че земята го поглъща. Когато турят човека в гроба, същества от нисша култура го изядат. Кое е по-добро за човека: млад ли да умре, или стар? Млад ли да го изядат, или стар?

Христос казва: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си.“ Ако Христос трябваше да бъде изяден, можете ли вие да избегнете това изядане? Всеки човек ще бъде изяден. Не е важно дали човек ще бъде изяден, или не. Важно е обаче онези, които ви ядат, да станат едно с вас, да приемат вашия живот. „Който не яде плътта Ми и не пие кръвта Ми, няма живот в себе си“, казва Христос. Този стих не е само мистичен. Той съдържа в себе си една реална страна, която ще разберете в бъдеще. Сега няма да се спирам върху тази страна на стиха, за да не изпаднете в заблуждение. Под *плът и кръв* Христос разбира онази вътрешна, духовна сила, която излиза от човека и храни другите хора.

Сега, каквото и обяснение да се даде на този или на онзи стих от Евангелието, ако имате разбиранията на хората от света, нещата пак ще останат неразбрани. Защо? – Защото тия хора са в противоречие с Божествения ред на нещата. За себе си те са прави, но не и по отношение на Абсолютното. Както и да гледат на нещата, страданията и върху тях ще дойдат. Никой не може да се освободи от страданията. Те са благо за човешката душа, защото са условия за пробуждане на съзнанието. Когато съзнанието на човека се буди, едновременно с това Божественото начало в него взема надмощие над човешкото. В това отношение страданията са от голяма полза както за отделния човек, така и за цялото човечество.

Човек се стреми към знание, към по-добри условия на живота. Това е естествено. Знанието носи светлина. То дава възможност на човека съзнателно да служи на Бога. Мнозина мислят, че първо трябва да наредят работите си и тогава да служат на Бога. Не, служи на Бога всяка минута, всеки час,

при каквито и условия на живота да се намираш. Ако чакаш да се наредиш, че тогава да служиш на Бога, ти ще изгубиш и тия благоприятни условия, които имаш сега. Аз ви навеждам на тази мисъл, за да помните винаги, че вие сте конци, тънки като паяжина. Ако не се съединят в едно, тия конци няма да издържат на външните бури и ветрове, на външните сили. Хиляди конци, съединени в едно, образуват нещо здраво, издръжливо. Ако живеете всеки за себе си, ако не се обедините, вашата сила ще бъде като тази на паяжината и ще свършите толкова работа, колкото паякът свършва. Обаче ако всички се обедините в едно, ще свършите определената работа за Бога. Божията работа се върши от много хора, а не само от един човек. Много хора са определени да свършат Божията работа и те ще дойдат!

Когато от Невидимия свят слязат работници за този свят, те търсят съответна почва, съответни условия. Съответните условия са хората, готови за работа. Колкото повече готови хора, колкото повече работници има на Земята за Божието дело, толкова повече ще дойдат и от Невидимия свят. Когато небесните жители дойдат на Земята, те ще наредят работите на земните жители. Човек гради къщата си и ако се окаже добра, разумното влиза да я нареди. От всички се иска градеж. И едните, и другите ще градят. Станете добри работници, за да заслужите великото благословение. Какво ще правите един ден, когато Бог вземе всичко, каквото ви е дал? Ако имате жена, ще я вземат; ако имате син, ще го вземат; ако имате дъщеря, ще я вземат. Най-после ще вземат и тялото ви. При това положение вие ще се уплашите, ще се смутите, ще се чудите какво да правите.

Сега ще направя сравнение между вашето положение и това на малкото дете, което всеки ден расте по малко и дохожда до онази възраст, при която физическото растение спира. Представете си, че един баща има малко дете, на което се радва. Той го облича, къпе го и с радост констатира, че от ден на ден детето расте и се развива. В първо време ризката, дрешките на детето добре прилягат на тялото му, но като дойде към петата година, ризката, дрешката, пан-

талонките на детето стават къси, тесни и бащата му купува нови, по-широки, по-дълги дрешки. Той казва на майката: „Хайде, съблечи детето да го окъпем добре и да го пременим с новите дрешки.“ Какво е изгубило детето? Нищо не е изгубило. Не само че не е изгубило, но е придобило нещо. То се е облякло с нови, по-дълги и по-широки дрехи. След други пет години детето минава през нов процес на обличане, докато един ден, когато спре растенето, спира и този процес. Каквото е събличането и обличането на детето, такова нещо представлява излизането на човека от тялото му и заминаването му за онзи свят.

Когато физическото растение на човека спре, когато синът стане на 21 години, бащата пак му носи нови дрехи, но вече не през пет, а през десет години. Синът започва да се чуди защо баща му е станал толкова скържав. Той намира, че порано баща му е бил по-щедър. Не, баща му не е скържав, но не иска безразборно да харчи, да пилее средствата си. В разкопки, направени някъде в Алпите, намерили останки от хора гиганти, които живеели преди хиляди години на Земята. Те били високи около четири метра. Какво ще бъде положението днес на един баща, който има син или дъщеря, високи четири метра? Като знае икономическите условия, при които хората живеят на Земята, Бог е спрял тяхното физическо растение до възможен предел. По такъв начин Той ги е запазил от едно зло. Какво трябваше да бъде материалното положение на човек, висок четири метра? – Икономическите, материалните условия на живота днес са нагодени за човек, висок от 1.50 до 2 м най-много. Ако съвременният човек е по-висок от тази норма, той и в яденето, и в обличането ще бъде изложен на големи изпитания, на големи лишения.

Следователно, за да не вадите криви заключения за живота, вие трябва да се освободите от вашата стара философия. Криви са разбиранията ви и за Земята, и за Небето. Вие си представяте живота на Небето като този на Земята. Ако представата ви за земния живот поне е права, както и да е, но и земният живот не е много понятен за вас. Ако пък отидете на Небето и видите какъв ред и порядък съществува там,

сами ще се смеете на разбиранията си. Вие си представяте неща, които само на Земята ще намерите, но не и на Небето. Каквито идеали да си представяте, всички ще ги намерите на Земята. Вие си представяте рая като нещо особено. И най-хубавия, най-красивия рай да ми опишете, аз ще ви покажа същия рай на Земята. Вашият рай не е Раят на Небето. Раят, т.е. Божественият живот, се отличава с необикновена красота и великолепие. Вие не можете да си представите такава красота!

В Божествения свят няма нищо излишно. Там всяко нещо е на мястото си. Който отиде на Небето, той ще се изгуби между съществата там, понеже всички си приличат. Кой е вашият приятел, вие не бихте го познали между другите. Всички са като един човек. Една възможност има да познаете приятеля си: ако го обичате. В това отношение животът на Небето е крайно еднообразен. Там съществува външно еднообразие, а вътрешно разнообразие. Всички си приличат по поглед, по усмивка, по движения, по облекло. Дрехите им са бели, от лен, със златни колани и с венци на главите. Който отиде на Небето, той не може да се сърди, не може да завижда. Защо? – Защото има всичко, каквото пожелае. Там собственост не съществува. Тук някой хване жена си и казва: „Тази е моя жена.“ Той познава жена си по очите, по веждите, по носа, по устата, по гласа и т.н. Хората се различават външно, а вътрешно си приличат, еднообразни са. Какъвто да е животът на Земята, той представлява велико училище, предметно учение за хората. Този живот е необходим, той е на мястото си. Земният живот е предисловие, предговор на Божествения.

Сега ви говоря за Небето, но то пак ще остане неразбрано. Защо? – Защото противоречията, които съществуват на Земята, пречат да виждате нещата ясно. Както и да ги примирявате, противоречията ще си останат. – „Докога?“ – Докато влезете в Божествения свят. Щом влезете в този свят, вие ще разберете отношенията, които съществуват между земния и небесния живот. Засега много неща още не разбирате и няма да ги разберете, защото не сте ги опитали.

Теоретически ги знаете, но вътрешно трябва да ги разберете. Да ги разберете вътрешно – това значи тия неща да са преминали през съзнанието ви.

Като ви говоря толкова много, виждам, че има опасност колата ви да се претовари. И без това колата ви е много натоварена, не трябва да се претоваря. Като очаквате времето, за да влезете в Царството Божие, вие сте се натоварили с излишни мисли и желания, които ви спъват в пътя. Разтоварете се малко, за да стигнете по-лесно. Ако сте много натоварени, ще забележите, че от година на година губите силата си, паметта си, мисълта си и ставате кисел, недоволен. Това се дължи на вашето неразбиране на живота. Като живеете, вие трябва да дойдете до закона на обновяването, на вечното подмладяване, та като заминете един ден за онзи свят, да бъдете млади. Ако заминавате за онзи свят, млади заминавайте, а не стари. Там не искат стари хора. И стари да сте, щом мислите да заминавате за онзи свят, обновете се, станете млади и тогава заминавайте. Ако заминете стари, ще ви върнат назад. Там стари хора не приемат. Който е стар, той ще остане на Земята.

Като започнат да остаряват, хората се страхуват, че ще умрат, че ще отидат на Небето. Не, старите не ги пущат на Небето. Земята не може без тях. Когато един жител от Небето слезе на Земята, той търси старите да ги подмлади, а младите оставя настрана. Това се подразбира от думите: „Христос не дойде на Земята за праведните, но за грешните.“ Той дойде да помогне на слабите, на бедните, на страдащите, а не на силните, на щастливите. Слаби, немощни, бедни са онези, които са изостанали в пътя на развитието си, които се намират в смущения, в обезсърчения, в обезсмисляне на живота. Тези хора имат нужда от насърчение, от светлина. Казано е в Писанието: „Ще изпратя Духа Си да ви научи.“ Кога ще дойде този Дух? – Духът ще дойде, когато човек направи връзка с Него. Тази връзка ще внесе в човека вътрешно разбиране на нещата.

Казвате, че Духът ще ви научи, а едновременно с това търсите различни окултни науки, очаквате от тях да получите

истинско знание. Окултната наука не показва пътя на човека, нито му дава начини за живеене. Тя е път към Божествения живот, но не е наука за живота. Да се занимаваш с окултизъм, значи да се занимаваш с условията, при които животът може да дойде. Като се приготвяте за тези условия, Божият Дух ще слезе във вас и ще ви занимава с висшия, със съзнателния живот. Думата *окултизъм* подразбира нещо скрито, тайно. Всичко, което е скрито, не е окултно. Например някой падне на земята и счупи крака си, или се удари някъде силно. За да мине болката му, той започва леко да се разтрива по гръбначния стълб или на други места. Ако всеки ден някой ви разтрива по гръбначния стълб, всяка болка, която имате, ще мине. Това показва, че известни места на организма съдържат в себе си скрита жизнена енергия, която лекува болните места. Щом се предизвика дейтелността на тази енергия, моментално тя се проявява и оказва своето влияние. Тази енергия е скрита, но не е окултна.

Хората заболяват по единствената причина, че прекъсват връзката си с Божествения свят, вследствие на което се лишават от енергиите на този свят. Като не знаят причината на своето заболяване, те търсят външна помощ, но тя не иде отвън. За да бъде здрав, човек трябва да има дълбоко вътрешно разбиране на нещата; той трябва да бъде спокоен, от нищо да не се плаши. Вие сте дошли на планината и докато се аклиматизирате, ще бъдете готови на всичко. Много от вашите стари болести ще се явят – това да не ви смущава. В организма стават различни реакции, които при тези условия са в реда на нещата. Щом сте дошли на планината, ще гледате тук да оставите непотребното, старото, хилавото и да възприемете от нея здравото, чистото, обновяващото.

Направете днес следния опит: постарайте се да прекратите този ден спокойно, тихо, да се пазите от гняв, от спор. Прекарайте този ден така, че на никого да не кипне млякото – на ваш език казано. Така ще провери всеки за себе си докъде е достигнал в самовъзпитанието и самообладанието. Всеки сам трябва да се въздържа, да търпи, а не отвън да го въздържат. Дойде някой при мене, седне и започне да

говори. Понеже му е приятно да седи повечко, той започва да преповтаря една и съща песен. Това не е музикално говорене – то е тананикане, припяване. От моя страна аз трябва да имам търпение да го изслушам внимателно. Аз често правя опити върху себе си. Изпея една песен един, два, три и повече пъти, докато най-после тя се отрази добре върху състоянието ми. Всяка дума, изговорена музикално, се отразява хармонично върху чувствата, върху състоянията на човека. Ако тя се отрази върху мене добре, и другите ще я харесат. В това отношение всеки сам може да служи като пробен камък за онова, което говори. Изпитвайте нещата първо върху себе си и като се уверите в тяхното добро влияние, прилагайте ги върху другите.

И тъй, прекарайте този ден без никакво недоволство, без никакво набръчкване на лицата ви. Забравете всички болести, всички страдания и мъчнотии. Като дойде някоя болест при вас, питайте я каква услуга иска и кажете ѝ, че сте готови да направите всичко заради нея. Болестите са въвн от вас. Кракът ви боли. Кажете му, че ще мине, и го забравете. Не сте спали цяла нощ – нищо от това. Утре ще спите добре. Тялото не е спало, а не човекът. Главата ви боли. Това е физическа болка, не е болка на самия човек. Когато някой акробат върви по въже, вие го гледате, изживявате всичкия страх заради него. Той върви по въжето спокоен, а вие се измъчвате, притеснявате се да не падне. Същото нещо може да се каже и за вашите болести и страдания. Тялото ви боледува, а вие се мъчите заради него. Гледате един авиатор, че лети по небето, а вие долу се страхувате заради него. Обикновено авиаторите са смели, самоуверени хора, но същевременно са и тщеславни.

Сега съгласни ли сте да направите опита за цял ден? Ако цял ден е много, тогава направете опита до 12 часа на обяд, половин ден само. За вас е много цял ден да се въздържате от гняв, от спор. Не е лесно да прекарате цял ден в хармония: в обхода, в поглед, в думи, в мисли, в чувства и в постъпки. Не е въпрос да се плашите, но всеки трябва да живее, както живеят на Небето. За да можете да издържите до обяд опита,

произнасяйте думите: „Аз и Отец едно сме.“ Бог работи за нас и ние трябва да работим за Него!

Да бъдем свършени и ние, както е свършен Отец наш.

11 август, 5 ч.с.

БОЖЕСТВЕНИЯТ РЪБ

Съвременните хора, особено религиозните, говорят за чистота – външна и вътрешна. Те очакват Бог да ги очисти. Не, всеки сам ще се очисти. Сами сте се цапали, сами ще се чистите. За да се очистите, от всички се изисква работа. И богати да сте, пак ще работите. Провидението ще ви постави на последно място, за да ви научи да работите. То няма да тури пари в банката на ваше име да ви осигури. Божествените закони не позволяват никакво осигуряване. Като работи съзнателно, стъпка след стъпка, човек върви напред.

Сегашните християни говорят за покаяние, за очистване от греховете, за служене на Бога. Това са елементарни работи. Когато срещнете, всеки казва, че не иска да греши. Това е елементарна работа. Това е буквар за първо отделение. Няма защо да се връщате към буквара. Веднъж сте го минали – вървете напред.

Едно е важно за вас: да се освободите от вашата воля. Какво значи да се освободите от вашата, от човешката воля? Представете си, че вървите по билото на една планина, която от двете страни е стръмна. Като се подхлъзнете, вие слизате по стръмнината и стигате до подножието на планината. Хлъзгането по стръмнината представлява движение по теченията на човешката воля. Ако вървите по ръба, по билото на планината, вие се движите по Божията воля. Да се освободиш от човешката воля, значи да се научиш да пазиш равновесие. Докато слизаш надолу, ти си в човешкия ред на нещата, ти изпълняваш своята воля. Щом започнеш да пъплиш нагоре и да вървиш по ръба, по билото на планината, без да се подхлъзваш наляво и надясно, ти си в Божествения ред на нещата, ти изпълняваш Божията воля. Следователно движението на човека по теченията на неговата воля подразбира слизане надолу. Защо слиза човек надолу? – Защото в тези течения няма никаква устойчивост. Обаче трябва да се прави разлика между съзнателно слизане и подхлъзване.

Ще кажете, че подхлъзването, падането, клатушкането на една и на друга страна е грях, престъпление. И като видите, че някой греши, вие сте готови да го осъдите. Не, когато виждате чуждите погрешки, считайте, че вие грешите. Научете се в лицето на всички да виждате себе си. Като постигнете това, в погрешките на хората ще виждате свои погрешки и в добродетелите на хората ще виждате свои добродетели. Мислете тогава върху погрешките на хората, защото са и ваши погрешки. Радвайте се на добродетелите на другите, защото са и ваши добродетели. Щом сгреши някой, кажете: „Тази погрешка е моя.“ Щом направи някакво добро, кажете: „Това добро е мое.“

Инженер направил мост, който в скоро време се срутил. Защо? – Защото е бил слабо построен. Както минавал един човек по него, мостът се срутил и човекът си счупил крака. Той веднага си казал: „Кой е построил този слаб мост, че трябваше да падна и да счупя крака си?“ – Ти, който питаш, трябва да знаеш, че погрешката е твоя. Какво правят съвременните хора? – Като видят, че някой греши, те дебнат да го уловят, а не се спират да разсъдят малко, да видят, че погрешките на другите са и техни погрешки. Докато виждате погрешките на другите хора, трябва да знаете, че и вие имате същите погрешки. Докато виждате добродетелите на другите хора, ще знаете, че и вие имате същите добродетели. Който вижда погрешките на другите хора, а не вижда своите, той не е от напредналите и върви в крив път.

Това са елементарни работи, от които трябва да се освободите. Умни трябва да бъдете! Какво прави умният човек? – Като види, че някой учен носи инструменти, с които да прави изследвания, а няма къде да ги постави, умният веднага се навежда, подлага гърба си и казва на учения: „Моля, турете инструментите си на моя гръб.“ Ученият му благодари за услугата, използва гърба му и свършва работата си. Така постъпва умният човек, който в случая може да е някой селянин. Ученият се интересува от селянина, влиза в разговор с него и между двамата се създава приятелска връзка. Глупавият обаче и да види, че умният се нуждае от подложка

за инструментите си, ще стои настрана и ще гледа като аристократ. Той даже не се сеща да подложи гърба си в услуга на учения. Следователно правете добро навреме и намясто.

Срещам в гората овчар, който носи на гърба си агне. Ще кажете, че този овчар е добродетелен човек. По какво познавате, че е добродетелен? Вълкът не носи ли агнето на гърба си? Като задигне някое агне от кошарата на овчаря, вълкът го туря на гърба си и бяга с него. Добродетелен ли е вълкът? Овчарят е добродетелен, милосърден, само ако е намерил агнето в гората и го носи на майка му. Но ако го е взел от кошарата и го носи на пазара, да го продаде за клане, той не е добродетелен човек. В този случай нито овчарят, нито вълкът са добродетелни. Значи когато силният услужва на слабия безкористно, той прави добро.

Разликата между услугата на добродетелния овчар и тази на вълка можем да сравним със следния пример. Господар има двама слуги. Извиква единия слуга и по него изпраща известна сума на един търговец. Слугата взема парите и ги занася направо на търговеца. След това господарят дава друга сума на втория слуга да я занесе на един негов приятел. Слугата взема парите и ги занася в банката на свое име. Първият слуга е добродетелният овчар. Вторият слуга е вълкът. Господ казва на овчаря: „Вземи агнето и го занеси на майка му.“ Обаче, каквото носи, вълкът го туря в банката на свое име. Който туря в банката на свое име онова, което Бог му е поверил, той върши престъпление.

Един човек срещнал Христа и Го запитал: „Ти вярваш ли в Христа?“ Как мислите, какво му е отговорил Христос? Предполагам, че не му е отговорил направо на въпроса, но трябва да е казал: „Едно зная – работата на Христа на Земята беше много трудна. Кръв излезе от порите Му!“ Ще питате дали великите хора страдат. Страданията на великите хора са много по-големи от тия на обикновените. Вие нямате представа за техните мъчнотии. Не мислете, че ги посрещат с венци. Колкото по-велик е човек, толкова по-големи са неговите страдания, толкова по-страшни са неговите разочарования. За да разберете каква е разликата между страдани-

ята на великия и на обикновения човек, представете си две бременни жени. И едната, и другата носят плода в утробата си по девет месеца, но в деня на освобождението си едната ражда живо дете, а другата – мъртво. Първата се радва, че се е родил човек на света, но за нея се откриват нови изпитания и страдания, нови грижи и мъчности. Такова е положението на великия човек. Той е изложен на постоянни грижи, на постоянна работа, но всичко това се увенчава с успех. Втората жена, която ражда мъртво дете, скърби, плаче, но след време всичко забравя. Скръбта забравя, но и радост няма. Умният ражда живи деца, а глупавият – мъртви. Ако родиш живо дете – светия си; ако родиш мъртво – обикновен човек си.

Стихът от Евангелието: „По плодовете им ще ги познате“, се отнася до външната страна на живота. Това значи: по плодовете ще познаете дали човек е добър, или лош. „Жена кога ражда, на скръб е“ – този стих се отнася до вътрешната страна на живота. Раждането е дълбок вътрешен процес, по който се различава светията от обикновения човек.

Мнозина правят разлика между великите хора: кой е по-велик, най-велик и т.н. Това е личен въпрос. После говорят за спасението – кой е спасен и кой не е. И това е личен въпрос. Оставете личните въпроси настрана. Други пък говорят за служене на Бога, за изпълнение Волята Божия. Върху този въпрос не се говори. Като чуят, че искате да служите на Бога, ще искат услуги, ще искат да им правите добрини. Ако се откажете, веднага ще ви изобличат. Правете услуги на хората, правете им добро, без да казвате на кого служите. В това седи изпълнението на Волята Божия.

В Персия живеел един турчин светия, който имал много последователи. Един ден той решил да изпита последователите си – да види колко от тях са верни на учението. За тази цел той събрал последователите си и им казал: „Имам заповед от Аллах да ви изколя всички. Онези от вас, които са готови да се пожертват и да изпълнят волята на Аллах, нека влязат в определената за това стая.“ Явили се хиляда души, но само двама се решили да влязат вътре. Двамата души били един млад момък и една млада мома, които се

обичали. Момъкът погледнал момата и казал: „Аз трябва да се пожертвам!“ След него влязла и момата. В това време светията заклал един овен и пуснал кръвта му да тече навън. Като видели кръвта, последователите, които чакали вън да видят какво ще стане, уплашили се и избягали. Те не издържали изпита. Тогава светията благословил двамата млади и им казал: „Идете в света, между хората, и проповядвайте моето учение.“

Сега на вас казвам: трябва да учите! Животът е велико училище, велик университет. Като влезете в него, трябва да учите. Учениците в обикновените училища си служат с различни хитрини: преписват едни от други, пишат някои формули по ръкавите си, на ръцете си и т.н. В университета на Живота не се позволяват никакви хитрини. Като влезеш там, ще учиш самостоятелно, съзнателно и ще държиш матура. Там не се позволяват подсказвания, преписвания от другите ученици. Всеки сам трябва да учи. Ако те скъсат, ще повтаряш с години наред, докато най-после завършиш с успех. Учителите на Великата Школа са щедри на времето. Хиляди години можеш да учиш, докато научиш нещата така, че никога да не ги забравиш. Слабата страна на съвременното християнство се заключава в това, че учениците, последователи на Христа, учат, минават от клас в клас, но без матура. И в гимназиите има ученици, които завършват осми клас, но без матура. Има християни, завършили учението си с матура, а има такива, които са завършили без матура. Който е завършил без матура, той ще замине на онзи свят гладен, без хляб. Който е завършил с матура, той ще получи хляб. Направете превод на думата *матура* в християнски смисъл и тогава елате да говорите.

Лесно е да се говори теоретически: „Да живеем за Господа, да се пожертваме за Него, да се обичаме, да сме братя, да живеем общо“, и т.н. Това са общи изрази, които не са приложени. Да живеете общо, това не подразбира физическа близост. Двама души могат да имат нещо общо помежду си, въпреки това един от тях да е на единия край на Земята, а другият – на противоположния край. Щом има нещо общо

между тях, те ще се срещат с самолети – с мисълта си – и пак ще се отдалечат. Сега някои хора са едва на стотина метра едни от други и казват, че са много отдалечени. Те не знаят, че за да живеят добре, трябва да са на известно разстояние едни от други. Като са раздалечени, те няма да виждат погрешките си.

Хората нямат представа какво значи *далече* и *близо*. Допуснете, че всички хора на Земята се намират в седем концентрични сфери, поставени една в друга. Най-вътрешната сфера е най-малка. Представете си, че един от хората на най-вътрешната сфера намери един малък отвор и влезе в съседната по-голяма сфера, между други хора. Той ще изпита различието между едната и другата сфера, но ще се почувства далече от ония, с които е бил в първата сфера. Така той ще минава от една сфера в друга, докато дойде до най-външната, дето ще се почувства много далече от първите свои съжители, но затова пък свършено свободен от всякакви връзки.

Следователно, стремете се да излезете от центъра към периферията на по-голямо разстояние един от друг! Щом усетите, че сте близо до хората по плът, повдигнете мисълта си така, като че не живеете на Земята, като че нищо не ви засяга. Хората около вас могат да пеят, да играят, да скачат – вие ще бъдете тихи и спокойни, като че не сте между тях. Че някъде бият тъпан – нищо от това. Че в кошарата на овчаря овца блее – нищо от това. Разумност се изисква от хората!

Всички хора искат да бъдат разумни, но условия се изискват за разумността. Например децата, които се раждат в сегашната епоха, са по-разумни, по-умни от ония на миналата епоха. Децата на бъдещото поколение ще разполагат с по-голяма разумност от сегашните. Глупавите като умрат, в бъдеще ги очакват по-добри условия. Като се родят отново, те ще бъдат по-умни. Умният мисли, чувства и постъпва право. Баща и син пътуват с магарето от селото до близкия град. Бащата се качил на магарето, а синът вървял пеш. По пътя ги срещнал един селянин и казал: „Байо, слез от магарето. Синът ти трябва да се качи на магарето, а ти да вървиш

пеш.“ Бащата слязъл от магарето и качил сина си на него. По-нататък ги срещнал друг, който им казал: „Качете се и двамата на магарето. Защо трябва бащата да ходи пеш?“ И двамата се качили на магарето. Срещнал ги трети и им казал: „Защо сте се качили и двамата на магарето? Я слезте от него! Вместо да яздите магарето, турете го на гърба си и така вървете.“ Бащата послушал и третия. Той искал да научи нещо от съветите на хората, но въпрос е сега кой съвет е правият?

Какво показва този пример? – Че много от съвременните хора мислят повърхностно, и то главно върху онова, което Първата Причина е създала. Например, като погледнете наоколо, вие виждате голямо безредие: камъни, скали – всичко е в пълен безпорядък. Докато съществува този безпорядък, вие не можете да четете, не можете да разберете какво е писала Природата. Книгата, която е изнесена пред вас, е разхвърляна: листа, корици, заглавия – всичко е разбъркано. Щом сте дошли на планината, вие трябва да възстановите първичния ред на нещата – всичко да поставите на своето място и тогава да четете. Голяма красота се крие в тази разхвърляна книга, но човек трябва да разбира тази красота, да може да я използва.

Като работите върху себе си, като се вдълбочавате в явленията на Природата, не мислете, че ще разрешите всички въпроси изведнъж. Защо? – Защото във вас още не са развити ония чувства и способности, чрез които можете да изследвате нещата. Човек има около сто чувства и способности, за развитието на които се изискват ред години. Не е лесно да стане човек господар на едно свое чувство или на една своя способност. Например много време е нужно, докато човек научи как и къде да проявява своето милосърдие или докато се научи да наблюдава, да прави връзка между причини и последствия на нещата. Ако не знае как да се справи с тщеславието си, човек може да си създаде ред неприятности. Човек живее едновременно с много от своите чувства, затова трябва да знае как да манипулира с тях.

Христос казва: „Не търсете слава от човеците, но от Бога.“ Щом знаете това, като ученици на тази Школа вие трябва да

работите върху себе си, да се самовъзпитавате. Ако не работи съзнателно и с любов върху себе си, ученикът може да се натъкне на опасността да излезе преждевременно от Школата. Някой може да напусне училището още от първи клас, друг – от втори клас, и т.н. Ученикът трябва да работи върху чистотата, върху справедливостта, върху обходата, да развива в себе си чувството на Любов към Бога. Това са трудни задачи както за учителя, така и за ученика. Теоретически лесно се предават методите, но практически мъчно се прилагат. Мъчно се възпитава човек. Той прилича на Земята. За да се огрява от всички страни, Земята трябва да се върти около оста си.

Следователно, за да развие всички свои чувства и способности, човек трябва да бъде всякога буден, да не изгуби добрите условия на живота си. Например, за да развие мило-сърдието си, човек трябва да бъде обкръжен от хора, които имат нужда от него. Вие не можете да помагате на хора, които не се нуждаят от вашата помощ. Когато постъпва в Божествената Школа, ученикът трябва да бъде здрав. Болният не може да влезе в Школата, защото вниманието му ще бъде насочено изключително към болестта. Болестите, погрешките спъват ученика. Те му препятстват да върви напред. Когато изтъква пред учениците си една погрешка, учителят няма предвид едного, но всички. Погрешката на едного е погрешка на цялото човечество, на целия свят. Казвате, че еди-кой си е горделив. Гордостта е обща черта на хората, на животните и на растенията. Лошата страна на гордостта е, че тя суши човека. Чрезмерната гордост изсушава човека. Когато е на място, тя го прави самостоятелен. Честността е в зависимост от чувството на самоуважение в човека. Честността не е морално чувство. Тя е едно от личните чувства. Справедливостта обаче е морално чувство. Човек трябва да бъде справедлив към всички живи същества.

Когато развива едно или друго чувство, човек се поставя на изпит – сам да види докъде е стигнал. Това значи: при свършване на всеки клас ученикът държи матура. Матурата определя положението на ученика. Ако не държи матура за

всеки клас, ученикът ще изпадне в заблуждение да счита, че знае много, че има право да изправя другите хора. Той ще мисли, че другите са причина за злото, за нещастията в света. Не, всеки трябва да знае, че той е причина и за злото, и за доброто в света. Някой отива при свой приятел да го морализира, да го учи какво да прави. Приятелят сам вижда погрешките си и се мъчи да ги изправи – няма защо ти да му четеш морал.

Като сте дошли на планината, изучавайте линиите на огъванията, за да видите тяхната красота. Някои линии са от миналото, други – от настоящето, а трети сега се чертаят – те са линии на бъдещето. Това показва, че планините се намират в процес на развитие, не са завършени. И сега се строи нещо ново в тях, и в бъдеще ще се строи. Нещата в Природата са осмислени. Строи се нещо велико, което ще се открие в бъдеще. Всеки планински връх отразява светлината по особен начин. Отразената по този начин светлина влияе благотворно върху хората, върху всички живи същества. Това влияние се отразява върху мислите и чувствата на човека. За обикновения човек всички неща в Природата са разхвърляни; за учения всички неща в Природата са на място поставени. Защо? – Защото той ги съпоставя и хармонизира.

„А земята беше неустроена и пуста.“ И до днес още Земята се устройва. Докато човек се развива, и Земята ще се развива. Когато човек мине в по-висок стадий на развитие, с него заедно и Земята ще се повдигне. Формите на Земята ще стават все по-красиви и съвършени. Процесът на развитие, през който Земята минава сега, е бавен, равномерен. В миналото развитието на Земята е било бързо, придружено с големи катастрофи. Като ходите по планините, вървете бавно, спокойно, без бързане. На всеки сто метра спирайте за малка почивка, на крак, за около 30 секунди. Във време на почивка ще придобивате енергия. Колкото по-високо се качвате, по-бавно ще вървите. По този начин ще се приспособите към силите на Природата и ще ги използвате правилно. Иначе те ще ви противодействат: щом силите на Природата ви противодействат, вие ще харчите енергията си, без да се

ползвате от тях. Всяка частица от планината е свързана с разумното начало, което работи в Природата. Следователно, като се качвате на планинските върхове, мислете за службата, която те изпълняват в Природата, за да се свържете с разумността в нея. Всяка планина, всеки връх, всяко езеро имат свое велико предназначение.

Помнете: където и да ходите – по езера, по планини или върхове, работете съзнателно, учете и прилагайте. Докато работата е приятна, тя е Божествена. Щом не е приятна, щом се вкисвате, тя е човешка. Работете с приятност и радвайте се на Божието дело!

12 август, 8 ч.с.

НОВОРАЖДАНЕ

Йоан, 3:3-12

Ако се не роди някой изново, не може да види Царството Божие.

Сега ще се спра върху думата *новораждане*. Да се роди човек изново, значи да се роди от Духа. Да се роди човек от Духа, това е ново положение за човешкото съзнание. Житното зърно може с години да седи в хамбара и да запази същата форма, каквато първоначално е имало, но при това положение то няма да разбере какво представлява светът от себе си. Значи житното зърно трябва да излезе от хамбара, да се посади в земята, за да влезе в съприкосновение със светлината, топлината, въздуха и водата. По този начин то ще прояви своя вътрешен живот, ще започне да расте и да се развива. Растенето е общ процес за всички същества. За човека обаче растенето е обусловено от развитието на неговото съзнание.

Като изучавате растителното царство, ще видите, че растенията не се раждат, както съществата от животинското царство, но поникват, растат и се развиват, като минават едновременно през външни и вътрешни процеси, през големи изпитания и несгоди. Преди да се роди, и човек минава през такива процеси. Раждането се предшества от ред вътрешни процеси. Които не разбират разумните закони на Природата и това, което Първичната Причина е създала, те се обезсърчават, понеже не могат да намерят благото, щастieto в живота. Те търсят щастieto там, дето не съществува. Може ли житното зърно да намери своето благо в хамбара? – Колкото години да седи в хамбара, то ще остане затворено, ограничено за света. Там то се намира при външни благоприятни условия, но тия условия не могат нищо да му придадат. Житното зърно трябва да излезе от условията на хамбара, за да придобие нещо. Ония, които не разбират живота, като

се натъкват на страдания, съжаляват, че са напуснали своя покой. Житното зърно, което е в хамбара, трябва да знае, че се намира пред две положения, и да избере едното от тях: или да влезе в земята и там да мине през ред вътрешни процеси на страдания и радости, или да мине през хромела, външно да се пожертва. Ако не избере нито едно от двете положения, то ще остане в хамбара, дето в края на краищата мишки ще го нападнат.

Като ги поставят пред тези две положения, съвременните хора изпадат в противоречие и не знаят какво да предпочетат. Да останат в хамбара задълго – добре е, ще прекарат тих и спокоен живот. Колко време могат да останат при тези условия? – Сто години не могат да останат. Тогава? Ще дойде ден, когато насила ще ги изкарат от хамбара. Ами ако тогава бъде късно и не могат да се приспособят към новите условия на живота? В такъв случай по-добре е да излязат от хамбара и да се посадят на нивата, че да става, каквото им е определено. По-страшно е да влязат в хромела.

Знайте, че хамбарът е създаден за житото, а не житото за хамбара. Земята е условие, при което човек може да опита Божиите блага, да расте и да се развива. Земята е създадена за разумния човек, който разбира законите и може да ги прилага. Външно погледнато, Земята изглежда неуредена, неустроена. Който разбира законите, само той може да долови разумността, която направлява всички светове, а не само Земята. Страданията на хората произтичат от неразбиране на онзи висш порядък, който съществува в Целокупния живот. Когато за пръв път отива на училище, детето среща големи мъчнотии, докато разбере онова, което му се преподава. Най-малко 16 години се изискват, докато това дете порасне, стане момък и завърши университет. През каква дисциплина е минал този момък! Колко учители е променил, колко пъти е нацапвал ръцете си с мастило и ги е чистил! Колко книги е купувал, колко лишения, колко мъчнотии и страдания е прекарал, докато е придобил знанието! Лесно е след това да се каже, че този или онзи е учен човек.

Съвременните хора очакват някакви блага на Земята.

Каквито блага и да придобият, те са временни. Защо? – Защото на сегашните хора им липсва един елемент, с помощта на който те биха запазили всички блага, които придобиват. Този елемент ще се запълни с раждането на човека от Духа. Човек трябва да се роди изново от Духа, за да се освободи от лошите условия на сегашния живот. При условията, при които днес живее, него го очаква смърт. Каквото богатство и да придобие днес, той непременно ще го изгуби. Той ще бъде обран от разбойници, както обират богатия. Като не разбират закона, мнозина се утешават с мисълта, че когато заминат за другия свят, тогава поне ще бъдат на Небето при добри, богати условия. Влизането в Небето при богати условия е във връзка със закона на новораждането. Христос казва: „Ако се не родите изново, не можете да влезете в Царството Божие.“ Само роденият от Духа е господар на условията. Роденият от Духа не се влияе от икономическите условия на живота. Болният се нуждае от чужда помощ, а не здравият. Здравият е свободен човек. Той не се нуждае от външна помощ. Каквото му е нужно, той сам го свършва. Здравият може да се уподоби на човека, роден от Духа.

И тъй, животът като Велика Школа предвижда два пътя за хората: пътя на страданието и пътя на хромела. Който избере първия път, той ще се посее като житно зърно на нивата, където ще мине през ред изпитания и страдания; който избере втория път, той ще остане с години в хамбара, отдето един ден ще го прекарат през хромела. За предпочитане е човек да бъде посят на нивата, отколкото да мине през хромела. На нивата той ще има възможност да расте, да цъфти и плод да връзва.

Повечето хора днес минават през хромела, вследствие на което измират, изчезват, без да оставят следа. Обаче и двата пътя имат своя добра страна. Чрез страданията човек се готви за по-висок живот от този, през който днес минава. Житото страда и се учи от страданията си, а хората, които го ядат, се ползват от неговите уроци, както и от благата, които то съдържа в себе си. Хората, които днес умират, научават нещо и от живота, и от смъртта, а следващото поколение се

ползва от техните опитности като от велики придобивки на живота. Важно е това, което сега става, което човек днес още може да направи. То няма да дойде отвън. Отвън съществуват само условия, а възможностите са вложени в самия човек. Житното зърно съдържа в себе си възможности, а светлината, топлината, въздухът и водата са условия, при които житното зърно може да прояви своите възможности. Христос казва: „Ако житното зърно падне на нивата, то дава плод стократно.“

Съвременните хора се плашат от страданията. Каквото и да правят, те неизбежно ще минат през страдания. Големи или малки, страданията следват всеки човек. Такъв е пътят на човека. Едно е важно: кой път ще избере човек – пътя на посяването или пътя на смилането. Който предпочете страданията на нивата, той ще расте и плод ще дава; който предпочете страданията при смилането, той ще мине и замине през хромела, без да остави плод след себе си. Ние се стремим да освободим житото от хромела. Никъде не е писано, че житото трябва да се мели. Щом го мелят, това става по човешки закон и наредба. Вие трябва да знаете и двата закона – човешкия и Божествения, за да разберете вътрешните процеси в живота.

„Ако се не родите изново.“ От какво трябва да се роди човек изново? – Новораждането подразбира раждане от Духа. Роденият от Духа е благороден човек, той има високо съзнание. За него светът не е мъртъв, човек за човека не е вълк, както е казано в пословицата: „Homo hominis lupus est.“ За него важи идеята, която Христос е изказал, че човек за човека е брат. За човека е възможно само братството. Братството е израз на Любовта на новородения. Само той съзнава какво нещо е братството. Като види един човек, в лицето му той вижда брат.

Следователно всяко учение, което поставя братството за основа на човешкия живот, е безсмъртно. Това учение може да се приложи като изкуство за живеене. Всяко изкуство е полезно дотолкова, доколкото има приложение. Защо ви е чуждият език, ако не можете да го приложите за придоби-

ване на знания? Защо ви е светлината, ако тя не може да разкрие света пред вас? Без зрение, без светлина, човек остава слеп, невежа. За невежия светът представлява затворена книга. В родения от Духа се събуждат нови чувства и способности, каквито и сам той не е подозирал. Той вижда нещата и отдалече, и отблизо. Той вижда какво става и в този, и в онзи град. Това са неща, които за обикновено родените са невъзможни. Роденият от Бога не може да попадне в мрежата на разбойници. Той е свободен и от лошите условия. Защо? – Защото всичко предвижда. Като минава през някоя гора, той знае предварително къде са се настанили разбойници и ги отбягва. Роденият от Бога има светъл ум, с който ясно вижда нещата.

Мнозина се стремят към духовния живот, но те трябва да знаят, че духовният живот изисква от човека да разбира възможностите, които са вложени в него. Щом разбира и знае с какви възможности разполага, той може да се ползва от благата на живота. Какви възможности има в рибата? – Рибата има една възможност – да плува във водата. Тя не може да говори, не може да пише, не може да слуша лекции. Ако иска да придобие друга възможност освен тази, която има, рибата трябва да излезе от водата, да напусне тия неблагоприятни условия. Какво може да стане от рибата? – Човек не може да стане, но тя има възможност поне птица да стане. И като птица тя не може да има големи възможности.

Единствената форма, която дава повече възможности за постижения на блага, това е човешката. Под думата *човек* ние разбираме само онзи, който е роден от Бога. Да се роди човек от Бога – това не е прост процес. За да дойде до новораждане, човек е минал през много процеси. Като не мисли, човек пита дали има друг свят, освен този на Земята. Този човек познава един свят само, но и него не познава, както трябва. Той не знае, че и в света, в който живее, стават ред сложни процеси. И рибата пита съществува ли друг свят, освен рибния. Има друг свят, освен рибния – той е светът на птиците, на хвъркатите същества. Ако птицата пита има ли друг свят, освен техния, ще ѝ кажем, че съществува друг

свят, освен птичия – светът на млекопитаещите. Ако някое млекопитаещо зададе същия въпрос, ще му отговорим, че освен техния свят съществува друг, по-организиран и висок – светът на хората. Ако и човек запита има ли по-висок свят от човешкия, ще му отговорим, че има свят, по-висок от човешкия – той е светът на ангелите. Съществата от ангелския свят имат по-правилни и широки разбирания от тия на хората. В ангелския свят няма затвори, бесилки, гробища; в ангелския свят не съществуват мъчения, нещастия, спорове. Там има голямо изобилие на ядене и пиене. Всички имат условия да се учат, да се развиват. Там всеки живее, колкото иска. – „Вярно ли е това?“ – За мене, който виждам нещата, е вярно. Аз не се нуждая от вяра, няма защо да ме уверяват. Вярвам в това, което виждам. Седи един сляп човек при мене и ме пита: „Вярваш ли в светлината?“ – Няма защо да вярвам в светлината, аз я виждам. Слепият се нуждае от вяра, но за онзи, който вижда, вярата се превръща в знание.

„Ако се не родите изново, не можете да влезете в Царството Божие.“ Новораждането подразбира отваряне на нов свят, в който човек трябва да влезе. Ако не влезете в този свят, вие ще останете при лошите условия, в живота на страданията. И богати да сте, вие ще изгубите добрите условия. Щом влезете в Новия свят – света на Бога, вие ще бъдете заобиколени с нова светлина, която ще разшири вашия хоризонт. Не правят ли така и държавите? Като се създаде нова държава, веднага поставят нов ред и порядък, който я пази от външни врагове, който дава условия на поданиците ѝ за добър, спокоен живот. Коя държава, кое царство е най-добре уредено? – Най-добре уредено е Царството Божие. Кой може да влезе в това Царство? Казано е в Писанието: „Роденият от Бога може да влезе в Царството Божие.“ Като влезе в Царството Божие, роденият от Бога ще каже: „Заслужава да се живее в това велико Царство!“

Съвременният свят, в който хората живеят, е подобен на хамбар. Два пътя има, по които хората могат да излязат от този хамбар: или да се посеят на нивата, или да отидат на воденица, да се подложат на хромела. Някой казва: „Да мели

воденичката!“ – Опасна е тази воденичка, която мели. Добре ще бъде, ако воденичките един ден престанат да мелят. – „На онзи свят има ли воденици?“ – Там няма нито воденици, нито воденичари. На онзи свят житното зърно е голямо като круша и расте на дървета. Достатъчно е да откъснете едно зърно, за да се нахраните добре. Като отидете на дървото, на което житото расте, ще чуете гласа му: „Заповядай, яж, колкото искаш!“ – „Може ли житото да говори?“ – Това е фигуративен израз. Българинът често употребява израза: „Иде ми да те изям.“ Може ли човек човека да изяде? – Само разумното се яде.

Христос казва: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си.“ Това значи: ако не ядете Словото, нямате живот в себе си. Има един свят, който се нуждае от Словото като от храна, каквато днес хората употребяват. Грубата храна постепенно започва да се допълва с духовна. Човек яде три пъти на ден и внася в стомаха си ония елементи, които са необходими за поддържане на физическото му тяло. Освен чрез стомаха, той се храни чрез белите си дробове и чрез мозъка. Чрез белите дробове и мозъка той придобива енергия от по-възвишена храна от физическата. Ще дойде ден, когато хората ще се хранят само чрез белите дробове и мозъка. Учените са изчислили, че в минута човек прави 20 вдишки. Това са 20 обяда.

Новороденият няма да бъде роб на сегашните условия – постоянно да се безпокои за утрешния ден. От големи безпокойствия съвременният човек не може спокойно да спи, не може да се радва на благата, които Бог му е дал. Голяма част от живота си човек минава в тревоги и смущения. Христос внесе нова, положителна философия в живота, която може да освободи човека от сегашните тревоги и мъчности, но тази философия остана неразбрана и на времето си, остана неразбрана и за сегашните християни. И след това някой ще казва, че е християнин. Не е християнин онзи, който само носи името на Христа. Християнин в пълния смисъл на думата може да се нарече Синът Божий, т.е. роденият от Духа. Следователно в бъдещата религия всички хора ще

бъдат родени от Бога, ще съставят едно голямо семейство, членовете на което ще бъдат помежду си братя. Всеки ще бъде готов да се жертва за братя си. Тогава няма да срещнете човек, който да се нуждае от нещо. Никой никого няма да изнудва.

Питам: не може ли това да стане още днес? Кое препятства на хората да се обичат и да живеят братски? Кой събира хората заедно? Кой ни е събрал днес тук? – Бог, Божията Любов обединява хората. Това е велика Истина, която се проверява всеки ден. Следователно тази Истина може да я проверите още този час. Роденият от Бога е проверил тази Истина и живее според нея. Който влезе в новите условия на живота, той не се нуждае от доказателства за онзи свят. Да се доказва съществуването на другия свят, то е все едно да се доказва съществуването на Любовта. Безпредметно е да се доказва на хората има ли Любов, или не. Където е Любовта, там е Животът. Когато Любовта отсъства, Животът се изгубва. Идването на Любовта подразбира възкресение на душата. Който придобие Любовта, той възкръсва; който изгуби Любовта, той умира.

Сегашната фаза на живота е фаза на безлюбие. Може ли при безлюбието човек да възкръсне? – Безлюбието умъртвява. Аз не говоря за смъртта на черупката. Друга, по-страшна смърт носи безлюбието. Ако изгуби черупката си само, човек ще се облече в нова форма. Обаче човек се стреми да си изработи такава форма, която да не се поддава на лошите условия, да не се изменя. Тази нова форма ще носи в себе си безсмъртие. Това е изказал Христос в стиха: „Роденото от плътта плът е, роденото от Духа дух е.“ Роденият от плътта ще живее по един начин, роденият от Духа – по друг начин. Първият ще мине през хромела, а вторият – през живота. Първият ще остане безплоден, вторият ще даде плод. Първият ще образува братство, което за четири поколения ще се изглади – ще изчезнат връзките между родни братя и сестри. Най-много след двеста години всякакво братство, всякакво роднинство между хората, които са били свързани помежду си по плът, ще изчезне. Вторият, т.е. роденият от Бога, ще

образува трайно братство. Връзките между хората, родени от Бога, ще продължават най-малко 25 000 години. Това постоянство, тази трайност на връзките ще даде възможност на разумните сили, които действат върху човешката душа, да завършат своята работа.

Знайте, че всичко разумно съдейства за развитието на човешката душа: звезди, слънца, планети – цялата Природа работи за човека. Всичко, което заобикаля човека, вън и вътре в него, работи за неговото възпитание. Слънцето изгрива за Чадата Божии, за родените от Бога. Които са родени вече, те са проверили това; онези пък, за които сега се готвят условия, и те ще го проверят. Христос казва на Никодим, един от учениите на времето си: „Ако се не родите изново, не можете да влезете в Царството Божие.“ Никодим не разбира тази Истина и запита Христа: „Как е възможно стар човек да влезе втори път в утробата на майка си и отново да се роди?“ Христос му отговори: „Роденото от плътта плът е, роденото от Духа дух е.“

По какво се отличават тия два процеса, тия два начина на раждане? Човек е подобен на житно зърно. Една блага ръка ще дойде, ще вземе житното зърно от хамбара и ще го посее на нивата. Тя ще му каже: „Ти ще минеш през малки страдания, но ще цъфнеш, ще завържеш и ще узрееш.“ Житното зърно ще провери това и ще се зарадва. Друга блага ръка ще влезе в хамбара, ще извади житното зърно и ще каже: „Сега ще те занеса на воденицата да минеш през хромела, да станеш на брашно. Ще минеш през малки страдания, но цената ти ще се увеличи.“ Кое положение е за предпочитане: да минеш през нивата и да дадеш плод, или да минеш през хромела и цената ти да се увеличи? – Първото положение е за предпочитане – да мине човек през страдания, но да даде плод. Това положение представлява Божествения порядък на нещата. Второто положение – минаването през хромела, представлява човешкия порядък на нещата. Под думата *воденица* в дадения случай имам предвид неразбраните неща, които човек сам е създал. Под думата *нива* разбирам всичко, което Първата Причина е създала.

Следователно желая на всеки да мине през страданията на нивата, за да придобие ония знания, които ще го доведат до Новораждане, до раждане от Духа. Да се роди човек от Духа – това значи да стане член на Братството. Братството е условие за идване на Любовта между хората.

„Роденото от Духа дух е, роденото от плътта плът е.“

Роденото от Духа подразбира роденото от Разумното, от Великото начало на живота.

14 август, 5 ч.с.

НЕСЪВМЕСТИМИ НЕЩА

Красота без очи, мъдрост без уши, ученост без нос, любов без уста, сила без ръце и доброта без крака са несъвместими неща. Остави на почивка в дома си всички твои мисли, всички твои желания и всички твои постъпки, които имат несъвместими неща в себе си, а ти тръгни по широкия път да работиш без тях. Животът има смисъл за съвместимото.

Живот без дължина, чувство без широчина, мисъл без дълбочина и височина са непостижими неща. Не търси непостижимото! Ако го търсиш, ще опростееш и оглупееш.

Бог създаде красотата. Той създаде човешката мъдрост, човешката ученост, човешката любов, човешката сила, човешката доброта, за да Го познават, че е благ.

Човешкото води към Бога.

Пази скъпоценното, което всякога осмисля живота.

Не рови тинята, която се е наслоила в твой път.

Не се опитвай да гасиш това, което не се гаси. И не се опитвай да запалиш това, което не се пали.

Не губи времето си да броиш прашинките, които вятърът всеки ден повдига.

Не се опитвай да събираш всичките дъждовни капки на едно място.

Не подарявай това, което не може да се подари.

Не яж това, което не може да се яде.

Не мисли за това, за което не може да се мисли.

Когато видиш вода, иди при нея и измий краката си.

Когато усетиш въздуха, приеми го в устата си.

Когато познаеш Мъдростта, отвори ушите си.

Когато дойдеш при Любовта, проговори: „Това е пътят на всички постижения.“

Сега ще ви задам въпроса: защо и за какво плаче човек? Ако не можете да отговорите на въпроса, аз ще отговоря: човек плаче, защото не е ял; човек плаче, защото е преял; човек плаче, защото яденето не е вкусно. Тази е философията на плача. Изобщо човек плаче за непостигнати работи.

Кои неща са непостигнати? – Когато не може да постигне ябълката, човек плаче. Когато изяде ябълката и усети, че тя се вгорчи в стомаха му, човек пак плаче. Той е недоволен, че ябълката не благодари за услугата, която *А* е направил. Когато яденето не е добре сготвено, човек се възмущава, че като влезе в него, то не му говори красиво. Кой човек би благодарил, ако го сготвят? Кой човек би се радвал, ако го изядат? Кой човек би бил доволен, ако го турят в затвор?

Следователно, когато храната се задържи в стомаха повече, отколкото трябва, тя започва да се възмущава, че е затворена. Щом затворите храната в стомаха си за повече време, тя винаги причинява болка. И когато няма какво да яде, човек плаче. И когато няма кой да го утеши, той пак плаче. Когато хлябът дойде при вас, какво трябва да му кажете? – Вие трябва да му благодарите, да се радвате, че ви е посетил.

Срещате една красива мома, която занимава цялото общество със своята красота. Всички говорят за нея, възхищават *А* се, а тя върви спретната, напета. По едно време в същото общество дохожда друга мома, по-красива от първата. Погледите и възхищенията на всички се отправят към нея. В сърцето на първата се явява озлобяване към втората като към нейна конкурентка. Какво трябва да прави първата мома? Как трябва да постъпи към втората? – Тя трябва да се радва на красотата на втората мома така, както *А* се радват всички, и да престане да мисли за своята красота. Докато си единствен със своята красота между хората, радвай се на красотата си. Щом дойде друг, по-красив от тебе, радвай се на неговата красота. Когато се срещнат двама души красиви, те ще разпределят работата помежду си правилно: единият ще бъде платно, а другият – образ върху платното. Без платно красотата не може да се прояви. Но и без образ платното нищо не струва.

Това, което досега ви говорих, представлява малка закуска за гладния. Такава закуска може само да го залъже, както децата се залъгват с бонбончета. Наистина, радостта на мнозина се дължи на бонбончетата, които получават. Щом няма

бонбончета, те започват да плачат, да скърбят. Колкото по-голяма е скръбта им, от толкова по-голям бонбон са лишени. Кой е най-големият бонбон в живота на човека. Най-големият бонбон за младата мома е момъкът, за майката – детето, за учения – книгата, за силния – ножа, за работника – чука, за художника – четката, за безделника – грамофона.

Въпреки всичко това съвременният човек се разочарова от непостоянното, от преходното в живота, и търси нещо трайно, нещо постоянно, на което всякога да разчита. Човек е млад, остарява и умира. Младостта е непостоянна величина в живота му, вследствие на което той не може да уповава на нея. Младият расте, развива се, докато един ден забележи, че започва да остарява. Но и старостта е непостоянна величина, понеже старият умира. Нито младостта е постоянна величина в живота на човека, нито старостта. И двете минават-заминават, следа не оставят. Защо младият остарява? И защо старият умира? Младият остарява и старият умира, защото се хранят с бонбончета. Престанете да се храните с бонбончета, за да не остарявате и умирате.

Младият се обича, старият се почита.

Младият се обича заради Любовта, старият се почита заради Мъдростта. Когато изгуби любовта си, младият остарява. Когато изгуби мъдростта си, старият умира. С други думи казано: когато някой изгуби любовта си, младостта в него е остаряла; щом изгуби почитта си, старостта в него е умряла. Когато престанат да обичат младия, той е остарял; когато престанат да почитат стария, той е умрял. За да не остарява, младият трябва да яде живия хляб, месен от стар човек; за да не умира, старият трябва да яде живия хляб, месен от млад човек. Тъй щото, който иска да не остарява и да не умира, нека спазва тези две формули в живота си.

За да бъде вечно млад, не е достатъчно човек да яде живия хляб, но той трябва да знае как да го дъвче. Следователно ако не знаете как да дъвчете Словото, което слушате, ще го гълтнете, без да ви допринесе някаква полза. Така и млекопитаещите гълтат храната си, без да я дъвчат. Това ги отличава от човека. Човек дъвче храната си, но трябва да знае как да

я дъвче. Всяка мисъл, която човек възприема, трябва да се съдвче добре, т.е. да се разбере и приложи. Приложението е процес на храносмилане. При храносмилането всяка частица от храната се изпраща на определено за нея място.

Когато си служи с образа на младата мома и на младия момък, аз ги вземам като символи. Младата мома символизира младостта, младият момък – старостта. Като се срещнат, те не се разбират, не се познават, вследствие на което младата мома изгубва младостта си и остарява; младият момък изгубва старостта си и умира. И двамата губят. Казват, че младите трябва да се срещат. Не, млад с млад не може да се срещне. Това е несъвместимо. Когато младата мома за първи път срещне младия момък, тя е срещнала старостта; когато младият момък за първи път срещне младата мома, той е срещнал младостта. Ако младата мома мисли, че в лицето на младия момък е намерила младостта, тя се самоизлъгва.

И тъй, когато срещнете млад човек, питайте го какъв е; когато срещнете стар, задайте му същия въпрос. После запитайте и себе си млад ли сте, или сте стар човек. Необходимо е да си задавате този въпрос, защото несъвместимо е двама млади да се срещнат. Несъвместимо е и двама стари да се срещнат. Млад и стар могат да се срещнат – това е съвместимо. В обикновения живот обаче млад с млад и стар със стар могат да се срещнат, но в Божествения свят това е несъвместимо.

В обикновения живот всеки може да бъде художник: взема бои, четка, платно и рисува. Това не е художество – това е цапане. Това са несъвместими неща. Когато зоркото око на художника погледне нацапаното на платното, той намира, че не се рисува така. В Природата всяко нещо е поставено точно на своето място. Боите, които Природата налага върху платното на своите картини, са точно определени по цвят: те не са нито по-силни, нито по-слаби от тези, които трябва да бъдат. Боите, с които Природата си служи, не се менят. Те се различават в нюансите си, но всякога запазват своя основен тон. Например има един син цвят в Природата, който никога не се мени, но само нюансира. Същото става и със скъпо-

ценните камъни. Скъпоценният камък запазва цвета си, но само играе със светлината, вследствие на което се явяват различни отливи, различни цветове на светлината. На научен език казваме, че скъпоценните камъни пречупват лъчите на светлината и ги отразяват в себе си.

Това, което днес ви говорих, е храна, материал, който вие трябва да разберете, да обработите и да приложите, т.е. да го възприемете, да го обработите в себе си и всяка негова частица да отправите на нейното място.

16 август, 5 ч.с.

ПРОБНИ СТРАДАНИЯ

В двете прочетени глави: от Йеремиа, 9-а глава, и от Йоан, 18-а глава, виждате двама души, които са претърпели големи разочарования. Йеремиа е човек от Стария Завет, голям патриот. Той плаче за народа си, като същевременно предава Словото Божие. Той казва какво ще дойде върху неговия народ, какво го очаква. Това, което пророкът е говорил на времето си, се отнася и до сегашната епоха.

Исус е вторият човек, Който е претърпял големи разочарования. Йоан говори за Него: „Той дойде в света, донесе Истината на човечеството, но освен че не Го приеха, Той беше изложен на ударите на римските войници.“ Те Му казваха: „Ние не се нуждаем от такъв човек.“ Значи каквото Йеремиа предсказваше на израилския народ, сбъдна се. И каквото Христос проповядваше на евреите, изпълни се. Той им каза: „От нине няма да Ме видите, докато не кажете: Благословен Онзи, Който иде в името Господне!“ Две хиляди години вече как евреите носят последствията на своята грешка.

Ще кажете може би, че евреите са били големи грешници, понеже не са познали Христа и са Го разпнали. Кой човек и до днес още не разпъва Христа? – Млади и стари, учени и прости и до днес разпъват Христа. Често хората постъпват като Петър: вадят нож и защитават Истината. Истината с нож не се защитава. При това Петър не насочи ножа си срещу някой от главните, от военачалниците, а удари с ножа си един от войниците и отсече ухото му. Каква война е тази, в която хората отрязват ушите си, главите си, ръцете и краката си? Христос каза на Петър: „Сложи ножа в ножницата си! Който нож вади, от нож умира.“ Действително, с един нож или с много ножове война не става. Не е война това – да осакатиш човека. При това, когато Петър скри ножа в ножницата си, три пъти се отрече от Христа.

Днес всички хора знаят да воюват с оръжие, но с Любовта не могат да воюват. Със старото оръжие – езика, всички могат да воюват. С новото оръжие – Любовта, никой още не може

да воюва. С езика всички мушките наляво-надясно: и на този ухото ще отрежете, на онзи носа, ръката, крака. Кажат ли ви да млъкнете, вие туряте ножа в ножницата си и удряте на бяг. Вие се чудите какво ще правите, като млъкнете, като престанете да мушките с езика си. Това казват добрите хора, а не лошите. Що се отнася до лошите, за тях дума не става. Добрите хора са много своенравни. По-своенравни от тях няма. И праведните даже са своенравни.

Какво се разбира под своенравие? Кой човек е своенравен? Срещате един човек, облечен с чиста, бяла копринена дреха. По невнимание вие заливате дрехата му с мастило. Като види дрехата си нацапана, той погледне към вас и веднага сърцето му мръдва. Той е недоволен, че дрехата му е нацапана. Външно може да се представи, че е спокоен, че не се тревожи, но сърцето му е мръднало вече. Мръдването на сърцето говори за човешкото своенравие. Какво трябваше да направи този човек или как трябваше да постъпи? Като погледне към нацапаната си дреха, той трябваше да си помисли колко пъти в живота си е цапал дрехата на праведния, на светията. Щом е така, въз основа на същия закон и неговата дреха ще цапат. Защо се тревожи тогава? – Той се тревожи, защото се смущава от мнението на другите – да не се изложи пред тях, да не кажат за него, че е нечист, невнимателен към себе си. Такова нещо е своенравието.

Следователно, пазете се от лошите хора, от престъпниците. Пазете се и от своенравните, сърцето на които е в състояние да мръдне само заради едно петно на тяхната дреха.

Като говоря по този начин, мнозина ще се почувстват засегнати, обидени. Не, аз никого не осъждам, никого не засягам, говоря принципиално. Когато Христос се обръщаше към народа с думите: „Книжници, фарисеи, лицемери”, Той нямаше предвид известни личности. Той говореше принципиално. Ние не се интересуваме от погрешките на хората. Да изнасяме погрешките на хората – това не е придобивка за нас. Ние нищо не печелим от техните погрешки. Да изнасяш погрешките на хората – то е все едно да им правиш операция като лекар хирург. При тази операция лекарят все ще оцапа

ръцете си. Ако сте хирург в света, за една операция ще ви дадат поне четири-пет хиляди лева и ще ви благодарят, че сте помогнали на болния. Ако като светия направите операция на някой грешник, не само че няма да ви благодарят, не само че пет пари няма да ви дадат, но отгоре на това ще ви наругаят, че не знаете да оперирате. Това са според мене своенравните светии в света. Сегашните светии, на които хората служат, са своенравните хора в света.

Съществуват два вида светии: едните са своенравни, другите не са своенравни. Първите имат високо мнение за себе си, искат да минат пред другите за свети, за чисти хора. Те постоянно говорят за своите мъчности и страдания. Вторите светии са тия на Любовта. Външно те са просто облечени, минават за обикновени хора: никой не подозира какви богатства крият в себе си. Отдето минат, на всички помагат. Тези светии могат да бъдат майка, баща, дъщеря, син, слуга, господар, учител или ученик. Навсякъде можете да срещнете тези светии. Те са идеални работници на Божествената нива. Те са достоен пример за подражаване: работят неуморно, без да говорят за онова, което вършат.

Съвременните хора прекарват големи разочарования, считат се за нещастни, че не са постигнали онова, което са желали. Проследете историята на великите хора и вижте кой от тях е постигнал това, което е очаквал. Докато е бил жив, той е бил гонен, преследван, хулен, но като умре, поставят паметник на гроба му и пишат: „Тук почива еди-кой си велик човек!“ Като намерят произведенията му, започват да ги издават и да печелят в негово име. Докато е бил на Земята, Ботев е бил гонен, преследван, и най-после в ранната си възраст е бил убит. След смъртта му започват да пишат книги за неговите заслуги към България – и днес още честват паметта му. Какво ще помогне Ботев на българския народ със своето геройство? Или какво е помогнал пророк Йеремия със своите предсказания към израилския народ? Нищо не са помогнали. Пророкът се обръща към израилския народ с думите: „Пътят, по който вървите, не е прав, не ви очаква добро. Ако искате да се избавите от злото, което ви следва, трябва да напуснете

греховете си, трябва да водите добър живот.“ И Христос казваше на евреите: „Вие трябва да напуснете баща си и майка си, да се отречете от своя живот и тогава да тръгнете след Мене.“ Това значи: вие трябва да напуснете стария живот и да заживеете по нов, Божествен начин. За да дойдете до това положение, трябва да се измени старият път на разбиране, коренно трябва да се измени цялата философска мисъл на човечеството.

Христос казва, че мъжът трябва да напусне жена си, жената да напусне мъжа си, синът да напусне майка си, дъщерята да напусне баща си, слугата да напусне господаря си, богатият да се откаже от имота си, съдията да напусне службата си, а професорът – своята катедра. Какво по-голямо противоречие от това – да напуснеш всичко, да се откажеш от себе си и да тръгнеш след Христа? Представете си, че някои разберат тия истини в буквален смисъл. Какво ще направят те? – Всеки ще вдигне на гърба си по един дървен кръст и ще тръгне за някъде. Накъде ще тръгне, и той сам не знае. Много герои от войната носят по един или по два кръста за храброст. Много християни носят кръстовете по вратовете си. Какво ще допринесат тия кръстовете на съвременните хора? – Те ще надигнат кръстовете си и ще замаят на работници, които носят кръстовете на гърба си, но не знаят в коя посока да тръгнат. Христос е казал: „Дигни кръста си и ела Ме последвай!“ Обаче с тези думи Той е разбирал съвсем друга Истина. Под думата *кръст* Христос е разбирал друго нещо. Кръстът е символ на търпение. Който съзнателно носи своя кръст, той гледа спокойно, с търпение на всичко онова, което става в света.

Трябва ли да плачете, че яйцето се е счупило и пилето е излязло вън от черупката си? Трябва ли да плачете, че скъпоценният камък се е пожертвал за човека? Защо ще плачете за дъщерята, която спасява баща си? Защо ще плачете за сина, който спасява майка си? Защо ще плачете за слугата, който се жертва за господаря си? Или защо ще плачете за професора, който се жертва за науката? – Всичко онова, за което хората плачат, е преходно. От реда и порядъка, в който сега живеем, нищо няма да остане. Сегашният живот

е предисловие на Новия живот, който иде. Съвременният живот е подобен на този на яйцето. Хората няма да останат вечно в кошниците. Един ден ще ги извадят от кошницата и ще ги турят под квачката. След известно време квачката ще ги излюпи и от тях ще излязат пиленца, които ще влязат в новите условия на живота. Ако квачката не излюпи яйцата, князът на този свят ще дойде, ще ги чукне, ще ги тури в тигана и с малко масло ще ги опържи. Сериозен и красив е животът. Не гледайте на него повърхностно. Всички хора преди вас са минали през изпитания, и вие ще минете. Няма човек на Земята, който да не е минал и да не мине през страдания. Всеки ще мине през специфични страдания на определеното за него време.

Хората се страхуват да напуснат Земята, защото не знаят какво ще стане с тях. Какво ще стане с говедото, ако напусне своята среда и влезе между хората? Ще изгуби ли говедото нещо? – Говедото ще изгуби рогата и копитата си, но за сметка на това ще получи друго нещо – по-хубаво, по-ценно. Какво ще изгуби човек, ако напусне своята среда и влезе между ангелите? – Човек ще изгуби лошия си език, а ще спечели нещо хубаво, ценно. За този език Христос казва: „Тури ножа в ножницата си!“ С този език нищо не можете да направите. С този език повече ще озлобите хората, отколкото да ги изправите. И Христос имаше нож, но Той не го извади срещу римските войници, както Петър направи. Той ги запита: „Кого търсите? Ако Мене търсите, ето Ме! Аз ще ви дам, каквото искате, но пуснете другите на свобода.“

Когато говоря за Христа, в ума ми изпъква най-хубавото Негово качество – търпението. Хората говорят за големите страдания на Христа, но аз не се спирам пред тях. За мене страданията на Христа седят на второ място. На първо място обаче поставям търпението, с което Той е понесъл поруганията, хулите, обидите, които цял полк римски войници Му нанесоха. Пред всичко това Христос седи тих, спокоен, невъзмутим, като че нищо не става. Една сълза от очите Му не се проля. Който е видял това, зачудил се е на великото търпение, на великото самообладание и Любов. Това значи

канара, която не се разбива. Когато влизаше в Йерусалим, Христос проля няколко сълзи, но когато римските войници Го измъчваха, Той не проля нито една сълза, остана тих и спокоен. Обаче тия войници впоследствие станаха най-добрите работници за Христовото учение.

Сега да оставим настрана въпроса за страданията на Христа. Важно е какво представлява търпението. Ако в най-големите мъчности и страдания човек не може да покаже пълно хладнокръвие и самообладание и да понесе всичко с търпение, той няма характер. Христос сам носи кръста Си до едно място и после Го заковаха на същия кръст. Той има сила да се обърне към майка Си и да ѝ каже, че има кой да я гледа. После се обърна към един от учениците Си, на когото каза да гледа майка Му, да се грижи за нея така, както Той би се грижил.

Какъв по-велик човек ще намерите от закования на кръста преди две хиляди години, Който гледа тихо и спокойно на всичко, което се върши с Него? През всичкото време Той мълча, но когато трябваше да направи добро, макар да беше на кръста, помоли да разковат ръцете Му, да направи доброто и после пак да ги заковат. Най-после Христос се обърна към Бога с думите: „Господи, защо си Ме оставил?“ Той се намери в противоречие: дойде между хората, изпратен от Бога да им проповядва Великото учение на живота, но те не Го приеха. Не само че не Го приеха, но Го подложиха на най-големи хули и поругания, след което Го разпнаха. После каза: „Отче, в Твоите ръце предавам Духа Си.“ Христос разбра, че само Любовта е в сила да изправи света. Като разбра това, Той въздъхна и предаде Духа Си в ръцете на Отца Си.

Ако Христос беше хулен, подиграван, гонен и разпнат, мислят ли съвременните християни, че те ще минат по друг път? Те мислят, че ще благуват, ще живеят добре, защото Христос е дошъл да спаси хората и се е пожертвал за тях. Хората могат да живеят добре, но при условие да изпълняват Волята Божия. И Христос каза: „Не дойдох да изпълня Своята воля, но волята на Онзи, Който Ме е проводил.“ Казваме, че Любовта ще оправи света. Преди да дойде Любовта

обаче, Мойсеевият закон ще дойде. Хората ще минат първо през големи изпитания и страдания и върху тях ще дойдат такива мъчения, за каквито те никога не са мислили. Няма да има страдание, което да не изпитат. След това ще дойде Божието благословение. С него заедно ще дойде законът на Любовта. Първо ще дойде орачът със своето рало да разоре земята. Всички непотребни треви, плевели, ще се изкоренят, неблагородните ще се облагородят – старата култура ще се преработи. Когато всичко бъде готово, ще дойде сеячът, ще хвърли новото семе върху разораната, пречистена земя, ще я оглади отгоре и ще очаква посятото да поникне, да израсте, да цъфне и богат плод да даде.

Съвременните хора се страхуват, когато чуят да се говори, че старото ще се разруши. Старото трябва да се разруши! Ако старото не се разруши, новото не може да дойде. Житото не може да поникне, докато не извадите тросъка от нивата. Тросъкът трябва да се извади. Иначе той няма да позволи на житото да поникне. Щом тросъкът се извади, новото жито ще поникне и ще даде едно 30, друго – 60, и трето – 100.

Приложете същия закон и към себе си. Впрегнете три чифта волове в плуга си, за да разорете вашата целина. Щом изорете добре земята и извадите от нея всичкия тросък, посейте тогава новото семе. За това се изисква търпение. Вие очаквате светът да се оправи, но не знаете отде и как ще дойде това изправяне. Светът ще се изправи с мълчание. Ще мълчите, ще търпите като Христа на кръста. Ще ви бият, ще ви хулят, но вие ще търпите. Когато издържите изпита си, Любовта ще дойде и ще ви покаже, че тя е единственият път, по който светът ще се оправи.

Следователно, който иска да придобие Любовта, той трябва да мине през най-големи изпитания и страдания. Ако не може да мине през големите страдания, той не може да мине и през Любовта. Никой не може да опита Любовта, докато не опита страданията. Страданията предшестват Любовта. Когато син казва, че обича баща си, той се лъже. Синът обича истински баща си, само след като бащата замине за онзи свят. Някоя жена казва, че обича мъжа си.

Колко обича мъжа си, тази жена ще познае едва след като той замине за другия свят. Тогава тя ще си спомня за неговата добрина, ще изнася добрите му качества, ще мисли за него. Същото може да се каже и за мъжа. Докато е жива жена му, той не я цени, не иска да я знае. Щом тя замине за другия свят, тогава започва да я цени, да разбира какво нещо е загубил. Докато са заедно в семейството или в едно общество, хората не се обичат. Щом замине един от тях, всички започват да го обичат. Когато Христос беше на Земята, хората не Го обичаха, искаха да се освободят от Него. Щом напусна Земята, те започнаха да Го обичат, да следват Неговия път.

Като говоря за мъжа и за жената, аз ги разглеждам като принципи, а не като външни форми. Ако ги разглеждате като външни форми, вие ще се заблудите. Мнозина казват, че човек не трябва да се жени. Не е въпрос в женитбата. Ако човек каже, че не трябва да се жени, тогава не трябва и да се ражда. Не, човек трябва да се роди, за да опита страданието. Раждането е ограничаване на човешката душа. Като умре, човек ще опита радостта. Всяка душа е ангел, който напуска Небето и слиза на Земята да се въплъти, за да заживее ограничен човешки живот. В това ограничаване човек минава през страдания. Щом мине през страдания, ще мине и през Любовта. Тогава само душата ще се върне в Небето да опита пълната радост. Не можете да опитате Любовта, докато не сте опитали страданието.

Като се натъкват на големи страдания, хората изпадат в противоречие и питат защо светът е създаден така. Не може ли да се живее без страдания? – Аз никога не си задавам този въпрос, защото знам, че страданията предшестват Любовта. Зад всяко страдание седи Любовта като тил. Обаче обратното не може да се каже. По никой начин не можем да кажем, че зад Любовта седи страданието. Зад страданието има Любов, но зад Любовта няма страдание. Когато изпитвате първо любов, а после страдание, това не е любов. Който изпитва първо любов, а после страдание, той е на крив път. Той е направил някаква грешка в преценката на нещата, вследствие на което е взел страданието за любов. Когато

човек преживее първо страдания, а после като резултат на тях дойде Любовта, той е на прав път. Който не е прекарал никакви страдания, той не може да намери Любовта. Който е минал през страдания, той ще намери Любовта – най-голямото богатство на света. Заслужава човек да мине през страдания, за да намери голямото богатство в света. В това богатство се крие силата на човека. Като придобие Любовта, човек става толкова силен и мощен, че е в състояние да устои на всички бури, на всички изпитания и препятствия. Ако такъв човек извади своя нож, той не го връща назад в ножницата си като Петър.

Когато Петър извади ножа си, Христос му каза: „Скрий ножа в ножницата си!“ Петър не беше минал още през страдания, не беше придобил Любовта, а бързаше да вади нож срещу неприятеля си. Само онзи има право да вади ножа си, който е придобил Любовта. Когато такъв човек извади ножа си, всичките му неприятели се разбягват. Днес Христос е извадил най-големия си нож и наляво-надясно мушка всеки, който не Го слуша. Не мислете, че Христос е слаб, мекушав. Той спира всеки, когото срещне, и го пита: „Ще вървиш ли в Божия път?“ – „Няма да вървя.“ – „Щом няма да вървиш, ето, ще видиш какво ще стане с тебе“ – мушне го с ножа си и продължи. Срещне втори, и него пита: „Ще вървиш ли в Божия път?“ – „Ще вървя.“ – „Извади ножа си и тръгни след Мене.“

И вие извадете ножовете си и мушкайте, когото срещнете. Мушкайте, но не с езика си, а с Любовта. Като мушнете някого със своя нов нож – ножа на Любовта, гледайте да го повалите на земята, без да го осакатите. Важно е да обезоръжите неприятеля си, а не да го осакатите. Така се воюва с ножа на Любовта. Това значи минаване от смърт в живот.

Какво правят съвременните хора? – Като искат да отмъстят на себе си или едни на други, те се осакатяват, убиват, самоубиват и т.н. Ние допускаме само един род самоубийство – с ножа на Любовта. Като се самоубие с този нож, човек пада на земята и минава от смърт в живот. Когато Любовта мушне човека, той пада на земята, както житното зърно на нивата, и влиза в Новия живот. Христос казва на Петър:

„Скрий ножа в ножницата си! Чашата, която Отец Ми даде, да я не пия ли?“ С тая чаша именно Христос намери Любовта. Следователно всички хора трябва да намерят тази чаша, за да влязат в закона на Любовта. Щом намерят Любовта, всеки от тях ще победи своя свят. Когато всеки човек победи своя свят, и външният свят ще бъде победен, т.е. оправен.

Като слушат да се говори за страданията като за предвестници на Любовта, някои казват: „Това е стара философия, ние сме я опитали.“ – Не, вие не познавате още тази философия. Защо? – Защото донякъде само сте опитали страданията, но нито един от вас не е опитал Любовта. Вие не знаете какво нещо е Любовта. Когато минете през страданията, тогава ще чуете първата дума на Любовта. Щом чуете гласа на Любовта, вие ще станете, ще оживеете и ще възкръснете. Следователно всички трябва да минете през страданията, за да влезете в Радостта, в живота на Любовта. Казвате: „Няма ли някакъв околел път? Няма ли някакво снизхождение за нас? Щом Христос е страдал за изкупление на човечеството, не може ли ние да не страдаме? Не може ли законът да се смекчи малко за нас?“ – Не, никакво смекчение, никакво снизхождение не може да се направи. Без изключение всички хора ще минат през страдания.

Ние се радваме, че на съвременните хора е дадена вече чашата на страданията. Те трябва да я изпият, защото зад нея седи Любовта. Ако не изпият чашата, Любовта няма да дойде. Когато потокът на страданията изтече, Любовта ще дойде и ще отвори вратата на Новия живот. Как ще разберете Новия живот, това е ваша работа. Когато Духът на Истината дойде, Той ще ви научи на всичко. Казвате: „Накъде да се молим – на изток или на запад?“ – Човек може да се моли навсякъде. Ако дойде някой да ви бие и обърне главата ви на изток, накъде ще се молите? – На изток ще се молите. Ако обърне главата ви на запад, на север или на юг, ще се молите на тази посока, накъдето е главата ви. От която посока иде страданието, на тази посока ще се молите. Благодарете, че страданието е дошло. То е първият признак, че Благословената ръка работи върху човека да го изправи. За онзи, който разбира

законите, страданието е велико благословение. В сравнение с това, което Любовта носи, страданието е кратковременно. Казва се, че апостол Павел е проникнал до Седмото небе и от това, което е видял там, казва: „Око не е видяло и ухо не е чуло това, което Бог е приготвил за онези, които Го любят.“ Това значи: око не е видяло и ухо не е чуло това, което е приготвено за онези, които са минали през страданията и влизат в Любовта.

Мнозина се оплакват от страданията, обезсърчават се, отпадат духом. Защо? – Защото друго нещо са очаквали. И Христовите ученици очакваха Христос да стане цар, а те да заемат видни обществени служби, но не излезе така. Като разбраха, че първо ще дойдат страданията, а после благословието, много от тях избягаха. Днес светът се нуждае от силни хора. Преди две хиляди години учениците на Христа се разпръснаха, но ако и днес бягат, срам е за тях. Опасно е сега да се бяга. Който бяга, той ще бъде ранен в гърба. Който върви напред, той ще бъде ранен в гърдите. Ако си ранен в гърдите, ти си герой. Ако си ранен в гърба, ти си страхливец. Къде раниха Христа: в гърба или в гърдите? Христа раниха в гърдите, защото Той вървеше напред. Герой беше Христос! Римските войници Го мушнаха с копие то си отпред в ребрата, отдето потече кръв и вода.

Много от съвременните християни са ранени в гърба и въпреки това са наградени с Георгиевски кръст за храброст. Не е герой онзи, когото в гърба раняват. Истинският герой трябва да бъде ранен с копие отпред, под лъжичката. Аз не желая да срещам герои, ранени в гърба. Те не са герои. Похвала заслужава онзи, който е ранен в гърдите. Ако видя, че сте ранени в гърба, ще ви кажа: „Зад Любовта няма скръб, но и Любов няма.“ Следователно, ако искате да бъдете герои, трябва да ви ранят в гърдите, а не в гърба. Сърцата ви трябва да бъдат ранени, а не телата. Който излага на страдания тялото си, а пази сърцето си, той не разбира живота. Който излага на страдания сърцето си, а пази тялото си, той е разбрал живота, той е разбрал Божия път. Това е геройство – да изложиш сърцето си, а да пазиш тялото си.

И тъй, сърцата на всички хора трябва да бъдат ранени. Защо? – Защото грехът е в сърцата. Ако не дойде някой да мушне сърцето на човека, злото няма да излезе навън. През раната на сърцето ще излезе злото и човек ще се освободи от него. Проповедници, учени, писатели – всички казват, че злото се таи в човешкото сърце. Днес човек воюва за сърцето си – да го освободи от злото, което се е загнездило в него. За да го освободи, той трябва да мине през големи изпитания и страдания. Страданията са път на освобождаване. Всеки човек неизбежно трябва да мине границата на страданията, за да влезе в Любовта, да разбере Великия живот.

Като знаете това, не се плашете от страданията. Страданията са ръката на Великия, Която ръководи човека. Това е изразено чрез стиха: „Потърсете Ме в ден скръбен.“ Да потърсиш Господа в скръбта си, това не значи, че си слаб. Силен или слаб, човек трябва да страда. Който страда, той е човек; който не страда, той не е човек. Отличителното качество на човека е страданието. Само човекът е способен да страда. Животното се мъчи, а човекът страда. Противоположният полюс на страданието е радостта. Когато един страда, друг се радва; когато някой се радва, друг страда. Страданието на едного е радост за другия; радостта на едного е страдание за другия.

Докога ще страда човек? – Докато дойде до истинската Радост, която произтича от Любовта. Както и да представяте радостта, както и да я очаквате, ще знаете, че за да я придобиете, първо трябва да минете през страданията. Друг път няма. Страданието е път към Радостта. Христос пръв е минал през пътя на страданията и ние ще Го следваме. Той е първият пионер, Който е минал през пътя на страданието. Много добри хора са минали и минават по същия път. Ще кажете, че този път е лош. Не, този път е труден само в началото. Колкото по-навътре влизате, той става все по-красив и лек.

„Скрий ножа в ножницата си! Чашата, която Отец Ми е дал, да я не пия ли?“ С други думи казано: тури страха от страданията настрана! Нека този страх да не те спъва, понеже чрез страданията ти ще намериш истинския път на живота,

ще разбереш какво нещо е да служиш на Великата Любов, която изправя всичко в света. Това се отнася както за отделния човек, така и за цялото човечество.

Велик и мощен е човекът на Любовта както на Небето, така и на Земята. С Любовта Божия и на Земята Христос извърши чудеса. Когато се намери пред най-големите страдания, Христос каза: „Отче, в Твоите ръце предавам Духа Си.“ Това показва, че и в най-страшния момент на живота си Той не изгуби вяра в Любовта. След това Бог Го въздигна. Христос придоби Любовта, което изказа в стиха: „Даде Ми се всяка власт и на небето, и на земята.“ Той придоби тази власт, след като изпи горчивата чаша.

Всеки човек може да каже: „Даде ми се всяка власт.“ Кога може да каже така? – Само когато изпи горчивата чаша, която Отец му е дал. Като ви се даде тази власт, от какво ще се плашите? Следователно, за да не се плашите, вие трябва да минете през големи мъчности и изпитания. Тогава само ще дойде спасението. Тогава ще дойде възкресението на човешката душа.

Сега нека всеки от вас си зададе въпроса какъв е бил във времето на Христа: ученик или зрител? Само за един от учениците се казва, че е извадил нож. Какво са правили другите в това време? На всички Христови ученици обаче е казано: „Идете и проповядвайте на света Великото учение на Любовта!“ Любовта ще покаже на хората новия път, по който са минали и минават всички добри хора, за да влязат в Царството Божие. Тогава думите „Търсете първо Царството Божие и Неговата Правда и всичко друго ще ви се даде“ се осмислят. Ще ви дам следните три изречения.

Единственият път, който води към Живота, е Любовта.

Единственият път, който води към Знанието, е Мъдростта.

Единственият път, който води към Свободата, е Истината.

В пътя на Живота ще придобиете Любовта. В пътя на Знанието ще придобиете Мъдростта. В пътя на Свободата ще придобиете Истината.

Това са три пътища, по които трябва да ходите, за да придобиете Любовта, Мъдростта и Истината.

Сега на вас казвам: извадете ножовете си! Кой каквото нож има, да го извади, да се въоръжи! Колко ножа взеха Христовите ученици със себе си? – Те взеха два ножа, но единия само употребиха. Всеки да вземе меча си и да мушка, да воюва. С кого? – Не със себе си, разбира се, но с неприятеля си. Всеки има неприятели, с които трябва да воюва. Бъдете герои, не се показвайте малодушни. Мнозина искат други да воюват заради тях, а те да получат Гергиевски кръст за храброст. Не, всеки сам ще воюва.

Каквото чухте и разбрахте днес, приложете го – всеки според силите и възможностите си.

Думите „Аз ще бъда с вас до скончанието на века“ да не останат за вас празни. Имайте вяра във Великия, в Неговата Любов. Знайте, че не воювате вие, а Бог, Който е във вас.

18 август, 5 ч.с.

ЦЕННОСТ НА НЕЩАТА

Всяко нещо, което човек има или което знае, съдържа нещо ценно в себе си. Въпреки това човек често не цени онова, което знае и което притежава. Тази е причината, задето той постоянно се стреми към придобиване на все по-нови и по-нови неща: ако има малко знания, иска да придобие нови, големи знания, да стане учен; ако е добър, иска да стане по-добър – светия. Обаче този човек няма понятие какво значи да бъдеш учен или да бъдеш светия. Формата на учения, на светията е голяма, но на тази външна форма трябва да отговаря съответно вътрешно съдържание. Може би и кокошката има желание да снесе яйце като камилското, но за това тя трябва да се измени, да стане по-голяма. Какво е допринесла камилската птица със своите яйца?

Следователно при оценката на нещата важно е онова, което в даден случай допринася нещо за нашия живот или за благо на нашата душа. Благо на човешката душа се определя от неговия вътрешен живот. Вътрешният живот пък се характеризира с вътрешно единство. Единство на нещата съществува само там, където се върши Волята Божия. Който върши Волята Божия, той е свързан с Цялото, с Единицата. Нещастieto на съвременния човек се заключава в това, че той е лишен от вътрешно единство в себе си. Той търси щастieto си вън от Първичната Причина, вън от себе си. Обаче по този начин щастие не може да се намери. Всяко нещо, което е вън от човека, вън от Първата Причина, представлява сянка на нещата. Това, което е вътре в човека, представлява същина на нещата. Хората тичат подир сенките, защото те се виждат. Същината, реалността никой не може да я види. Вие се гледате в огледало и казвате, че се виждате. Това, което виждате в огледалото, е вашата сянка, не сте самите вие. В огледалото виждате само външния си образ: виждате дали имате бръчки на лицето, или не; дали страните ви са червени и т.н. Това обаче не е човекът. Вие не виждате в огледалото своите възвишени мисли и благородни чувства, които всъщност представляват човека.

Какво представлява човешкото лице, както и цялото човешко тяло? Тялото на човека представлява къща, в която той прекарва целия си живот. От сутрин до вечер той маже, глади, нарежда къщата си, за да бъде удобна за живеене. Домакинът на къщата трябва да бъде умен, грижлив човек, за да пази всякога чистота и хигиена в своята къща. Ако домакинът не е разумен човек, и най-хубавата къща няма да го ползва. Ако е разумен човек, тази къща е на място – той ще я използва добре. Всеки ден къщата на човека трябва да се чисти, да се мие, да се нарежда – да бъде в пълна изправност. Тази е една от близките задачи на всеки човек.

Мнозина пренебрегват тази най-близка и важна задача и се интересуват от големи въпроси както например какъв ще бъде светът след хиляда години. Този въпрос не трябва да ви интересува – той се отнася до Онзи, Който е създал света. Инженери градят едно училище. Вие виждате основите на това училище, но не се задоволявате само с това – искате да знаете какво ще стане с училището след десет години. Онези, които градят училището, имат план, знаят какво ще стане с него, кога ще го завършат и т.н. Щом се интересувате толкова, те могат да ви покажат плана на училището, но нищо няма да разберете от него. Планът на училището е сянка на това, което в бъдеще ще се съгради. Като се свърши градежът, ще видите какво е станало училището. Други пък се интересуват, като заминат за другия свят, къде ще бъдат: в Царството Божие ли, или ще останат пак на Земята. И това не е тяхна работа. Работата, която човек всеки ден трябва да свърши, е по-важна от всички останали въпроси.

Човек трябва да се спира на ценното в живота си и да се стреми да го реализира. Представете си, че ви натоварят с багаж, по-голям и по-тежък, отколкото можете да носите. Силите ви не позволяват да занесете този товар на определеното място. Вие веднага се раздвоявате, не знаете какво да правите. Раздвояването на човешкия ум говори за някаква слабост в човека. Какво трябва да направите в дадения случай? – Поглеждате към товара, намирате, че всичко е ценно, не знаете от кое да се откажете, искате да пренесете

всичкия товар. Оглеждате се надясно-наляво, търсите човек, който да поеме вашия товар, но не намирате такъв човек. Как ще разрешите въпроса? – Разтоварете багажа, отворете го и вземете със себе си най-ценното, най-същественото, без което не можете. Другото оставете настрана. Когато бъдете свободни, и него пренесете.

Следователно и когато мислите, и когато чувствате, и когато действате, всякога избирайте най-ценното, най-същественото, т.е. онова, което е пряка ваша работа, което има право отношение към вас, което е най-близо за реализиране. Вие сте например син на богат, добър, способен баща. Седите у дома си и мислите: „Обича ли ме баща ми, или не? Ще ми остави ли наследство след смъртта си и колко голямо ще бъде това наследство? Дали братята и сестрите ми няма да вземат по-голям дял от моя?“ Всички тия въпроси, които занимават вашия ум, ни най-малко не се отнасят до вас. Това е работа на вашия баща. За вас обаче това е голям товар, който сте се нагърбили да пренесете. Този товар не ви е потребен сега. Може би след десетки години ще трябва да вземете нещо от него. Вземете от този товар най-ценното – възможностите за деня – и повече не се интересувайте. Вашата работа е само да учите. Като не изпълнявате своите задължения, учителят намира, че не учите, както трябва, разсейвате се, дружите с лоши момчета, послъгвате малко и по този начин губите времето си.

Един български селски свещеник – добър, благороден човек, се оплакваше от своя син: „Изпращам сина си на училище, вече 17-годишен младеж, но виждам – не му се учи, други мисли го занимават. За да не бъде под моя надзор, иска да спи вечер в градината, защото въздухът там бил почист, прохладен, а в стаята му било задушно. И на това се съгласих, само да учи. А той се изхитрил. Вечер си ходи по седенки с момите и нищо не учи. За да не забележа отсъствието му, той взема коритото, завива го в юргана си, като че човек лежи. Отивам в градината да видя какво прави. Пипам леглото, виждам, че не е празно, и си мисля, че той спи. Всъщност коритото е там, а той – по седенки с момите.“

Всеки човек има по едно такова корито, с което прикрива действителността. То е начин на обхода. Например някой е недоволен, неразположен, че не може да разреши известни въпроси. Когато е сам в стаята си, той е такъв, какъвто е в действителност. Щом дойдат хора, пред които трябва да излезе, той веднага взема „коритото“ със себе си, усмихва се, разговаря се, представя се за такъв, какъвто не е в действителност. Това е неестествено състояние, в което изпадат хората в обикновения си живот. Но и духовни хора изпадат в същото състояние. Защо? – Защото влизат в духовния живот неподготвени, вследствие на което се натъкват на ред противоречия. В себе си мислят и чувстват едно, а навън представят друго. Че така и актьорите постъпват. Като отидете на театър или на опера, какво ще видите? – Нацапани лица, смях, разговор, плач, но всичко това не е естествено. Вие гледате, слушате, настройвате се и започвате да плачете заедно с актьора, който плаче. Ако е въпрос за плачене, идете в дома на някоя бедна вдовица или при някоя жена, бита от мъжа си. Вдовицата плаче, защото децата ѝ са гладни. Битата жена плаче от сърце, защото мъжът ѝ я е бил, ругал. Актьорът плаче, без да е бит. Той плаче, за да му платят. И самата публика гледа представлението или операта, но не е доволна: намира, че актьорите не играят, както трябва.

С този пример не отричам нито театъра, нито операта. Те са приятни забавления, но като гледа какво се представя на сцената, човек трябва да възстанови нещата, да ги представи в техния първичен вид. Така постъпват учените. Някой естественик намира разхвърляни кости от някое допотопно животно и започва да го изучава, да го изследва. Той трябва внимателно да събере всички кости, да ги постави на местата им и от този възстановен образ да опише цялата първична форма на това животно: неговия строеж, големина, начин на хранене и т.н. От разхвърляните сухи кости той трябва да възстанови първичната форма на дадено животно.

Като говоря за актьорите, мнозина ще се запитат дали нямам някого предвид. Не, аз нямам никого предвид, но обръщам вниманието ви на това, че вие не познавате още

себе си. По какво се отличава човек, който познава себе си? – Който познава себе си, той е господар на условията в живота. Той от нищо не се спъва. Докато външният свят ви спъва, вие не познавате себе си. Докато очаквате на другите да свършат работите ви, вие не можете да имате никакви отношения с Невидимия свят. Например някой от вас иска да отиде на екскурзия. Отвътре нещо ви нашепва да не ходите днес на екскурзия, защото времето ще се развали. Вие не искате да слушате, казвате, че времето е хубаво, и не желаете да изпуснете случая. В момента, когато тръгвате, времето е хубаво, но не знаете дали впоследствие няма да се развали. Резките промени на времето показват, че вие живеете във вашия неразумен свят. Защо? – Защото не познавате себе си, не познавате разумността, която ви заобикаля.

Докато живее в неразумния свят, докато мисли само за себе си, човек не може да бъде щастлив. Може ли човек да не мисли за себе си? – Човек трябва да мисли и за себе си, и за другите. Майката и бащата мислят освен за себе си, още и за своите деца. Освен за себе си господарят мисли и за своя слуга. Освен за себе си началникът мисли и за своите подведомствени. Това са лични връзки, които естествено съществуват. Всеки човек трябва да дойде до съзнанието на Христа и да каже: „Волята на Отца, Който Ме е проводил, е всичко, що Ми даде, да не изгубя нищо от него, но да го възкреса в последния ден.“

Кой е последният ден? – Последният ден може да е днес. Последният ден подрабзира последния падеж за изплащане на полицата. Ако този ден не изплатите полицата си, вие губите. Последният ден за обжалване е днес. Ако не използвате този ден, вие пак губите. Ако последният ден за вас е минал, какво ще правите? – Ще започнете да се безпокоите, да се тревожите. Не казвам, че последният ден за вас е минал, но вие трябва да бъдете будни – да не мине този ден, без да изплатите задълженията си. Христос казва: „Нищо да не изгубя от него, но да го възкреса в последния ден.“

Радвайте се, ако този ден не е дошъл още за вас и не сте го изгубили. Но внимавайте да не го изгубите. Този ден

съдържа всичко ценно, което вие трябва да очаквате. Представете си, че един ваш приятел е обещал да ви даде една крупна сума. За тази цел той ви е определил час и място, дето ще се срещнете да получите сумата. Обаче вие не отивате на определеното време и когато отидете, виждате, че приятелят ви не е там. Кой е виновен за тази загуба? Ще кажете, че е трябвало приятелят ви да почака малко или да даде парите на друг някой да ви ги донесе. Не е въпросът там. Много възможности могат да се намерят, за да ви се предадат парите, но приятелят ви има доверие само на вас и лично иска да се срещнете в определен час и на определено място.

Следователно, каквото и да правите, очаквайте последния ден като най-важен, като най-ценен, защото той съдържа в себе си възможността за вашето възкресение. Пропуснете ли този ден, вие трябва да чакате най-малко още хиляда години, докато дойде друг последен ден.

Ценността на нещата не седи в тяхната външност. Външно красивите неща не са най-умни, най-богати. Някой може да има хубава, солидна къща, да се облича в красиви, нови дрехи, но това не значи, че този човек е много напреднал. Райската птица има красива дреха, но не е най-умна от птиците. Заради красивата си дреха тя често страда – оскубват перата ѝ за украшения.

И тъй, няма по-хубаво нещо в живота на човека от това – да знае как да се обхожда и да цени нещата. Когато срещнете някой човек, дръжте в ума си ценното, което той има в себе си. Под оценка на нещата не разбирам онова външно, механическо отнасяне към нещо хубаво в човека, но оценяване на онази черта или на качествата на даден предмет, на дадено лице, които имат отношение към самия тебе. Книгата е ценна не заради хубавата подвързия, но заради съдържанието, което може да ползва човека. Да имам обхода към книгата – това значи да зная как да я пазя. Човек трябва да цени и да знае как да се обхожда не само с лица или предмети вън от себе си, но той трябва да цени своя ум и своето сърце и да знае как да се обхожда с тях. Ако не знаеш как да се обхождаш с ума и сърцето си, ако не можеш да ги пазиш чисти и не знаеш да ги цениш, ти нищо не можеш да постигнеш.

Когато хората в едно общество са недоволни едни от други и казват, че не могат да живеят заедно, нищо друго не им остава, освен всеки да отиде там, дето мисли, че може да живее добре. Ако заекът попадне в общество на вълци и лисици, какво ще стане с него? Лисицата е хитра, користолюбива. Тя ще снее кожата на заека и от месото му ще си направи богато угощение. И това няма да я задоволи. Тя ще пита заека има ли малки зайчета, има ли роднини и познати. Ако заекът каже, че има малки зайчета, че има много роднини и познати, лисицата ще се запознае с тях с цел да използва месцето им. Това не са отношения.

Следователно, когато някой иска да се запознае с нас, ние трябва да сме будни, да следим каква обхода ще има той. Ако обходата му към нас е като тази на вълка, на лисицата, на мечката, на змията, ние разбираме целта на неговото запознаване. Като изучаваме животните, птиците, ние виждаме тяхната обхода едни към други, както и към същества, далечни на техния род, и вадим заключение за онова, което се крие в тях. Ако паякът няма обхода, не цени нещата, това е извинително за него. Не е извинително обаче за човека, на когото са дадени отличен ум и отлично сърце, да няма обхода, да не цени онова, което е вложено в душата на неговия ближен. Ето защо всеки трябва да се стреми да изработи в себе си правилна външна обхода и чувство да цени малките неща. Като развива това чувство в себе си, същевременно той развива и вътрешна обхода. Който няма правилна външна и вътрешна обхода, той влиза в стълкновение с Волята Божия. Как е възможно да не знае човек правилно да се обхожда с всичко онова, което Великият е създал? Как може той да не цени създаденото от своя Баща? Да не цени тия неща – това значи да влезе в разрез с Великия закон, който действа в света, както и в самия нас.

Всяко недоволство, всяко неразположение на човека се дължи на нарушаване на закона за обходата и на обезценяване на малките неща. Велико нещо е обходата! Не е достатъчно да има човек само външна обхода. Той трябва да има и вътрешна обхода, т.е. да обича всяко живо същество, да

постъпва към него така, както към себе си. Да обичаш някого – това значи да му отдадеш най-малката любов. Човек се нуждае от малко. Дайте малко внимание на човека и той ще бъде доволен. За да покажете, че цените някого, постъпете с него така, както постъпвате със себе си. Ако дойде в дома ви някакъв странник, дайте му изобилно вода да измие краката, ръцете, лицето си; после го нахранете и му предложете да си почине. Щом изпълните тези неща към него, с това вие показвате, че го цените. Този човек ще ви благодари, ще пожелае и друг път да се срещне с вас.

Вчера направихме една разходка до Калинините върхове. Някои от приятелите пожелаха да обиколят всичките върхове. Според мене това желание говори за човешкото тщеславие. Безпредметно е да се качва човек от един връх на друг. Като стигне до един от върховете, нека разглежда другите отдалече. Така ще има повече време да чете онова, което Божият Дух е писал по върховете. Някои запитват защо тези върхове се наричат Калинини. Има едно старо предание за тия върхове. Наричат ги Калинини, защото някога си живяла една работна, спретната мома Калина, която постоянно чепкала, прела и тъкала вълна. Като нямало пазар за нейната вълна, тя я разстинала на тези места, от които впоследствие се образували Калинините върхове. Двете езера пък, наречени Карагьол, са двете очи на Калина, които всъщност не са черни, но светли, почти сини. На тъмно изглеждат черни, а на слънце са бели, до синкави. Канарите, които заобикалят тези езера, им придават тъмен цвят. Калинините върхове са отворена книга, по която може да се чете всичко, което Божият Дух е писал. Който не може да чете тази книга, той погледне наляво-надясно, хвърли един камък към върховете, друг – в езерото, и си отива: намира, че тук всичко е разхвърляно.

И тъй, като ходите по планинските върхове, пазете чистота. Това е най-простият израз, с който можете да покажете, че цените това, което Разумната Природа е създала. По този начин вие ще се свържете с напредналите Същества в Невидимия свят, които ще ви помагат. Иначе те ще се откажат от вас. Учителят казва на ученика да учи, да работи върху себе

си. Ако ученикът учи, учителят ще му помага. Не иска ли да учи, учителят вдига ръцете си – не иска повече да знае за него, не се интересува от него.

Божественото говори няколко пъти на човека. Не слуша ли той, всички го напущат. Веднъж се говори на сърцето му, втори път – на ума му, трети път – на волята му, и ако не послуша, започват да му говорят по друг начин. Докато се говори на човека с любов, той трябва да се самовъзпитава, да използва добрите условия. Човек иска от другите да имат към него добра обхода, да го ценят. Щом иска това за себе си, и той трябва да го отдаде на другите. Като наблюдавам отношенията ви, виждам, че двама по двама имате добра обхода помежду си, но това не е достатъчно. Всичко, каквото виждате около вас, е създадено от Бога. Следователно, обхождайте се добре към всичко онова, което Той е създал. Ценете всичко, което Той сам цени.

Мнозина мислят, че както и да живеят, те се ползват от Божията Любов. Това е крива мисъл. Не може Любовта да е благосклонна към вас, ако нямате правилна обхода към всичко, което тя е създала, и ако не цените създаденото от нея. Ще кажете, че още не сте свършени. Не, вие още днес можете да имате правилна обхода към всичко, което ви заобикаля, и да го цените. Ние сме дошли на планината по Божие благоволение и се ползваме от въздуха, от водата, от светлината заради доброто в нас. Тогава дайте ход на Доброто в себе си – изявете го навън. Без това велико благоволение ние не бихме могли един ден да останем на планината. Щом се обхождате добре, щом цените нещата, грехът и злото ще изчезнат от вас. Но затова от всички се изисква съзнателна работа – работа с Любов.

Христос казва: „Да го възкреся в последния ден.“ И на вас казвам: дошъл е последният ден да възкръснете. Ако не възкръснете днес, ще възкръснете след хиляда години. Не се плашете. Последният ден, за който Христос е говорил, е дълъг ден, а не от 24 часа, каквито са обикновените дни. За вас този ден започва от днес и продължава най-малко 50 години. В това време работете върху себе си, за да придобиете правилна

обхода, да развиете в себе си чувство да цените всичко, което ви е дадено. Ценете вашия ум, вашето сърце, вашата воля. Обхождайте се добре към ближните си, към всички растения и животни, към цялата Природа. Ценете всичко, което ви заобикаля. Придобийте ли тези две неща, вие ще бъдете човек на Новото, човек на Любовта. И царски син да сте, вие трябва да имате добра обхода и да цените нещата. Като влезете в училището, всеки ще отправи погледа си към вас – да види каква е вашата обхода като на царски син. Колкото по-високо седите, толкова повече се изисква от вас. И ученици, и учители – всички ще искат от вас добра обхода и умение да цените нещата. Нещата не се ценят по външното им положение. Царският син заема високо положение, но може да срещне ученици, които учат по-добре от него. Може да срещне ученици с по-добра обхода, с по-тънко чувство за преценяване на нещата.

Следователно, искате ли да бъдете силни, красиви, доволни от живота, обхождайте се добре, ценете правилно всичко, което Първичната Причина е създала. Няма ли тези качества, няма да имате нито сила, нито красота, нито доволство. Тогава ще се намерите в положението на младия Стоян кавалджия, който се хвалел със своя кавал. Той често казвал: „Моят кавал замества всякаква пушка. Като го насоча срещу неприятеля, като цъкна с него няколко пъти, неприятелят ми далече ще отскочи.“ Един ден го срещнала мечка в гората. Стоян дигнал кавала, насочил го срещу мечката, цъкнал два-три пъти – кавалът не хванал, но и мечката не избягала. Като се видял натясно, Стоян се качил на едно дърво и така се спасил. Той видял, че и кавалът някога не помага.

Кавалът представлява външната страна на нещата. Имаш пари, на които разчиташ, но когато парите не помагат, ще се качиш на дървото. Дървото представлява разумността в живота. Какво щеше да стане, ако кавалът на Стоян беше улучил мечката? – Стоян щеше да остане жив, а мечката щеше да бъде убита. Като се качил Стоян на дървото, и той, и мечката останали живи. Стоян трябва да се качи на дървото

и оттам, като проповедник, да поучава мечката. Какво лошо има в това?

И вие трябва да постъпвате по същия начин. Говорите на някого, поучавате го, но той не ви разбира, не иска да ви слуша. Значи кавалът ви не е хванал. Качете се тогава на дървото и оттам му кажете няколко думи. Той ще ви погледне и ще каже: „Умен човек е този. Като мина втори път покрай него, пак ще си поговорим.“ Мечката има една добра черта, която хората не ценят и не познават. Ако ѝ направите добро или някаква услуга, тя дълго време я помни. Мечката никога не забравя доброто, което сте ѝ направили. Тя е съсредоточена в себе си, не е разсеяна. Мечката помни и злото, което някой ѝ е направил, но това се явява като изключение в нейния живот. И на вас казвам: помнете доброто, което някой ви е направил!

„Ще го възкресе в последния ден.“ Всеки, който е развил в себе си добра обхода и чувство да цени нещата, той ще възкръсне в последния ден.

Пътят на праведния е път на Светлина.

Ходете и вие в пътя на Светлината!

21 август, 5 ч.с.

ПРОЯВА НА ЛЮБОВТА

Ще ви дам следните мисли:

Това, което тече, е вода.

Това, което стои, е камък.

Това, което лъха, е въздух.

Това, което нуди, е сила.

В 14-а глава от Евангелието на Лука се изнасят три неща, които спъват развитието на човека или го отклоняват от правия път. Те са нивите, воловете и женитбата. Питате: „Да си купя ли нива?“ – Нивата е първата спънка. – „Да си купя ли волове?“ – Воловете са втората спънка. – „Да се ожения ли?“ – Женитбата е третата спънка. Камъкът жени ли се? Това, което лъха, жени ли се? Това, което те нуди, жени ли се? Камъкът тече ли? – Камъкът не тече, но противодейства на водата. Водата лъха ли? – Водата тече. Това, което лъха, нуди ли те?

Съвременните хора казват, че човек трябва да се ожени, да образува дом, семейство. Семейството е създадено от Бога – то е Божествено учреждение. Женитбата обаче е човешки институт. Човешките неща са временни, а Божествените – вечни. Колкото и да е дълготрайно нещо, щом е човешко, то има край. Когато ви питат за началото и за края на нещата, ще знаете, че човешките работи имат край, нямат начало. Божествените неща имат начало, нямат край. Следователно всяко нещо, което има начало, а няма край, е Божествено. Всяко нещо, което има край, а няма начало, е човешко. Вие ще цитирате стиха, в който е казано: „Аз съм алфа и омега.“ Обаче *алфа* и *омега* не означават начало и край на нещата. Вземате една пръчка, огъвате я и образувате от нея крива линия, окръжност. След това поставяте ръцете си върху огънатата пръчка. Можете ли сега да кажете къде е началото и къде е краят на първата пръчка?

Първоначално човек е бил създаден сам да работи и да се развива. Тези условия му се видели трудни, затова пожелал

да си купи нива – да се разшири. Купил нива, разширил се, но с това заедно се натъкнал на първата спънка. Той се намерил в затруднение: видял, че сам не може да обработва нивата си. Тогава започнал да търси помощник в работата си. Купил си пет чифта волове да му помагат. С тези пет чифта волове той се натъкнал на втората спънка. Петте чифта волове представляват петте сетива на човека, чрез които той се свързва с външния свят. Най-после решил да се ожени. Женитбата е третата спънка на човека. Когато умът и сърцето на човека са събудени, това показва, че той се е оженил. Като се ожени, човек казва: „Не искам вече да зная кой какво мисли за мене. Ще чувствам, ще мисля, както разбирам, и ще гледам дома си.“ Прав е човекът. Той е турил основа на дома си и трябва да се грижи за него. Някой казва, че още не е женен. Този човек взема думата *женитба* в буквален смисъл. Според мене няма човек в света, който да не е женен.

Мнозина се женят, за да бъдат щастливи. Те мислят, че като се оженят, вратата на Царството Божие ще се отвори за тях. Други пък искат да се оженят, за да влязат в реда на хората. Значи те искат да влязат в реда и порядъка на човешкото. Не е лошо човек да се ожени, но важно е какво ще придобие в женитбата. Всеки може да бъде търговец, но важно е какво ще продава. Ако някой търговец продава кръстове и ковчези за умрели, хората ще бъдат ли доволни от него? Кой купувач на ковчези и кръстове за умрели ще благодари на търговеца за това, че му е продал тия вещи? Не е лесно човек да отиде в някой магазин за погребални вещи да купи сандък и кръст за някой свой ближен. Той ще отиде в магазина на тоя търговец, но по неволя. Защо ви са нужни тези вещи? Не може ли вашият ближен да мине без ковчег и без кръст? Защо са потребни ковчег и кръст на умрелия? Вие разрешавате трудни въпроси, разрешете и този въпрос. Когато умре някой християнин, поставят го в сандък, заравят го в земята и отгоре забождат кръст. След това близките му плачат, жалят, че не е между тях. Ако отидете в някое семейство, на което бащата е заминал за онзи свят, ще видите, че всички плачат за него. Ако бащата е бил скъперник, строг, студен

към децата си, те вътрешно ще бъдат доволни, че баща им е заминал за онзи свят, защото ще могат да си поживеят, както трябва. Докато на една страна плачат, на друга делят помежду си наследството. Всеки иска да знае какъв дял му се пада. Турците пък постъпват по друг начин с умрелия. Те го придружават до гроба, хвърлят го отвисоко в дупката, за да разбере, че е заминал за другия свят, и се разотиват. Като си отидат всички хора, тогава го заравят. Изобщо всички народи погребват умрелите си по различен начин. Когато умре, човек познава кой го е обичал и кой не го е обичал.

Всички хора говорят за Любовта. Как познавате, че някой човек има любов? Кой е пробният камък, с който опитвате дали даден човек има любов? Първата проява на Любовта е даването. Дето има любов, там всякога има даване. Не може човек да има любов и да не е готов да дава. Когато Любовта напусне човека, той вече престава да дава. Любовта разширява човека и събужда в него желание да дава. Този закон се проверява навсякъде в живота. Когато търговецът работи с любов, в него се явява желание да отвори дюкяна си и да продава. Когато земеделецът работи с любов, отваря хамбара си и щедро дава. Когато младата мома стане майка, в нея се събужда желание да дава. Когато учителят влезе в училище и децата го заобиколят, той започва да дава. Всички хора, в сърцата на които Любовта влиза, имат желание да дават. Докато хората дават, Любовта действа в тях. Щом престанат да дават, Любовта ги напуска. Значи даването е свързано със закона на Любовта.

Така е в Духовния свят. На физическия свят обаче казваме: „Търговецът продава стоката си, земеделецът оре нивата и продава житото си, майката възпитава детето си и го праща на училище.“ На Земята поривите на Любовта се кръщават с различни имена. Когато не дава, човек се натъква на опасности, на каквито търговецът се натъква. Търговец купува стока, но не я продава, държи я в дюкяна си. След време купува още стока, която също не продава. По този начин той събира много стока, влага парите си в нея, но не я продава. Като свърши парите си и не може да купи повече стока, нито може да я продаде, той се намира пред фалит.

Значи в Любовта става обмяна: тя взема и дава. Кое е по-добро: да вземаш или да даваш? Писанието казва: „По-блажен е онзи, който дава, отколкото този, който взема.”

Докато Любовта е във вас, давайте. Даването е вътрешен процес, който свързва човека с Бога. Който не дава, той не може да се свърже с Бога. Христос казва: „Който не се отрече от майка си, от баща си, от брат си, от сестра си и от своя живот, той не може да бъде Мой ученик.“ Това значи: който не даде всичко старо, каквото има, той не може да бъде ученик на Новото. Наистина, защо са нужни на човека майка, баща, брат и сестра? Защо му е потребна майка мечка? Защо му е нужен баща вълк? Защо му е потребна сестра паяк? Защо му е нужен брат змия? Какво ще допринесе сестрата паяк? Тя по цели дни ще тъче паяжини по ъглите на стаята, а ти ще метеш подир нея. Паякът лови мухи и сам ги яде, не му дохожда наум да сподели плячката си с някого.

Следователно да се отрече човек от майка, баща, брат и сестра – това значи да се отрече от всичко онова, което той сам е направил. Човек сам си е купил нива, сам се е свързал – трябва сам да се освободи от първата спънка. Човек сам си е купил волове, сам се е свързал – трябва сам да се освободи от втората спънка. Човек сам се е оженил, сам се е свързал – трябва сам да се освободи от третата спънка.

Отречете се от всички връзки, които сами сте направили! Както сте се свързали, така трябва да се развържете. Вие сами сте си купили нива, волове – и после се самозалъгвате, че са ваши. Оженили сте се за една мома и казвате, че тя е ваша жена. Майката е родила вашата жена, мъчила се е, грижила се е за нея и един ден вие вземате чуждата дъщеря, оженвате се за нея и казвате, че тя е ваша жена. Като се ожените за чуждата дъщеря, не само нея ще направите нещастна, но и целият дом ще стане нещастен. Същото се отнася и за мъжа. Това е искал да каже Христос: „Отречете се от всичко онова, което сами сте създали и което носи нещастие не само на вас, но и на вашите ближни!“

Какво трябва да правите, за да избегнете нещастията? Ако искате да се ожените – дали сте момък, или мома – потърсете другар или другарка, които да нямат нито майка, нито

баща, нито брат, нито сестра. Щом намерите такава мома или такъв момък, оженете се и ще бъдете щастливи. Разбирайте ме право, за да не изпаднете в противоречие. Какво правят съвременните моми и момци? Като дойде време да се женят, те търсят богата мома или богат момък от високо обществено положение, за да могат да се повдигнат. Ще кажете: „Тогава хората не трябва да се женят.“ – Ще се женят, както и досега са се женили. Но в женитбата трябва да се внесе нов елемент – Любовта. Адам се ожени за Ева. Чия дъщеря беше Ева? Кой беше бащата, коя беше майката, кой беше братът и коя – сестрата на Ева? Както виждате, Ева беше дъщеря, която нямаше нито баща, нито майка, нито брат, нито сестра.

Сега вие искате да знаете какъв ще бъде краят на вашия живот: ако сте купили нива, ще я оставите; ако сте купили волове, ще ги напуснете; ако сте се оженили, жена ви ще ви напусне. Ако не оставите нивата си още първата година, най-късно след 120 години ще я оставите. Крайният предел за едно събитие на Земята е 120 години. Ако воловете не ви напуснат още първата година, след десет години ще остарееят и не ще могат да ви служат. Ако приживе още жена ви не ви напусне, като остарее, ще замине за другия свят и вие пак ще останете сам.

Ние разглеждаме нещата вън от човека и знаем какво може да се случи с него. Вие разглеждате нещата като неразделна част от вас, вследствие на което се свързвате с тях и като ви се отнемат, страдате. Влизате в един институт, свързвате се с него и после не можете да излезете оттам. Например някой се ожени, свърже се с института на женитбата и мисли, че не може да живее без него. Човек е съществувал преди създаването на този институт. Сегашният човек е дошъл до по-високо положение на съзнанието, иска да се освободи от временното и да служи на Вечното Начало. За да служи на това Начало, човек трябва да разбере първата проява на Любовта – даването. Да служиш на Вечното Начало, значи да даваш. Какво разбирате под даване? От сутрин до вечер вие се безпокоите, притеснявате се, сърцето ви се свива, не може да върши свободно службата си. – Освободете сърцето

си от всички безпокойствия и тревоги и дайте му отдых. От сутрин до вечер мислите за едно, за друго, съмнявате се, колебаете се. – Дайте отдых на ума си. Освободете го от съмненията и колебанията, вложете в него светла, възвишена мисъл. Вие мислите много, но това не е права мисъл. Когато умът е пълен със съмнения, това не е мисъл. Сърце, което се безпокои, и ум, който се съмнява, нищо не дават. Вложете едно благородно чувство в сърцето си и една светла мисъл в ума си и оставете ги да си починат. Дай отдых на сърцето си! Дай отдых на ума си!

Хората се обиждат, огорчават се, товарят сърцето си с ненужен багаж. Защо се обижда човек? Някой отишъл някъде и понеже не са го приели, както е очаквал, той се е обидил. Как смеят такъв велик, такъв добър човек да не го приемат с нужното уважение и почитание! Всеки се мисли за добър, за свят, за голям човек. Това показва, че всеки човек иска да вземе нещо от другите, но не и да даде. Всички трябва да знаете, че като вземате, трябва и да давате. Учителят дава на ученика си нещо. Ученикът трябва да предаде това нещо на друг някой. Вторият ще го предаде на трети и т.н. Това нещо ще минава от ръка на ръка, докато отново се върне при учителя. Учителят иска да изпита учениците си: да види докъде са стигнали в даването. За тази цел учителят дава на един от учениците си една хубава ябълка. Той пък я дава на свой другар. Другарят му взема ябълката и я дава на трети ученик. Третият я предава на четвърти. Ябълката минава през десет ученици. Десетият занася ябълката на учителя. Учителят остава доволен от опита. Той намира, че учениците му са добри, щедри момчета. Ако ябълката беше изчезнала някъде по средата, учителят щеше да извади друго заключение за учениците си. Следователно, каквото ви се даде, трябва да го дадете на други – всички да вземат участие. За да дойде Любовта, човек трябва да е научил закона на даването.

Когато ябълката попадне в ръцете ви, не мислете какво е съдържанието ѝ, но мислете на кого да я предадете, за да се върне пак там, откъдето е излязла. Човек се изпитва чрез ябълката. Ако първите хора бяха постъпили правилно с ябъл-

ката, светът щеше да бъде изправен. Като получи ябълката, Ева трябваше да я даде на Адам. Адам пък трябваше да я даде на Бога. Обаче Ева веднага опита ябълката и направи първия грях. Когато дойде едно желание в сърцето ви, не го опитвайте, но дайте го на друг някой. Когато дойде някоя мисъл в ума ви, не се спирайте много върху нея, но дайте я на друг някой. Каквито желания и мисли дойдат при вас, дайте ги на други: нека желанията се движат, нека обикалят света, докато намерят своя източник.

Като наблюдавам и изучавам живота във всичките негови прояви, вадя заключение, че човешкото взема, а Божественото дава. Усмивката на хората взема, а не дава. Някой се усмихне – мръдне само устните си. С това този човек иска да вземе нещо. Изобщо в неестествените човешки постъпки всякога се крие някакво изкушение, користолюбие или лицемерие. Такава постъпка води понякога човека и към любов, но тази любов е привидна. Например нещо отвътре те заставя да отидеш в черква. В същото време една млада красива мома отива на същата черква. Като влезеш вътре, погледът ти се спира върху красивата мома и умът ти се раздвоява. Това е изкушението, което се вмъква в човека в най-различни форми. Понякога човек отива в някое училище с цел да учи, но после излиза друго нещо, което той не е предполагал. Изобщо човек не знае отде идат благата, определени за него – от Бога или от друго място. Всяко благо, дадено от Божествения свят, внася разширение в човешката душа. Всяко благо, което иде от човешкия свят, ограничава човешката душа. За да се ползваш от дадено благо, едновременно с тебе още две същества трябва да вземат участие в това благо. Например ти можеш да ядеш, ако заедно с тебе ядат още две същества. Значи три същества трябва да ядат едновременно: умът, сърцето и волята. Позволено е на човека да яде, ако умът, сърцето и волята му са на място. Ако едно от трите същества не е на място, човек няма право да яде.

Човек трябва да дава. Как трябва да дава? – Безкористно. Зеделецът хвърля жито на нивата. Казвате, че този земеделец е щедър – дава изобилно жито на нивата. Не е щедър

той. Зеделецът дава, но в замяна на това иска да вземе 30, 60 или 100. Орачът оре нивата с воловете и когато се върне у дома си, нахрани воловете, даде им малко слама, малко ярма, и после казва, че добре ги е нахранил. Това не е даване, но вземане. След като воловете са работили цял ден, след като са робували, ти им даваш незначителна част от това, което си взел от тях. Човек трябва да мисли право. За тази цел той трябва да освободи ума си от всички тревоги, от всички смущения. Главата на хората побелява от тревоги, но въпреки туй това не ги довежда до правилно разрешаване на въпросите.

Светът, в който живеете, е пълен с невидими същества, които вървят в крив път. Те постоянно ви следят и по незабелязан от вас път ви създават ред изпитания и изкушения. Големи тънкости има в техните методи. За тази цел вие трябва да бъдете будни, да различавате техните похвати и да не им се поддавате. Докато не се научите да различавате техните методи, вие всякога ще бъдете нещастни. Например имаш добро разположение на духа си, но изведнъж дойде някой, каже ти една дума и развали разположението ти. Ставаш сутрин весел, бодър, но детето ти е паднало от стола, счупило е крака си и ти изгубваш разположението си. Отиваш на училище да вземеш диплома си и се връщаш радостен, пълен с мечти за ново бъдеще, но веднага те посрещат с телеграма, в която съобщават за смъртта на баща ти. Назначават те министър в България, но в това време жена ти заминава за онзи свят. Както виждате, най-добрите и красиви неща в живота на човека се придружават с горчиви хапове. Какво трябва да се прави? – Нещата трябва да се предвиждат. Като ви предлагат нещо хубаво, мислете върху него: да го приемете, или не. Знайте, че всичко хубаво е последвано от нещо горчиво. Ако искате да избегнете горчивото, не посягайте към сладкото. Коя е причината за това? – Стремешт, пътят на хората. Пътят, в който вървят, е прав, но методите, чрез които искат да реализират нещата, са човешки. Тръгнали сте в новия път. Какво се иска от вас? – Новият път изисква нови методи. Сготвите хубаво ядене, но го туряте в

нечиста чиния. След малко яденето се вмирисва и вие отказвате да го ядете. Хубаво сготвеното ядене трябва да се тури в чисти нови чинии.

Следователно всяко нещо, от единия до другия край, трябва да бъде издържано в чистота. Всяка мисъл, всяко чувство, всяко действие във всички свои прояви трябва да бъдат абсолютно чисти. Вземате една мисъл и я туряте в нечиста чиния на сърцето. Оттам прехвърляте същата мисъл в нечиста чиния на волята и след това предлагате тази мисъл на хората. – Не, тази мисъл е нечиста вече. Следователно вие нямате право да предлагате нечисти мисли на света. Чиниите на вашите мисли и чувства, чиниите на вашите постъпки трябва да бъдат абсолютно чисти. Това се изисква от всички съвременни хора. Чисти бъдете в мислите си! Чисти бъдете в чувствата си! Чисти бъдете в постъпките си! Не сте ли чисти, нямате извинение. Ще се извинявате, че сте били невежи. – Това е ваша измислица. Няма невежи хора в света. И растенията даже не са невежи. И камъните не са невежи. Виждате, че един камък седи на едно място с години. Вятър духа около него, но той седи, философства и казва: „За да философствам, спокойствие ми е нужно.“ Ако го търколи някой надолу, той се чуди кой е нарушил спокойствието му. Като спре, пак започва да философства. От камъните човек придобива онова вътрешно спокойствие, при което може правилно да разсъждава.

Някой погледне към камъка и казва: „Камък е това!“ – Камък е, наистина, но от него ще вземеш урок по търпение. От водата ще учиш закона на даването. Дето минава, водата всякога дава нещо от себе си. Ако мине покрай някое сухо дърво или покрай някоя изсъхнала тревица, тя ще ги напои, ще ги освежи. И въздухът, който лъха, дава. И силата, която нуди, дава. Следователно давай и ти, както водата дава. Давай и ти, както въздухът дава. Давай и ти, както силата дава. Камъкът, водата, въздухът, силата служат като предметно учение да научат хората на закона на даването.

Пишете върху темата „Как водата дава?“ Като разработите този въпрос, вижте какво вие бихте могли да прило-

жите в живота си. Приложете методите, с които водата си служи при даването, и вижте какви резултати ще имате. Водата дава това, което е получила, и отново се връща при своя източник. Тъй щото и вие давайте по същия начин. Ако каните богати хора на угощение, за да ви поканят един ден и те, това не е даване. Давай на сиромасите, които няма какво да ти върнат. Когато давате нещо на сиромаша, той благодари на Бога за това, което е получил. По този начин и той дава от това, което е получил. Даването е непреривен процес, който минава от едно същество на друго. Мени се само формата и начинът на даването, но процесът не спира. Когато те поканят някъде на обяд, първо отпрати мисълта си нагоре да благодариш за това, което ще получиш. Щом благодарността е чистосърдечна, отвътре веднага ще те предупредят трябва ли да останеш на този обяд, или не трябва. Ако пред тебе е сложена развалена кокошка, трябва ли да ядеш от нея? Външно кокошката е добре сготвена с приправки, но месото е развалено. Какво трябва да направи поканеният на този обяд? – Той трябва да вземе шапката си и да си отиде.

Много отровни и вмирисани кокошки се предлагат днес на хората, но човек трябва да бъде буден, да ги познава и да не ги приема. Каква по-отровна храна от мисълта, че Бог не съществува? Ако някой ви предложи такава мисъл, откажете се от нея. Нека този човек разбере, че вие познавате вмирисаната кокошка и нито за себе си я желаете, нито на други я предлагате. Гответе чиста, здрава храна, ако искате да имате приятели.

И тъй, първата проява на Любовта е даването. Давайте чисто, безкористно. Който не дава, той не може да се свърже с Любовта. Който не може да влезе във връзка с Любовта, той не може да я опита. Пророкът е казал: „Опитай ме, Господи!“ Той иска да бъде изпитан – да види може ли да дава по Божествен начин. Да мисли човек – това е процес на ума, да дава – това е процес на сърцето. Истинският живот започва с даването, понеже тогава човек става проводник на Божественото Начало в себе си. Как дават обикновените хора? – Те се нахранят добре и каквото остане от яденето, дават го на

другите. Това не е даване. Да дадеш нещо, това подразбира свобода на сърцето – да дадеш това, което ти сам още не си опитал.

Днес говоря за даването, понеже Новият живот изисква това. Животът на съвременните хора – старият живот, е пълен със смущения и безпокойствия. Заболи ги глава – смущават се, хване ги ревматизъм – смущават се, разстрои се стомахът им – смущават се. На какво се дължат тези болезнени състояния в хората? – Всички болести се дължат на това, че човек не дава. Някой е закъсал в живота си, защото не дава. Вършете Волята Божия, давайте безкористно, за да се освободите от всички болести, от всички смущения и несгоди.

От сутрин до вечер Бог дава. Той гледа към нас с разположение и чака времето да почнем съзнателно да работим. Мнозина обаче се крият натук-натам, чакат Той да се отдалечи от тях, за да могат свободно да правят, каквото искат. Всички хора казват, че Божественото око присъства навсякъде. Въпреки това, когато вършат някакво престъпление, те не се страхуват от това око, но се страхуват от хората. Какво показва това? – Че мисълта как Божественото око следи всичко, не е дълбоко легнала в съзнанието на хората. Минават покрай една плодна градина и пожелават да си откъснете един плод. Започват да се озъртат наоколо, да не ви види някой. Казват, че ви е страх от Бога, а всъщност от хората се страхувате. Като видите, че жива душа няма около вас, вие спирате пред някое дърво, откъсвате си един плод и продължавате пътя си. Ако сте убедени, че Божественото око ви гледа, щяхте мислено да се обърнете към Него с молба да си откъснете един плод.

Съвременните хора търсят щастие. Щастието седи в чистотата на техните мисли, чувства и постъпки. „С каквото дружиш, такъв ставаш.“ Тази пословица се отнася и до мислите, чувствата и постъпките на хората. Каквито мисли храните, такива ставате. Хранете хубави мисли и чувства към всеки човек, без да се спирате пред въпроса заслужава ли той това, или не. От Божествено гледище всеки човек заслужава нещо. Ако почнете да мислите кой човек заслужава да бъде

обичан и кой не заслужава, вие влизате в човешкия порядък на нещата. Казвате: „Да дам ли на този човек нещо, или да не му дам?“ – Дай и не мисли! – „Ама как ще постъпи той?“ – Това е негова работа. Ако не постъпи право, той ще носи последствията на своята постъпка. Ако ти не постъпиш право, последствията на твоята постъпка тебе ще следват.

Щом е дошъл твоят ред, давай и не мисли. Хората са халки в обща верига. Ако една от халките не изпълнява службата си, ще ръждяса. Щом ръждяса, ще я извадят навън и вместо нея ще поставят друга. Който влезе във веригата на Божествения свят, той трябва да върши волята на Отца си. Не върши ли Неговата воля, сам ще носи последствията. В Божествения свят грехът е изключен. Там няма криви постъпки. Кажете ми една крива постъпка според вашето разбиране. Ще кажете, че някой не се е отнесъл с вас, както трябва. Щом кажете това, вие съдите себе си. Никой не ви е дал право да съдите. Този човек не е постъпил добре с вас, защото вие сте се спрели там, дето не ви е мястото. Щом престанете да съдите, всички хора ще се отнасят с вас добре. Това значи да живеете в Божествения порядък на нещата, а не в човешкия.

Млада българка се оженила за един българин, но той излязъл много несръчен човек. Това започне, онова започне – работите му не вървят. Един ден жена му казала: „Облечи това расо, вземи котленцето в една ръка, китката босилек – в друга, и тръгни из село в село да ръсиш хората. Колкото пари събереш в котлето, ще ги донесеш на мене.“ – „Виж, тази работа мога да я направя“, казал младият съпруг и тръгнал на работа. По едно време до ушите на владиката дошла вестта, че някакъв особен поп ходи из село в село да ръси хората. Владиката го извикал при себе си и го запитал: „Кой те опопи?“ – „Жена ми.“ Питам: какво показва това? – Това показва, че хората са създали свой собствен порядък, който следват. Те следват човешкия порядък, а пренебрегват Божествения.

Божественият порядък на нещата обаче казва на хората да дават. Даването е първата проява на Любовта. Кой от вас е

мислил по това? Кой от вас, ако го запитат за първата проява на Любовта, ще може да отговори правилно? Мисъл се изисква от хората. Сега ви говоря неща, които едва след 20 и повече години ще разберете. Например, за да разберете даването, трябва да давате. Който дава, той е добър човек. А доброто не е нещо статично. Доброто е динамичен процес. Постоянно трябва да дава човек, за да бъде добър. Щом забележи в себе си най-малкото нежелание да дава, в този момент човек не е добър. В този смисъл всеки за себе си може да каже добър ли е, или не. Докато дава, той е добър; щом престане да дава, той не е добър. Добрият човек не задържа нищо в себе си. Щом не задържа нищо в себе си, той върши Волята Божия, вследствие на което се радва на вътрешен мир.

Въпросът за даването оставам на вас – всеки сам да го реши. Всеки сам трябва да реши да дава или да не дава. Всеки извор, който има изобилно вода, постоянно дава. Щерната дава временно и по-малко вода. На вас оставам да се определите: щерни ли да бъдете, или извори.

Казано е в Писанието: „Не съдете, да не бъдете съдени!“ Това значи: не съдете, не критикувайте другите. Себе си можете да критикувате, но с мярката на Абсолютната справедливост. Не преувеличавайте, нито намалявайте фактите. Фактите трябва да се изнасят така, както са в действителност. Да критикувате себе си, значи да извадите гнилите продукти от торбата си и вместо тях да турите нови, свежи продукти. Извадете старите неща от торбата си и я напълнете с нови. Старите навици, които сте наследили от деди и прадеди, трябва да изхвърлите навън и на мястото им да поставите нови. Старото и новото не могат да се примирят. В това отношение Христос е категоричен. Той казва: „Ако не се отречете от баща си, от майка си и от себе си, нямате живот.“ И вие говорите за самоотричане, но кой от вас се е самоотрекъл, както трябва?

Сега например сте дошли на планината да получите нещо от нея: да се обновите, да си починете, да трансформирате състоянията си. Искате да ви се даде нещо – право е това. Но давате ли и вие? Всички сте дошли тук с автомобили, с

палатки, с всички удобства. Едно трябва да знаете: само онзи може да получи от Природата онова, за което е дошъл, който изпълни закона на даването. Щом е дошъл тук, той трябва да поеме грижата за още трима души: да им плати билета за автомобила или за трена и през всичкото време да се грижи за храната им, както за себе си. Ще кажете, че някои от вас имат жена, деца. Вън от близките си всеки трябва да се погрижи за още трима. Това значи курорт. А така, всеки да се грижи само за себе си, това не е Волята Божия. Ако рече Бог да ви съди, вашата работа е свършена. Всеки сам трябва да се съди. Като се осъди, ще напише присъдата си и ще я занесе в Невидимия свят – там да се произнесат права ли е, или не. Ако намерят, че присъдата не е права, ще я върнат назад за корекция. Докато присъдата не се одобри, човек все трябва да разглежда постъпките си.

Не заставяйте камъка да върви по пътя на водата. Камъкът нека да седи на своето място. Имайте характера на камъка, който казва: „Аз съм стол, на който всеки може да седне да си почине.“

Не заставяйте водата да върви по пътя на въздуха. Водата нека да върви по своя път. Имайте характера на водата, която постоянно тече, движи се, на всички дава, никого не чака. Когато искате да помогнете на някого, не чакайте благоприятни условия, както и водата не ги търси.

Не заставяйте въздуха да върви по пътя на силите. Въздухът нека да върви по своя път. Имайте характера на въздуха. Когато иска да помогне на задушаващия се, въздухът веднага му се притичва на помощ.

Не заставяйте силите да изменят своя път. Силата кара човека да мисли, да чувства, да действа.

Това са новите правила, които трябва да следвате. Ако ги следвате, ще близнете от щастието, което търсите. Ако не ги следвате, ще пиете пелин, от който ще се вгорчите. За да се освободите от горчивината, трябва да я повърнете назад. Сега на вас казвам: повърнете всичко старо, което сте яли от хиляди години насам. Като се освободите от старото, съзнанието ви ще просветне, душата ви ще се освободи от тежкия

товар на миналото и като новородено дете ще погледнете нагоре и ще кажете: „Господи, да бъде Твоята воля!“ Това значи да живее човек в Царството Божие.

Срещам някой – едва се държи на краката си, не може да мисли, да чувства, да прави добро, но казва, че е богоугоден. Щом не можеш да мислиш, да чувстваш, да правиш добро, ти не си богоугоден. Когато мислиш, чувстваш и правиш добро, ти си богоугоден. В Бога противоречия не съществуват. Противоречия съществуват в човешкото, в животинското царство, както и в живота на духовете. Това, което смуцава, което измъчва човека, не е Божествено. По този начин обаче човек се изпитва доколко е готов да възприеме новото, което носи радост и веселие за неговата душа. За да дойде до свободата, човек непременно трябва да мине през ограничения.

Представете си, че на тялото ви някъде е излязъл голям цирей и е заел значително място. Той иска да ви заблуждава, че е собственик на това място. От време на време поглеждате към него, виждате, че е побелял, готов да се пукне. Той обаче иска само да го намажете с нещо. Никакво мазане не му трябва. Ще вземете игла, добре обгорена, и ще го боднете в средата. Той постепенно ще се смалява, докато един ден съвършено изчезне. Такива циреи има човек и в психическия си живот. Един цирей е например мисълта какво говорят хората за вас. Много просто – хората говорят за вас, че сте смахнати. Кой няма да каже, че сте смахнати? Качили сте се в това мъгливо време на върха и чакате да видите изгрева на Слънцето. Видяхте ли Слънцето? – Не го видяхте.

Има едно слънце в човека, което никога не залязва и никаква мъгла не го закрива. Изгрее ли веднъж, това слънце вечно грее и никога не залязва. Ако не искате хората да ви считат за смахнати, като ви питат къде сте били, ще им кажете: „Понеже мисля да си строя къща, качих се на този връх да си избира хубави, здрави камъни. Пък и водата в реката ми харесва – с нея ще гася варта.“ Ще убедя хората, че аз зная да строя къщи, каквито обикновените майстори не знаят. Като им кажа така, те ще видят, че съм умен човек. Наистина, освен за външната къща за живеене човек работи

за съграждане на своята вътрешна къща. Следователно нека се пукат вашите циреи. Няма защо да се обиждате от това, какво хората мислят за вас. Нека се смеят. Щом се смее, човек ще намери правия път.

Една млада мома се оженила за един момък. Тя била добра, но много се обиждала. Един ден наготвила пиле. Дошъл мъжът на обяд и казал нещо, което я обидило. Тя сложила трапезата, но не искала да обядва. – „Ела да обядваме!“ – „Не съм гладна.“ Друг път тя пак наготвила пиле. Той пак казал нещо, което я обидило. – „Хайде, да обядваме!“ – „Не съм гладна, не искам да ям.“ Трети път пак наготвила пиле. Мъжът казал нещо, което в друг случай би я обидило, но този път тя се усмихнала и казала: „Няма вече да се обиждам. Ако продължавам все по стария начин, аз ще се обиждам, а мъжът ми ще яде пилета без мене.“ И на вас казвам: не се обиждайте от това, което хората говорят за вас. Усмихнете се и хапнете от пилето.

И тъй, вървете по вътрешния закон на Любовта – по закона на даването. Така ще проверите имате ли Любов, или нямате. Това не значи, че трябва да се упражнява насилие върху вашата съвест – да ви заставят да давате. Всеки трябва да дава доброволно, по любов, без никакво външно или вътрешно насилие. Давате ли по любов, вие всякога ще бъдете богати.

Давайте по новия начин, по закона на Любовта. Това значи да се отрече човек от стария порядък на нещата, от своите стари възгледи и теории, от всичко човешко, и да възприеме новото, Божественото. Приложете Божествения порядък на нещата, за да получите великите блага на Живота.

Ако Слънцето не изгрява, ако водата не тече, ако въздухът не лъха, ако силата не нуди, Новото няма да дойде в света.

Божият Дух носи всичките блага на живота.

23 август, 5 ч.с.

СОЧНИ ХРАНИ

В първата глава от книгата на пророк Даниил¹ се вижда силата на убеждението. Голяма е силата на човека, който има убеждение! Който няма убеждение, той не може да приложи силата си. Даниил бил убеден, че не трябва да яде пищна храна, но сочна, т.е. сочива. Под *пищна храна* се разбират разните видове меса. Под *сочива* се разбира вегетарианска храна. Навуходоносор², вавилонският цар, определил всеки ден да се дава на Даниил и на тримата юноши, Юдини синове, дял от царските изрядни ястия и от виното, което той пиел. Но те пожелали за себе си сочива и вода. Както виждате, има религиозни хора, които употребяват пищна храна и винце пият; има религиозни, които ядат сочива и вода пият. За да употреби човек една или друга храна, това зависи от неговото вътрешно убеждение. Следователно човек може да има убеждение по отношение на физическия свят, може да има убеждение и по отношение на Духовния свят.

И тъй, по отношение на храната познаваме два типа хора: едните употребяват месна храна, а другите – вегетарианска. Човек употребява такава храна, в която той вярва. Когато е убеден в нещо, човек вярва. Едно убеждение е толкова по-силно, колкото вярата на човека в убеждението му е по-голяма. Най-малкото колебание, най-малкото съмнение в неговата вяра намалява силата на убеждението. Дето убеждението е слабо, там приложението отсъства. Ако приложи нещо, в което не е убеден, човек няма да има никакви резултати. Даниил имаше убеждение, което приложи. Той помоли началника на скопците да му позволи да не яде от храната, която се слага на царската трапеза, за да не се оскверни. Като приложи своето убеждение, Даниил получи добри резултати. Значи всяко приложение на нещата трябва да се предшества от убеждение. Човек трябва да е убеден сто на сто в онова, което прилага. Ако има едно на сто изключение, това не е убеждение.

Възможно ли е човек да има убеждение, в което да няма поне едно на сто изключение? Не само че е възможно, но според мене истинско убеждение е онова, в което няма абсолютно никакво изключение. Ако човек не успява в нещо, единствената причина за това е, че убеждението му не е пълно. Той не е сто на сто убеден – все има някакво малко колебание или съмнение в неговото убеждение.

Слабата страна на съвременните християни седи в това, че те нямат убеждение. Те казват: „Христовото учение е неприложимо в сегашния живот.“ Те сами не вярват в това, което проповядват. Тогава остава да се приложи учението на пищната храна. Виждате, че днес всеки говори за удобства, за улеснения, за пищна храна. Които нямат тези условия, те роптаят в себе си защо едни да имат всичко, каквото пожелаят, а други да ядат постна храна и да пият само чиста водица. Те се оплакват, че им е дотегнала постната храна и чистата вода – имат нужда от силна, укрепителна храна и малко винце.

Аз не вземам думите *пищна* и *постна храна* в буквален смисъл. Не е въпрос до външната страна на храната. Всички съвременни хора, светски и религиозни, богати и бедни, месоядци и вегетарианци, роптаят. Светските хора, които ядат пищна храна, роптаят; религиозните хора, които ядат постна храна, също роптаят. Значи причината за роптанието на хората не е постната храна, защото и пищната храна не ги задоволява. Слугата роптае, че господарят не му е заплатил, колкото трябва. Жената роптае срещу мъжа си, че не я е обичал, както трябва. Според нея щом мъжът А не я обича, тя не може да влезе в Царството Божие. Слугата представлява светският човек, който яде пищна храна, но е недоволен от живота. Жената представлява религиозният човек, който яде постна храна, сочива, но и той е недоволен от живота. И двамата роптаят, търсят нещо, което не могат да намерят. Жененият е недоволен, че се е оженил – роптае; нежененият е недоволен, че не се е оженил – роптае. Жененият е религиозният човек, нежененият – светският. И двамата роптаят, и двамата са недоволни. Религиозният роптае, че се е оженил:

той мисли, че женитбата му препятства да влезе в Царството Божие. Светският роптае, че не се е оженил. Той казва: „Ако бях женен, щях да имам синове, дъщери, работите ми щяха да вървят напред. Сам човек какво може да направи? Нямам жена, нямам деца да ми помагат. С един камък къща не става.“

Сега аз изнасям тия факти, за да обърна вниманието ви върху роптанието, върху недоволството на хората, но не и да го обясня. Роптанието е резултат на дълбок психически процес, който става в човека. Често роптанието произтича от малки причини. Малки, дребни причини правят човека недоволен. Някой е недоволен, че не е красив. От какво зависи красотата на човека? – Любовта е мярка за красотата. С други думи казано: когато обичате някого, той е красив; когато не го обичате, той не е красив. Външно красивият човек е маска, която някой скулптор е изваял и поставил на човешкото лице. Махнете тази маска и вижте дали човек под маската е красив. Ако някой човек и под маската е красив, той може да се нарече истински красив. Следователно истински красив човек е този, който няма маска, т.е. който външно и вътрешно е красив.

И тъй, истинското убеждение абсолютно изключва от себе си съмнението, колебанието, нерешителността. Прегледайте вашите убеждения и вижте влиза ли в тях съмнението като присъщ елемент. Ако съмнението отсъства, вашето убеждение е абсолютно и смело можете да го приложите. Даниил заедно с тримата млади момци беше поставен при много неблагоприятни условия. Те трябваше да живеят в царския дом при съвършено нови условия за техния ред и порядък на живота, в който до това време бяха поставени. Трябвало е съвършено да изменят на себе си, на своя начин на хранене, на разбиране, и да влязат в условията на „пищния живот“. Обаче и при това положение те намерили изходен път и издържали на убеждението си да се хранят със сочива и да пият вода вместо вино от царската трапеза.

Що е сочива, т.е. сочна храна? – Сочната храна е храната на Любовта. Пищната храна е тази на безлюбието. Който

употребява пищна храна, в смисъл храна на безлюбието, той всякога е недоволен. Каквото предложите на този човек, той всякога е недоволен. Навсякъде ще го чувате да роптае: защо днес няма печена кокошка? Защо няма баница? Защо яденето е малко постно? Защо кърпата не е сгъната, както трябва? Защо чинията не е добре измита? Който употребява сочна храна, т.е. храната на Любовта, той всякога е доволен. На човека, който употребява пищна храна, други му служат; онзи пък, който яде сочна храна, сам си служи. Ако чинията ти е нечиста, вземи гореща вода и сапун, измий я няколко пъти изобилно с вода и въпросът е свършен. Трябва ли за толкова нищожна работа да викаш този или онзи слуга и да създаваш цяла история? Пищната храна се изразява в угощения, банкети, в прислужване от страна на други хора. Сочната храна се изразява в простота, чистота и любов. Тук няма угощения, няма банкети, няма прислуга. Тук човек сам върши работата си. Затова първата храна представлява безлюбието, в което нещата се постигат чрез насилие. Втората храна представлява Любовта, в която всичко се върши доброволно. Ние можем да наречем пищната храна не *храна на безлюбието*, а *храна на свещения човешки егоизъм*. Сочната храна оставяме със същото име – *храна на Любовта*.

Може ли Христовото учение да се приложи днес? Може ли да се приложи някое ново учение? Ако имате убеждение или ако сте последовател на *храната на Любовта* – на сочната храна, можете да приложите, каквото искате. Ако сте последовател на *храната на свещения човешки егоизъм* – на пищната храна, нищо не можете да приложите. Щастието на човека зависи от убеждението, което той носи дълбоко в душата си. Щастието на човека зависи от спазването на великите закони на Природата. Законите, които учените проверяват, ги наричат *природни*, но те не влизат в Божествения свят. Защо? – Защото в тия закони има изключения. Тези закони може да са наредени от висши, разумни Същества, но ако в тях има само едно изключение, те не са Божествени. Щом има едно изключение само, то внася най-малкото съмнение.

В Божествените закони обаче няма абсолютно никакво изключение. Ето защо всеки трябва да се стреми към Божествения живот, в който няма никакво изключение. Докато живее в света на най-малките изключения, човек е вън от Божествения свят. И този свят не е лош, но ще знаете, че всеки момент той може да ви изненада с едно изключение, с което трябва да се справите. Някога едно изключение може да развали цялата работа. Например купувате една хубава, доброкачествена свещ, за която плащате десет лева. Запалвате свещта, започвате да четете и виждате, че тя гори добре. Дохождате до най-важната глава на книгата и забелязвате, че свещта започва да гасне. Защо? – Фитилът на половината свещ е прекъснат. Палите една клечка кибрит, втора, трета, но свещта не гори. Казвате: „Отидоха петте лева, но и работата ми остана незавършена.“ Едно изключение ви изненада – половината свещ била без фитил.

Следователно когато искате да знаете живеете ли по Божествените закони, или не, вижте имате ли изключения в живота си. Ако срещнете и най-малкото изключение, ще знаете, че не сте в съгласие с Абсолютните Божествени закони. Всяка мисъл, всяко чувство и всяка постъпка, в които има и най-малкото изключение, спадат към човешкия свят. Няма ли никакво изключение в тях, те се отнасят към Божествения свят. Всички несгоди, всички неуспехи в живота се дължат на изключенията, които са присъщи на човешкия свят. Като не взема това предвид, човек приема своя живот за Божествен, вследствие на което се натъква на ред противоречия и заблуждения. Като не познава себе си, като не познава заблужденията си, човек възприема известна идея, известно убеждение, като мисли, че това е стремеж на неговата душа. Всъщност скритото му желание е чрез това верую да подобри живота си. Как иска да подобри живота си? – Външно, материално. Обаче той не знае, че вероятността да подобри човек материалното си положение чрез едно свое убеждение или верую е едва едно на сто. И като не задоволи това свое желание, този човек се разочарова.

Срещам едного, който ми казва: „Откак станах християнин, всичките ми работи се наредиха добре.“ Срещам друг, който ми казва: „Откак станах християнин, всичко ми тръгна назад.“ И едното е вярно, и другото е вярно. Кой от двамата живее в Божествения свят? Срещам други двама, единият от които казва, че преди да бил станал християнин, не обичал да дава. Другият казва: „Откак станах християнин, започнах да давам.“ Според мене последният е на прав път. От двамата онзи има убеждение, който дава. Този човек мисли само за днес, а не и за утре. Ако съм пред един планински извор и дойде при мене човек и ме помоли за чаша вода, трябва ли да се страхувам, че ако му дам чаша вода, утре няма да има за мене? Изворот постоянно тече – той има убеждение. Извор, който пресъхва, няма убеждение. Защо? – Защото в неговото убеждение има изключения. Изворите на Божествения свят никога не престават. В техните убеждения няма изключения. Изворите на човешкия свят пресъхват. В техните убеждения има изключения.

Представете си, че любовта влезе в някой човек и започне да извира. Обаче от ден на ден тази любов намалява, докато свършено престане. След известно време тя отново потече. Тази любов върви ли по пътя на убеждението? – Не, в нея се явяват изключения. Следователно когато в любовта се явяват изключения, тя е временна, човешка, а не Божествена. Щом се намерите пред такава любов, имате право да се смущавате. Тя непременно ще ви изненада с някакво изключение. Как ще се справите с изключенията на любовта? Например всеки ден имате хляб. Връщате се един ден от работа и домашните ви казват, че днес няма хляб: на фурната няма, съседите ви нямат, приятелите ви нямат – отникъде не можете да намерите парче хляб. Това е изключение във вашия живот. Лягате си вечерта гладен, но не можете да заспите. Как ще се справите с това изключение? Казвате, че ви е сполетяло голямо нещастие – хляб нямате.

Допуснете, че вие живеете на дъното на океана, дето сте вързани за един чувал със злато, тежък сто килограма. Докато златото е с вас, всичко можете да имате: хляб, ядене,

дрехи – каквото пожелаете. Чувате, че някъде високо над вас съществува друг свят, дето слънце грее. Искате да влезете в този свят, но сте вързани, не можете да се освободите. Един ден, по някаква случайност, тези връзки се развързват, вие се освобождавате от златото и веднага се изкачвате на повърхността на океана, влизате в светлия просторен свят. Какво изгубихте? – Изгубихте златото, но спечелихте условията на новия живот. Не заслужава ли да гладувате една вечер, за да излезете от света на изключенията? Гладът може да стане причина за влизането ви в Царството Божие.

В Шуменско някъде се завъдили много вълци. Лесничите мислили дълго време как да се освободят от тях. Най-после решили да заколят едно теле и да турят в него стрихнин. Със закланото теле те искали да привлекат вълците и да ги отровят. Отвисоко някъде един орел видял телето и решил, че заслужава да опита тази хубава храна. Отдавна не бил вкусвал телешко месо. Като се отдалечили хората, орелът заедно със свои другари, с още около двадесет орли, се нахвърлили настървено върху телето и започнали да ядат. Не минало много време, един по един всички орли се натъркаляли на земята и умрели, отровени от стрихнина. Първият, най-големият и силен орел, успял да хвъркне и близо до Каспичан на една поляна започнал да се търкаля. Доста време се борил между живота и смъртта, но успял да повърне всичкото месо, което изял. Едничък той могъл да се спаси от смъртта, но от този случай извлякъл опитността: когато някой ти предлага пищна храна, не яж. Знай, че в нея се крие смъртта. За предпочитане е да ядеш умряло теле, отколкото заклано от учени хора.

И тъй, който има убеждение без изключение, той всичко може да постигне. Такова убеждение има само в Любовта. Убеждение без Любов не съществува. Който живее в Божията Любов, само той може да има убеждение. С това убеждение човек постига всички свои желания и стремежи. Без убеждение нищо не се постига. В това отношение Даниил даде пример. Той е един от първите вегетарианци отпреди хиляди години насам. Той е бил вегетарианец, но не като

сегашните. Сегашното вегетарианство клони повече към пищната храна, а трябва да мине към сочната, т.е. към чистото вегетарианство. Човек трябва да има вътрешно убеждение, което всякога да поддържа духа му, да поддържа неговия живот. Убеждение, при което духът на човека отпада, умът се разколебава и сърцето се смущава, не е убеждение. Човек трябва да бъде убеден в Истината! Убеденият в Истината не се разколебава, не отпада духом.

Някой чете беседите и се колебае в себе си: „Христовото Слово ли е това, или не? Да се държа ли за това Слово, или да се откажа?“ Този човек мяза на момък, който иска да се жени, но не знае коя мома да избере: по-богатата или по-бедната, по-красивата или по-грозната. Която мома и да сглежда, едно да знае: да стои десет километра далече от нея. Това е доброто убеждение.

Ако искате да знаете Божествено ли е Словото, което говоря, опитайте го, подложете го на проверка. Всяко нещо, което е изпитано и проверено, е реално. Искате да построят мост. Предлагат ви върбови и дъбови греди. Трябва ли да ви препоръчват едните или другите? Вземате върбова гредка, туряте я на моста – не издържа. Щом не издържа, сложете я настрана. Вземате дъбова гредка, туряте я на моста – издържа. Щом издържа, туряте я на работа. Опитът сам препоръчва нещата. За мене не важи тази храна, която ми препоръчват, но тази, която се отразява добре на моя организъм.

И сега ще дойдат проповедници да препоръчват Христовото учение, да го проповядват на хората. Защо го проповядват? – Няколко съображения има, които заставят хората да проповядват Христовото учение. Едно от съображенията им е да печелят души, че като отидат на онзи свят, тези души да светят на главите им като скъпоценни камъни. След това те ще кажат: „Господи, ние спасихме, ние доведохме тези души.“ Ако е така, как ще си обяснят тези проповедници Христовите думи: „За да не погине всяка овца, която Ти Ми даде.“ Значи сам Христос казва, че е дошъл да спаси онези овце, които Бог Му е дал. А един обикновен проповедник ще каже, че той спасил няколко овце и ги е завел при Бога. Той се поставя по-високо от Христа.

Други проповедници казват, че са обърнали някого към Христа. Един проповедник срещнал едного и започнал да му проповядва. В скоро време той успял да го обърне към Христа. След това проповедникът го поканил у дома си. Рано сутринта гостът му изчезнал. Къде отишъл? – Оказало се, че бил апаш. Той обрал проповедника и избягал. Проповедникът си казал: „Аз го обърнах, но той още по-добре ме обърна.“

Сега главната идея, която искам да остане в ума ви, е: човек трябва да има убеждение. Един ден Христос запитал учениците Си: „За кого Ме мислят да съм?“ – „Някои мислят, че си един от пророците.“ После се обърна към Петър и го запитал: „Ти за кого Ме мислиш?“ – „Ти си Христос, Син на Бога живаго.“ Казва му Христос: „Това плът и кръв не са ти открили, но Отец Ми, Който живее в тебе.“

Значи за да вярва в Истината, човек трябва да има вътрешно убеждение за нещата. Ще кажете: „Ами ти кой си?“ – Питайте Господа. Ако аз кажа нещо за себе си, ще говоря като заинтересован. Ще кажа нещо, което в действителност не е така. Каквото Бог ви каже, това е вярно. Когато изпрати Христа на Земята, Бог каза: „Този е Моят възлюблен, в Когото благоволих. Вярвайте в Него.“

Идеята за самоотричането, която Христос изказа, не е идея за сиромаси. Тя се отнася само за богатите. Богатият има от какво да се самоотрича. Сиромасът от какво ще се самоотрича? – Баща няма, майка няма, брат и сестра няма – няма от какво да се самоотрича. Сиромасът няма пет пари в кесията си. Богатият има милиони в касата си – има от какво да се отрича.

Следователно идеята за самоотричането се отнася до богатите в широк смисъл на думата, т.е. до ония, които имат. Давайте щедро, свободно, по любов. Които мислят, че нищо нямат, те трябва да знаят, че това Учение не се отнася до тях. Които имат, те трябва да дават, но свободно, по любов.

И тъй, даването се отнася до външната страна на Любовта, а убеждението – до вътрешната. Силата на убеждението се вижда в приложението. Няма убеждение без приложение.

Ако дадено убеждение не може да се приложи на физическия свят, ще се приложи в духовния. Божественото учение има приложение във всички светове. Човек трябва да знае само как да прилага. Различието се заключава в начина на приложението, но не и във възможността или невъзможността да се приложи.

Сега четете сами първа глава от книгата на пророк Даниил и мислете каква храна да изберете за себе си – пищна или сочна. Опитът е показал, че когато Даниил се е хранил със сочива, лицето му е станало по-красиво, а същевременно той е имал повече знания и мъдрост от всички тогавашни учени и мъдреци.

Божият Дух носи всичките блага на живота.

25 август, 5 ч.с.

ЩЕ ДОЙДЕ ОТВЪТРЕ

Йоан, 4-та глава

Има неща в живота, които човек постоянно трябва да повтаря. Това, което веднъж само е опитал, не е още абсолютно реално. Например някой казва, че е щастлив. Защо? – Защото е спечелил нещо. Той казва, че е щастлив, без да знае какво нещо е щастието. Един благоприятен случай в живота не прави човека щастлив. Той трябва много пъти да е опитал щастието, за да се нарече щастлив. Друг казва, че е разумен, без да знае какво нещо е разумността. Трети казва, че е силен, чист, без да знае какво нещо е силата, чистотата. Четвърти казва, че живее, без да знае какво нещо е животът. Поне отчасти всички хора знаят тези неща, но въпреки това резултатите на техния живот не се съвпадат със знанията им. Те знаят какво нещо е животът, но умират; те знаят какво нещо е чистотата, но се цапат.

Казано е в Писанието: „Бог е Дух. Когато Духът на Истината дойде, Той ще ви научи.“ Какво нещо е Духът? Кой е Духът на Истината? – Съвременните хора си задават този въпрос и търсят Истината. Те търсят Истината, но намират онази истина, която се къса. Дали на едного един копринен конец. Той взел конца и започнал да го разчепква, за да види каква е силата му. С разчепкването обаче той не познал силата на конца, но качеството му, т.е. материята, от която е направен. В случая не е важно качеството на конца, но силата му. Важно е краят да е силен, да не се къса. Следователно ако в желанието си да намери истината човек лесно къса краят, тази истина е относителна – тя се къса, не издържа на външните условия.

Някой казва, че познавал онзи свят: знае как е нареден, как живеят Съществата там и т.н. Всъщност описанието, което той дава за онзи свят, е описание за физическия свят. Можете ли да кажете, че познавате лука по неговите външни люспи? Люспите на лука не представляват самия лук. Лукът се познава по неговата вътрешност.

Мнозина се хвалят със знанието си, но ако тяхното знание е подобно на онова, което някои имат за лука, на такова знание не може да се разчита. Изобщо знанието е товар, който някога е потребен, а някога не е потребен. Който има много знания, той е подобен на натоварен пътник, който отива за някой град или село, но трябва да върви пеш. Той е взел със себе си два куфара: в единия е турил горни и долни дрехи, четки за дрехи, за обуща и някои тоалетни принадлежности. В другия куфар е турил неща за ядене. Той носи куфарите си, но току се оглежда, за да намери човек, който да му помогне, да поноси малко куфарите вместо него. Готов е да плати, само да намери такъв човек. Наред с него върви друг пътник, който не носи никакъв багаж със себе си, но се оглежда да намери човек с куфари, от когото да вземе нещо за ядене. Вторият пътник разчита на просия.

Значи има два вида последователи на науката: едните слушат, възприемат – товарят се с излишен багаж, който не могат да носят. Това показва, че те имат много идеи, които няма къде да приложат. Другите слушат, но не възприемат. Те нямат никакви идеи. И като ги питат защо нищо не работят, защо нищо не прилагат, те се оправдават с това, че са сиромаси, че нищо нямат. Като се срещат, хората се запитват: „Ти от кои си – от ония с куфарите или от ония без куфарите?“ С други думи казано: „Ти от кои хора си – от ония, които имат идеи, или от безидейните?“ Първите се обезсърчават, че имат капитал, имат идеи, но няма къде да ги приложат. Вторите пък се обезсърчават, че нямат капитал, нямат идеи – и в заключение казват, че животът няма смисъл, че не струва да се живее, и т.н.

Наистина, без приложение на идеите животът няма смисъл. Защо някои хора не могат да приложат идеите си? – Защото те търсят начин да ги приложат вън от тях. Вън от себе си човек нищо не може да приложи. Заблуждение е да се мисли, че идеите са приложими вън от човека. Каквото може да приложи, човек ще го приложи в себе си – никъде другаде. Само приложеното дава светлина. Що се отнася до желанието на хората да приложат идеите си вън от тях – това завинаги ще остане непостижим идеал.

Когато създаде света, Първата Причина приложи всичко в Себе Си. Затова е казано: „Всичко в Бога живее и се движи.“ Той прилага нещата в Себе Си, а ние искаме да ги изнесем и приложим навън. Какво по-голямо противоречие от това? Вследствие на туй противоречие хората влизат в стълкновение с Божествения ред на нещата. Човек сам не е убеден в нещо, а иска да убеди другите хора – те да вярват в убеждението му. Невъзможно е да убедиш някого в това, в което ти сам не вярваш. Ако си убеден, че пътят, в който вървиш, е прав, защо трябва да убеждаваш другите в това? Кажи им: „Пътят, който съм избрал, е прав. Ако искате, елате с мене. Ако не искате, останете в своя път.“ – „Ама ние не искаме да се заблуждаваме.“ – Прави сте, човек не трябва да се заблуждава, но първо трябва да се запита не се ли е вече заблудил? Щом искаш да приложиш идеите си вън от себе си, ти си вече заблуден. Ако пък постоянно прилагаш своите идеи в себе си, ти си в пътя на Истината, в който всичко можеш да постигнеш.

Мнозина очакват първо животът да се подобри, а после те да станат добри. Това значи идеята за Доброто да се приложи първо в живота, а после в хората. Това е невъзможно. Хората очакват да дойде Царството Божие отвън някъде и тогава да влезе в тях. Те Го очакват по някакъв духовен начин: да дойде отвън и изведнъж да придобият право на гражданство за това Царство. Не, това никога няма да стане. Царството Божие е в човека, а не вън от него.

Казано е в Писанието: „Търсете първо Царството Божие и Неговата Правда и всичко друго ще ви се приложи.“ Къде ще търсите това Царство? – В себе си. Забелязано е, че всички горделиви, всички честолюбиви хора търсят Царството Божие отвън. Някой ги обиди и те веднага казват, че светът е лош, че хората са груби – и се разочароват. Защо трябва да се разочароват? Ако човек е океан, кой може да окаля водата му? Ако Царството Божие е в него, кой може да смути духа му? Ако една дума може да ви обиди, вие не познавате Истината. Щом не познавате Истината, вие не можете да се наречете човек. Следователно, когато вашето море се развълнува,

задайте си въпроса: „Защо се смущавам, защо се обезсърчавам?“ Ако сте искрен към себе си, вие трябва да си отговорите: „Аз се смущавам и обезсърчавам, защото искам да приложа Истината вън от себе си.“ Какво трябва да направиш тогава? – Ти трябва да приложиш Истината в себе си. Щом я приложиш, ти веднага ще се насърчиш. Същото се отнася до Любовта и до знанието.

Следователно, ако искаш да приложиш Любовта и знанието вън от себе си, ти ще се обезсърчиш. Щом ги приложиш в себе си, ще се насърчиш. Като не разбират това, хората искат да внесат своите идеи в света, без да знаят, че по този начин те ще влязат в разрез с Божествения порядък на нещата. Каква нужда има светът от вашите идеи? Много проповедници седят на амвона и оттам искат да обърнат хората към Бога. Не, по този начин хората не се обръщат. Някой човек говори на другите за чистота, а сам той не познава чистотата. Като го погледнеш, виждаш, че погледът му е раздвоен. Този човек мисли как да те обърне, как да ти повлияе да вярваш като него. Той иска да направи хората щастливи отвън, да вярват външно.

Невъзможно е човек да бъде щастлив и да вярва отвън. Истински щастлив е онзи, който носи щастието си отвътре. Докато търсите щастието и Любовта отвън, вие сте на крив път. Докато нещата са благоприятни отвън, вие сте на крив път. Следователно докато мислите, че светът може да се оправи по външен път, отвън само, вие сте на крив път. Хората искат да оправят света и да господаруват над него. Не, светът не е създаден за господари. Той не е създаден даже за майки и за бащи. Светът е създаден за ония души, които са готови да живеят братски помежду си. Светът е създаден за души, които са готови да учат.

И тъй, светът не е създаден и за учените хора, но за ония, които искат да учат. Ако някой е учен, силен или свят човек, какво ще ви ползва неговата ученост, неговата сила или неговата святост? Ако е силен, той може да ви стъпче със своя ботуш; ако е учен, той може да ви наплаши със своя ум. Той ще излезе срещу вас, ще иска да ви порази със своите знания.

Ако е светия, той може да ви обезсърчи със своята духовност. Като гледате колко е напреднал, вие ще се отчаєте, ще мислите, че никога не можете да постигнете тази святост. При това положение ще знаете, че не е важно колко сте яли, но как се чувствате след яденето и колко от приетата храна сте асимилирали. Храненето е временен процес, в който е реален само моментът на яденето. Щом е така, между двама души може да съществува отношение само тогава, когато те едновременно ядат една и съща храна. Същото се отнася до мислите и чувствата на човека. Докато мисли и чувства, човек е в реалността на нещата.

Сега от всички се изисква вътрешно разбиране на нещата. Ако не разберете Истината отвътре, всички ще фалирате. Истината е капитал, който трябва да се използва. Малцина са мислили по този въпрос. И до днес още виждаме, че хората очакват всички неща отвън. Като не дойдат тия неща, те се разочароват. След възкресението на Христа последователите Му очакваха втори път да дойде Той на Земята, но те Го очакваха отвън. И днес още очакват Христа да дойде отвън някъде. Религиозните се запитват помежду си кога ще дойде Христос на Земята. Христос няма да дойде по този начин, по който Го очакват. Ще кажете, че като се е родил веднъж, трябва да се роди и втори път. Щом се е родил на Земята, хората трябваше да Го приемат. Понеже не Го приеха навремето, в бъдеще Христос ще дойде само тогава, когато всички хора отворят сърцата си и Го приемат отвътре, а не отвън.

Отварянето на сърцата на хората и приемането на Христа – това означава идването Му на Земята. Не Го ли приемат по този начин, ще дойдат бури, земетресения, циклони, сиромашия, глад, болести, кризи и т.н. Докога ще продължават тези неща? Докато хората напуснат стария живот – живота на външните вярвания. Като се срещат, хората обичат да се разглеждат от главата до краката, измерват се кой какъв е: какви са очите, устата им, лицето, тялото. Обаче те трябва да знаят, че най-добре и правилно е да мерите човека отвътре – вътрешно да го разглеждате. Важно е какъв е човек отвътре, а не отвън. Вътрешно той може да е свят, а външно да не е

свят. И обратно: външно може да е свят, а вътрешно да не е.

Светостта е вътрешно качество на човека. Човек трябва да обърне внимание на няколко неща в живота си, които да постави като стълбове на своята сграда: те са чистота, святост, сила, живот и Любов. Върху чистотата се градят чувствата, здравето, отчасти и щастието на човека. Чистотата е вътрешно качество. Светостта има отношение към човешкия ум. Върху нея се гради знанието. Силата има отношение към волята. Силата определя устойчивостта на човешкия характер. Животът дава условия на човека да реализира всички свои желания и стремежи. Като живее, съзнанието му постепенно се буди, разширява и той разработва своите дарби и способности. Най-после иде Любовта, която обхваща всичко в живота. Казано е в Писанието: „Бог е Любов.“ Казано е още: „Чистите по сърце ще видят Бога.“ Действително, ако сърцето на човека не е чисто, ако умът му не е свят, ако волята му не е силна и ако душата му не е пълна с Любов, думата човек няма смисъл. Следователно може да се нарече човек само онзи, сърцето на когото е чисто, умът – светъл, волята – силна, душата – пълна с Любов. Това са качества на истинския човек.

Като ученици работете върху себе си, за да се освободите от недоволството. Правете усилия, но не се пресилвайте. В усилията човек придобива, в пресилването губи. Всяко нещо трябва да се представи в неговия естествен вид, без преувеличаване или намаляване. Какво печелите, ако ви представят чистотата, светостта, силата, животът и Любовта такива, каквито не са в действителност? Чистотата е първата врата, през която животът влиза; светостта е втората врата, силата е третата врата, а Любовта – четвъртата и последна врата, през която животът влиза. Казваме, че животът влиза през четири врати, но същевременно той излиза от същите врати. Всяко нещо, което влиза и излиза, е реално. Значи животът е реалност. Всяко нещо, което влиза, а не излиза, или излиза, а не влиза, не е реално. Реална е онази светлина, която едновременно влиза и излиза от човека. Това, което виждате само отвън, не е реално. Когато виждате един човек само отвън,

той не е реален. Това е неговата външна къща. Истинският човек е скрит вътре някъде в своята къща. Ако можете да видите човека в неговата къща, тогава ще разберете какво нещо представлява той.

Сега аз искам да обърна вниманието ви на вътрешното гледане, на вътрешната мисъл в човека. Когато гледате нещата от вътре на вън, вие имате прави схващания. Когато гледате само отвън, вие изпадате в заблуждения, вследствие на което искате да става вашата воля. Докато гледате само на външната страна на нещата, вие всякога ще се ръководите от желанието каквото намислите и както го намислите, така да стане. Не, човек трябва да знае, че над неговата воля има друга, по-висока, която ръководи света. Ако наложите своята воля, вие ще създадете ред пакости в света. Когато някой ви угоди, вие желаете този човек да живее; ако не ви угоди, ако ви обиди, желаете да се махне от лицето на Земята. Добре е човек да се влияе от чувствата си, но затова той трябва да бъде благороден. Благородството ще го предпази от онзи наклон в живота, към който личните му чувства го тласкат. Човек трябва да бъде съвършен и в чувства, и в мисли, и в постъпки. Щом е съвършен в чувства, в мисли и в постъпки, той ще бъде внимателен и към всяка своя дума. Когато говори, човек трябва да има предвид първо себе си, като че на себе си говори. Ако той сам хареса избора на думите си, речта му ще се отрази добре и върху слушателите. Всеки трябва да знае, че говори на себе си. Ако сам се хареса, тогава онези, които са дошли да го слушат, ще останат в залата; ако не им хареса, ще го напуснат. Добрата реч дава добри резултати. Ако нивата е добра, ако семето е доброкачествено, и житото ще бъде добро. Това всеки земеделец предварително знае. Когато нивата не е добра и семето не е доброкачествено, житото ще бъде слабо, хилаво. И това земеделецът предварително знае.

„Бог е Дух.“ Да произнесете думите „Бог е Дух“ с дълбочина, с пълно съзнание – това значи да възприемете Божиите мисли. Какво повече можете да желаете? Или ще кажете, че се интересувате от въпросите: защо светът е създаден, защо

хората са създадени, защо грешат? Оставете тези въпроси настрана. За вас е важно защо ти, като човек, си създаден. Който искрено си зададе този въпрос, той ще получи отговор. Човек е създаден, за да служи на своя Създател, а едновременно с това да изучава света. Един ден, когато свърши своята работа, когато изучи света, човек отново ще се върне при своя Създател и ще даде отчет за всичко, каквото е направил и научил. Като го изслуша, Той ще коригира работите му. След това ще му даде възможност сам да прегледа своя живот, всичко онова, което е вършил. Има специалисти фотографии, които от сутрин до вечер правят снимки на всички положения на човека: кога и как става, как и в какви дрехи се облича, как мисли, какви чувства го вълнуват, какво върши. Като прегледа всички фотографии, човек сам ще разбере погрешките си и ще се коригира. Така той ще разбере какво е нужно в живота му и какво не е нужно.

Засега човек е дошъл до убеждението, че без много неща може, но без сън не може. Ще дойде ден, когато човек ще може и без сън. Само невежите спят. Когато невежите спят, умните работят. Сънят е почивка само за онези, върху които разумните Същества работят. По този начин тяхното съзнание ще се повдигне. За да дойде до по-високо съзнание, човек трябва да придобие равновесие между ума и сърцето си. Щом дойде до това равновесие, процесите в неговия организъм ще стават правилно. Сънят се е наложил на хората поради нарушаване на Божествените закони. От Божествено гледище сънят не е бил предвиден. Същото се отнася и до смъртта. Човек е създаден да живее, а не да умира. Откак смъртта влезе в живота, хората изгубиха своето първоначално равновесие. Когато умре някой, казват, че този човек е заспал, т.е. е починал. Може и без този сън. Човек трябва да излезе от областта на спящия живот, т.е. от смъртта, и да влезе в живота на безсмъртието, във Възкресението.

За да дойде до Възкресението, той трябва да повярва, че Любовта, знанието, свободата са отвътре, а не отвън. Например хората чакат да изгрее Слънцето, да се пораждат на неговата светлина и топлина. Според мене не е важно дали само

външното слънце е изгряло. Ако външното слънце е изгряло, а вътрешното слънце на човека не е изгряло, той нищо не печели. Важен е моментът, в който изгряването на външното слънце съвпада с изгряването на вътрешното слънце на човека. Това е истински изгрев. Външното, физическото слънце, е ценно за всички хора, за всички живи същества. Вътрешното слънце е ценно за самия човек. Няма по-голяма радост за човека, когато вижда и външно, и вътрешно. Голяма е радостта на човека и на цялото Небе, когато всички хора на Земята разбират и познават своя Създател. Настанало е тогава Царството Божие на Земята.

„Бог е Дух.“ – Кажете ли така, задайте си въпроса какво сте направили за този Дух. От вас се иска едно: да пазите Неговата мисъл чиста, свята, силна и пълна с Любов, в нищо да не я петните. За всяка лоша дума, за всяка крива мисъл човек носи последствията им. Нищо не може да го спаси от отговорност към Божественото. Тази е причината за страданията на хората. И обикновените хора страдат, и светиите страдат. Както обикновеният човек страда за всяко извършено престъпление, например за убийството, така светията страда за най-малката погрешка, извършена от него. Който може да убие муха, след време той може да убие човек. Законът е същият. Като не разбирате закона, казвате: „Муха е това. Житно зърно е това. Малко жълтъче е това.“ По външен вид е вярно, че мухата е малка, че житното зърно и жълтъчето са малки, но вижте след време какво може да излезе от тях. Мухата ще се развива; житното зърно, посадено в земята, ще даде голям клас. Жълтъчето, посадено в земята, ще се превърне в голям, стогодишен дъб. Ако този стогодишен дъб не може да се превърне в малък жълтъд, той не е в права посока на развитие. Следователно, който не може едновременно да става голям като дъба и малък като жълтъда, той е на крив път в живота си. С други думи казано: ако едновременно човек не може да използва благата, които са му дадени, и в същото време не може да се откаже от тях, той е на крив път. Значи, за да получи едно благо, човек трябва да е готов да се откаже от друго някакво благо.

Животът се осмисля, когато човек минава от Великото голямо към Великото малко. Това значи: човек може да изрази своя стремеж към служене на Великото голямо само когато работи и услужва на Великото малко. Великият е създал света чрез малките работи. Той е започнал от малките величини и постепенно е вървял към големите. Хората постъпват обратно: започват с големи величини и свършват с малки. Де кого срещнете, ще ви разправа, че бил канен в някой дом от високо общество, че го приели царски. Това говори за човешкото тщеславие. Друг ще се хвали, че бил в дома на някой министър. Какво представляват министрите или царете? – И те са като всички хора, но са поставени в обществото по-високо. Когато някой се хвали с такива неща, всъщност той се хвали със себе си – сам иска да се повдигне. Казано е в Писанието: „Който се хвали, с Бога да се хвали.“ Ако сте ходили при някой цар и нищо царско не сте придобили, какъв смисъл има вашето посещение? Ако сте ходили при един светия и нищо свято не сте придобили, вашето посещение остава безпредметно.

При това положение вие ще се намерите в такова противоречие, в което младата мома изпада. Докато е мома, тя постоянно носи в ума си някой момък, когото иска да хване в мрежата си, както рибар – рибата. Тя не мисли за нищо друго, освен за момъка. Като се ожени за него, тя счита, че е разрешила въпросите на живота. След това започва да мечтае майка да стане. Момъкът пък мечтае баща да стане. После и двамата започват да мечтаят за къща, за ниви, за лозя. Защо всяка мома трябва да стане майка? И защо всеки момък трябва да стане баща? Радвайте се на вашите майки и бащи! Ако искате да станете майка или баща, вземете си по едно-две сирачета и ги отгледайте като свои.

Всички хора се стремят към новото, към нов живот. Новият живот обаче изисква нови разбирания. В новия живот разбиранията за майка, за баща, за брат и за сестра, за учител, за ученик, ще бъдат съвършено различни от сегашните. Който не се проникне от новите идеи, той не може да влезе в новия живот. Без нови идеи никакъв градеж не може да се предприеме.

Казвате: „Да наредим работите си.“ Работите се нареждат отвътре, а не отвън. Който мисли, че отвън може да нареди работите си, той е на крив път. Срещам едного, който се оплаква, че е сиромаш, че няма пет пари в джоба си. – „Ето, аз нося голям товар на гърба си, богат съм. Вземи част от него и тръгни с мене. Ще знаеш, че колкото вземеш, сам ще го изнесеш – няма връщане назад.“ Той се зарадва, взема част от моя товар, туря го на гърба си и тръгва след мене. Като измине няколко километра, той се спира уморен и казва: „Тежък е товарът ми. Не можеш ли да си го вземеш назад?“ – Не, никакво връщане не се позволява. Товарът, който разделям с хората, представлява Истината, която излиза от мене. Веднъж дадена на човека, Истината назад не се връща. Знанието, Словото, Любовта, които излизат от мене, назад не се връщат. Всяко нещо, което може да се дава и взема назад, не е истинско, не е реално. Каквото даде човек, трябва да го забрави, както земеделецът забравя посятото семе на нивата. Когато посее житото на нивата, земеделецът не ходи да го разравя или да го събира отново, но го оставя в земята и спокойно чака времето, докато то поникне. Щом поникне, житото ще израсте, ще завърже и ще узрее, ще даде повече плод, отколкото ако отново се вади от земята. Ожънатото и събрано жито в хамбара е печалбата на земеделеца.

И тъй, бъдете чисти, святи, силни и пълни с Любов, ако искате хората да ви обичат. Днес всички хора са кандидати за любов, т.е. всички искат да бъдат обичани, но трябва да знаят, че само съвършеното се обича. Несъвършеното не може да се обича. Ценна е светлината, ценна е чистата вода, ценен е чистият въздух, ценна е Любовта. Какъв смисъл има в безлюбието? Или какъв смисъл има в тъмнината? Какъв смисъл и цена има нечистата вода? Смисълът на живота се заключава в това – да обичаш, а не да те обичат. Добре е да те обичат, но още по-добре е да обичаш. Който обича, той е щастлив, той е господар. В това отношение пръв Бог е дал пример. Той обича всички, затова е господар на света. Какво се иска тогава от нас? – От нас се иска да обичаме, както Бог обича. Той е създал света, за да изяви Своята Любов и да ни

покаже как да обичаме. Каква е била целта на Бога, за да създаде света? – Този въпрос не трябва да се задава. Обаче да питате какъв е смисълът на живота – това е ваше право. И като питате, трябва да си отговорите: „Смисълът на живота е да любим.“

Смисълът на живота подразбира началото на живота. Значи да любим – в това седи началото на живота. Да ни любят – в това се изразява краят на живота. Тази е философията на моя живот. Щом започнат хората да ме обичат, моята работа е свършена. Щом аз започна да обичам, моята работа е в началото си. Започна ли да работя, аз съм щастлив. Изучавайте живота и ще видите, че тази философия е права. Когато хората ви обичат, вие се вкисвате. Когато вие обичате, щастливи ставате.

Всички искат да знаят защо са нещастни. Много просто: вие сте нещастни, защото хората ви обичат. Докато ви обичат, а вие не обичате, всякога ще бъдете нещастни. Ако искате да бъдете щастливи, трябва да обичате. Да обичаш – това е Божествено. Да те обичат – това е човешко. Любовта е основа на живота. Обаче началото на живота започва от момента, в който ти проявяваш своята любов. Краят на живота настъпва в момента, когато хората проявяват любовта си към тебе. Тъй щото не желайте хората да ви обичат, за да не дойде преждевременно краят на вашия живот. Ако двама души се обичат отвън, те никога не могат да бъдат щастливи. Ако двама души се обичат отвътре, те всякога ще бъдат щастливи. Следователно, искате ли да бъдете щастливи, търсете вътрешната, а не външната Любов. Този е правият път в живота.

Религиозните хора казват, че обичат Христа, а същевременно се съмняват в Него. Какво показва това? – Това показва, че те са вън от Любовта, т.е. обичат Христа отвън. Докато търсите Христа отвън, докато очаквате Той да ви обича, вие ще бъдете на крив път. Не търсете Христа отвън, но отвътре. Това значи: вие обичайте Христа, а не чакайте Той да ви обича. Заблуждение е човек да изисква от другите да го обичат. Дали хората ви обичат – това е тяхна работа. Дали ти обичаш – това е твоя работа. Любовта трябва свободно да

се проявява. Щастието на човека се заключава в свободно проявената Любов към Първата Причина на нещата. Докато обичате без съмнение, без колебание, без страх, вие всякога ще бъдете щастливи, доволни. Щом в любовта ви се вмъкне сянката на съмнението, на колебанието, на страха, веднага ще се намерите пред страдания и противоречия.

„Бог е Дух и които Му служат, да Му служат с дух и истина.“ Във всяко нещо търсете духа и смисъла, а не буквата. Някой се обидил от една дума. Фотографирал ли е той тази дума, за да покаже на кое място седи обидата? Превел ли е тази дума в нейния вътрешен смисъл, за да види има ли някаква обида в нея? Само този се обижда, който обича отвън, а не отвътре. Този човек се чувства обиден и настоява, че е прав. Щом е прав, нека покаже пътя на хората. Правият всякога върви в прав път и може да го покаже и на другите. Иначе лесно се говори за прав път, лесно се морализират хората.

Един стар рак казал на сина си: „Синко, защо вървиш толкова криво?“ – „Как да вървя?“ – „Право върви!“ – „Татко, покажи ми как да вървя.“ Старият рак излязъл напред и показал на сина си как да върви. Като го видял, синът казал: „Татко, така и аз вървя. Покажи ми друг начин, който аз не познавам.“

Съвременните хора като този рак казват на младите: „Ние трябва да бъдем чисти, святи, да се обичаме, да живеем братски помежду си.“ Всичко това трябва да бъде, но не става. Казвате: „Накъде да се молим – на изток, на запад, на север или на юг?“ Запитали един евангелски проповедник на коя посока трябва да се обръща човек, когато се моли. Той отговорил: „Ако те бият и закачат на едно дърво с главата надолу, накъде ще се молиш? Ако те бият и те прострат с лицето към земята, накъде ще се молиш?“ – Ще се молите на всички посоки, отдето иде страданието. Да търсите посока, накъдето да се молите – това значи да сте във външната страна на молитвата. Истинската молитва, като вътрешен процес на съзнанието, няма определена посока.

Божественият свят има само една посока, само една

точка, едно начало, от което всички неща излизат. Тази точка е наречена *Вечен изток* – точка на вечно изгряващото Слънце. Божественият свят е най-красивият свят. Хората не могат да си представят тази красота. Съществата, които живеят там, са красиви, умни, учени, щастливи. По-умни, по-учени, по-красиви и по-щастливи от тях не съществуват. Най-просветените същества в света са тия, които живеят в Божествения свят. И на вас не ви остава нищо друго, освен да влезете в този свят. Вън от този свят щастие не съществува. Хората са нещастни, понеже търсят щастие вън от Божествения свят. Те търсят щастието там, дето го няма. Казано е обаче в Писанието: „Ние живеем, движим се и съществуваме в Бога.“ Как е възможно при това положение да бъдете нещастни? Значи вие сте излезли от Великия свят и търсите щастието си вън от него. Ако сте гладни и живеете в Бога, помислете за Него и топлият хляб ще дойде. Бедни сте, нямате пет пари в джоба си. Помислете за Онзи, в Когото живеете, и парите ще дойдат. Какво се изисква за това? – Любов към Първата Причина, към Божественото Начало на живота. Само при това условие вие ще влезете в контакт със Съществата на висшия свят, които ще ви се притекат на помощ. Ако няма това първо условие във вас – Любов към Бога – всичко, каквото Христос е казал, ще остане затворена книга за вас. Всичко, каквото Христос е казал, е вярно и по буква, и по дух. Проверете го и ще опитате силата на Христовите думи.

Съвременните хора се оплакват от глад, от сиромашия, от нещастия. Защо някои хора са изложени на такива условия? – Защото очакват Бог да ги обича, а не те да Го обичат. Те изискват първо хората да ги обичат, а после да проявят своята любов към тях. Ето как се справя с глада праведният, добрият човек, който обича Бога и хората. Върви той из гората гладен, уморен. Сяда на едно място и заспива. Като се събужда, вижда пред себе си трапеза, на която са сложени хубави ястия и топъл хляб. В това време покрай него минава един приятел и го запитва: „Кой ти даде това ядене, този топъл хляб?“ – „Аз имам една възлюбена, която никога

досега не съм виждал. Обаче когато и колкото пъти съм се намирал в трудно положение, тя всякога ми е помагала.“ – „Ама ти наистина ли говориш? Възможно ли е това нещо?“ – „Фактът, че пред мен се намира ядене и топъл хляб, доказва истинността на моите думи.“ – „Защо не виждаш възлюбената си?“ – „Това е тайна, която и аз сега разрешавам. И аз се мъча да дойда до това положение, да мога отдалече поне да я зърна. Тази е моята цел в живота – да я видя един път. Ако само един път я видя, аз съм се домогнал до вратата на Любовта, до преддверието на Великата Истина.“

Такова е положението на всеки човек, който служи на Любовта, който върши всичко в нейно име и заради нея. Днес всички проповедници, всички религиозни говорят за Христа, за Първата Причина на нещата, описват качества А, но като се намерят в трудно положение и им се помогне да излязат от него, те всякога отдават това на този или онзи силен човек и бързат да му изкажат своята благодарност. Те забравят Онзи, Който седи зад този силен човек. Някой свършил някакво дело, прославил се – и започва да се чувства щастлив, че хората са го оценили като способен. Той пак забравя, че зад него седи Първата Причина. Като не знае кой му дава импулс и сила за работа, той се забравя в успехите си и като кокошка окряква света. Когато снесе яйце, кокошката започва да кудкудяка, за да чуят всички, че яйце е снесла. Докато не разбира как Великият работи, за едно снесено яйце човек ще окряка света – всички да чуят, да го похвалят. Когато разбере как Великият работи, без да вижда някой работата Му, човек млъква. Който съзнателно мълчи, той разбира Божествените пътища и методи. Каквото и да направи, каквото и да напише, Той не туря Своето име. Забележете, Бог никъде не е казал, че е създал небето и Земята, че е създал Слънцето и звездите, че е създал цялата Вселена.

Мойсей, както и учените хора по онова време, са писали, че Бог е създал света, но Той нищо не казва за това. Ще кажете, че на Мойсей навярно отвлътре му е дадено да разбере кой е създал света. Казано му е, наистина, но не от самия Създател на света. По дух, по вътрешно откровение Мойсей

е дошъл до мисълта, че Бог е създал света. Кой е чул гласа на Бога? Божият глас се отличава с едно качество: които чуят гласа Му, оживяват. Болният оздравява, невежият учен става. Словото Божие съдържа в себе си мощ и сила. Всичко друго, което не носи здраве, сила и живот, е човешко. Докато не приемете Словото Божие в себе си, вие ще се пържите в собствените си грешки и слабости, както досега сте се пържили.

Приемете Словото в себе си и от нищо не се безпокойте. Кацнала муха на носа ви. Какво от това? Не се заблуждавайте! Носът не представлява още човека. Той е част от дрехата на човека, но човекът е вътре някъде. Нищо не може да засегне човека. Казвате, че сте срещнали еди-кого си. Никого не сте срещнали, никого не сте видели. Човекът не е в своята външна форма. Всеки човек има безброй образи, в които можете да го видите. Някога ще го видите като млад момък, който се люби с момите. Друг път ще го видите като светия, който помага на хората. Трети път ще го видите като майка, като баща. В каквото положение обаче и да видите човека, трябва да знаете, че във всички случаи той учи все един и същи урок – да обича Първата Причина, да обича хората, без да чака те да го обичат. При това човек трябва да обича, без да знае някой, че той обича. – „Писма трябва ли да пише на любимата или на любимия си?“ – Той може да пише писма, но да не ги изпраща.

В старо време нямало поща за изпращане на писмата. Всеки сам трябвало да занесе писмото си до своя възлюбен или до възлюбената си. Обаче съществувал следният закон: всеки, който не знаел как да предаде писмото си, се наказвал с десетгодишен строг тъмничен затвор. Който не искал да лежи в затвор, предпочитал да държи писмата в себе си, да не ги предава. Благодарение на това и до днес още много любовни писма на хората седят в архивите. На мнозина ще се види чудно как е възможно светия да пише любовни писма. Според мене светията трябва да пише най-много любовни писма. Нещастieto на съвременните хора се заключава в това, че те не проявяват Любовта си, не обичат, а чакат дру-

гите да ги обичат. Недоволството на хората се дължи на това, че те чакат да бъдат обичани. Който иска любов от другите, а сам не дава, той не може да бъде обичан. Нека пръв той даде Любовта си – и ще му се даде. Докато вие първи не дадете сърцето си, всякога ще бъдете далече от Любовта.

Сега аз ви навеждам на тия мисли, за да намерите Любовта, да се ползвате от нея. Щом намерите Любовта, ще познаете вътрешния смисъл на живота. По този начин ще обичате всичко в света: и животни, и растения, и всяко камъче. Всичко обичайте, но нищо не обсебвайте. Където и да видите проявена Великата Любов – в житното зърно, в слънчевия лъч или в човека – пазете я чиста, свещена. Ако можете да запазите всичко това в Чистота, вие сте влезли в Пътя, в който всичко може да ви се открие. В този път ще мислите повече за другите, отколкото за себе си. Тогава няма да питате как ще се оправи светът. Защо? – Ще знаете, че светът, в който живеете, е оправен. Светът, в който всеки човек отделно живее, не е оправен по причина на неговата користна любов. Обаче вън от него светът няма какво да се оправя. Който иска да оправи своя свят, той трябва да пази вътрешния си мир: при най-големите страдания в живота си да се не разколебава в Любовта. Каквото е дал, да не съжалява за него. Защото казано е в Писанието: „Даром сте взели, даром давайте.“

От всички хора днес се иска да проявим онази Любов, с която ни обичат. Обичаме ли по този начин, ние ще влезем в онзи живот, в който няма никакви противоречия, в който човек за човека е брат. И тогава, ако обичам себе си повече от вас, аз не разбирам живота. Ако обичате себе си повече от мене, и вие не разбирате живота. Затова е казано: „Обичай ближния си като себе си.“ Значи Любовта към себе си е взета като мярка. Който обича ближния си както себе си, той е на прав път.

В Любовта трябва да има надпреварване. Някой се оплаква, че хората не го обичали. Какво печели той, ако хората го обичат? Или какво печелят хората от неговата любов? Когато обичате някого, вие трябва да знаете защо го оби-

чете. Като четете една книга, трябва да знаете защо я четете. Какво ще спечелите от нея? Например аз зная положително, че като обичам Бога, живот ще придобия. Вън от Любовта никакъв живот не съществува. Следователно Любовта е първата и последната врата, през която Животът влиза в човека и го прави щастлив. Без Любов към Бога никакво щастие не съществува. Всяка друга любов не е нищо друго, освен отражение на малки светлинки, които нищо не разрешават. Единствената Любов, която разрешава всичко в живота, е Божията. И другите видове любов са ценни, но те ще бъдат на мястото си само тогава, когато Любовта към Бога стане център в живота на човека. Без тази Любов всичко друго прави човека нещастен.

„Търсете първо Царството Божие и Неговата Правда и всичко друго ще ви се приложи.“ Казвам: търсете първо Любовта Божия и като я намерите, приложете я в живота си – тогава всичко друго ще ви се даде.

И тъй, дръжте в ума си мисълта, че силата на човека зависи от Любовта му към Бога. Щом имате тази Любов в себе си, вие ще разберете, че и най-малкото семенце ще стане един ден велика душа, проводник и служител на своя Създател. Днес хората са нещастни, не се разбират помежду си, защото не служат на Първата Причина. Въпреки това те очакват Тя да ги обича. Днес светът се нуждае от работници, служители на Великото дело, носители на светли мисли и възвишени чувства, носители на щастие за всички живи същества. Следователно, искате ли да бъдете щастливи, спазвайте първата и най-голяма заповед: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичката си душа, с всичката си сила, с всичкото си сърце и с всичкия си ум, и ближния си като себе си.“ Дръжте тази Любов непреривно в себе си, за да става правилна обмяна между Божията и вашата любов. Колкото по-чиста, по-безкористна и по-възвишена става вашата любов, толкова по-голяма е възможността да познаете Онзи, Който ви обича. Той постепенно ще ви се открива и вие ще започнете да виждате еднакво ясно както отвън, така и отвътре.

Сега желая ви да забравите всичко, което ви смущава и измъчва. Аз вече ви натоварих, дадох ви половината от товара си, от който не можете да се освободите, докато не го занесете на определеното място. Ако го изнесете до края – ваш ще бъде; ако не можете да го изнесете, нещастни ще бъдете, защото никой не може да ви помогне, никой не може да ви отмени. Впрегнете се на работа! Турете товара на гърба си и юнашки го понесете напред. Благодарете, че носите този товар на гърба си. Бъдете носители на великата Божия Любов, на великото Божие благо, с което са ви удостоили! Така само ще станете граждани на Царството Божие. Какво по-велико благо от това – да бъдете граждани на Царството Божие? Какво по-красиво нещо от това – да обичате своя Баща? Ако Го обичате, и вас ще обичат. Не Го ли обичате, и вас няма да обичат.

„Бог е Дух и които Му се кланят, да се кланят в дух и истина.“ Казвам: Бог е Любов и които Му се кланят, с Любов да Му се кланят. От първия до последния слънчев лъч благодарете за всичко, което ви е дадено. Това значи да намерите щастието, което търсите.

Божият Дух носи всичките блага на живота.

1 септември 1935 г., 5 ч. с., София, Изгрев

С ЧЕЛОВЕЧЕСКИ ЕЗИЦИ

*Ако говоря с човечески и ангелски езици,
а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или
кимвал, що дрънка.*

Първо послание към коринтяните, 13:1

Любовта е принцип, който теоретически не може да се обясни, вследствие на което остава неразбрана. Казвате: „Любов е това.“ Обаче за Любовта вие знаете толкова, колкото и за топлината, която измервате с термометър. Вземате един термометър, измервате с него температурата на някое тяло и виждате, че тя е 100°. Друго тяло е нагрят до 500°, или до хиляда, две, до три хиляди градуса. Тялото е нагрят до тази температура, термометърът изпитва това напрежение, но вие нищо не разбирате от тази топлина. Вие само констатирайте, че дадено тяло е силно нагрят, но повече нищо не знаете. Термометърът знае повече от вас.

Като не разбират Любовта, хората се натъкват на ред страдания. Три фактора има в света, които създават страдания на хората: гладът, страхът и човешката любов. Гладът заставя хората да вършат ред грешки и престъпления. Гладният вълк минава покрай кошарата и задига най-тлъстата овца. Гладният човек минава покрай фурната и задига един хляб, или влиза в един дом и извършва обир. За да се оправдаят, хората казват: „Гладът довежда човека до престъпления.“

Страхът е причина за големи злини в живота. Има два вида страх: външен и вътрешен. Външно човек може да се страхува от хора, от животни, от тайнствени неща, но този страх не причинява толкова злини и страдания на хората, колкото вътрешният страх. Например някой е богат – страхува се, че утре може да осиромашее. Някой е здрав – страхува се, че може да се разболе. Някой е добър – страхува се, че може да изгуби добрината си, да стане лош. Някой е учен – страхува се да не изгуби знанието си, да стане невежа. Този е неестественият страх, от който хората трябва да се освободят.

Мнозина намират като основа на този страх страха от Бога. Човек не трябва да се страхува от Онзи, Който го е създал. Достатъчно е да свържете мисълта си с Божията, за да изчезне всякакъв страх от вас. Според мене като основа на вътрешния страх в човека седи желанието му да се удоволства в живота. Човек се страхува да не осиромашее и да не би да няма какво да яде и да пие. Той се страхува да не изгуби здравето си, та да не може да използва живота с всички негови удоволствия. Той се страхува да не стане лош, за да не изгуби доброто мнение и разположение на хората.

Днес всички хора се безпокоят все за малки, за дребни работи: учени, професори, проповедници, майки, бащи, управници – всички се безпокоят какво ще стане със света, какво ще стане с народите. Какво ще стане с българския народ? – Ще посеят българите в земята, както умрелите – в гробищата, и след време те отново ще поникнат. Англичаните, французите, германците, русите – всички ще бъдат посети в земята, отдето отново ще поникнат. Ще кажете, че те са умрели. Никаква смърт не е това. Това е посяване, заравяне на семената в земята, за да поникнат отново, да започнат нов живот. Да се страхувате от мисълта какво ще стане с вас след сто години – това показва, че не разбирате законите на Природата.

Третият фактор в живота, който е причина за страданията – това е човешката любов. Хората говорят теоретически за Любовта: говорят за Божествената Любов, без да я разбират. Говорят за човешката любов, но и нея не разбират. Кой човек в света е опитал плода на своята любов? Бащата, който обича децата си, опитал ли е плода на тази любов? Опитал ли е той благото на своите синове и дъщери? Господарят, който обича слугите си, опитал ли е плода на своята любов? Не е достатъчно човек само да обича, но Любовта му трябва да даде плод. Не е достатъчно растението само да се посади в земята, но то трябва да расте, да се развива и плод да даде.

Ако не дава плод, Любовта остава неразбрана. И след това ще ви говорят за човешка, за Божествена Любов. Ако човешката любов не дава плод, тя остава неразбрана; ако Божест-

вената Любов не дава плод, и тя е неразбрана. Следователно, когато някой говори за човешка или за Божествена Любов, казвам, че това е Любов, взета в неизвестна степен, т.е. неразбрана любов. В математиката всяко число, умножено безброй пъти само на себе си, го наричат безконечно. Безконечно, безкрайно число е това, което няма начало, няма и край. Има идеи, които също така нямат начало, нямат и край. Те са несъизмерими, неопределени, необясними, неразбрани. В бъдеще обаче те ще станат разбрани, съизмерими, определени. Това, което на физическия свят е несъизмеримо, в Духовния свят е съизмеримо.

Съвременните хора искат да бъдат щастливи на Земята. Това е невъзможно. Защо? – Защото в техния живот има нещо аномално. Техният живот не е чисто Божествен. Той представлява смес от човешки и Божествен порядък, вследствие на което се явяват ред противоречия. Често причината за противоречията е малка, но човек трябва да я разбере, за да може да я избегне. Докато учи азбуката, детето е във всякакви противоречия; щом започне да съчетава буквите в срички и в думи, то се натъква на ред противоречия. Защо? – Защото често пише една дума вместо друга, със свършено различно значение и смисъл на първата. Някога за една дума, употребена не на място, се отварят войни, развалят се отношения между държави, общества, семейства и приятели. Буквите виновни ли са за това? – Не са виновни. Думите виновни ли са? – И те не са виновни. Виновен е онзи, който не разбира как да съчетава думите. В английски език например думите *лоер* – законник, и *лаер* – лъжец, са близки по изговаряне, но различни по значение. Като подхлъзне езика си, човек може да каже едната дума вместо другата. Съдът оправдава човека за такова подхлъзване на езика.

Какво разбираме под думата *лъжа*? – Лъжа е това, което не съдържа нищо съществено в себе си. Лъжата обещава живот, дава смърт. Що е Истина? – Истината обещава смърт, дава живот. Истината възкресява човека. Лъжата свършва със смърт, а Истината – с живот. Защо трябва да обичате Истината? – Защото носи Живот. Кой живот или какъв

живот носи Истината? – Истината носи живота, без който не може никое живо същество. Животът е най-великото благо за човека. Животът и на най-малката клетка струва повече от цялата Вселена. Като казвам, че животът на тази клетка не може да се сравни с цялата Вселена, разбирам, че тя не може да се сравни с нищо по интензивността, по силата, по възможностите, които съдържа в себе си. В този смисъл целият свят е създаден за тази малка клетка. Велико нещо е Животът, даже и в своята микроскопическа проява.

Един млад българин на име Стоян, роден някъде из варненските села, като му дотежал животът, казал: „Не ми се живее вече! Дотегна ми тази тежка работа. Дано се освободя някак от това бреме!“ Така се случило, че младият Стоян заболял тежко. Цели три години той се борил между живота и смъртта. Тогава той казал на майка си: „Мамо, моли се за мене Господ да ми даде живот и здраве, да стана на краката си, пак така да съм читав и здрав, както бях по-рано, че ако искам, и с камъни да ме товарят.“

Какво показва това? – Че животът е съществено нещо. Той носи щастие и радост. Ако вашият живот носи нещастие, това се дължи на чужди елементи, примесени в него, както думите се примесват в речта. Изговаряте думата *мразя*. Какво лошо има в тази дума? Тя съдържа пет букви, наредени по специален начин. Обаче кажете ли тази дума на някой човек, в него става цял преврат. Той се наскърбява, че го мразите. Какво съдържа тази дума в себе си? – Тя съдържа студ, мраз. Омразата е място, лишено от топлина. Любовта е вечен извор на топлина. Да мразиш човека, значи да му отнемеш топлината и да го направиш неспособен за живот. Да мразиш някого, значи да му отнемеш възможността за най-малкия живот. Като знаете това, трябва да се пазите от омразата.

И тъй, за да не отнемете възможността на човека за най-малкия живот, вие трябва да бъдете ако не абсолютно, поне относително справедливи към всички живи същества. Думата *абсолютно* вземам за себе си, а за вас оставям думата *относително*. Щом дойде въпрос до мене, аз не си позво-

лявам абсолютно никакви погрешки. Ама условията били тежки, майка ми и баща ми ме родили такъв, неразположен съм бил – никакви извинения! Погрешките се обясняват, но не се извиняват. Когато ученикът пише, учителят е строг, не прощава никакви грешки. Той взема червено мастило и коригира. Ученикът трябва да напише думата няколко пъти, докато се научи правилно да я пише. Има ученици, които изяждат някои букви. Други вместо ъ пишат буквата я или е. В английски език за един звук употребяват някога три–четири букви. Тия букви не се изговарят отделно, но ако една от тях липсва, англичанинът казва, че сте невежа – не знаете английския правопис. Който не иска да мине за невежа, той трябва да гледа в речника, да види как се пише една или друга дума.

Съществено нещо е животът, но докато живее на Земята, човек трябва да знае как да се справя с глада, със страха и с Любовта. Гладът е подтик в живота. Който не разбира живота, той гледа на глада като на нещастие. Страхът е импулс, подтик за постигане на знания. Това значи: без страх никакво знание не може да се придобие. Докато се страхува от невежеството, човек може да придобива знания. Който не разбира страха в този смисъл, той може да си причини големи злини. Например много религиозни хора се отказват от своето верую, от своето убеждение, от страх да не ги подложат на страдания, на мъчения. От страх да не останат децата им гладни, те се отказват от дълговете си. Но като се отказват от дълговете си, като не ги признават, могат да влязат в затвора. Какво са спечелили с отказването си?

Това са обикновени работи, с които хората не могат да се справят, понеже се надяват на друг живот. Те искат други да работят заради тях. Те очакват Господ да оправи света. Божият свят е оправен, но човешкият не е оправен. Външният свят е оправен, но вашият свят не е оправен. Защо? – Защото на всеки човек липсва нещо. Някой иска да работи, но ръце няма. Щом няма ръце, той нищо не може да направи: той не може да се развива, защото ръцете са свързани с ума на човека. Ръцете са развили човешкия ум. Ако сравните живот-

ното с човека, ще видите, че човек се отличава по своята добре развита ръка. Умът на човека отговаря на ръката му. Освен това човек се отличава от животното по това, че може да ходи изправен на два крака. Когато ходи, човек стъпва ту на левия, ту на десния крак. Значи той се ръководи ту от Любовта – левия крак, ту от Мъдростта – десния крак. Петте пръста на ръцете и на краката показват петте правила, според които човек трябва да постъпва.

Всеки пръст на човешката ръка е свързан с известни сили в него. Ако не знае как да движи показалеца си, човек не може да бъде благороден, не може да бъде и чист. Ако не знае как да движи средния си пръст, той няма да бъде справедлив, няма да бъде и религиозен. Той ще бъде горделив, ще си служи с насилието. От средния пръст на човека зависят неговите разсъждения за право и криво в живота. На този пръст могат да набучат човека. Ако не знае как да движи четвъртия, безименния си пръст, човек не може да бъде учен, не може да разбира красивото и великото в живота. Ако не знае как да движи малкия си пръст, човек никога няма да бъде практичен, никога няма да свърши работата си. Най-последно, ако не знае как да движи палеца си, човек няма да бъде господар на себе си. Забелязано е, че когато волята на човека се парализира, едновременно с това се парализира и неговият палец.

Велика наука е да знае човек как да движи и управлява пръстите си. Когато палецът се парализира, човек не е господар и на своя ум. Всяка сутрин поглеждайте палеца си, подвижете го малко, свържете се със силите, които го управляват, за да съзнаете, че сте господар на положението, че от вас зависи уреждането на човешките работи. Има някои работи, които човек може да направи само с палеца си. С палеца си човек може да се подпише. Ще натопи палеца си в мастило, ще го сложи на полицата на своя длъжник, и по този начин ще му прости дълга. Като тури печата си върху полиците на своите длъжници, той сам ще бъде доволен от себе си – ще разбере, че живее в Божествения свят. Отвън палецът ще се начерни, но отвътре ще стане бял. Преди да си

поставил палеца си върху полицата на своя длъжник, ти си бил мрачен, неразположен. Щом поставиш палеца си върху полицата на своя длъжник и простиш дълга му, ти ставаш весел, разположен. Невидимият свят е доволен от тебе, че си употребил палеца си на място.

Четири пръста на ръката са свързани с по-ниските светове, със света на ангелите, на серафимите, на херувимите. Палецът обаче е свързан направо с Божествения свят. Като знаете това, занимавайте се от време на време с вашия палец. Вземете една хубава кристална чаша, напълнете я с чиста вода и потопете в нея палеца си. Измийте го добре и после го попейте с чиста хубава кърпа. Дигнете след това ръката си нагоре и се свържете със силите, които управляват пръстите. Ако дойде някоя лоша мисъл в ума ви, не крийте палеца си. Никога не крийте палеца си между другите пръсти. Само страхливият крие палеца си. Този пръст е свързан отчасти и с личните чувства на човека. Личните чувства са дадени като задача на човека. Като се справя с тях, той развива своите възвишени, благородни чувства. Мястото на личните чувства в човека е на задната част на главата. Те представляват неговия запад. Мястото на милосърдието пък е на горната част на главата. То представлява неговия изток. Значи мястото на доброто в човека е в горната част на главата, а злото, което го кара да греши, е отзад на главата.

Личните чувства са силно развити в българите. Ако и моралните им чувства са толкова силно развити, българите щяха да бъдат почти гениални. Религиозното чувство в тях е слабо развито. Мястото на това чувство е в горната част на главата, на темето, вследствие на което това място на главата им е вдлъбнато. Тази е причината, че българинът няма чувство на благоговение, на почит и уважение. Като влезете в някое българско семейство, ще видите, че синът не почита бащата, дъщерята не почита майката. Това се дължи на отсъствие на религиозно чувство в тях. Има един тип българи, в които религиозното чувство е по-силно развито. Те са остатъци от старите славяни. Тези българи живеят около Родопите, около Стара планина. Останалите българи обаче

са претърпели криза в религиозното си чувство вследствие смесване на кръвта им с чужди народности. Когато става смесване на кръвта, това се отразява върху възвишените чувства на човека. Религиозното чувство, или тъй нареченото още Божествено чувство, е силно развито в славяните и евреите. Евреите обаче са користолюбиви вследствие на силно развит личен елемент в тях.

Сега не е въпрос да се прави сравнение между народностите, но за вас е важно това, което може да ви ползва. Още от най-стари времена религията е съществувала като наука за живота – да покаже и научи човека как да подобри живота си индивидуално, обществено и народно. За да дойдат до вътрешната религия на живота, хората трябва да поставят въпроса за възпитанието на солидна база. Не можете да говорите на детето да вярва в Първата Причина, преди да сте му говорили за пръстите на неговата ръка. Вземете показалеца на детето в своята ръка и му говорете за благородство, за добра обхода към другарчетата му. След това вземете средния пръст и му говорете за справедливост. После вземете безименния пръст и му говорете за красивото и великото в живота, и т.н. Разбира се, ще му говорите на детски език, за да ви разбере. Като ви слуша, детето ще започне да мисли и по този начин ще върви от последствията към първопричината на нещата.

Това изисква новото възпитание. И старото възпитание не е лошо, но няма добри резултати. Като говорите на детето за пръстите на ръката му, вие постепенно ще събуждате в него чувство на правилна, добра обхода, на справедливост, на любознателност. Като работите съзнателно година-две върху детето, вие ще придобиете известни резултати. Преди всичко първо трябва да работите върху себе си: да знаете как да движите пръстите си, как да си въздействате. Като учите, като работите върху себе си, трябва и да плащате. Казано е: „Даром сте взели, даром давайте.“ Даром се дава на онзи, който даром дава. Който не дава даром, той не може даром да получава. Доброто с добро се отплаща, а не с пари. Това значи: „Даром сте взели, даром давайте!“

Пръстите на човека са азбука, с която той всякога може да си служи, за да влезе в общение с духовния, с Невидимия свят. Голямо богатство се крие в тази азбука, но само за онзи, който знае правилата и законите за съчетаване на буквите в срички, на сричките в думи. Неразположени сте, пасивни сте, не ви се работи. Щом знаете правилата за съчетаване на тия букви, бутнете един от пръстите си и веднага ще си въздействате. Забележете: когато е неразположен, човек преплита пръстите си, хваща ту един, ту друг пръст, търси начин да си помогне, да си въздейства. Помощта може да дойде несъзнателно, може да дойде и съзнателно.

Който разбира тази наука, той съзнателно може да си въздейства. Като направи някаква погрешка, той ще знае чрез кой от петте пръста може да я изправи. Ако погрешката се отнася до сърцето, човек ще си послужи с едно от петте правила за изправянето А. Ако погрешката се отнася до ума, пак са дадени пет правила за нейното изправяне. Тъй щото, като опита едно, второ, трето, четвърто, пето правило, човек все ще намери начин, по който да изправи погрешката си. Като изправя погрешките си, човек постепенно влиза в света на вечната хармония, дето съществува само здраве, веселие и младост. Вън от този свят човек живее в свят на безпорядък, на противоречия, на болести и страдания.

Докато живеете в света на противоречията, трябва да знаете, че се намирате под закона на внушението. Никой смъртен, даже и безсмъртен, не е свободен от този закон. Като имате предвид това, всякога ще държите в ума си положителни мисли и чувства, ако искате да се освободите от много болезнени състояния, които не са ваши. Ако се свържете с някой човек, който страда от крак, и вие ще изпитате същата болка. За да се освободите от тази чужда болка, влезте мислено в разговор с този човек и му кажете, че понеже той е възприел отвън тази болест, трябва да гледа по някакъв начин да се освободи. Щом той се освободи от тази болка, след него и вие ще се освободите.

Първите хора сгрешиха пак по закона на внушението. Бог им каза да не ядат от плода на забраненото дърво, за да не

страдат. След това дойде черният адепт при Ева и каза: „Ако искате да станете като Бога, яжте от плода на това дърво. Вие не сте разбрали Божиите думи.“ Първите хора повярваха на внушението, което дойде от черния адепт, и изпълниха неговия съвет. От този момент нещастията започнаха да се сипят върху тях. Не само първите хора, но и сегашните вярват повече на онова, което не е истинно. Жената вярва повече на мъжа, отколкото на своя Създател. Мъжът вярва повече на жената, отколкото на своя Създател. Това не трябва да ви обижда. Аз вземам думите *мъж* и *жена* като букви на азбуката. Мъжът е първата буква, а жената – втората. Като говори, човек все трябва да си послужи с някои букви, за да изкаже мисълта си. Момъкът казва на момата, че ще бъде щастлива с него, и тя му вярва повече, отколкото на Господа. В това отношение момата заслужава похвала. Ако би вярвала в Бога толкова, колкото в нейния възлюбен, тя би направила чудеса.

Казвате: „Как да вярваме в Бога?“ – Вярвайте така, както сте вярвали и вярвате в своите възлюбени. Щом вярвате с тази сила, работите ви ще се оправят. С това не искам да кажа, че сте направили лошо, дето сте вярвали във възлюбените си, но съветвам ви да приложите същата вяра и към своя Създател. Ако искате работите ви да вървят напред, изтеглете капитала си от банката на вашия възлюбен и го вложете в Божествената банка. И на мъжете, и на жените казвам да извадят капиталите си от човешките банки и да ги турят в Божествената банка. Ако те не живеят добре, причината е, че Бог не е между тях. Те вярват едни на други, а на Бога не вярват, вследствие на което се разочароват.

Съвременното човечество живее в безверие. Ако е въпрос за официална вяра, всички имат такава, но главата на хората е побеляла от официални вярвания. Човек се нуждае от вътрешна, дълбока вяра, с която да разрешава въпросите на живота. Божественото се изявява на Земята във вид на елипса, с два центъра: в единия център действа мъжкият принцип – Мъдростта; в другия действа женският принцип – Любовта. Тези два центъра трябва да се съединят в един център, т.е. в общ принцип, дето да вложат капиталите си.

Когато този принцип започне да работи в човека, той ще го направи щастлив. Действително, само Бог може да направи хората щастливи. Човек човека не може да направи щастлив.

За да дойде до истинската вяра, човек трябва да познава себе си вътрешно и външно, той трябва да мисли, да чувства. Как може човек да познава външния свят, ако не познава строежа и функциите на своите органи? Всеки пръст на човешката ръка е жив. Той е съставен от хиляди разумни клетки. Палецът например е свързан с една от областите на разумния свят, в който живеят разумни същества. По съзнание, по развитие тези същества стоят по-високо от хората на Земята. Значи чрез своите пръсти вие можете да се свържете с разумни същества, които са готови всякога да ви помагат. Тези същества участват в работите на Земята. Следователно, когато повдигнете показалеца си, вие се свързвате със същества от по-висок свят и съзнавате, че с тях заедно всичко можете да направите. Сам човек нищо не може да направи, но с Бога всичко може да постигне. Няма по-голямо нещастие за човека от това, да пострада един от неговите пръсти, било на дясната или на лявата ръка. Ръцете на човека са велико благо, което му е дадено на Земята. Затова, като става сутрин, нека всякога благодари за великото благо, с което може да разполага. От ръцете зависи развитието на ума и на сърцето на човека. Да помилва някого, да направи добро, да напише писмо – това зависи от деликатната му и красива ръка. Ще кажете, че слонът работи с хобота си. Възможно е, но като човек аз бих предпочел да работя с ръката си, отколкото да я заместя с най-големия хобот.

Няма по-красив уд от човешката ръка. Ако я разгледате физиологически, биологически и психологически, ще видите, че тя съдържа неоценими богатства. Ръката представлява разумността в човека. Когато се обезсърчите, погледнете ръката си, погледнете всеки пръст поотделно – и веднага ще се насърчите, защото ще разберете, че можете да бъдете благороден, справедлив, учен, практичен човек. И най-после, като погледнете палеца си, ще разберете, че имате

условия в себе си да бъдете Божествен човек. Като погледнете ръката си, ще знаете, че имате възможност да реализирате всичко онова, което е вложено в нея. От скромност мнозина казват, че нищо не могат да направят, че Бог върши всичко. Вярно е това, но когато житното зърно се посее в земята, след известно време пониква, израства и дава плод. Какво показва това? – Това показва, че импулсът за живот, за развитие е вложен в него. И щом му се дадат условия да се прояви, то не трябва да чака други да работят за него, но веднага трябва да пристъпи към условията, да започне работата си.

Човек е минал през фазата на растенията и е слязъл на Земята в по-висока форма – във форма на човек. На Небето обаче човек е още растение – с глава, забита в земята. Ние се радваме на растенията, които се развиват на Земята, а ангелите се радват и обработват растенията в Духовния и в Божествения свят, т.е. те се занимават с нас. Като вкусим един плод на Земята, ние казваме, че този плод е сладък или кисел. Също така и ангелите се произнасят за нашите плодове на Небето. Има хора на Небето, които раждат ябълки, сливи, круши, портокали, каквито плодове раждат растенията на Земята. Каквато е породата на човека на Земята, такава е породата му и на Небето. Каквито плодове човек ражда на Земята, такива ражда и на Небето. Дали вярвате в това, или не вярвате, то е ваша работа. Аз зная, че това, което говоря, е вярно, а как ще го приемете вие, не ме интересува. Вие можете да разглеждате нещата на физическия свят, както искате, както разбирате – нищо няма да изгубите от това. Важно е тези неща да имат приложение, да дадат плод.

Често българите си служат с фигури в речта за по-голяма живост, за по-голяма изразителност. Казват за някого: „Бяга като куршум или като светкавица.“ – Как е възможно човек да бяга като куршум или като светкавица? „Пълзи като охлюв.“ – Възможно ли е човек да пълзи като охлюв? „Яйце да хвърлиш, няма къде да падне.“ – С този израз искат да кажат, че някъде били събрани много хора, немалко свободно място даже за едно яйце. Това е преувеличаване на фактите.

Ако фактът се вземе буквално, трябва да се приеме, че това яйце е било много голямо. Когато казват за някой човек, че бяга като светкавица, това подразбира човек с бърз, подвижен ум, който лесно схваща и лесно се ориентира. Каквата работа дадете на този човек, той ще я свърши добре. С такива фигури си служи и науката. Когато учените искат да пресилят някой факт, и те употребяват такива изрази. Обаче който разбира законите, той винаги ще прави шконто. На всеки сто неща той ще снесе 75; останалите 25 на сто ще съдържат истината.

Съвременните хора, светски и религиозни, са дошли в своите разсъждения до известни крайности. Едни казват, че светът ще се оправи по пътя на сърцето. Други казват, че светът ще се оправи по пътя на ума. Трети поддържат, че светът ще се оправи чрез дела. Всяко едно от тези твърдения е вярно 25%. Трите заедно съставят 75%. Остават още 25%, които наричаме свръхсметен кредит. Този кредит разрешава всички въпроси в света. Той представлява палеца, който е поставен от страни на другите пръсти. Силата и възможностите, които палецът съдържа в себе си, се равняват на силата и възможностите, които останалите четири пръста съдържат. Когато някой свие ръката си на юмрук и постави палеца отгоре, с това той подчертава, че всичко може да направи. Той е подчинил своя ум, сърце и воля на Божественото начало в себе си. При това положение човек всичко може да направи. Божественото изключва всяко съмнение, всяко колебание. Всяко нещо, което поражда съмнение, колебание, не е Божествено. Като знае това, човек трябва да вложи надеждата си само в онова начало, което не може да събуди в него никакво съмнение и колебание.

Преди години дойде при мене един богат българин, милионер. Той беше заболял от някаква неизлечима болест, искаше да го излекувам. Започна да ми разправя какви работи слушал за мене, за моята сила, за моите знания. С тези приказки той искаше да ме подкупи. Впрочем това е негова работа. Аз му казах, че за да го излекувам, трябва скъпо да плати. – „Колко хиляди трябва да дам?“ – „От това,

което имаш, ще оставиш една част за прехрана на децата си, а останалото ще туриш в някоя банка, без да се интересуващ по-нататък от него.“ – „Не може ли поне половината да дам?“ – „Не, ще дадеш всичко, каквото имаш. Освен това ще посветиш живота си за благо на всички хора, ще работиш за доброто на своите ближни.“ – „Ще си помисля малко.“ – „Добре, иди у дома си, помисли и ела да ми отговориш готов ли си да направиш това, което ти казвам.“ – „Ами не може ли без пари? Такъв човек като тебе взема ли пари?“ – „Някога нищо не вземам, а някога много вземам. Ти си от онези хора, на които много вземам.“ Той отиде у дома си, но и досега още не се е върнал да каже какво е намислил. Ако беше се върнал, щеше да прави опити да ни изиграе. В такъв случай за него специално трябваше да се определи човек, който да го следи. Този човек не беше готов да пожертва нещо от себе си. Той не познаваше Божественото начало нито в себе си, нито в другите, затова всеки момент беше готов да се съмнява.

Божественият закон гласи: „Даром сте взели, даром давайте!“ С други думи: „Всичко, каквото ви е дадено, ще дадете.“ Който не е готов да пожертва всичко за Божественото, той нищо не може да постигне. Докато земеделецът не пожертва житото си и не го посее на нивата, нищо няма да получи. Щом го посее, ще получи плод: от едно 30, от друго 60, от трето – 100. После казах на този богат българин: „За да не се съмняваш в Божествения закон, който работи със сигурност сто на сто, т.е. без никакво изключение, остави парите си в банката за година и половина. Дотогава нито ти ще ги вземеш, нито аз. Ако през това време те излекувам съвършено, ти ще се откажеш от парите си.“ – „Ами ако заболя след този срок?“ – „Ако в продължение на десет години заболяеш от същата болест, ще върна парите. Обаче след десетте години по-нататък не отговарям.“ – „Защо?“ – „Защото ти не си изпълнил условията – не си посветил живота си в служене на Бога и на своя ближн.

С този пример искам да обясня един от важните закони в Природата. Докато нямате доверие в Божествения свят и

не сте готови да се жертвате за Божественото начало в себе си, вие нищо няма да постигнете. Някои мислят, че знанието ще дойде само по себе си, т.е. и без да учат, ще придобият знания. Не, човек трябва дълго време да чопли, да наблюдава, да изучава небето и Земята, Слънцето и Луната, звездите, растенията, минералите и животните, докато се домогне до истинското, до положителното знание. Има два вида знание: едното е придобито с труд, а другото – с Любов. Обаче и за двата вида знание е употребено работа, постоянство и усилие. Истинско знание е това, което е придобито с Любов. В това знание човек вижда силата, която е вложил. В него човек вижда величието на Природата, величието на своя Създател. Който се е домогнал до това знание, той се е освободил от всякаква критика.

Не е лесно човек да придобие истинско знание. Колко сълзи трябва да пролее, колко мъчности, колко страдания трябва да мине ученикът, докато дойде до положителното знание. Ако учителят обича учениците си, понякога той може да им удари по една-две плесници. Всяка плесница на този учител продължава живота на ученика с 20 години. Без тази плесница ученикът би бил изложен на заболяване, на смърт. Затова е казано, че Любовта оживява и възкресява. Всички хора, които имат дълъг живот, са минали през големи страдания. Те са наречени Синове Божии. Който иска да се нарече Син Божий, той трябва да бъде готов да мине през големи страдания. Неговият път няма да бъде осеян с рози, но със страдания и мъчности. Страданията продължават живота. Всяка плесница, която е ударена от човек, който ви обича, продължава живота с 20 години. Какво лошо има в една плесница, която събужда в човека възвишеното, благородното, разумното? Ако някой ви удари една плесница, която струва пет брилянта, тя е на място.

„Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм.“ Значи Любовта осмисля всичко в живота. Следователно, когато Любовта наказва, човек оживява и възкръсва. Кое в човека се наказва? – Наказва се физическото в човека, но не и неговото духовно естество. Човеш-

ката душа не страда – тялото страда. Обаче душата трябва да преживее страданията на тялото, за да се прояви. Днес всички хора бият, наказват по-малките, по-слабите от тях. Кой човек не е откъснал главата поне на една муха? Или кой не е настъпил поне една мравка? Срещате някой човек: върви и философства, не вижда какво се изпречва на пътя му. Че стъпкал мравка или бръмбар, той не се смущава – намира, че това е в реда на нещата. Вървите през една гора. Срещате двама млади, мома и момък, които се разговарят. Момата говори и от време на време дигне ръката си нагоре, хване едно клонче от някое дърво, откърши го и отмине нататък. Това показва, че един ден тази мома по същия начин ще откърши нещо от момъка, с когото днес така хубаво се разговаря: ще откърши нещо от него и ще продължи пътя си. Какво трябва да направи този момък? – Като гледа как безгрижно момата чупи клончетата на дърветата, момъкът трябва да ѝ каже: „Сбогом! Аз заминавам. Отивам в странство и след десет години ще се върна. Тогава ще се срещнем и ще поговорим.“ Съвременните хора нямат нужната доброта и благородство, вследствие на което взаимно си създават страдания и мъчнотии.

Съвременните хора отсега нататък започват съзнателно да се развиват, да работят върху себе си. Сегашната раса на човечеството – петата раса, спада към петте неразумни деви, за които Христос говори. Петте раси представляват живота на петте неразумни деви. Следващите пет раси ще представляват живота на петте разумни деви. Затова всички хора се стремят към новото, към възвишеното, което ще послужи за основа на Шестата раса, която сега иде в света. Отсега нататък учените ще придобиват истинско знание. Щом се домогнат до това знание, Царството Божие ще дойде на Земята и във всеки дом ще настане радост и веселие. Докато живеят в старото, хората се движат в една и съща мисъл. Те казват: „Човек се ражда, остарява и умира. После пак се ражда, остарява и умира.“

В последно време учените заговориха за подмладяване на човека, без да умира и отново да се ражда. Това подмла-

дяване става чрез присаждане на някакви животински жлези. Учените не подозират даже, че има духовен начин за подмладяване на човека. Всъщност подмладяването е вътрешен, психически процес. В мозъка, в симпатичната нервна система има особени жлези, с които човек не знае да манипулира. Съвременните учени не знаят още ролята на тези жлези. Един ден, когато научат ролята им, те ще могат да ги използват съзнателно като средство за подмладяване. Днес хората се намират под влиянието на закона на внушението. Когато срещнат, все се оплакват, че глава ги боли, крак ги боли, ръка ги боли и т.н. Те не знаят, че всички болести се дължат на вътрешни противоречия в самите тях.

Днес се искат разумни хора, последователи на велики мисли, на велики идеи и добродетели. Днес се искат работници, които да проповядват и прилагат Божественото в света. Днес се искат образци. Всеки може да говори за търпение, но мъчно може да бъде търпелив. Нещата лесно се говорят, но мъчно се правят. Казвали на Наполеон: „Да направим това.“ – „Ами пари?“ – „Да направим онова.“ – „Ами пари?“ – За всяко нещо са нужни пари. Много неща стават в света, но без пари нищо не става. Ние вземаме думата *пари* в широк смисъл.

Капиталистите, икономистите казват: „Пари трябва.“ Възпитателите казват: „Майки трябва.“ Днес и пари има, и майки има, но какво направиха хората с парите и с майките? – Парите и майките представляват голям чук в ръцете на малкото дете. То носи този чук в ръката си, но не може да го вдига и слага, не може да работи с него. Обаче в ръката на неговия неприятел същият чук е оръжие, което може да смаже главата му. Парите представляват човешкия ум. Майката представлява човешкото сърце. Значи както не може без ум и без сърце, също така не може без пари и без майки. Не туряйте обаче нито парите, нито майките вън от себе си. Умът е създал парите; сърцето е създало майките. Как? – Божественото заставя момата да се влюби в някой момък, да се ожени за него и да стане майка. Умът и сърцето са проводници, чрез които Божественият Дух се проявява и върши

чудеса. Например, докато не е станала майка, момата не е готова на жертви, на подвизи. Щом стане майка, тя е готова да върши чудеса. За детето си тя е готова на всякакви жертви. За Божественото в себе си човек е в сила да направи всичко.

И тъй, изучавайте себе си, изучавайте своя ум и своето сърце, изучавайте и своята ръка. Когато искате да внесете в характера си повече мекота, в продължение на цяла година, по три пъти на ден – сутрин, на обяд и вечер, гладете дланите на ръцете си. Когато искате да предадете повече твърдост, смелост, мъжество на характера си, гладете горната част на ръцете си. Някой минава за деликатен, за човек с мек характер, а гласът му е груб. Мекотата се изразява и в гласа на човека. Такъв човек има особен тембър на гласа си. Пазете се от груби чувства, които накърняват мекотата.

За всичко, каквото правите, съзнанието ви трябва да бъде будно – да знаете, че всеки момент ви следят от Невидимия свят. За всяка празна дума ще отговаряте. Никой не може да говори или да прави, каквото иска. Ако някой си позволи да прави, каквото иска, ще отговаря за делата си. Лъжата не се прощава на никого. Изобщо колкото по-високо стои човек, толкова по-строги са към него. Не е позволено да се лъже в Името Божие. Когато дойде някой Учител на Земята, Той не говори от себе си, нито от свое име. Той говори от името на Онзи, Който го е изпратил на Земята. Жалко е, когато хората не се ползват от Словото на Учителя. След две хиляди години този Учител пак ще дойде и ще ги пита: „Защо не слушахте Учителя, който ви говори преди две хиляди години? Ако бяхте Го слушали, днес нямаше да страдате.“ Вие слушате, но не възприемате. Някои пък слушат и търсят нещо тайно, нещо скрито-покрито в думите на всеки, който им говори.

Няма по-хубаво нещо от това – да говори човек Истината. Който говори Истината, той ще изпита всички блага на живота. Който не говори Истината, той ще опита всички страдания. Ако не искате да страдате, бъдете винаги на страдата на Истината. – „Какви са правилата на Истината?“ – Тези правила са написани на вашето сърце. Отворете книгата на вашето сърце и четете. Казано е в Писанието: „Вложил е

Духът Си във вас.“ Това значи: Бог е написал Истината в сърцата на хората.

Мнозина мислят, че като живеят сами, вълн от хората, по-лесно ще прогресират. Да мисли човек така – това значи да се самоизлъгва. Веднъж дошъл на Земята между хора, животни, растения и минерали, човек не може да бъде свободен от тяхното влияние. И най-малката частица от всичко онова, което го заобикаля, оказва влияние върху него. От своя страна и той влияе върху всички живи същества. Цялата Природа влияе на човека, но и човек оказва влияние на Природата. Този закон е неизбежен. Слънце, луна, звезди – всички оказват влияние върху човека. Следователно ще знаете, че всичко, което Творецът е създал, има отношение към всички живи същества и се отразява благоприятно върху тяхното развитие.

Като знаете това, вие трябва да се освободите от вътрешния страх. Някой се страхува да не заболее, да не се зарази от някаква болест. Няма защо да се страхувате. Дръжте в ума си положителната мисъл, че каквото и да ви се случи през деня, всичко е за добро. От Божествено гледище каквото и да става в света, всичко е за добро. Мнозина се плашат от някои свои предчувствия, вследствие на което са станали суеверни. Като ги сърби лявата ръка, те казват, че ще получат пари; като ги сърби дясната, казват, че ще дават пари. Значи по вътрешен път те дохождат до известни правилни заключения. Това е цяла наука, която хората някога са знаели, но днес са я забравили. Като не помнят нищо от нея, те казват, че това са суеверия. Не е така. Ухото долавя това, което окото не може да долови. Окото пък долавя това, което ухото не може да долови.

Следователно всяко сетиво възприема известен род впечатления, каквито друго сетиво не може да възприеме. Например палецът възприема един род впечатления, показалецът – друг род впечатления, средният пръст – трети род впечатления, и т.н. Ако дигне ръката си нагоре, човек придобива съвсем особени впечатления, различни от тия, които всеки пръст отделно придобива. Когато дигне нагоре само показа-

леца, с това човек иска да каже: „Едно давам за Бога, четири за мене.“ Ако дигне двата си пръста, той иска да каже: „Две давам за Бога, три за мене.“ Така свещениците благославят. Казват на някого: „Горе ръцете!“ Това значи: „Дай всичко за Бога!“ Когато човек се откае и дигне ръцете си нагоре, тогава му се помага. Ако си скъперник, дигни ръцете си нагоре. Ако си проповедник, дигни ръцете си нагоре. Да дигнеш ръцете си нагоре, значи да бъдеш готов да дадеш всичко. Никой човек не може да благославя по този начин. Да благославя така, това значи да даде всичко, каквото има. Само Бог може да благославя. В благословението се крият Божиите блага.

Сега не остава нищо друго, освен да благодарите, че сте дошли на Земята. Благодарете за телата, за очите, за ушите, за добрите мисли и чувства, които ви са дадени. Благодарете за благоприятните условия, които ви са дадени за реализиране на вашите стремежи и желания. Без тези условия нищо не бихте постигнали.

„Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не се ползвам.“ Следователно, за да придобиете знание, за да се ползвате от живота, вие трябва да минете през вратата на Любовта. Желая всички да бъдете учени, но без дипломи. Казвам: ако говоря с човечески и ангелски езици и Любов имам, аз съм нещо, което може да се ползва от условията на живота. Говорете с човечески и ангелски езици така, че да имате Любов и да станете това, което душата ви желае.

Божият Дух носи всичките блага на живота.

1 септември 1935 г., 10 ч. с., София, Изгрев

СТАРИ И НОВИ РАЗБИРАНИЯ

Лука, 5-а глава

Има неща в живота, от които човек трябва да се освободи. На времето си тези неща са били полезни, но днес те са препятствие в живота на хората. Например пелените са благо за малкото дете, но щом то излезе от детската си възраст, те стават препятствие за него. По навик хората търсят лесния път – път без страдания и мъчности. Обаче пътят за децата не е път за възрастните; пътят за възрастните не е път за старите; пътят за старите не е път за светите; пътят за светите не е път за ангелите, и т.н. Като не се съобразявате с тия положения, вие често влизате в противоречие със себе си. Тези противоречия са по-големи, когато се натъквате на въпроса за Любовта. Казва се, че хората се нуждаят от повече любов. Какво разбирате под думите *повече любов*? Представете си, че двама души носят по едно шише с вода: едното съдържа един литър вода, а другото – десет литра. По какво се различават двете шишета? Те се различават по количеството на водата, но не и по качеството. Качествено водата е една и съща в двете шишета. С първото шише малко души ще задоволят жаждата си, а с второто шише – много повече хора ще пият вода и ще благодарят.

Следователно известни въпроси в света се разрешават по качествен път, а други – по количествен. Сега ще се спра върху въпроса за самоотричането. Какво разбирате под думата *самоотричане*? Или какво разбирате под думите *прави възгледи* за нещата? Или кога човек може да има прав възглед за нещо? Когато иска да има ясна представа за дадена местност или за дадена обстановка, човек трябва да избере един пункт, от който да наблюдава цялата обстановка. Щом види ясно цялата местност, той ще може да се съобрази с останалите положения. Тъй щото, когато видите, че някой човек изучава известни забележителности, ще знаете, че той има строго определена цел. Всяко наблюдаване, всяко изучаване

на явленията има своя определена цел и причина. Даже и най-безсмисленото движение ще допринесе нещо на човека.

Например някой обича да се разхожда вечер и да наблюдава небето. Без да е астроном, без да изучава съзнателно звездите, от дълго наблюдаване той все ще се домогне до някакви знания, все ще се ориентира върху известни положения. Някои звезди ще спрат вниманието му, а покрай други ще мине и замине, като че не съществуват. Колцина от вас знаят къде е Сатурн? Някои от вас не се сещат да наблюдават къде се намира Сатурн, Юпитер, Венера и т.н. Някои астролози отдават много от нещастията, болестите и недоразуменията между хората на Сатурн. Според тях далечни причини от миналия живот на човека раждат неблагоприятните условия в живота.

Например домакинът, бащата на семейството, ходи по цял ден на търговия, но ако нищо не спечели, той се връща у дома си недоволен, неразположен към домашните си: сърди се на жена си, на децата си, като че те са виновни за неговия неуспех. Може да има някаква истина в това, но не само домашните са виновни за обърканите му работи. Дълго време жената не е мислила за мъжа си, вследствие на което не е могла да му помогне. Синовете и дъщерите му също така не са помагали на баща си, не са работили заедно с него. Мъжът счита, че донякъде жената е отговорна за неговите неуспехи. Жената пък счита, че мъжът е несръчен, затова работите му не вървят. Тя казва, че умът на мъжа ѝ не стигал – не знаел как да спечели пари. Един мъж отива да бере дренки. Преди него друг е ходил и ги е обрал. Отде ще му дойде на ума, че преди него друг някой е ходил да бере дренки? Който по-рано е отишъл, той е излязъл по-умен: обрал е дренките и си е заминал. – „Да, но ако не беше ги обрал, аз щях да ги обера.“ – Там е всичкото зло. Какво ще правите сега при обрани дренки? Ще берете круши. – „И крушите са обрани.“ – Ще берете ябълки. – „И те са обрани.“ – Ще берете сливи, череши. – „И те са обрани.“ – Най-последно ще намерите някакъв плод, който още не е обран. Няма защо да държите в ума си мисълта, че непременно дренки трябва да берете.

Едно време дяволът решил пръв да обере дренките. Той се полакомил за тях, защото видял, че дрянът цъфнал пръв между всички плодни дървета. Затова той често го обикалял: дано узрее по-скоро, да го обере. Обаче дрянът узрял най-късно от всички плодове. В това време хората успели да изпреварят дявола. Те преди него обрали дренките. Когато отишъл да бере дренки, дяволът останал изненадан. Сега се носи предание, че оттогава дяволът се заканил на хората да ги мъчи, да ги изкушава, понеже те първи обрали дренките. Ако хората не бяха обрали дренките, дяволът нямаше да ги изкушава. За тази своя постъпка те и до днес още плащат на дявола. Значи който смее да яде дренките на дявола, той трябва да плаща за своята смелост. Всъщност дренките съвсем не са притежание на дявола, но той сам ги е избрал и е турил ръка на тях. И до днес дяволът иска да му се плаща за обраните дренки. Между него и човека започва пазарлък: пет горе, пет долу, докато най-после му се плати нещо. Голям адвокат е дяволът. Който мисли, че ще мине без плащане, той се лъже. Ще платите на общо основание. Не се лъжете, че можете да надхитрите дявола. Досега никой не е могъл да го изиграе.

С други думи казано: не хвърляйте око на чуждо имане! В дадения случай дренките представляват чуждото имане, чуждото знание. Не хвърляйте око на чуждото имане, на чуждото знание. Знанието, богатството на човека е потребно за самия него. Всяка придобивка е свързана с известна отговорност. Кой не би желал да бъде красив, да има стройно тяло, да има ангелско лице с изящни, красиви черти? Знаете ли с какви неприятности, с каква отговорност е свързана тази красота? – Дето минавате, всички ще ви спират или ще тръгнат след вас. Как ще се справите с тия хора? – Не е лесно човек да се справи с красотата. Красивият човек няма право да отбягва хората. Той е длъжен да ги търпи. Защо? – Защото красотата не е нищо друго, освен изложение, на което Божественият свят изпраща своите произведения. Красивият човек ще бъде изложен на погледите и на учени, и на прости хора. Учените ще минат покрай него, ще го оценят и, без да го

пипнат, ще продължат пътя си. Простите хора, които не разбират и не знаят как да постъпят, ще се спрат пред красивия: тук ще пипнат дрехата му, там ще я пипнат, докато оставят пръстите си върху нея. Дълго време след това той трябва да чисти своята дреха. Обаче и при това положение за предпочитане е човек да бъде красив и да го пипат хората, отколкото да не е красив и никой да не го пипа.

Следователно, за предпочитане е детето да е минало през дисциплината на майката, отколкото да не е минало. По три пъти на ден майката ще къпе детето си, ще го повива и развива, докато порасне и се освободи от пелените си. Детето трябва да търпи, да се възпитава, да мине тази дисциплина. В миналото си това дете може да е било някой голям ангел, който на Небето е изпълнявал велика мисия. Обаче поради една грешка този ангел е изпратен на Земята във формата на малко безпомощно дете, за да мине през специални за него страдания и мъчения и да научи великия Божи закон – да не греши. Майката къпе детето, а то трепти с крилцата си, плаче – иска да се освободи, но никой не го разбира, никой не взема във внимание неговия плач. Защо майките къпят децата си? – За да бъдат чисти и да се научат да служат на Бога. Най-малката нечистота, която може да проникне в ума на един ангел, или най-малкото непослушание от негова страна, може да стане причина да го изпратят на Земята – да прекара между обикновените хора дотогава, докато изправи погрешката си.

Едно трябва да се знае: има ангели, които слизат на Земята или да изправят някоя своя погрешка, или с някаква специална мисия, с някакво задължение. И Христос, Синът Божий, дойде на Земята да изплати едно свое задължение, т.е. да изправи една своя погрешка. В какво седи погрешката на Христа? – Когато Бог създаде света, Христос помоли да се даде свобода на хората. В това отношение Той стана поръчител за свободата на хората, обаче те злоупотребиха с нея. Те не живяха, както трябва, вследствие на което Христос трябваше да дойде на Земята да плати полицата, която беше подписал.

Сега хората задават въпроса защо Бог създаде човека, защо създаде света? – Това са въпроси, които не могат да се разрешат вън от Школата. Те са философски въпроси за размишление, но не и за разрешаване. Ако тези въпроси се обяснят, умът ви ще се претовари с излишни знания. Тези знания не са потребни за вас. За някои са потребни, за някои не са, тъй както медът е потребен за едни хора, а за други не е потребен. Едни хора обичат круши, а други – череши. Всеки човек има свой определен вкус за нещата, вследствие на което приема такава храна, от която организъмът му се нуждае. Всеки човек води такъв живот, за какъвто органически и духовно е нагоден. Животът е съставен от много стъпала и всеки сяда на това стъпало, което отговаря на неговите разбирания.

Съвременните хора не живеят изключително човешки живот. Те минават през фазата на растенията и на животните, а едва засягат човешкия живот. Много от противоречията на техния живот се дължат на животинското, което често се проявява в тях и изисква своето. Какво трябва да правите? Трябва ли да отстъпвате на животинското в себе си? – Много от вашите желания са чужди: те са желания на животните. Едно такова желание е стремежът да ядете много. Ако един мамонт се яви днес на Земята, в продължение на няколко години той ще унищожи най-голямата гора. Това животно не може да се нахрани с малко. Мамонтът е изчезнал от физическия свят, но и досега съществува в астралния свят, вследствие на което в хората се пораждат ред ненаситни желания. Тези желания са подобни на мамонта, който мисли само за ядене и пиене. Забелязано е, че който живее в света на желанията, той иска да бъде знаменит, учен, умен, силен – всички да говорят за него. Добре е това, но то трае кратко време. Ще дойде ден, когато човек ще изгуби всичко това и отново ще почне да се повдига.

Едно време, когато се създавал светът, Господ направил Небето и Земята с всички растения и животни по нея. Тогава магарето имало много малка форма, не било като сегашното. Господ нарочно му дал малка форма, за да прекарва тих и

спокоен живот. Като се огледало между всички животни, магарето намерило, че в сравнение с тях било толкова малко, че минавало незабелязано. Затова един ден то се обърнало с молба към своя Създател: „Господи, моля Ти се, дай ми друга форма, по-голяма от тази, за да бъде по-забележително. Сега никой не ме вижда, никой не ми обръща внимание. Пък и глас нямам. Дай ми такъв глас, че като отворя устата си, всички да ме чуват.“ – „Добре, и това може, но ти запита ли се дълбоко в себе си, ако имаш голяма форма и силен глас, ще бъдеш ли щастливо, ще тръгнат ли работите ти напред?“ – запитал Господ. – „Всичко обмислих добре. Ако задоволиш желанието ми, вярвам, че ще бъде щастливо.“ – „Да бъде според вярата ти!“ От този ден магарето придобило такава форма и такъв глас, каквито днес виждаме. Да, но и досега магарето е пословично със своята форма и със своя глас. Когато работите не стават, както трябва, всички казват: „Магарещина! Магарешка работа!“ Господ създал магарето, както трябва, но като не било доволно от себе си, то внесло корекция в своя живот. Тази корекция именно, това ново положение, което изискало за себе си, е причина за страданията, които и днес магарето прекарва. Магарето реве много пъти през деня. Със своя рев то казва на хората: „Бъдете внимателни, опичайте ума си! Ако не сте доволни от положението, в което се намирате, ще ревете като мене.“

И рече Исус Симону: „Не бой се; отсега човеци ще ловиш.“ И съвременните хора се намират в същото положение, в каквото са се намирали учениците на Христа. Те се страхуват, че няма да постигнат желанията си. Няма защо да се страхуват. Може ли житното зърно да не постигне това, което желае? – Реализирането на неговите желания е предвидено. Предопределено е на житното зърно да израсне, да цъфне и да върже плод. Определено е при това и колко плод трябва да върже. Ако за житното зърно и за всяко живо същество е определено какво трябва да направи и какво може да постигне, колко повече това е определено за човека. Обаче за постигане на своите желания човек трябва да работи, да се заеме с вътрешна, индивидуална работа, която се отнася до

неговия ум, сърце и воля, без да се меси в Божиите работи. Има една работа, която е предоставена на човека, и той сам трябва да я свърши. Срещате един скулптор, който работи усърдно в областта на своето изкуство. По едно време той среща един виден цигулар и в него се явява желание да напусне своята работа и да стане цигулар. Не, този човек е роден за скулптор. Той трябва да работи за усъвършенстване на своето изкуство и, ако му остане свободно време, тогава да се занимава с музика. В него е вложена вече една дарба – нея трябва да развива. Това е Божественото, което той трябва да цени в себе си. Тази е работата, която му е дадена и която трябва да свърши сам. Като я свърши, той може да се занимава и с музика, и с наука – с каквото желае.

Всички хора имат желание да бъдат учени, красноречиви, красиви, че като започнат да говорят на хората, да ги завладяват. Обаче като им се даде такава работа, те скоро се изчерпват. Един млад евангелист чел Библията и Евангелието и си казал: „Несметно богатство се крие в тази книга. С години може да говори човек по нея и да не се изчерпи. Голям материал е складиран в нея.“ Обаче, като станал проповедник, за една година той изчерпал всичкия материал – нямало какво повече да проповядва на хората. За какво ще проповядва? – Първо ще разкаже на хората как е създаден светът или как е създаден човекът. После ще им говори за грехопадението. Като научат това, той ще им говори за покаянието, за спасението – и с туй работата му се свършва. Какво ще говори по-нататък на хората? – Ще говори за възпитанието на децата. Чудно нещо! Този проповедник не е женен: нито е гледал, нито е възпитавал деца, а ще говори за възпитанието на децата. Друг някой е завършил математика и започва да говори на хората върху важни математически проблеми – да покаже, че е учен. Математиката, геометрията са сложни науки. Те представляват Божествен език, на който не може всеки да говори. Да преведеш една математическа формула в геометрическа или геометрическа в органическа – това представлява сложен мисловен процес. За това се изисква дълбоко познаване на великите закони.

В математиката се говори за положителни и за отрицателни величини. Какво представлява положителното и какво – отрицателното? Всяко нещо, което дава, наричаме положително; всяко нещо, което взема, наричаме отрицателно. Представете си, че искате да купите килограм захар. Веднага вземате пари и решавате да отидете до най-близкия бакалин да купите захар. В този момент, преди да сте стигнали до бакалина, вие сте положителен, готвите се да давате, а бакалинът е отрицателен, защото ще вземе от вас пари за килограм захар. Щом влезете в бакалницата и кажете, че искате един килограм захар, бакалинът става положителен. Той измерва захарта и ви я дава. Вие ставате отрицателен, защото вземате захар. После положенията отново се сменят: вие давате парите за захарта – ставате положителен; бакалинът взема тия пари и става отрицателен. По този начин става обмяна на енергиите между вас и бакалина.

Следователно между двама души, които имат отношения, всякога става обмяна на енергиите им. Колкото обмяната е по-правилна, толкова и отношенията между тях са по-хармонични. Често хората се смущават от много дребни причини. Например тръгвате за първата бакалница до вас и се смущавате да не би там да няма захар. Какво от това? Ако няма захар в тази бакалница, ще отидете на втора, на трета. Ще обиколите десет бакалници и в една от тях все ще намерите захар или това, което ви е нужно. Смущението се дължи главно на това, че не ви се иска да обикаляте, да влизате от една бакалница в друга.

Днес всички хора се безпокоят как ще прекарат живота си. Много лесно ще го прекарат само ако знаят как да живеят. Те трябва да имат характера на онзи българин, който се отличавал с голяма отстъпчивост. Един ден този българин отишъл на баня и седнал пред една курна да се къпе. Той погледнал доволно към тялото си и казал: „Досега никой не е турил ръка върху тялото ми.“ В същата баня имало един турчин, който чул думите на българина. Веднага отишъл при него и му казал: „Гяур, махай се от тази курна! Аз ще се къпя тук!“ – „Заповядай, ефенди!“ – поклонил се българинът

и отишъл на съседната курна. Турчинът го последвал и му казал: „Аз ще бъда на тази курна. Махни се оттук!“ – „Заповядай, ефенди!“ Спокойно, невъзмутимо българинът отишъл на трета курна. Така обиколил той всички курни, следван от турчина. Като се убедил, че не може да го извади от равновесието му, турчинът казал: „Докато носиш този ум, наистина никой не може да докосне с ръка тялото ти. С тази готовност за отстъпки никой не може да се кара с тебе.“

От този пример може да се извади следното практическо правило: когато в ума или в сърцето ви се вмъкне някакво противоречие, отстъпете пред него. Не правете усилие да разрешавате това противоречие, да търсите причините защо е дошло. Всяко противоречие има свои дълбоки причини. Човек губи разположението си поради някоя външна причина, независеща от него. Например седя в стаята си добре разположен и размишлявам върху някой важен въпрос. Изведнъж разположението ми се изменя и някаква тежка мисъл ми се наложи. Веднага анализирам състоянието си и намирам, че тази мисъл е дошла отвън. Не се минава много време, иде един тежко болен при мене. Някой му е казал, че мога да го излекувам. Трябва ли да се сърдя на този човек, че като е мислел за мене, той се е свързал с моята мисъл и ми е предал своето тежко разположение? – Няма защо да се сърдя. Ако мога да го излекувам, ще се заема с лекуването му. Ако не мога, ще го изпратя при някой виден лекар, той да му помогне.

Значи всеки човек не може да се лекува по духовен начин. От този пример се вижда, че всички хора са свързани помежду си и без да искат носят тежестите едни на други. Тъй щото, когато сте неразположени духом, отправете мисълта си нагоре и няма да забележите как духът ви ще се повдигне. Правете, както светските хора постъпват. Когато се окаляте, не търсете причината за окалването, но намерете чист, хубав извор и се измийте. Щом калта се махне от тялото, вие веднага ще се почувствате чист и свободен.

Като слушат да се говори по този начин, мнозина мислят, че знанието, което имат, нищо не струва. Не, знанието, което

сте придобили в първо отделение, ще послужи за основа на второ отделение. То ни най-малко не прави човека способен за живота. Знанието, което сте придобили във второ, трето, четвърто отделение, още не прави човека способен за живота. Той трябва да завърши прогимназия, гимназия, университет, и след това да приложи наученото в живота, за да може един ден донякъде поне да разрешава своите трудни задачи. Това показва, че знанието е на степени. Ако влезете в ангелския свят, знанието, което сте придобили на Земята, не може да ви послужи. Там се изисква по-високо знание. Знанието на животните не е знание за хората. Каква нужда имат хората от знанието на коня да рита и от знанието на вола да мушка с рогата си? Човек е минал някога през това знание, но днес то не му е нужно. Някой седи недоволен и току мушка с ръката си ту този, ту онзи. Едно време този човек е мушкал с рогата си, а днес – с ръката. Това е остатък от волската култура. Защо трябва човек да мушка с ръката си, а да не си служи със своята мисъл?

Представете си, че слушате един оратор, но не сте съгласни с неговата мисъл. Какво правите в такива случаи? Някой път му възразявате, някой път го освирквате. Какво ще допринесете с вашето възразяване? Ако мисълта му не е вярна, и да възразите, тя пак невярна остава. С това вие няма да оправите работите. Когато някой говори, вие трябва да го изслушате и да се поучите от него, да видите къде именно се отклонява човешката мисъл. Важно е човек да мисли, да чувства и да постъпва право. Ако не мисли, не чувства и не постъпва право, той сам ще носи своята отговорност. Всеки носи отговорност за себе си. Никой не носи чужда отговорност.

Като знаете това, няма защо да се товарите с чужди погрешки, да мислите, че можете да ги изправите. Че някой не живее добре, това е негова работа. Как трябва да живее? Някой не яде, както трябва. Ако досега не се е научил да яде правилно, никога няма да се научи. Няма човек на Земята, който да не знае да яде. Неправилното ядене седи в това, че много хора от лакомия ядат бързо, не дъвчат добре храната си и създават ред болести и разстройства на пищеварител-

ната система. Като ядете, не пълнете чинията с ядене и не режете големи парчета хляб. По същия начин постъпвайте и с гостите си. В странство например хората режат хляба на малки тънки парченца. Изобщо Природата разполага с голямо изобилие, но дава по малко. Тя иска да научи хората да бъдат доволни от малкото, което им се дава, и с него да свършат възложената им работа.

И тъй, използвайте разумно малките блага, които ви се дават през деня. Не се безпокойте – Вечността е пред вас. Божиите блага няма да се свършат. Те ще текат през целия живот. Вие искате да бъдете красиви, силни, богати – има време за това. За всяко нещо има точно определено време. Ако спокойно дочакате времето за известно благо, вие ще го използвате правилно; ако бързате, ще влезете в противоречие със себе си и когато благо то ви се даде, няма да го използвате, както трябва.

Един ден тухларите и градинарите подали едновременно заявление до Господа да им изпрати – за тухларите горещ слънчев ден, да изсушат тухлите си, а за градинарите – дъжд, да полеят зеленчуците си. Господ се видял в чудо как да задоволи едновременно две различни искания. Ако денят е горещ, тухларите ще бъдат доволни, а градинарите ще се оплакват, че зеленчуците им са изсъхнали. Ако денят е дъждовен, градинарите ще бъдат доволни, а тухларите ще се оплакват, че тухлите им се мокрят. Господ отговорил на заявлението по следния начин: „Споразумейте се помежду си и вижте кои дни искате да бъдат сухи и кои – дъждовни.“

В Природата трябва да става непрекъснато смяна, за да се ползват от богатата ѝ всички живи същества. Не желайте нещата да стават така, както вие ги разбирате. Колкото и да желаете това, няма да ви задоволят, затова не губете времето си в излишни очаквания. Няма човек в света, желанията на когото да са се сбъднали. Не се обезсърчавайте, когато желанията ви не се сбъдват. Така ще ви се даде нещо повече и по-разумно от това, което вие желаете за себе си. Човек желае много неща, но не знае кое от тези желания е за негово добро. Всяко желание ще се реализира, но на своето време.

Сега едно се изисква от човека – да дава. Давайте в най-широк смисъл на думата. Искате едно ваше желание да се реализира. Щом видите, че не може да се реализира, откажете се временно от него. Това значи даване. Считайте даването като начало на всяка ваша работа. Намислили сте днес да се занимавате с един научен въпрос. В това време дохожда един ваш познат да ви поговори по своите работи. Човекът иска да чуе вашия съвет. Започва да ви разправя, че жена му била малко болна, че дъщеря му следвала гимназия, че работите му били объркани – не знае какво да прави. Вие се смущавате, виждате, че времето минава, а той изнася работите си една след друга. Ако го изслушате спокойно, без тревога, той по-скоро ще свърши разговора си. Колкото повече се смущавате, толкова по-голямо е неговото желание да ви задържа. При това вие искате да вършите Волята Божия, а не знаете как да постъпите: да го изслушате или да го напуснете. Ако сте англичанин, лесно ще се справите. Когато англичанинът има някаква работа или е определил среща на някое лице, а го задържат гости в дома му, като дойде определеният час, той взема шапката си, казва, че има работа, и излиза. Ако гостите искат да останат в дома му, той ги оставя и заминава. Българинът ще постъпи точно обратно: ще остане при гостите, докато си отидат, и след това с голямо закъснение отива на определената среща.

Изводът, който може да се направи от тези примери, е следният: изпълнете навреме всички обещания, които сте дали в душата си към Първата Причина. Каквато друга работа да ви се яви, отложете я. Първо изпълнете задължението и обещанието си към Бога. Имаш среща с Бога – иди навреме! По никой начин не отлагай срещата си. Жена ти, дъщеря ти, синът ти щели да се сърдят, искали да бъдеш при тях – да не те смущава това. Извини се внимателно, вземи шапката си и излез. Като свършиш работата си с Бога, ще бъдеш свободен да изпълниш всички останали задължения. Така трябва да постъпва всеки човек, бил той баща, майка, син, дъщеря, слуга. Един като постъпва така, другият трябва да го разбира. Бог не иска от човека да носи Земята на гърба си,

но да изпълни най-малкото обещание, което е дал в душата си. Тези обещания са свещени. Бъдете точни към своите свещени обещания и никога не ги отлагайте. Какво ще кажат хората – това да не ви интересува. Каквото те кажат – това е тяхно право. Каквото вие направите – това е ваше право. Ваше право е да изпълните обещанията си към Великото начало на живота. Изпълни обещанието си към Него и не мисли какво ще кажат хората или какво ще кажат домашните ти.

Един български свещеник разправя една своя опитност със сина си. Един ден казвам на сина си: „Стоянчо, слез долу в мазата да наточиш малко вино от бъчвата.“ – „Виж, тате, вино не пия и не искам да го точа. Ако искаш вода, готов съм от планината да ти донеса. Обаче щом се отнася до вино, кракът си не помествам.“ – Бре, особено е станало младото поколение! Не иска да изпълни волята на баща си. Друг ден му казвам: „Стоянчо, иди да ми купиш един пакет тютюн.“ – „Не, тютюн не пуша и не искам да купувам на никого. Ако искаш друго нещо да ти услужа, готов съм на другия край на света да отида. Вино и тютюн обаче не искам да купувам.“ – Като гледам този ми ти син – опери се насреща ми, не иска да знае, че съм баща. После си помислих и съзнах, че е прав. Аз уж съм свещеник, а пия вино, пуша тютюн – не давам добър пример на младите. Виждам, че синът ми е взел правия път.

Казвам: който върши Волята Божия, той не прави грешки. Този човек е готов да издържи докрай на своето убеждение. В първо време хората няма да бъдат доволни от него, няма да одобряват поведението му, но като видят, че той издържа на всичко, че е готов да устоява на своето верую, те отстъпват пред него и виждат, че е човек, на когото може да се разчита. Щом кажете на хората, че можете да направите всичко, което е в съгласие с вашето убеждение, те виждат пред себе си човек с воля, готов да върши всичко добро.

Сегашното младо поколение се нуждае от устой в убеждението си. То трябва да се стреми към свобода на убеждението си. Пазете свободата на другите, за да пазят и те вашата. Не заставяйте хората да вършат това, което им е неприятно.

Някоя млада мома се е посветила в служене на Бога. Ще дойдат сега да я увещават да се срещне с този или онзи млад господин, който искал да поговори с нея по някои важни въпроси. Какво ще ѝ говори? – Като я види, ще започне да ѝ казва, че я харесва, че като нея друга мома не е срещал, и т.н. Той си позволява много. Преди всичко тази мома не е пратена на Земята да се занимава с него. Тя е дъщеря на Бога, а той – син на Бога, пратени на Земята със съвсем друга мисия. Хората са изпратени на Земята да работят, а не да търсят удоволствия, да прекарат живота си като богатски синове и дъщери.

Закон е: който зачита свободата на другите хора, и неговата ще зачитат. Както вие постъпвате към хората, така и те ще постъпват към вас. Ако искате напредналите Същества да бъдат снизходителни към вас, и вие трябва да бъдете снизходителни към по-малките същества. Постъпките на човека към другите хора определят техните постъпки към самия него. „С каквато мярка мерите, с такава ще ви се отмери.“ Ако мерите със закона на Любовта, Мъдростта и Истината, със същата мярка ще ви се отмери. Това са правила, които се отнасят за вас, а не за външния свят. Външният свят си служи със съвсем други правила. Някой се оплаква, че не влизали в положението му. Какво значи да влезеш в положението на човека? – Да влезеш в положението на един човек – това значи да го оставиш свободен да изпълни своите обещания към душата си. Влизате в някой дом, виждате, че един от членовете на дома се моли на Бога. Върнете се тихо назад, оставете го свободен и чакайте да свърши молитвата си. Ама бързате, нямате време да чакате. Ще чакате – нищо повече. Този човек е в общение с Великия свят. Вие нямате право да го смуцавате. Ама какво щял да спечели от молитвата? – Това е негова работа. Понякога молитвата на един човек е в състояние да донесе благо на хиляди хора. Молитвата на един човек е в сила да премахне хиляди нещастия. Ако този човек не се моли, хиляди нещастия могат да дойдат до главата на хората.

Един проповедник в Северна Америка разправя една своя опитност, от която се вижда силата на молитвата. Един ден

той тръгнал да събира помощи от хора, които населявали едно планинско място. Като събрал доста пари, трябвало да мине през една гора, да отиде у дома си. Един виден разбойник се научил, че този ден проповедникът щял да мине през това място, и решил да го причака, да го убие и да вземе парите му. За тази цел той взел пушката си и се притаил зад едно голямо дърво. Като наближил това място, проповедникът изпитал голямо вътрешно безпокойствие: някакво предчувствие го измъчвало. Той слязъл веднага от коня си и започнал да се моли. Щом се успокоил, пак се качил на коня, въздъхнал свободно и продължил пътя си, като казал: „Слава Богу, освободих се от нещо страшно.“ Като минал покрай дървото, дето бил скрит разбойникът, въоръжен с пушка, проповедникът го погледнал, но нищо не казал. Разбойникът останал на място, не посмял да вдигне пушката си.

След десет години същият проповедник бил повикан да изповяда един умиращ. Умиращият го запитал: „Познаваш ли кой съм?“ – „Не те познавам.“ – „Аз съм оня разбойник, който преди десет години се бях скрил в гората, въоръжен с пушка: имах желание да те убия и да оберя парите, които носеше със себе си.“ – „Защо не направи това? Кой те спря да не изпълниш желанието си?“ – „Ти беше на кон. По едно време слезе долу, обърна се настрани и отправи погледа си някъде в пространството. После се качи на коня и продължи пътя си. Като погледнах, видях на седлото с тебе заедно един голям едър човек, силно въоръжен. Аз се уплаших и така останах на мястото си, не посмях да мръдна ръката си.“

Казано е в Писанието: „Ангел Господен се застъпва за ония, които се молят и упоават на Бога.“ Следователно, когато се молите на Бога и Го призовавате на помощ, непременно някое светло Същество ще дойде от Невидимия свят да ви придружи в трудни и страшни часове на вашия живот. Сам никой не може да мине своя път. Сам никой не може да свърши възложената му работа – все трябва да му дойде някаква помощ. Щом се намерите в затруднение, помолете се сърдечно и веднага служебни същества ще ви се притекат на помощ.

Неставали същото нещо и днес? Параход потъва в морето. Веднага по радиото съобщават, че в морето, на известно разстояние от брега, се намира параход, който потъва. Не се минава много време, друг параход тръгва на помощ, взема пътниците от пострадалия параход и ги спасява. Пътниците се спасяват благодарение на сигнала, който потъващият параход дава. Такъв сигнал е молитвата. Вашият параход е в бурното море, в буйните вълни на живота. Той рискува да потъне. Какво трябва да направите? – Дайте сигнал, т.е. помолете се, обърнете се към Висшия свят да ви изпратят помощ. В скоро време помощта ще дойде и вие ще бъдете вън от всякаква опасност. Казано е в Писанието: „Постоянно се молете!“ Това значи: винаги бъдете свързани с Божествения свят. – „Дали ще ни се отговори на молитвата?“ – Който се моли от сърце, той непременно ще получи отговор. Който се е молил, той никога нищо не е изгубил. Освободете се от вътрешния страх и не мислете дали ще изпълните обещанията си, или не. Щом е въпрос за обещания, които сте дали в душата си, не се колебайте. В изпълнението на тия обещания седи приложението на Волята Божия. Щом се поколебае – да извършите Волята Божия, или не – вие спъвате своето развитие. Съвременните хора са дошли вече до положение, в което трябва съзнателно да работят.

Съзнателната работа подразбира вътрешна работа в съгласие със закона на Любовта. Любовта подразбира взаимно подпомагане, влизане в положението на човека. Виждаш, че един човек работи върху себе си, иска да внесе повече мекота в характера си. Не отивай да го дразниш, да го предизвикваш точно в този момент. Мъчно се спазва това. Например, колкото и да е спокоен учителят, учениците му все ще го изкарат от търпение. Това са деца с различни характери, с различно възпитание. Учителят не може да влияе на всички деца. Той не разполага с такива методи. Същевременно невъзможно е човек да възпитава другите хора и да им влияе, ако той сам не е възпитан. Невъзможно е човек да влияе на другите хора, ако не ги обича. Невъзможно е растението да се развива добре, ако не го поливате, ако не го прекопавате.

Следователно, за да влизате в положението си, за да си помагате, преди всичко вие трябва да бъдете свързани с Първата Причина. И тогава както се грижат за вас, така и вие трябва да се грижите за другите. Дойде някой при вас, оплаква се от положението си. Изслушайте го, помогнете му, вижте от какво се нуждае. Може би вие сте определени да му помогнете. И други могат да му помогнат, но ако вие се притечете на помощ, придобивката е ваша. Който помага на другите, той помага първо на себе си. Защо? – Защото благословиението ще мине първо през него, а после през другите. Какво правят много от съвременните хора? Като дойде някой да им се помоли за нещо, те казват: „Моли се на Господа, Той ще ти помогне.“ Какво ви струва да се спрете пред този човек и да му кажете: „Бъди спокоен, не се обезсърчавай: ако обичаш Бога, ако обичаш ближния си, твоите работи ще се оправят. Не Го ли обичаш, работите ти ще останат неоправени.“ Кажете на човека няколко ободрителни думи и той ще ви благодари.

Минавате покрай една нива, виждате, че един селянин иска да посее нивата, но не знае как. Трябва ли да му кажете да се моли Господ да му помогне и да си заминете, или ще спрете пред него няколко минути и ще му покажете как да сее. Вземете крината с житото, пръснете го на нивата и продължете пътя си. Когато житото израсте и добър плод даде, този човек ще ви благодари, че сте му помогнали. Следователно каквото правите, дръжте в ума си мисълта да обичате Бога, да обичате и ближния си. Щом живеете и постъпвате по този начин, работите ви ще се оправят. Дойдете ли до мисълта да отидете при Бога, пристъпете към Него с всичкото си смирение. Той е Единственият в света, Който всеки момент мисли за всички същества – от най-малките до най-големите. Той предвижда техните нужди и ги задоволява. Той е Любов и постъпва към всички същества с Любов.

Слушал съм да казват за някого: „Този човек не ми харесва, но ще го понамажа малко, т.е. ще му кажа няколко думи да го позалъжа.“ Според мене мазането не е изкуство, но цапане. Защо трябва да мажете колата на човека? Една

дума кажете на човека, но да е ценна, да съдържа Истината. Казвате на някой човек, че е добър. Опитвали ли сте неговата добрина? Можете ли да кажете, че някой човек е добър, само защото ви е дал пари? Има един начин, по който можете да познаете добрината на човека. Докато не дойдете до този начин, вие не можете да кажете кой човек е добър и кой – не. Лесно е да ви даде човек няколко лева. Всеки може да ви даде пет-десет лева, без да е добър човек. Този човек се освобождава от една малка тежест. Друг може да ви даде няколко лева, срещу които да ви прати на лозето му да покопаете малко. Добър човек ли е той? Ето как постъпва добрият: ако някой му поиска пет лева, той го праща на лозето си цял ден да работи и като се върне вечерта, казва: „Давам ти сега 60 лева – 5 лева, които ми поиска, и 55 лева за работата на лозето. Значи осигурих те за 12 дена – по пет лева на ден.“ Тъй щото, когато искате да направите добро на човека, създайте му работа. Покажете му правия, Божествения път. Не му говорете само, че работите му ще се оправят, но покажете му начин как могат да се оправят. Работи за Бога, обичай всички – и работите ти ще се оправят.

Всички проповядват, че трябва да бъдем разумни, да се обичаме, да говорим сладко. Как ще говорите сладко, ако нямате Любов? Имате ли Любов, сладчината сама по себе си ще дойде. Имате ли Любов, и думите ви ще имат сила. Без Любов речта няма сила. С Любов речта е силна, мощна.

Желая сега на всички да говорите с Любов, да мислите с Любов, да работите с Любов! Живеете ли с Любов, всички ще знаят, че живеете по Бога. Какво ще стане тогава с вас? – Работите на всички ще се оправят. Обаче за това се изискват две условия: Любов към Бога и Любов към ближния. Щом приложите Любовта в живота си, и вие ще бъдете доволни от себе си, и ближните ви ще бъдат доволни от вас. Обаче Любовта не търпи пресилени работи.

И тъй, ако искате да бъдете свободни, ходете в пътя на Любовта. Само Любовта може да ви направи свободни. Любов, която обвързва, е човешка. Любов, която освобождава, е Божествена. Божията Любов освобождава, а човеш-

ката обвързва. Следователно работете за Бога с Любов. Той не иска да работите за Него без Любов. Божието благословение слиза само върху онези, които работят за Господа с Любов.

Сегашният свят се нуждае от работници, които да прилагат Любовта. За една година направете опит да работите с Любов. На края на годината ще видите резултата на своята работа. Който работи с Любов, той непременно ще има добри резултати; който не работи с Любов, той не може да очаква добри резултати. Ако обичаме Бога и ближните си, ние пак ще се срещнем, но ще сме по-доволни, отколкото сме сега. Ако не обичаме Бога и ближните си, в живота ни ще има много изключения. Като говоря за идната година, подразбирам сегашната. В Божествения живот има само една година: тя е дълга година, равнява се на хиляда наши години. Тъй щото каквато е сегашната година, такава ще бъде и следната. За онзи, който обича, който върши Волята Божия, благословието ще дойде и сега, и следната година. Каквото е Божието благословение сега, такова ще бъде и следната година.

Всички хора говорят за Любовта. Кога говорят най-много за Любовта? – Когато тя отсъства между тях. Кога Любовта не присъства между хората? – Когато събличат старите си дрехи и обличат нови. Когато красивата мома е облечена хубаво, тя обича всички. Когато се облича, тя никого не обича. И съвременните хора прекарват половината от живота си като красивата мома в обличане, в приготвяне за нещо хубаво. Какво представлява обличането? Например някой казва: „Аз искам да бъда свят човек.“ – Това е обличане. „Искам да бъда добър.“ – Това е обличане. „Искам да говоря сладко.“ – Това е обличане. Ако чакате да станете свят, добър, учен, сладкодумен, че тогава да обичате, животът ще изтече. Не се обличайте по този начин. Обичайте Бога, обичайте хората такива, каквито са, с каквито дрехи са облечени.

Един английски художник среща в Лондон едно босо, окъсано, бедно момче. Той го спира, подава му визитната си картичка и казва: „Ела утре при мен.“ Детето почва да мисли как да се яви при този важен господин с окъсаните си дрехи

и босо. Затова то тръгнало тук-там между познати да търси здрави, хубави дрехи – да се облече и в този вид да се яви при богатия господин. Като се явило при художника, последният го запитал: „Кой си ти? Какво искаш от мене?“ – „Вчера ме срещнахте на улицата и ме поканихте у дома си.“ – „Да, но аз те поканих такъв, какъвто те видях. Ако трябваше да ми се явиш в този вид, както сега ми се представяш, много такива деца щях да намеря. Сега не ми трябваш.“

Днес и вие искате да се облечете в нови дрехи и така да се явите пред Бога. Да, но Той не ви иска облечени, пременени. Той иска да ви види такива, каквито сте. Той иска да ви види в тази чистота, каквата имате. Мъж и жена се карат. Щом чуят, че някой иде отвън, те веднага престават да се карат. Като си отиде гостът, те отново започват спора помежду си. Не, никакъв спор, никакво каране не трябва да съществува между хората. За всичко могат да говорят и разискват, но спор между тях не се позволява. Както Бог ни търпи, така и ние трябва да се търпим.

Ако в едно общество хората живеят в мир и съгласие помежду си, те ще създадат и за себе си, и за ближните си здравословна атмосфера. Така ще се избегнат много болести, много страдания и нещастия. Болестите и страданията между хората, обществата и семействата се дължат на несъгласие, на неразбиране между тях. Всички спорове и недоразумения между хората създават нездравословна атмосфера. Ще кажете, че еди-кой си не живее добре. Това не ме интересува. Всеки сам ще отговаря за погрешките си. Казано е в Писанието: „За всяко празно слово ще давате отчет.“ Еди-кой си не се обичат. Ако не обичат Бога и ближните си, те не могат да се обичат помежду си.

Който иска да бъде обичан, първо той трябва да обича. Кого трябва да обича? – Бога и ближния си. Казано е в първата заповед: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичката си душа и сила, с всичкия си ум и с всичкото си сърце; и ближния си като себе си.“ Как ще покажете тази Любов! С думи Любовта нито се изказва, нито се доказва. Като изпълните тази заповед, вие можете да очаквате всичко, каквото желаете. Помолете се усърдно на Господа и Той ще отговори

на молитвата ви. Той предвижда нуждите на хората, без те да плачат. Достатъчно е да изявите желанието си да изпълните Волята Му, да изправите погрешките си, и Той веднага ще ви отговори. Ако искате да плачете, идете да утешите онези, които плачат. Като изтривате техните сълзи, едновременно с това вие изтривате и своите. Когато хората плачат, и вие плачете с тях заедно. Щом те престанат да плачат, и вие ще престанете. Докато детето плаче, и майката плаче. Докато грешим, ще плачем. Докато не обичаме, ще плачем. Щом престанем да грешим, да умираме, да мразим, заедно с това и плачът ще изчезне. Щом започнете да обичате, плачът ще престане и радостта ще се всели във вашите души.

Сега запомнете: цената на живота седи в детинското, младенческото състояние на човешката душа. Вярвайте в Божествения Промисъл, без да говорите за Него. Проверявайте нещата и вижте кога не успявате. Дето не успявате, там работи човешкото, а не Божественото начало. Щом разберете това, изправете погрешките си и дайте път на Божественото във вас.

Следователно съблечете старите си дрехи, облечете новите! Напуснете старите разбирания, приемерте новите! Старите разбирания са тия на бакалина. Това са разбирания на размяна: даваш пари, купуваш стока. Докато даваш пари, бакалинът е доволен. Щом нищо не даваш, бакалинът се сърди. Оставете настрани бакалските разбирания. Приемерте новите разбирания на Любовта. Давайте без пари. Давайте, без да очаквате нещо. Който взема, нека той мисли какво може да даде, как може да благодари. Човек е дошъл на Земята да обича. Кой какво ще му даде – това не е негова работа. Бог дава, а ние вземаме. Вземайте това, което Бог ви дава, и давайте от онова, което сте получили.

И рече Исус Симону: „Не бой се; отсега човеци ще ловиш.“

Божият Дух носи всичките блага на живота.

2 септември 1935 г., 5 ч. с., София, Изгрев

ВСИЧКО Е ЗА ДОБРО

Има вярващи в света, които се страхуват от вятъра, от дъжда и от Слънцето; има вярващи, които се страхуват от болести; има вярващи, които от всичко се обиждат, вследствие на което навсякъде търсят правата си: ако ги поканите на обяд, искат да бъдат на първо място, отдясно на домакина. Ако ги поканите на концерт или на някаква сказка, те пак гледат да заемат първите места. Тези вярващи мязат на млада мома, която обича възлюбения си, жени се за него, но въпреки това пак се запитва дали той ще я обича. Защо се жени, щом се съмнява? Като се съмнява, да не се жени.

Следователно не яж хляб, който не може да ти даде това, което очакваш. Какъв хляб трябва да ядеш? – Яж само онзи хляб, който носи в себе си животворна сила. Всеки друг хляб, който не носи животворна сила, тури настрана. – „Какво ще правим без хляб?“ – Гладни ще седите. Ако паякът може цели шест месеца да гладува и да вярва, че няма да умре, че отнякъде ще му дойде храна, защо разумният човек, който слуша Словото Божие, да не може да гладува два-три дена? – Доказано е, че човек може да прекара абсолютен пост цели 40 дена. Значи човек трябва да познава истината в живота, да не се заблуждава.

В съвременния живот има известни факти, които са неверни. Хората трябва да различават верните факти от неверните. Много от недоразуменията между хората се дължат на неверни факти. Ще приведа един пример, за да видите какво може да създаде един неверен факт. В Америка, когато трябва да се назначи проповедник на някоя голяма енория, обикновено се провежда избор. По едно време се повдигнал въпрос за избиране на проповедник на една голяма американска енория. Обаче между избирателите се пръснал слух, че проповедникът, за когото са гласували да бъде назначен, имал обичай да реши косата си на път като жена. Всички единодушно се произнесли, че не искат проповедник, който реше косата си на път. Събранието решило, преди да се произнесат

окончателно върху избора, да извикат проповедника, да го видят. Като се явил пред тях, всички останали учудени. Не само че нямал никакъв път на главата си, но главата му била съвършено гола. По същия начин много хора протестират, спорят върху въпроси, които съвсем не съществуват.

„Всичко е за добро“ – е казано в Писанието. Значи каквото се случва в живота на човека, добро или зло, е все за добро. Зло и добро са страни на едно цяло. Злото е външната страна на доброто; доброто пък е вътрешната страна на самото Добро. Понеже външната страна на доброто всякога се цапа, затова я наричат зло. Вътрешната страна на Доброто никога не се цапа, затова я наричат Добро. Обаче колкото и както да се говори за злото и доброто, те всякога ще останат необяснени.

Има неща, които не могат да се обяснят с думи. Те се разбират вътрешно, чувстват се, възприемат се, но по никой начин не могат да се обяснят. Как ще обясните например какво представлява тонът *do*? Кой би могъл да изпее тона *do*, *re* или друг някой тон в неговата абсолютна чистота? Това са елементарни неща, но не могат да се изпълнят. Ако не можете да изпее тези тонове, както трябва, тогава пожелайте да се изпълни нещо в името на Христа и да стане, както желаете. Нали казвате, че вярвате в Христа? Изпитайте вярата си. Идете при някой тежко болен и в името на Господа Исуса Христа пожелайте да оздравее. Ако е на оздравяване, болният ще стане от леглото си; ако е тежко болен, думите и желанието ви да оздравее ще останат безрезултатни.

Значи не е достатъчно само да казва човек, че вярва, но той трябва да изпита своята вяра. Ще кажете, че всеки може да пее. Лесно се говори, но изпитали ли сте се колко можете да пеете? Всеки трябва да пее, но всеки не може да пее. Когато мисълта на някого е лишена от нещо съществено, този човек не може да пее. Който не може да пее, той не може да оценява доброто, той не е тактичен човек. Пее-нето повдига духа на човека и му създава добро разположение. Изобщо българите не са много музикални. В миналото те са били по-музикални. Няма българин, който да е създал

в музиката нещо самобитно, нещо безсмъртно. Колко български певци или музиканти могат да изкарат прехраната си в някоя чужда страна? Ще кажете, че даровитият може да се прояви навсякъде. Знаете ли от какво зависи дарбата на човека? Всяка дарба зависи от вярата на човека. Каква вяра е тази, която при най-малкото изпитание се разколебава? Излезе някой да пее или да свири пред публика и веднага се разколебава, съмнява се, че може да пее. Докато не се подкрепя от вярата, дарбата не може да се прояви. След като си учил дълго време, след като си работил, ще излезеш на сцената и ще вярваш, че можеш да пееш и да свириш. Ако вярваш по един начин, а пееш по друг начин, ти не можеш да проявиш дарбата си, ти нямаш вяра.

Като не могат да пеят, както трябва, мнозина се извиняват, че не са се упражнявали достатъчно, че не са учили. Щом е така, нека се упражняват, нека учат. Извиненията не могат да ги оправдаят. Ще кажете, че сте слушали ангелски хорове и знаете какво значи добро пеене. Колкото и да се сравнява човешката песен с ангелската, последната остава ненадмината. Отлични певци са ангелите. В Писанието е казано, че когато Христос се родил, хор от ангели слязъл от Небето и славил Бога.

Следователно пейте и вие и вървете напред. Не се спирайте върху миналото. Не се спирайте върху живота на вашите деди и прадеди. Който иска да прогресира, той не трябва да се спира на миналото. Няма по-голяма опасност за ученика от тази, да се спира на своите погрешки от миналото. Оставете погрешките настрана и вървете напред. Спирайте се върху това, което в даден момент правите. Задавайте си въпрос защо правите това или онова. Ако в даден момент ядеш, защо ядеш? – Човек яде, за да поддържа своя организъм. Защо чувстваш? – Човек чувства, за да поддържа живота на своето сърце. Защо мислиш? – Човек мисли, за да поддържа живота на своя ум. Всяко нещо, което не се упражнява, се изражда. Ако Любовта не прониква в сърцето, както въздухът в дробовете, човек не може да живее. Както чистият въздух освежава и засилва дробовете, така и Любовта под-

младява човека. Ако Любовта не посещава човека, всичките органи на тялото му ще атрофират. Ако мисълта не движи човешкия мозък, всички негови клетки ще атрофират. За предпочитане е понякога една лоша мисъл да проникне в човешкия мозък, отколкото никаква мисъл да не го движи. Това може да ви се види противоречиво, но противоречието е само за вас.

Противоречията за едни хора са благо за други. Например детето на една майка плаче, но е живо, весело, цял ден играе. Плачът на детето е противоречие за тази майка. Детето на друга майка е мъртво и не плаче. Като погледне на живото дете, тази майка намира плача му за нещо естествено. Обаче за нея е противоречие защо детето ѝ не плаче. Следователно, за предпочитане е детето да плаче, но да е живо, отколкото да не плаче и да е мъртво. За предпочитане е човек да има противоречия, но да е жив, отколкото да няма противоречия и да е мъртъв. За предпочитане е човек да прави грешки, да има изкушения, но да е жив, отколкото да не прави грешки, да няма изкушения и да е мъртъв. Защо ви е съвършенството на мъртвия?

Съвременното възпитание налага ред правила на човека, които го сковават. Казват на детето: „Ти не трябва да правиш това, не трябва да правиш онова.“ Детето се вижда заобиколено с ред наставления какво да не прави. Като дойде въпрос до това, какво да прави, то не знае нищо. Едно трябва да знаете: ако постъпвате по човешки, трябва да бъдете честни. Ако живеете по Божествен начин, трябва да бъдете справедливи. Честността е израз на човешкия живот, а справедливостта – израз на Божествения живот. Ако някой не може да постъпи по човешки, т.е. честно, да постъпи по Божествен начин – справедливо. И обратно: ако не може да постъпи по Божествен начин – справедливо, тогава да постъпи по човешки – честно.

Дали справедливо, или честно ще постъпи, човек трябва да изплати дълговете си. Той трябва да знае как да постъпва. Силата на човека седи в неговото знание. Ако от паметниците на миналото археологът не може да чете историята на древ-

ните народи, той няма никакво знание. Ако и вие не можете да проникнете в архивата на вашето минало и по него да четете и изучавате себе си, къде е вашата сила? Хората се интересуват от своето минало, искат да знаят нещо от него, но те сами трябва да го разгадаят. Защо? – Защото малко е доброто в миналото на човечеството. От осем хиляди години насам човечеството не е направило голям скок. В живота на човека до грехопадението има хубави неща, но след грехопадението няма нищо особено. Като знаете това, по-добре не се интересувайте от миналото си. От страданията и изпитанията, които преживявате, можете да съдите за вашето минало.

Днес всички хора плащат за миналото си. Някой иска да знае дали в миналото си е бил цар. Бил е цар, но не е могъл да управлява и затова главата му днес е побеляла. Всички хора трябва да работят съзнателно върху себе си, да изправят погрешките на своето минало. Как ще изправят погрешките си? – Като се научат да управляват своите мисли, чувства и постъпки. Да бъдеш цар – това значи да управляваш себе си. Върви някой и маха с ръката си около ухото. Какво означава това движение? – Този човек се намира пред някакво изкушение. Някаква лоша мисъл е минала през ума му и като маха с ръката си, той мисли, че ще се освободи от нея. Не, това е механическо действие. Работите не се оправят по механически начин. Как се познава изкушението? – Изкушението се познава по миризмата, както цветето се познава по своя аромат. Без да видите карамфила, по аромата му само можете да го познаете. Всяко цвете се познава по своя мирис.

Всички хора трябва да учат, да следват училището като малките деца. Кое училище трябва да посещават? – Божественото училище. Млади, възрастни, стари – всички трябва да се запишат в това училище. Едно условие изисква Божественото училище: всички ученици, които се записват в това училище, трябва да имат състоянието на детето. Когато тръгва на училище, детето е отворено, готово да слуша, да приема всичко, каквото учителят казва. Когато възрастният тръгва на училище, той има вече свои особени възгледи, особено

мнение за нещата, вследствие на което се натъква на противоречия. Той е закъснял за училище. Следователно ако сте постъпили във великата Школа и се намирате пред противоречия, ще знаете, че сте закъснели – не могат да ви приемат за ученик на тази Школа. Можете да бъдете слушател, но не и редовен ученик. Какво трябва да направите, за да ви приемат за редовен ученик? – Вие трябва да се върнете в своето първично, детинско състояние на душата, да слушате и да възприемате всичко, каквото Учителя ви преподава.

Разправят един анекдот за една 84-годишна баба. По някакво особено стечение на условията в нейния живот, въпреки силното ѝ желание да учи, тя останала неграмотна. Обаче на 84-годишна възраст условията ѝ се подобрили и тя решила да учи. Отишла в училището, влязла в стаята на учителите и се обърнала към един от тях с думите: „Синко, искам да уча.“ – „Бабо, много е късно.“ – „Нищо, цял живот съм желала да се науча да чета и да пиша, едва сега ми се отдаде този случай.“ – „Добре, остани между децата.“ Зарадвала се бабата, че ще учи. Събрали се децата около нея, натискали я, смеели се, но тя не искала да знае: учи, чете, пише, играе с тях – забравила старостта си, забравила, че времето ѝ е минало. Тя не се докачала от никого, искала само да учи.

Сега и вас съветвам да забравите старостта си, от никого да не се обиждате, но да се учите, да слушате Учителя, който ви преподава отвътре и отвън. Вземете пример от тази баба. Когато ви се смеят, когато ви корят, не се обиждайте. Знайте, че това не се отнася до вас. Обаче когато ви хвалят, не се забравяйте. Знайте, че за всяка похвала трябва да платите нещо. Когато някой ви хвали, той иска да вземе нещо от вас.

Преди години един от редакторите на софийските вестници ме запитва: „Знаете ли какво пишат вестниците за Вас?“ – „Не зная.“ – „Лоши работи пишат.“ – „Тогава бъдете уверени, че те не са подкупени. Ако пишеха нещо добро, може да се предполага, че са подкупени.“ Изобщо ако говорите лошо за човека, вашата съвест е спокойна, защото от никого не сте подкупени. Когато хвалите човека, може да

се предполага, че съвестта ви е подкупена. Обаче като човек, който служи на Любовта, на Истината, и когато хвалите, и когато укорявате някого, за нищо не продавайте съвестта си. Има право да хвали, да укорява само онзи, който обича. Да обичате човека – това значи да постъпвате така, както той постъпва. Дохожда в дома ви гост, който живее според източните нрави. Поканвате го на трапезата си: добре сложена, с чисти чинии, със сребърни вилици, лъжици, ножове. Обаче гостът постъпва по своему: отчупва хляба с пръстите си и направо, без никаква вилица или лъжица, започва да топи в яденето. Веднага заповядвате на слугите да вдигнат лъжиците и вилиците и целият дом започва да яде по начина, по който гостът се храни. Ако държите на буквата на нещата, вие ще му забележите, че не се яде така. Но Любовта не се ръководи от буквата на нещата.

Сега вие сте влезли в пътя на непреривната Любов – в пътя на Божествената Любов, и трябва да постъпвате според нейните изисквания. Тази Любов изключва всички погрешки. В преривната, т.е. в човешката любов, се вършат ред грешки и престъпления. Престъпленията, нещастията се дължат на това, че човек не се подчинява на Великото начало в живота. Един закон има в света, и който се отклони от този закон, той неизбежно е изложен на страдания и нещастия. Правилни ли сте опит за един ден поне да не допуснете нито една лоша мисъл в ума си, нито едно лошо чувство в сърцето си? Ако цял ден е много, направете опита за един час – да видите може ли през този час злото да не се вмъкне във вас. Как е дошло злото в света? – Това е въпрос, по който не е позволено да се говори. Наистина, какво по-голямо противоречие от това, да срещаме хора и ангели да грешат и да вършат престъпления, въпреки че са създадени от Бога, Единствения Съвършен между съвършените?

Как се е явило злото? Коя е причината за престъплението? Млад красив момък обича две моми. Докато не се е определил към една от тях, и двете са внимателни към него, добре се разговарят, добре се разбират. Когато момъкът се определи и предпочете едната мома, другата веднага

се обижда, отдръпва се и отношенията между тях се развалят. Защо? – Злото, престъплението е влязло между тях. Ако майката обича един от синовете си повече от другите или ако бащата обича една от дъщерите си повече от другите, пак престъпление се ражда. За да няма престъпление в чувствата на хората, ето как трябва да разглеждате нещата. Ако имате два пръстена – единия железен, а другия златен, ще предпочетете златния пред железния. Всеки ще обича златния пръстен повече. Ако имате две саби – едната желязна, другата златна, ще предпочетете желязната пред златната. Ако трябва да се защитавате с една от тях, желязната сабя ще свърши повече работа от златната.

Един мъж се оженил за жена, която цял живот го терзала: не му давала свободно да погледне някъде. Каквото направи, тя все е недоволна от него. Той ходи от стая в стая, пъшка, въздиша, трепери от нея – да не каже нещо, което да не ѝ хареса. За него тя представлява желязо, което постоянно го притиска. По едно време дойде в дома им една приятелка на жената: весела, разположена – цялата къща развеселява. Мъжът се отпусне, разположи се, отдъхне си свободно. Нов тормоз настъпва за него: защо в присъствие на жена си бил мрачен, недоволен, а в присъствие на приятелката ѝ се развеселявал? Кой е виновен за това? Кой човек не предпочита златния пръстен пред железния? Къде е престъплението в този случай? – Дайте свобода на човека, ако искате да ви обича.

Това са факти, които съществуват навсякъде в живота – и между религиозни, и между светски хора. Докато не разберете законите, които управляват живота, вие всякога ще се натъквате на противоречия. Тази е причината, дето хората си представят живота на Небето като този на Земята. Те мислят, че и там хората се делят на мъже и жени, и там се раждат, женят, умират. Те си представят някакъв човешки рай. В Небето няма мъже и жени. Ако някой мъж отиде на Небето и търси жена, веднага ще го пратят на Земята. Ако някоя жена отиде на Небето и търси мъж, веднага ще я пратят на Земята. Докато сте на Земята, можете да се жените; щом отидете на Небето, никакви женитби не се позволяват.

Каква е разликата между хората на Земята и тия на Небето? Хората на Земята имат по два рога: единият рог представлява мъжът, а другият – жената. Хората на Небето нямат рога. Там човек е ни мъж, ни жена. Значи жените и мъжете са необходими за Земята, но не и за Небето. Сабята е нужна за войната, но не и в мирния живот. Саби, пушки, топове, задушливи газове са нужни за войните, но в мирния живот те нямат никакво предназначение. Мирният живот се нуждае от съвсем други пособия. В този смисъл мъжът и жената са оръжия, с които хората воюват. Мъжът е едно оръжие, жената – друго оръжие. Опасни оръжия са те. Жената пита: „Какво ще бъда, когато отида на Небето?“ – Ще бъдеш нито мъж, нито жена. Мъжът пита: „Какво ще бъда, като отида на Небето?“ – Нито жена, нито мъж. Като се видите на Небето, тогава ще разберете какво представлявате. Там ще бъдете души, излезли от своя Създател.

Хората си представят Духовния свят, т.е. живота на Небето, като особен, изопачен живот. Те не знаят, че земният живот е изопачен и трябва да излязат от него, да влязат в Реалността. Срещате някого и му се усмихвате. Защо? – И вие не знаете защо се усмихвате. Срещате друг, поглеждайте го сериозно. Защо? – И това не знаете.

Понякога се усмихвате, за да предразположите човека, да покажете, че му обръщате внимание. Както и да постъпвате с хората: дали се усмихвате, или сте сериозни с тях – в двата случая те ще имат различно мнение за вас. Какво е усмивката? – Усмивката е условие за запознаване с човека. Усмивкаш се – отваряш вратата на къщата си. Ставаш сериозен – затваряш вратата на къщата си. Кога човек отваря вратата си? – Зимно време. По-добре е човек да отваря вратата си, отколкото да я затваря. По-добре е да се усмихва, отколкото да е сериозен. Защо някоя жена се е усмихнала? – Зимно време е, вълн е студено и тя е отворила вратата си. За кого отваря вратата? – За измръзналия. Като влезе вътре, той ще се стопли на огнището, ще измие ръцете и краката си с гореща вода, ще се нахрани и ще си отиде. Какво лошо има в това? – Ама тази жена няма право да се усмихва на друг мъж,

освен на своя. Това е старият морал, който съществува от осем хиляди години насам. Този морал е причина за нещастията между хората. Престъплението не седи в усмивката, но в лошите, криви мисли и чувства на човека.

Всички хора искат да бъдат здрави, добри и умни. Прави са хората да желаят това. Здравето, добротата и разумността са пътища за постижения. Това са пособия, сили, чрез които човек може да постигне всичко, каквото желае. Само чрез тях той може да влезе в Небето. Здравето е един вид богатство, доброто – друг вид богатство, умът – трети вид богатство. Значи три пътища има, чрез които човек може да бъде богат: богат като здрав, богат като добър и богат като умен. Всяко едно от тия качества придава на човека една трета от цялото богатство. За да бъде напълно богат, или за да наречете някого *човек* в пълния смисъл на думата, той трябва едновременно да бъде здрав, богат и умен. Направете опит и ще се уверите в силата на тези качества. Нека всеки се запита увеличил ли е капитала на своето здраве, на своята доброта и на своя ум. Здравето, доброто и умът представляват капитали, които всеки ден трябва да се увеличават по малко. Ако тези капитали не се увеличават, човек постоянно губи от себе си.

Човек е изпратен на Земята да работи. Следователно той трябва да работи като здрав и като болен, като добър и като лош, като умен и като глупав. Той трябва да работи като млад, като възрастен и като стар. Той трябва да работи като мъж и като жена, като баща и като майка, като господар и като слуга. Това са положения, през които човек трябва да мине. Във всички положения човек трябва да работи, да се развива, да увеличава капиталите си. Какво е било вашето първично положение, как сте били първоначално създадени – с този въпрос не се занимаваме.

„Всичко е за добро.“ И зло, и добро – всичко е за добро, но всичко не е от Бога. Някой ви обича, някой не ви обича; един ви говори сладко, друг ви се сърди; един ви прави добро, услужва ви, друг ви прави зло и ви пакости – всичко това е за добро, но всичко не е от Бога. Това показва, че ние живеем

в един изопачен, объркан свят. Как ще се оправи този свят? – Чрез Любовта. Любовта оправя всичко, Любовта осмисля живота. Момък обича една мома. Бащата не позволява на дъщерята да обича този момък. Кой от двамата трябва да отстъпи: бащата или момъкът? Ще кажете, че е писано в Свещената книга: „Човек ще напусне баща си и майка си и ще се прилепи към възлюбения или възлюбената си.“ Значи възлюбеният е мярката на нещата. Той решава въпросите. Възлюбеният представлява великият закон, който ръководи Целокупния живот. Един е Възлюбеният в света, не са много. Един е Възлюбеният, но се явява в много форми: като птица, като риба, като паяк, като вълк, като тигър, като цвете, като плод. Като видите някой човек, облечен с хубави дрехи, с цилиндър на глава, вие го харесвате. Като видите един паяк, не го харесвате. Този, когото харесвате в човека, е същият и в паяка. Възлюбеният навсякъде е един и същ, но вие не можете да го видите.

Чудни са хората! Срещат един човек, говорят с него и намират, че е много добър. Отиват при същия човек като при хирург, който трябва да ги оперира. Те веднага казват, че той е лош човек. Как е възможно един и същ човек да бъде и добър, и лош? Хирургът има добро желание, иска да ги освободи от страданията. Вие сте счутили крака си – хирургът иска да го оправи. Кой е виновен: вие или хирургът? Виновен е онзи, който е счупил крака си, а не хирургът, който иска да му помогне.

Седя в стаята си и чета. В това време слушам, че муха бръмчи някъде. Поглеждам – мухата се заплела в паяжина, бръмчи, не може да се освободи. Обръщам се към паяка и казвам: „Слушай, в мое присъствие не позволявам да се вършат престъпления. Или ще пуснеш мухата, или ще взема една тояга и и двамата ще изхвърля навън. Вън от стаята ми можеш да правиш, каквото искаш, но тук не позволявам.“ – Паякът ме поглежда – не знае какво да предприеме: да изяде ли мухата, или да я пусне на свобода. Има своенравни паяци, които не отстъпват лесно. Той ходи по паяжината си, мисли какво да направи. Най-после решава да освободи мухата:

започва да къса нишките една след друга и пуска мухата на свобода. Така и той е свободен, и мухата е свободна. След това го питам: „Защо хвана мухата?“ – „Тя е моя длъжница. Има да ми дава, и докато не секвестирам всичкия ѝ имот, няма да я пусна.“ – „Да, но ако не я пуснеш, аз ще дойда с тоягата си и ще се разправа с вас, както трябва. Ти трябва да простиш дълговете ѝ и да я пуснеш на свобода.“

Същото нещо става и между хората. Кредитор хванал длъжника си в своята паяжина и не го пуща. Длъжникът бръмчи, мъчи се, иска да се освободи. Кредиторът не отстъпва. Тогава аз се намесвам. Вземам тоягата си, т.е. Божия закон, и казвам на кредитора: „Или ще пуснеш длъжника си и ще простиш дълга му, или и двамата ще излезете навън. Пред Божието лице не позволявам да се вършат престъпления.“

Как да разберем това нещо? – Много просто. Когато се намираш пред Лицето на Бога, ти трябва да простиш прегрешенията на брата си. Когато се намираш пред Лицето на Бога, ти трябва да простиш всички дългове на брата си – абсолютно да ликвидираш с него. Докато не ликвидираш с дълга на брата си, не можеш да се явиш пред Божието лице и в Царството Божие не можеш да влезеш. Какво правите вие? Казвате: „Като спечеля, ще наредя работите си и на бедните ще помагам.“ Защо трябва да чакаш това време? Ето, всички твои длъжници са бедни хора. Прости дълговете им, и въпросът е свършен.

„С каквато мярка мериш, с такава ще ти се отмери.“ Отива някой при Бога и носи със себе си изпълнителните листове на своите длъжници. Казвам: ако още днес не скъсате вашите изпълнителни листове и не се явите с чисто лице пред Господа, и вие, и длъжниците ви ще излезете вън. На всички християни днес се казва: скъсайте изпълнителните листове, ако искате и вие, и длъжниците ви да бъдете свободни. Иначе всички ще бъдете изпъдени навън. Тоягата, Божият закон ще играе по гърбовете на всички хора: на кредитори и на длъжници. Не е позволено да се вършат престъпления в присъствието на Бога! Къде остава вашата Любов, ако вършите престъпления в Негово присъствие?

Сега аз изнасям един принцип. Когато искате да се явите пред Лицето на Бога, бъдете готови да извършите всичко заради Него. В това седи изпълнението на Волята Божия. Ако днес още не сте готови да скъсате вашите изпълнителни листове заради Господа, любовта ви е слаба. Ако сте готови да скъсате вашите записи, вашите изпълнителни листове, и аз съм готов да скъсам моите записи срещу вас. Ако вие не сте готови, и аз не съм готов. Щом вие не сте готови да скъсате записите на вашите стари идеи, да се освободите от страха за утрешния ден, и аз няма да скъсам моите полици. – „Какво ще стане с нашия живот?“ – Щом скъсате старите си записи, животът ви ще се нареди добре. Че ако днес, когато сте пред Божието лице, не сте готови за подвизи, утре ли ще бъдете готови? Когато беше на кръста, Христос скъса всички полици, всички изпълнителни листове на своите длъжници и каза: „Господи, прости им! Те не съзнават какво правят.“ Ако не беше простил на своите длъжници, Христос не би могъл да се яви пред Господа, не би могъл да влезе в Царството Божие.

Христос беше пред Лицето на Бога и прости дълга на своите длъжници. Щом искате да се освободите, да се явите чисти пред Лицето на Бога, вие трябва да простите на своите длъжници и да кажете: „Господи, прости им!“ Величието на Христа седи в жеста на благородство, който Той прояви на кръста още. Закован с гвоздеи на ръцете и на краката, Той каза: „Господи, прости им!“

Ще кажете, че проповедта ми днес е хубава. Не е въпрос за хубавата проповед. Важно е каквото се проповядва, да се прилага. Къде е силата и любовта на християните, които се намират пред Лицето на Бога и не могат да скъсат своите стари записи и да кажат: „Господи, прости им!“ След всичко това те ще отидат при някой праведен човек и ще искат да се моли за тях. Не, не е позволено да се моли за човек, който не е готов да скъса своите стари записи. Свещено трябва да бъде Името Божие за вас. Произнесете ли това Име, бъдете готови на всички жертви.

Дойде ли някоя болест, предложете ѝ да ви последва, да тръгне с вас на работа. Щом я поканите на работа, тя ще си отиде. Според мене болестта не е нищо друго, освен неканена гостенка, която ви е посетила и ви се налага: тя иска да я къпете, обличате, храните, забавлявате. Ще се съберат пет-шест души около болния да му услужват. Всъщност те не услужват на болния, а на болестта, която го е обсебила като неканена гостенка. На болестта не трябва да се дават никакви лекарства. Щом дойде при вас, ще ѝ кажете: „Аз отивам да копая на Божието лозе. Ако искаш да дойдеш с мене, добре дошла. Ако не – сбогом!“ Който вярва в Бога като динамическа сила, той всякога ще бъде здрав.

Съвременните хора искат да бъдат обичани. Тяхното желание е на място, но не е достатъчно само един човек да ги обича. Човек представлява микроскопична цев, през която може да мине само един слънчев лъч. Слънчевият лъч все ще допринесе нещо на човека, но мощното в света е цялото Слънце. Светлината на цялото Слънце трябва да влезе в човека и да освети и най-малките кътчета на неговата къща. Един слънчев лъч представлява любовта на един човек. Тази любов не е достатъчна. Любов, която не може да преобрази човека, да го направи здрав, добър, умен, не заслужава това име. Любовта е онази сила, която преобразява човека и го прави готов на всички жертви заради Свещеното Име, върху което почива неговият живот. Истинската жертва подразбира жертва за Твореца на Вселената, за Свещения, а не жертва за хората. Къде ще намерите Свещения? – Той се крие дълбоко някъде в душата на всички живи същества. От всички хора се изисква велика жертва, каквато Христос е направил. В какво седи тази жертва? – Като ги приковат на кръста за Името Божие, да кажат: „Господи, прости им!“

Срещат един и го питат: „Ти какъв си?“ – „Християнин съм.“ – Изпълнил ли си всичко, което Христос е проповядвал? Христос е проповядвал самоотричане. Ти самоотрече ли се? Христос е казал, че Негов ученик може да бъде само онзи, който раздаде всичкото си имане на сиромаси и Го последва. Ти направи ли това? Когато беше на кръста, Христос каза:

„Господи, прости им!“ Ти прости ли на своите длъжници?
 – Ще кажете, че времето ви още не е дошло. Според мене много от сегашните християни са закъснели даже. Ако сега не изпълнят Христовото учение, те съвсем ще закъснеят. Не е въпрос до буквата на нещата. Христовото учение е учение на вътрешна жертва. Всеки момент се жертвайте за Онзи, чиято Любов е непреривна. Христовото учение проповядва вътрешен велик морал, който почива на Абсолютна чистота. Хората говорят за любов, за целувка, но се стесняват. Защо?
 – Защото в тяхната любов, в тяхната целувка има нещо користоно. Те вземат, а не дават. Казано е в Писанието: „Целунете се със свето целование.“ Божествената Любов подразбира абсолютна вътрешна Чистота, която дава упование на човека, прави го смел, самоотвержен. Ако целувката може да повдигне падналия, да излекува болния и да възкреси мъртвия, тя е на място. Това означава свято целование.

Христос казва: „Не дойдох да изпълня Своята воля, но волята на Онзи, Който Ме е проводил!“ Следователно всеки човек трябва да осъзнае, че е дошъл на Земята да изпълни Волята на Онзи, Който го е проводил. Когато се намерите в големи противоречия и не можете да разрешите някой въпрос, кажете: „Да бъде Волята Божия!“ Кажете ли така, няма да мине много време и въпросът ще се разреши. Но за това се иска пълно упование на Бога. Ако всички решите в себе си да вършите Волята Божия, без никакво съмнение и колебание, работите ви ще се оправят естествено. Щом работите ви се объркат, ще знаете, че изпълнявате своята воля, а не Божията.

Ако доброволно не изпълните Волята Божия, смъртта ще дойде, ще ви хване за врата и насила ще ви застави да се откажете от това, което днес не можете да пожертвате. Не е ли по-добре, преди да е дошла смъртта, да направите това, което Бог иска от вас? Под думата *смърт* разбирам закона. За предпочитане е човек да извърши доброволно Волята Божия, отколкото по закон. – „Какво ще стане тогава с нас?“ – Направете опит и ще видите. – „Ами ако страдаме?“ – Нима ако не изпълните Волята Божия, няма да страдате?

Нима богатият не гладува? Въпреки богатството си, въпреки знанието си, въпреки силата си човек пак страда. Цялото човечество ще мине през такива страдания, каквито не е мислило. Като върши Волята Божия, човек пак ще страда, но страданията му ще бъдат осмислени. Страданията ще дойдат за всички хора, без изключение. Смъртта ще дойде за всички. Тя е неизбежен акт.

Мнозина мислят, че като излязат от тялото си, веднага ще бъдат свободни. Те ще бъдат толкова свободни, колкото е свободен пътникът, който излиза от парахода и влиза направо в морето. Свободен ли ще бъде в морето? – В морето го чакат акули, които веднага ще го изядат. Друг е въпросът, ако излезе от парахода и слезе на пристанището. Не е лесно да излезе човек от тялото си. Ако излезе от тялото си и влезе в морето, положението му е опасно; ако излезе от тялото си и слезе на пристанището, положението му е добро. Желая на всички да слезете на пристанището, за което ви е даден билет. Щом сте на парахода, радвайте се, мислете, работете и не бързайте да слезете, докато не чуete името на пристанището, за което имате билет. Когато чуete името на това пристанище, не се бавете нито минута. Веднага слезте от парахода и чакайте на пристанището, докато дойде друг параход да ви вземе. Новият параход ще бъде по-красив, по-съвършен от първия.

„Както Ме е Отец научил, така говоря.“ Сега ще ви запитам: готови ли сте да освободите мухите от паяжините си? Аз засягам този въпрос принципно, а не лично. Личните въпроси представляват комедия и драма в живота. Аз нямам разположение нито към комедията, нито към драмата, нито към трагедията. Според мене комедията е най-простото нещо в света. Драмата е пълна с преструвки, с неестествени неща. Трагедията пък е смес от трагизъм и комизъм. В живота комедията представлява здравето в човека, драмата – доброто, а трагедията – ума. И наистина, само умният се натъква на противоречия. Докато разреши тия противоречия, главата му побелява. Побелялата глава е трагизмът в човешкия живот. Жената се оплаква от мъжа, мъжът – от

жената: искат да се самоубиват. Това е трагедия. Младата мома заплашва момъка, че ако не я обича, ако не се ожени за нея, ще се убие. Той се уплашва и бърза да отговори на чувствата ѝ. Няма защо да се плаши. Ама щяло да стане нещо трагично. Нека момъкът се опита да пореже леко пръста ѝ, да потече малко кръв, и ще види, че момата ще се откаже от всякакво самоубийство. Когато момата обича момъка, а той не я обича, това е трагедия. И обратно: когато момъкът обича момата, а тя не го обича, и това е трагедия. Когато и двамата се обичат, това е трагикомедия. Когато стар, 120-годишен човек, се влюби в млада мома, това е трагикомедия. Какво по-хубаво нещо може да има за стария човек от любовта? Като люби, той се подмладява. Ако младата мома се влюби в стар човек, тя поумнява, става мъдра. Значи младата мома жертва любовта си, старият жертва мъдростта, знанието си, и по този начин се обменят. В Божествения свят тази любов именно е правилна, хармонична. По-хубава любов от тази не съществува. Любовта между стар човек и млада мома е чиста, безкористна.

„Всичко е за добро.“ Кога? – Когато се върши от Любов. Жертвайте всякога от Любов и в Името Божие. Като постъпвате така, кажете: „Да се освети Името Божие! Да бъде Волята Божия! Да дойде Царството Божие!“ Бъдете готови да се жертвате за Името Божие, за Волята Божия, за Царството Божие! Това ще повдигне душите ви и ще ви направи жители на Царството Божие.

Сега аз изхвърлих мухите и паяците навън, изчистих стаите ви. Не пускайте вече мухи и паяци в стаите си – да не вършат престъпление пред вашето лице!

Божият Дух носи всичките блага на живота.

3 септември 1935 г., 5 ч. с., София, Изгрев

ОТВОРЕНИ КНИГИ

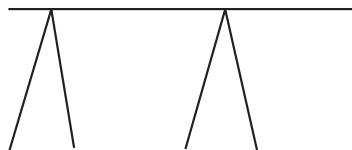
Йоан, 9:1-9

Съвременните хора се намират в положението на ученик, който постъпва в гимназия или в университет. Първата му работа е да подаде заявление за приемане в съответното училище, придружено с необходимите документи за ценз. Докато се отговори на заявлението, ученикът изживява тревога: ще го приемат ли, или не. Най-после му отговарят, че е приет. След това иде втората тревога: ще може ли да учи, да следва с успех училището. Като започне да учи, оказва се, че е способен и задоволява изискванията на своите учители и професори. Като мине и тази тревога, иде трета – ще има ли достатъчно материални средства за следване в училището. Значи ученикът е приет в училището, при това е способен, но се смущава: ще може ли баща му да го издържа, да завърши училището. Следователно, за да завърши ученикът училище, три условия трябва да бъдат в съгласие: да го приемат в училището, да бъде способен да учи и да има средства за издръжка. Някои хора имат първия род мъчнотии, други – втория род, а трети – последните мъчнотии – нямат средства за издръжане.

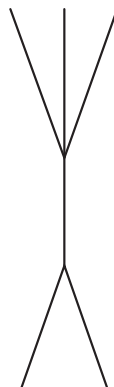
Защо са дадени мъчнотии и страдания на хората? Да се задава такъв въпрос, това е все едно да се задават въпросите защо човек има два крака, защо главата му е нагоре изправена, а краката надолу, и т.н. Ако човек задава такива въпроси, растението може да пита защо главата му е забита в земята. Животното пък може да пита защо главата му е в хоризонтално положение. Растението, животното и човекът представляват стадии на развитие, през които животът е минавал. В тези фази на развитие се вижда постепенното изявяване на Божията мисъл. Растението, животното и човекът представляват проявената Божия мисъл на Земята. Първото проявяване на Божията мисъл виждаме в растенията.

фиг. 1

фиг. 2

фиг. 3

Като прекарвали хиляди години с главите си в земята (фиг.1), растенията пожелали ново положение – да извадят главите си от земята, а с това заедно да се подобрят условията на живота им. Обаче това не могло да стане изведнъж. Бог постепенно обръщал главите им, докато ги поставил в хоризонтално положение, което виждаме в четириногите, в млекопитаещите (фиг. 2). Значи животните са втората проява на Божията мисъл на Земята. И животните не били доволни от положението си – и те пожелали подобрене на условията на техния живот. Центърът на тежестта в животните не е в средата, вследствие на което, за да пазят равновесие, те движат опашката си. В това отношение опашката играе важна роля у животните. След големи мъчности и страдания силите в главата на животните започнали да се проектират повече нагоре, вследствие на което тялото им постепенно се изправяло, докато застанало на два крака, което виждаме в човека (фиг. 3). Следователно човек представлява трета проява на Божията мисъл. При това положение, с глава нагоре и на два крака изправен, и човекът няма нужното равновесие. Ето защо човек често пада. За да не пада, той трябва да държи мисълта си силно съсредоточена нагоре, към центъра на Слънцето. Моралните падания на хората се дължат на факта, че в техния морален живот няма равновесие, няма нужния

морален устой. В този смисъл грехът не е нищо друго, освен изгубване на равновесието, вследствие на което човек пада. Дали морално ще падне човек, или физически, това се дължи все на изгубване на равновесието.

Съвременните хора са недоволни от начина, по който светът е създаден. Когато главата им била забита в земята, те били недоволни. Когато главата им била в хоризонтално положение, и тогава изказали недоволство. И днес, когато главата им е нагоре, те пак са недоволни. Невидимият свят предлага на хората да представят свой проект за създаване на света, за да се задоволят. Такъв проект и до днес не е представен. Защо? – Защото хората не са дошли до положение да разбират нещата принципиално, т.е. от Божествено гледище. Досега хората са разглеждали нещата или от своя гледна точка, или от гледна точка на своите ближни. Те трябва да дойдат до третия начин: да разглеждат нещата от Божествения свят, от гледището на абсолютните, неизменни принципи. Да изучавате нещата от Божествено гледище е едно, а да ги изучавате от свое гледище и от гледището на своите ближни, е друго.

Какво се разбира под думите изучаване на нещата от свое гледище, от гледището на своя ближен и от Божествено гледище? Да изучавате нещата от Божествено гледище, от гледището на Бога, и тогава да се произнасяте върху тях, това значи да ги разглеждате от положението на бащата. Да ги изучавате от свое гледище, това значи да ги разглеждате от положението на майката. И най-после, да ги изучавате от гледището на своя ближен, това значи да ги разглеждате от положението на децата. Децата са много своенравни. Те вършат неща, които не са позволени: влизат в чужди градини да късат плодове, влизат в дюкяни да правят обири и т.н. За да се освободят от пакостите на децата, т.е. на своите ближни, хората създават закони, морални правила, според които не позволяват да се правят обири, да се късат плодове и т. н. Ако не се спазват тези правила, нарушава се равновесието на общия организъм. Няма по-страшно нещо от това, да се отреже главата на човека. Ако се отреже главата на човека,

нарушава се равновесието на целия организъм. Колко мъчно може след това да се възстанови изгубеното равновесие.

Хората питат защо Господ е създал света. Защо светът е създаден, никой не знае. В създаването на света се крие някаква дълбока вътрешна тайна. Интересно е кое кара хората да питат защо светът е създаден. Има ли някакво противоречие в това, че светът е създаден? – Ама защо човек ходи на два крака? – Какво особено има в това? Някога, в далечното минало, главата на човека е била забита в земята, после е била в хоризонтално положение, а днес е нагоре. Често човек изпада в положение на растение, с глава, заровена в материята. И тогава той разглежда нещата от положението на растението. Друг път главата му е в хоризонтално положение. Тогава той разглежда нещата от положението на животното. И най-после той се намира с глава нагоре, в положението на човек, и започва да изучава нещата от гледището на човека. Това са фази, състояния, през които човек неизбежно минава.

В едно окултно предание се говори за слизането на растенията на Земята и за преминаването им в по-високи положения. Като слизали от високите светове, растенията обикнали Земята и пожелали да останат на нея, заровени с главата надолу. Те мислели, че този живот никога няма да им дотегне. Обаче, като живели хиляди години на Земята, видели, че не могат да се разбират с нея, и пожелали да извадят главите си навън, да тръгнат в посока, по която Земята се движи. Затова те тръгнали с главата напред, в хоризонтално положение – станали животни. И това положение не им харесало. Защо? – Защото като се движели в посока, по която Земята върви, без да искат, те били постоянно в нейните следи. Това не се понаправило на Земята, затова тя разбъркала умовете им, вследствие на което им създала големи мъчнотии и изпитания. Те започнали едни други да се ядат, да се изстребват. Така Земята била свободна да прави, каквото иска, без да има кой да я следи. След големи мъчнотии и изпитания животните пожелали да излязат от това положение. С големи усилия те изправили главите си нагоре, към центъра на Слънцето, към

Бога. Така растенията дошли до най-високото положение – до положението на човека. Като видяла, че има възможност да се лиши от човека работник, Земята му създала голямо тяло, посредством което го задържала за себе си. Ако човек нямаше това тежко, голямо тяло, той би хвъркнал към Слънцето, би отишъл при Бога. А така, колкото и малко да обработва земята, той все пак е добър работник.

Сега дали това предание е вярно, не зная. Ще кажа като турците: „И така да е, пак не вярвай.“ Едно е важно: при най-трудните условия на живота си, при най-големите противоречия, в края на краищата човек ще разгледа състоянията, през които е минал, и ще каже: „Въпросите не се разрешават нито със заравяне на главата в материята, нито с движението ѝ в посока, успоредна на земната орбита. Единственото разрешаване на въпросите седи в изправянето на главата към центъра на Слънцето.“

Съвременните хора се движат в различни посоки: едни към центъра на Земята, други – успоредно на земната орбита, трети – към центъра на Слънцето. Тази е причината, поради която те не могат да се разбират. Като не се разбират, те се натъкват на ред противоречия. Оплакват се, че хората не ви разбират. Вие разбирате ли ги? – И вие не ги разбирате. Някой седнал на мястото ви – сърдите се. Друг се проявил пръв в известна област на науката – завиждате му. Защо не влезете в положението на тези хора и не ги разберете?

На какво се дължат противоречията в живота? – Една от причините за противоречията се дължи на връзките, които човек е направил на Земята. Ако е свързан с баща си, човек ще носи противоречията на баща си. Ако е свързан с майка си, той ще носи нейните противоречия. И най-после, ако е свързан със себе си, той ще носи своите противоречия. Ако е свързан с растенията, ще носи техните противоречия. Какви са противоречията на растенията? – Само главата на растенията е запазена от външни противоречия. Обаче тялото и краката на растенията, които представляват стъблото и клонищата, са изложени на големи външни противоречия. Като задуха вятър, клонищата се разлюляват, огъват се, а понякога

се счупват. Вятърът иска да застави растенията да се обърнат с главата нагоре. Хиляди години вече как растенията се мъчат да извадят главите си вън от земята, но не са успели. Вятърът казва: „Дебели са главите на растенията. Ето, хиляди години как духам, огъвам ги, но те не искат да покажат главите си вън от земята.“ Все пак вятърът е направил нещо: една трета от растенията са минали във фазата на животните, извадили са главите си от земята и ги държат в хоризонтално положение. Вятърът продължава да духа и на останалите две трети от растенията. Той духа и на животните – да изправят главите си нагоре. Най-после вятърът духа и на човека – да се закрепни добре, да пази равновесие.

Днес човек се натъква на три вида противоречия. Когато се почувства мъж, човек изпада в противоречията на бащата. Когато се почувства жена, човек изпада в противоречията на майката. Когато остане сам със себе си, той изпада в противоречията на детето. Когато и да срещнете днес, все за права говори. Мъжете говорят за права, жените говорят за права и децата говорят за права. Тези три вида права се различават едни от други. За да имате правата на мъжа, на бащата, вие трябва да станете баща. За да имате правата на майката, на жената, трябва да станете майка. За да имате правата на детето, трябва да станете дете. Ако не станете баща, майка или дете, вие не можете да се ползвате от техните права.

Какъв е практическият извод от тези положения? – Да има човек права – това значи да има известен капитал, известно богатство в себе си, с което да разполага, от което всякога да дава. Следователно, който има права, той дава нещо от себе си на онзи, който няма права. Единият дава, а другият взема. Кое е по-добро: да даваш или да вземаш? Ако нямаш никакъв товар на гърба си, за предпочитане е да се натовариш, да носиш нещо. Ако дълго време си носил товар на гърба си, за предпочитане е да го снемеш, да се разтовариш. Докато живее, човек постоянно се товари и разтоваря. Той товари ума си с мисли, сърцето – с чувства, а волята – с постъпки. Мислите са капитал на ума, чувствата – капитал на сърцето, постъпките – капитал на волята. Богат е човек,

но от него зависи как ще използва капиталите си. Срещате стар човек – той се оплаква, че не го разбират. Срещате млад – и той се оплаква, че не го разбират. Защо? – Защото не са пуснали капиталите си в обращение. По същата причина вярващи и невярващи, учени и прости се оплакват, че никой не ги разбира. Един вярващ не разбира друг вярващ. Единият нарича другия еретик. Защо? – Защото не вярвал като него. Как трябва да вярва човек? В какво седи истинското веруе?

Да се задава въпросът в какво седи истинското веруе, това значи да питате в какво седи истинското пеене. Ако зададете този въпрос на един музикант, той ще ви каже: „Истинското пеене се заключава в чистотата, мекотата и яснотата на тона.“ – Според мене истинското пеене се заключава в Любавта. Пеене с любов е сила. Пеене без любов нищо не представлява. Ако искате да проверите как пеете, идете при някой болен, неразположен човек, и запейте. Ако болният оздравее и неразположеният се ободри, вашето пеене е истинско. Няма ли тези резултати, вие пеете без любов. Много певци и музиканти са били освирквани от публиката. Те са казвали, че хората не ги разбират. Ако публиката не ги разбира, кой е причина за това: певецът или самата публика? Ако децата не разбират баща си и майка си, къде е погрешката: в децата или в бащата и майката? Ако вие сами не се разбирате, къде е погрешката?

Значи човек живее на Земята, говори, мисли, чувства, но сам себе си не разбира. Той казва, че като замине за другия свят, ще отиде при Бога. Същевременно цитира стиха от Писанието: „В Бога живеем и се движим.“ Чудно нещо! – На Земята човек живее и се движи в Бога, а като замине за онзи свят, пак ще отиде при Бога. Как трябва да се разбере това? – Това е тавтология, от която се вижда, че в умовете на хората се раждат идеи, мисли, които за самите тях не са още изяснени.

Какво трябва да правите, зада си изясните всички въпроси в живота? – Вие трябва да учите. Като ученици на Окултна школа, преди всичко вие трябва да изучавате отношенията, които имате към баща си, към майка си и към самия себе си.

После ще изучавате отношенията, които имате към Земята, към Слънцето. Земята представлява майката, която е хванала човека здраво за краката. Слънцето представлява бащата, който е хванал човека здраво за главата. Днес само ръцете на човека са свободни и той маха с тях наляво-надясно: търси начин да се освободи от майка си и от баща си.

Задавали ли сте си въпроса защо сте дошли на Земята? – Ще кажете, че сте изпратени от Бога. Върху този въпрос може да се разисква – или сте пратени, или не сте. Не е достатъчно да кажете само, че сте изпратени, но трябва да съзнавате това, да сте убедени в думите си. Не е достатъчно само да кажете, че всичко, което ви заобикаля, е създадено заради вас. Звездите за вас ли са създадени? – Ако са създадени за вас, вие трябва да се ползвате от тях. Всъщност колцина се ползват от звездите? Ще кажете, че те са далече от вас. Наистина, големите работи се гледат отдалече, а малките – отблизо. Ако малките, дребните неща гледате отдалече, нищо няма да видите. Малките неща ще гледате отблизо и под микроскоп, или с увеличително стъкло. Ако големите неща гледате отблизо, пак нищо няма да видите. Следователно големите неща ще гледате отдалече, а не отблизо.

Любовта, обичта отде ще я гледате: отблизо или отдалече? – За да отговорите на този въпрос, първо трябва да определите към кои неща спада Любовта: към големите или към малките. Съществува следният закон: всеки предмет, който обичате, трябва да стои на известно разстояние от вас. Който не спазва този закон, той ще се натъкне на големи противоречия. Отгук можем да извадим заключението: противоречията в живота се дължат на факта, че човек нарушава онова разстояние, което съществува между него и любимия му предмет. Като обича нещо, човек има желание да го вземе близо до себе си, да го прегърне, да му се порадва. Любовта изключва всякаква близост, всякакво прегръщане. – „Ами Бога, Христа не можем ли да прегърнем?“ – Как ще Го прегърнете, като е далече от вас? Как ще прегърнете Слънцето, звездите? – Като отидем на Небето при Христа, тогава ще Го прегърнем.

Христос не обича прегръдки. Той опита веднъж прегръдките на хората и втори път не се лъже. Те Му изковаха един дървен кръст и Го качиха на него – да Го прегърне. Христос познава вече прегръдките на дървения кръст. На Земята Той мина през големи противоречия: първо Го заковаха на кръста като човек, с главата нагоре. После Го свалиха от кръста и Го поставиха с главата напред, в хоризонтално положение, каквото е положението на животните. Най-после Христос трябваше да излезе от гроба и да възкръсне.

Защо хората умират? – Хората умират, за да се справят с животинското състояние в себе си. Като се справят с това състояние, те ще излязат от гроба, отново ще се изправят на краката си и ще бъдат вече самостоятелни. Кога поставят човека в хоризонтално положение? – Когато се обиди. Когато се отчае и не иска да живее, човек е пак в хоризонтално положение. Когато го обичат или когато не го обичат, той е все в хоризонтално положение. И като болен, и като здрав, човек постоянно се измъчва, вследствие на което заема хоризонтално положение. Това показва, че всички положения, в които човек се намира, са неестествени. Въпреки това той не се стреми да се освободи от тия състояния, но като дете все за баница мисли. Какво ще спечели от баницата? Пеперудите ядат ли баница? Ангелите ядат ли баница? Какво представлява баницата? – Баницата представлява временния, преходния живот, от който всеки трябва да се откаже. Какво ще прави, като се откаже от този живот? – Той ще влезе във вечния, в постоянния живот.

Кой е Вечният живот? Вечният живот се отличава с абсолютно равновесие. Който иска да придобие този живот, той трябва да пази първото условие: равновесие на своя ум, равновесие на своето сърце и равновесие на своята воля. Всички противоречия, всички недоразумения и разногласия между хората се дължат на факта, че те не пазят своето равновесие. Пазене на равновесието е метод на работа, който трябва да се приложи при съвременното възпитание. Да се самовъзпитава човек – това значи да пази равновесие между своите мисли, чувства и постъпки, т.е. да пази равновесие на своя

ум, на своето сърце и на своята воля. Който изгуби равновесието на своя ум, той се излага на страдания; който изгуби равновесието на своето сърце, той се излага на смущения; който изгуби равновесието на своята воля, той се излага на падане. Когато боговете, възвишените Същества изгубиха равновесието на своята воля, те паднаха. Следователно, когато човек падне, трябва да знае, че причината за неговото падане е изгубването на равновесието на неговата воля, на неговите постъпки. Затова е казано в Писанието: „Който стои, да гледа да не падне.“

И тъй, стремете се да пазите равновесието на своя ум, на своето сърце и на своята воля. Слушате някой да пее и намирате, че не пее хубаво. В този момент още трябва да посочите погрешките му. Но ако започнете да пеете, и вие ще бъдете певец като него. Много учители по музика не пеят добре, но могат да напътстват учениците си. Някой учител може да не е добър по характер, но иска учениците му да бъдат добри. Защо? – Има някакви съображения. Той казва, че желае доброто заради самото добро, без оглед на това кой какво ще каже за него или какво ще придобие от доброто.

Какво разбирате под думите да правиш добро за самото добро? Когато някой прави добро, той не трябва да има предвид своя личен интерес, но доброто на всички хора, на цялото човечество. Защо? – Защото всички хора са свързани помежду си. Те представляват халки на една верига. Следователно, когато един човек върви в правия път, и съседът му ще върви в правия път. Ако първият не върви в правия път, и съседът му ще върви по неговия път. Щом бащата в един дом падне, с него заедно ще паднат и майката, и децата. Ако майката падне, ще паднат и бащата, и децата. Ако децата паднат, ще паднат и майката, и бащата. Това е общ закон, който засяга всички хора. Не мислете, че можете да се освободите от този закон. И до днес Бог продължава да мисли как да възстанови равновесието на своите паднали деца. Докато не дойдат в съгласие с Божиите мисли, чувства и постъпки, хората не могат да възстановят своето равновесие, не могат да влязат в Божествения живот, не могат

да разберат усилията, които Божият Дух прави за тяхното повдигане.

Сега, като ученици, вашата главна задача е да възстановите равновесието на своя ум, на своето сърце и на своята воля. Ако не можете да възстановите равновесието си, вие всякога ще се намирате в противоречие или с Бога, или със себе си, или със своя ближен. При това помнете: правата на човека се обуславят от равновесието на неговия ум, на неговото сърце и на неговата воля.

Казано е в Писанието: „Бог е Любов, Мъдрост и Истина.“ Любовта е сърцето на Бога, Мъдростта – главата на Неговото Слово, а Истината – Неговите крака. Любовта определя равновесието на сърцето. Който обича Бога, той е уравновесил силите на своето сърце и заради Него е готов на всички жертви. Ако младата мома пожертва всичко за своя възлюбен и не намери щастieto, което очаква, на място ли е нейната жертва? Всяка жертва, която човек прави, трябва да принесе своя плод. Христос принесе Себе Си в жертва за света, но тази жертва даде плод. Тази жертва имаше велико предназначение. Трябва ли момата да се жени за момък, който утре ще я направи нещастна? Ама не могла да живее без него. Как е живяла без него преди да го срещне?! Как е живяла хиляди години на Земята без него? Когато младите се женят, дъщерята изневерява на баща си, а синът – на майка си. Защо? – Защото с раждането си още дъщерята се е свързала с баща си, а синът – с майка си. В този смисъл дъщерята и синът са женени вече, няма защо втори път да се женят.

Нещо повече: със слизането си на Земята човек е изневерил на своя Отец. Като се облече в материя, той забрави всички и започна да отрича Бога, Духа, Душата. Духът представлява бащата, а душата – майката. Следователно дъщерите изневеряват на Духа, а синовете – на Душата. Слабостта на дъщерята, на жената е в ума, слабостта на сина, на мъжа е в сърцето, а слабостта на децата – в тялото. Защо дъщерята изневерява? – Дъщерята изневерява, защото мисли, че ще намери мъж, който ще я обича повече от баща ѝ. Защо синът изневерява? – Защото мисли, че ще намери жена, която ще

го обича повече от майка му. И двамата се самоизлъгват. Нито дъщерята ще намери мъж, който да я обича повече от баща А, нито синът ще намери жена, която да го обича повече от майка му. Невъзможно е да се намери жена, която да обича мъжа си повече от майка му, която го е носила девет месеца в утробата си. Обаче докато хората живеят със своите стари възгледи, дъщерята и синът все още ще изневеряват на родителите си. Дъщерята няма още отношения към баща си. Синът няма отношения към майка си. И вие нямате отношения към себе си.

Сега, след всичко това, ще казвате, че обичате себе си. Какво обичате в себе си? Понякога вие обичате тялото си, но не е тялото само, което трябва да се обича. Всъщност вие не знаете какво трябва да обичате в себе си. Ако обичате тялото си, утре това тяло ще изчезне. Човек трябва да обича Божественото начало в себе си, но как и къде да Го намери? Ако Го намери и обикне, с него ще стане цял преврат. Той ту Го намира, ту Го изгубва. Защо? – Защото постоянно се съмнява. Къде седи Божественото в човека: в главата ли, в сърцето ли? Някой мисли, че като има достойнство, това е Божествено в него. Къде седи неговото достойнство и как той познава, че има достойнство? – Според мене онзи човек има достойнство, който никога не се обижда. Светлината има достойнство, понеже никога и от нищо не се обижда. Тя минава през чисти и през нечисти места и навсякъде се задържа само по една тристахиладна част от секундата. Нищо не е в състояние да обиди светлината, понеже тя използва всичко и знае как да се справя с всички положения. Ако в ръцете на глупавия попадне златна сабя, с нея той може да мушне някого. Обаче умният ще използва тази сабя на място. Той ще я стопи, ще я превърне в пари, които ще пусне в движение.

Умният човек разполага с три начина за разрешаване на мъчнотиите: или чрез силата на ума, или чрез силата на сърцето, или чрез силата на волята. Другояче казано: мъчнотиите могат да се разрешават или от гледището на бащата, или от гледището на майката, или от наше собствено гледище. Още едно положение: мъчнотиите могат да се разрешават

или от гледището на Бога, или от гледището на Духа Божий, или от наше собствено гледище. Обаче трите вида положения се намират в известна връзка помежду си. За да разрешавате въпросите правилно, не се заблуждавайте от външния вид на нещата. Например едно дете, макар и малко, може да ви каже по-умни неща и от възрастните. Питам едно дете: „Стойно, защо ме обичаш?“ – „Защото и ти ме обичаш.“ – „Защо другарчето ти не те обича?“ – „Защото и аз не го обичам. Щом аз го обикна, и той ще ме обикне.“ Значи Стоянчо разбира, че в отношенията на хората има известна зависимост. Откъде е научил тези неща? – Това са закони, които са написани в сърцата на всички хора, били те млади, възрастни или стари.

Следователно, ако искате да ви обичат, и вие трябва да обичате. Ако искате животът ви да се подобри, трябва да обичате Бога. Вие искате Бог да ви обича, а не съзнавате, че Той ви е обикнал още преди създаването ви. Той вече е отворена книга за вас, но вие сте затворена книга за Него. Понеже сте затворени за Него, вие не можете да възприемете всичко онова, което Той отправя към вас. Невъзможно е да възприемете нещо от човека, когото не обичате. Невъзможно е да възприемете нещо от Бога, ако не Го обичате. Отворете се към Него, за да възприемете онова, което Той всеки момент ви дава. Любовта определя отношенията между хората. Когато двама души се обичат, единият дава, а другият възприема. Тогава и двамата са отворени: и който дава, и който взема. Значи Любовта търси отворени души, които да възприемат всичко, каквото тя дава.

И тъй, човек трябва да бъде отворен. Умът и сърцето му трябва да бъдат отворени книги. Когато мисли, чувства и действа, човек се отваря. Да бъдеш добър – това значи да се отвориш. Да обичаш – това значи да се отвориш, за да се влее Божественото благо в тебе. Който обича, той никога не може да бъде излъган. Любовта изключва всякаква лъжа. Когато обича, човек се отваря. Когато обичат, и той се отваря. Отварянето е необходимо, за да можеш или да дадеш, или да вземеш. Истинската Любов подразбира правилна обмяна:

единият дава, другият взема. При Любовта човек първо възприема. Като обработи полученото, той дава. Дойде някой и се оплаква, че еди-кой си не го обича. Как познавате дали един човек ви обича? Докато не обичате човека, вие никога не можете да кажете обича ли ви той, или не. Как ще познаете топла ли е или е студена ръката на някой човек, ако не я пипнете? Значи, за да се познаят, хората трябва да дойдат в известно съприкосновение помежду си, трябва да се отворят едни за други. Ако не обичате и ако не ви обичат, вие не можете да се познаете. Следователно първото условие за опознаване на хората е Любовта. Същото може да се каже и за Бога. Невъзможно е да познаете Бога, ако не Го обичате. Извън Любовта опознаване не може да има. В това отношение повечето хора вървят по обратен път: не мислят за Бога, не вярват в Него, а искат Той да ги обича.

Съвременните хора искат да бъдат щастливи, но забравят, че щастието е във връзка с Любовта. Човек не може да бъде щастлив, ако не обича. Човек не може да бъде щастлив, ако не мисли. Човек не може да бъде щастлив, ако не действа. С други думи казано: човек не може да чувства, да обича без Любов. Човек не може да мисли без Мъдрост. Човек не може да действа без Истина. Това са методи, правила, необходими за съграждане на Новия живот. Желанието на Бога е да ни доведе до положение да работим по законите на Неговата Любов, Мъдрост и Истина. Този е пътят, по който могат да се разрешат всички противоречия в живота.

Когато срещнете днес, ще ви запита обичате ли го. Как ще докажете дали обичате някого, или не? Новата философия на живота поддържа възгледа, че двама души могат да се обичат, когато са далече един от друг. Ако са наблизо, те не могат да се обичат. Казвате, че Бог е далече, затова именно Го обичате. Погрешката на хората седи в това, че те искат да се обичат отблизо. Те искат да хванат предмета, който обичат. Ако обичате човека, как ще го хванете? Как ще хванете душата на човека, когато тя постоянно е в движение? Душата се движи толкова бързо, че едновременно присъства във всички свои точки. Това значи, че Бог едно-

временно присъства навсякъде и никъде. Той едновременно е и близо, и далече. Когато Го обичаш, Той е далече. Когато не Го обичаш, Той е близо. Ако обичате и ако ви обичат, вие сте далече. Всеки е опитал това. Когато някой не ви обича, той е близо до вас и постоянно ви мушка. Затова, когато почувства, че някой момък я обича, момата започва да бяга. Щом бяга от момъка, тя го обича. Ако не бяга, тя не го обича.

Когато казвам, че които се обичат, те трябва да бъдат далече един от друг, това подразбира, че Любовта постоянно се движи, вследствие на което изисква голям простор. Ето защо е казано, че за Любовта няма невъзможни неща. Мощно нещо е Любовта. Когато обича, тя ще го намери и на другия край на света. За една минута само тя може да обиколи Вселената. За Любовта няма граници, няма разстояния. За Любовта не съществуват понятията *далече* и *близо*. *Далече* и *близо* – това са относителни понятия, които съществуват само за хората на Земята. Следователно, когато някой се отдалечава от вас, това показва, че или той ви обича, или вие го обичате. Ако ви обича, той ще се отдалечи от вас. Ако го обичате, вие ще се отдалечите от него. Докато седите близо при човека и му натяквате, че не ви обича, това показва, че и вие не го обичате. Ако седите при някого и нищо не му говорите за Любов, вие го обичате.

И тъй, ако се отдалечавам от някого – обичам го; ако се приближавам при някого – не го обичам. Изпращам писмо до едно, в което съобщавам, че му завещавам всичкото си богатство, всичките си имоти и заминавам за странство: „Живей свободно, разполагай с всичко мое и за нищо не се грижи.“ Какво показва това? – Че обичам този човек. Отдалечавам се от него, нищо не му искам и го оставям свършено свободен. Ако му дам част от имотите си и остана да живея при него, като му напомням постоянно, че съм го облагодетелствал, това показва, че не го обичам. Тъй щото под думите *далече* и *близо* разбираме противоречията в Любовта. Ако между двама души, които се обичат, възникват противоречия, това показва, че те са близо един до друг.

Ако в любовта им не възникват никакви противоречия, те са далече един от друг.

Като изучавам възгледите на съвременните хора за Любовта, намирам, че те са съвършено криви. Защо? – Защото търсят Любовта отблизо. Обаче те никога не могат да намерят Любовта отблизо. Всяка любов, която е отблизо, не е истинска. Истинската Любов е отдалече. Тя е необятната, Великата Любов.

Първият и единствен закон, който свързва хората, е Любовта. Всяка точка на Любовта носи живот в себе си. Следователно, с която точка на Любовта влезете в съприкосновение, вие възприемате нейния живот. Който не разбира Любовта, той е нещастен. Нещастieto на хората се дължи на това, че те не разбират необятната Божия Любов. Те не разбират Любовта на Баща си – на Духа; те не разбират Любовта на Майка си – на Душата; те не разбират и своята любов. Тази е причината, дето хората изживяват трояко противоречие: противоречие на ума, противоречие на сърцето и противоречие на волята.

Тази година ви е дадена задача да разрешите противоречията на растенията, на животните и на човека. Като разрешите тези противоречия, ще разберете какво значи да любиш. Да възлюбиш Господа и ближния си подразбира при всички условия на живота си да не нарушиш равновесието на своя ум, на своето сърце и на своята воля, т.е. да не нарушиш равновесието на своите мисли, чувства и постъпки. Това не значи, че ще бъдете свободни от страдания. Всички ще страдате, но страданията ви ще бъдат осмислени. И Бог страда. Той изпрати единствения Си Син на Земята, за да се изяви чрез Него, да прояви Любовта Си към всички живи същества. Въпреки това хората роптаят против Бога: защо е създал човека да страда и да се мъчи. Това роптание, това тяхно недоволство достига до Него и като вижда човешката неблагодарност, Той страда. Че жена ви не ви обичала, че децата не ви обичали, че слугите не били доволни от вас – всичко отдавате на Господа, Него считате виновник за

вашето положение. Казано е обаче в Писанието: „Не огорчавайте Духа, с Който сте запечатани.“

Защо е даден Животът? – За да познаем Божията Любов? – Защо е дадено Знанието? – За да познаем Божията Мъдрост. – Защо е дадена Свободата? – За да познаем Божията Истина. Мислете върху тези положения. Те са отвлечени въпроси. За да ги разберете, от вас се иска съзнателна, интензивна работа.

Като ученици вие трябва да правите опити – да видите докъде сте дошли в Любовта. Ако искате да дадете нещо на някой беден и бъркате в джоба си няколко пъти, докато извадите само един лев, вие сте близо до любовта, т.е. живеете в любовта на противоречията. Кога ще се освободите от противоречията на живота? – Когато имате равновесие в ума, в сърцето и във волята си. Който има равновесие в ума, в сърцето и във волята си, той е истински свободен човек.

Новото, което чухте днес е, че Божията Любов не произтича от човешката. Човешката любов е причина за греха, за престъпленията, за противоречията. Когато сте близо до предмета, който обичате, грехът е неизбежен. Когато сте далече от предмета, който обичате, грехът е невъзможен. Ева сгреша, когато дойде близо до забраненото дърво. Ако беше далече от дървото, тя нямаше да срещне черния адепт и нямаше да сгреша. Тя отиде близо до дървото, за да слуша какво ще ѝ говори черният адепт. Тя трябваше отдалече да слуша. Това значи самоотричане. Христос казва: „Който иска да бъде Мой ученик, той трябва да се отрече от баща си, от майка си, от брата си и от своя живот.“ Аз пък казвам: да се самоотречеш – това значи да бъдеш далече от баща си, от майка си, от брата си, от сестра си и от себе си. Така само ще покажеш, че ги обичаш. И блудният син се отдалечи от баща си, но от желание да бъде свободен, да поживее, както разбира, а не от любов към него. Като изяде парите си, като изгуби всичко, той пожела да се върне близо при баща си, но вече вътрешно близо, а външно далече – като последен негов роб. Така изяви той своята Любов към баща си. Блудният син взе смирено положение към баща си. Смирението е израз на

Любовта. Когато се смири, човек е далече от Любовта. Тогава Любовта между Бога и него се проявява правилно.

Запомнете следните неща: пазете равновесието на ума, на сърцето и на волята си! Каквото и да се случи в живота ви, пазете равновесие.

Обичайте отдалече! Каквато мисъл, чувство или желание ви посетят, дръжте ги далече от себе си, докато разберете откъде идат и какво носят със себе си. Кое е по-добро за вас: да имате богат чичо в Америка, който всеки месец ви изпраща по сто долара, или чичо ви да е близо до вас и всеки ден да се оплаква, че няма какво да яде?

Божият Дух носи всичките блага на живота.

4 септември 1935 г., 5 ч. с., София, Изгрев

КРИСТАЛИЗИРАНЕ НА ЧОВЕШКАТА ДУША

Матей, 17-а глава

Децата обичат детинските работи, възрастните – възрастни работи, старите – стари работи. Богатите говорят само за богатството, сиромасите – за сиромашията, учените – за науката, светиите – за великото и красивото в света. Изобщо всеки говори за това, което обича и разбира.

При каквото положение и състояние да се намира човек: като млад, възрастен или стар, като богат или сиромас, като учен или прост – той трябва да се събуди. Кой трябва да събуди човека? – Бог трябва да го събуди. Защо? – Защото Бог е слънцето на Живота. Когато това слънце събуди човека, то ще отвори очите му – правилно да вижда и да разбира света, да работи в него. Като се събуди от сън, човек трябва да очаква нещо. Ако няма какво да очаква, животът е безсмислен за него. Очакването е незавършен процес. Човек вижда как нещата постепенно прииждат. Отивате на концерт или на театър. Очаквате да се вдигне завесата. След вдигането на завесата очаквате встъплението на пиесата или на музикалното парче. После очаквате вътрешното съдържание – развитието на събитията или картините, и най-после иде краят. Също така и в речта има три положения: въведение, съдържание и заключение.

Когато започне да говори, духовният човек първо ще третира въпроса какво нещо е Бог. Ако искате да чуете какво нещо е Бог, викайте децата. Те по-ясно ще определят какво нещо е Бог. Оставете ли този въпрос на учените и на философите, вие съвсем ще се объркате. Каквото знаете, ще го объркате. И учените правят погрешки. Един учен археолог, англичанин, намерил една стара златна монета, която била отгоре зацапана. За да прочете надписа ѝ, той дал на слугата си да я изчисти, за да може свободно да чете написаното върху нея. Слугата взел монетата и започнал щателно да я търка. След дълго търкане монетата лъснала. Зарадван от

това, слугата я занесъл на господаря си и казал: „Господарю, изчистих монетата. Сега лъщи, свети – чисто злато.“ Археологът взел монетата, погледнал я и със скръб отговорил: „Да, ти я изтърка добре, лъсна я, както трябва, но заличи написаното върху нея.“ Цената на старата монета седи в написаното, а не в златото, от което е направена.

Много от съвременните учени и философи като този археолог изтъркват добре Истината, правят я лъскава и светла като злато, но заличават написаното върху нея. Обаче важното в старините е написаното върху тях. Такива погрешки правят не само учените и философите, но и обикновените хора. Всичко това те правят несъзнателно: те искат да покажат пред хората, че са добри, морални, свети хора, но в този стремеж заличават хубавото, което Бог е написал върху тях. Те светят, но тяхната светлина не е реална – тя е отразена светлина, както светлината на свещта в огледало. Какво ще видите в огледалото? – Отражение на вашия образ. Но отражението не сте вие. Четете една книга: намирате нещо хубаво в нея, но книгата не сте вие.

Жива книга е човекът, жива Светлина е той – на нея всеки може да чете. Нейната светлина очертава пътя, пробужда съзнанието му.

Велик акт е пробуждането на човешкото съзнание! В този процес човек едновременно вижда в миналото, в настоящето и в бъдещето. Той се намира в особена обстановка: всичко, скрито в неговото съзнание, подсъзнание и свръхсъзнание, се буди; животът му се разкрива пред него и той чете. Вижда се сам – от всички изоставен, без жива душа около себе си: майка му, баща му, братята и сестрите му, роднините и приятелите му са измрели – седи той сам, с едно голо съзнание. Плаче, нарежда, окайва съдбата си. По едно време отнякъде излезе баща му, бутне го по гърба: „Синко, защо плачеш?“ После дойде майка му: „Синко, защо плачеш?“ Така се изреждат братя, сестри, роднини, приятели – и той се чуди защо е плакал. Такова е положението на всеки човек, на когото съзнанието се пробужда.

Следователно животът не е толкова страшен и тежък, както хората го представят. Жабата седи като философ, мълчи и размишлява. Муха кацне на носа ѝ. Жабата отвори устата си – мухата хвъркне; после пак кацне, пак хвъркне. Жабата въздъхне и казва: „Тежък е животът!“ – Не е тежък животът на жабата, но кога? – Когато е в блатото. Там са нейните условия за живот, там е нейната сила. На същото основание и човек не трябва да роптае против живота си, но трябва да използва условията, които му са дадени – да черпи сила от тях. Дали е беден или богат, прост или учен, грешен или праведен – това са условия, необходими за неговото растене и развиване. Ако е грешен – ще работи, ще произвежда стока; ако е праведен – ще продава изработената стока. – „Ама аз съм грешен.“ – Щом съзнаваш, че си грешен, не остава нищо друго, освен да се впрегнеш на работа: да изпредеш вълната, която ти е дадена, за да има какво да продаваш. В работата седи силата на човека. В какво седи силата на търговеца? – В стоката, която има за продан. Когато полиците и шкафовете са пълни със стока, той е радостен, чувства сила в себе си. В какво седи силата на учения? – В книгите, които е изучил, в работата, която е свършил, в документите, които е придобил. Като погледне библиотеката си, той се чувства щастлив, силен, има на какво да уповава. Веществени доказателства се искат от човека, а не само празни думи.

Не е въпрос теоретически да се изучава животът, както мнозина правят, но животът се нуждае от практика, от приложение. Има учени например, които познават цялата геология наизуст. Дето ги пипнете, всичко знаят: какво казал един учен, какво казал друг учен. Поставите ли ги обаче всред Природата някъде, те не я познават. Защо? – Едно е теорията, друго е практиката. Много певци пеят днес на грамофони, на радио. Обаче аз бих желал да чуя самия певец. Ще дойде някой да ви препоръчва една или друга грамофонна плоча от някой забележителен певец. – Не, каквато и да е плочата, тя дразни ухото. Турете надалече този грамофон. Той е добро забавление, но за децата. Възпроизведен е гласът на певеца върху грамофонната плоча, но въпреки това много

неща липсват. Който слуша, той сам трябва да допълва празнините. На Земята се допускат грамофони, кина, но в Божествения свят те не се позволяват. Който влезе в Божествения свят и мечтае за кино, пращат го на Земята. В Божествения свят има живи кина, живи грамофони. Ако много желаете кино, там могат да ви устроят такова, но то коренно се различава от киното на Земята.

В Божествения свят няма авторитети. Там не можете да уповавате на този или онзи авторитет. Там всичко се подлага на опит. Опитът доказва нещата. Ако победиш противника си, признават те за герой. Ако не го победиш, никакъв герой не си. Всеки има по един силен противник, с когото един ден ще се бори. Като го срещне, мускулите му ще изпъкнат, косите му ще настръхнат, но ще се бори, докато победи. Черен е вашият неприятел, но ще се борите с него, няма да го избегнете. Победата е първо във физическия свят, а после в по-високите светове. Значи човек трябва да развие първо физическата си сила – и постепенно ще върви към умствената и сърдечната. В какво седи силата на човека? – Във вярата му. Човек трябва да вярва в онова, което е вложено в него: да вярва, че може разумно да го използва. Силата на човека седи в правилното дишане. Дишането е свързано с мисълта, с чувствата. Който диша правилно, той мисли и чувства правилно. Този е пътят на човешкото развитие.

Следователно всичко, което заобикаля човека, трябва да бъде стимул в неговия живот. Дали ще срещнете човек, дърво, камък, река, езеро, звезди, слънце – всичко това трябва да стимулира вашия живот. Във всяко нещо е скрит Божественият Дух, Който работи и буди съзнанието на всичко живо. Когато иска да събуди човека, Бог му дава добри условия: добри майка и баща, добри братя и сестри, добри приятели и познати, които го обичат. Дето се обърне, той навсякъде е обкръжен с любов. Когато не иска да го събуди, Бог ще го прати при най-неблагоприятни условия за развиване. Кога спи човек? – Когато мисли, чувства и действа криво. Какво по-дълбоко заспиване от това – да отрича човек живота, да отрича Любовта, Мъдростта и Истината?

Безсмислен е понякога животът и може да се отрече, но само когато човек живее в еднообразие: яде еднообразно, моли се еднообразно, мисли еднообразно. Еднообразието убива, а не съживява. Какво трябва да правите? – Никога не се молете два пъти по един и същ начин. Не яжте два пъти по един и същ начин. Не мислете два пъти по един и същ начин. Когато сте щастливи – радвайте се, че са ви дали сладки работи. Когато сте нещастни – оплаквайте се от горчивите работи. Какво лошо има в горчивите неща? – С горчиви хапове се лекуват много болести. Горчивите работи предпазват човека от много злини. Когато организмът се приспособи към някои отрови, човек придобива имунитет – не се поддава на заболявания, не се поддава на отрови и злини в живота. Както могат да вкарат в кръвта на човека серум против шарката, така могат да вкарат в кръвта му серум от отровата на кобрата и да го направят неподатлив към нея. Който няма тази присадка в кръвта си, той може да плати с живота си.

Човек трябва да се присади и срещу греха – да стане неуязвим за него. Що е грехът? – Ухапване от духовна кобра. Ако тази кобра ви умъртви, това показва, че сте слаби, нямате вяра в Бога. Казвате, че вярвате в Господа, но умирате. Каква е тази вяра? За да издържите на змийската отрова, на отровата на кобрата, съзнанието ви трябва да бъде чисто, будно. Има факири в Индия, които устояват срещу отровата на кобрата. Те имат имунитет, не се поддават на змийската отрова.

Един християнин индус описал една своя опитност. Една вечер той замръкнал в една пещера. На сутринта видял пред входа на пещерата една голяма кобра, свита на кълбо. Трябвало да излезе на работа, но входът бил задръстен от кобрата. Да мине край нея, било рисковано – кобрата може да го клъвне и умъртви. Какво да прави? Да разчита на имунитет в кръвта си, не може – нямал такъв. Той можел да разчита само на Бога, на своята вяра. Затова се обърнал към Бога с думите: „Господи, помогни ми да мина край кобрата, без да ме ухапе. Кажй А да се отстрани малко, да мина.“ След това той тръгнал към входа. Кобрата го погледнала и внимателно

се оттеглила настрани, направила му път да мине. Всеки не може да мине през кобрата безопасно. Този индус бил истински християнин, със силна вяра в Бога.

Питам: какъв вярващ е този, който при едно силно положение, при голямо вътрешно изпитание, не може да види Силата Божия? Какъв вярващ е този, когото кобрата може да ухапе и умъртви? Какъв вярващ е този, който не може да се помоли на Бога да каже на кобрата да се оттегли настрани и да му стори път да мине? Сегашните вярващи не се обръщат с молба към Господа да ги запази от кобрата, но започват да разсъждават ще ги ухапе ли кобрата, или не. После правят опити да я фиксират с погледа си. Те я фиксират, но кобрата е силна, не се поддава на техния поглед. Един българин правил опити да фиксира мечки. Един ден отишъл в гората по работа и отдалече видял мечка. Той започнал да я фиксира, но мечката спокойно продължавала пътя си: не се спряла от неговия поглед, нито се върнала назад. Като се видял натясно, той си казал: „Защо ми е дал Господ ръце? Сега ще приложя своето акробатство.“ Хванал се за едно високо дърво и се покатерил: „Отвисоко по-добре ще я фиксирам.“ Той разбрал, че по-безопасно ще бъде да се качи на дървото на живота, отколкото да остане долу, в грубата материя. Мечката минала край дървото, помирисала малко и заминала.

Мечката – това е една от мъчнотиите в човешкия живот. Има големи и малки мъчнотии, големи и малки мечки. Как ще се справите с тях? Не само мечки, но и тигри, и лъвове има в живота. Как ще се справите с тях? – Има един начин, една наука, с помощта на която човек може да се справи. Обаче той трябва да познава тази наука, той трябва да я опита. В какво седи този начин? – В самообладанието. Пред каквито мъчнотии и да се намери, човек трябва да запази присъствие на духа си. Разколебае ли се, изгуби ли присъствие на духа, той скъсва всички връзки, чрез които Божията сила се проявява и работи. Освен това човек трябва да се познава, да различава своите навици и състояния от чуждите. Много навици, много състояния, които преживявате, не са ваши.

Вие правите много неща под диктовка, не знаете защо ги правите. Вие се намирате в положението на дете, което декламира някое стихотворение. Майката избере едно стихотворение, прочете го няколко пъти, и детето го заучава, започва да декламира. Добре е детето да декламира, но майката трябва да знае полезно ли е това стихотворение за него. По същия начин майката дава на детето си храна, която не му е приятна. Обаче тя настоява то да яде, защото според нейното разбиране тази храна е полезна за детето. По необходимост детето яде тази храна, но организъмът му не я приема.

От този и от ред други примери из живота ние виждаме колко хората са груби, невнимателни: те често си служат с насилие под предлог, че вършат това за наше добро. Който веднъж само е приложил закона на насилието, той неизбежно е опитал последствията му. Един познат разправяше своя опитност, за която скъпо беше платил. Той казваше: „Отивам един ден при един свой приятел, който отдавна страдаше от треска. Искях да видя какво е положението му. Гледах, гледах как се тресеше от болестта и без да кажа нещо, излязох вън, взех един котел, напълних го със студена вода и влязох в стаята. Приятелят ми не разбра какво мисля да правя. Бързо вдигнах котела със студената вода и го изсипах върху него. Той започна да трепери, да вика от студ, но треската му мина, като че с нож се преряза. Той оздравя, но аз заболях от треска и цели три месеца се огъвах от нея. Приложих насилието, но опитах неговите последствия. След това накарах своите близки да ме залееят със студена вода. Заливах ме един и два пъти, но моята треска не се пресече. След време, като изтече срокът ѝ, аз се освободих от нея.“

Защо в първия случай студената вода даде добър резултат, а във втория не можа? Резултатът на студената вода се дължи на обмяната, която е станала между болния и здравия: здравият е предал своята вяра на болния, а болният е предал болестта си на здравия. В първия случай виждаме силата на вярата. Някой иска да помогне на някого, да го повдигне. Той успява да го повдигне, но в замяна на това сам пада. Тъй щото, който помага на хората, той трябва да

бъде силен, да не възприеме състоянието на онези, на които помага. Като правят добро, хората получават зло – и като не разбират закона, казват, че не трябва да се прави добро. Докато живеете в човешкия порядък на нещата, всякога ще получавате обратни резултати на това, което вършите. Защо? – Защото като правите добро, вие очаквате да бъдете възнаградени. Не, правете добро заради самото добро, без да очаквате нещо. Какво ще кажат хората, дали ще го оценят, или не – това да не ви смущава. Правете добро според правилата на Божествения закон, в който няма никакво изключение. Каквото намислите, извършете го според изискванията на Божията Любов, а не според човешката любов.

Каква е разликата между Божията и човешката любов? – В човешката любов има гниене, разлагане, болести, грехове, престъпления, смърт. В Божията Любов грях и престъпления не съществуват, гниене, болести и смърт не съществуват. В човешката любов има сиромашия, несгоди, недоволства и разочарования. В Божията Любов тези неща не съществуват. Тя включва всичко онова, което носи живот, знание и свобода. Който има Божията Любов, той разполага с всичко, каквото пожелае. Приложете тази диагноза в живота си, за да познаете с коя любов оперирате – с човешката или с Божията.

Говори се за човешки и за Божествен порядък в света. Те се явяват като последствие на двата вида любов – човешка и Божествена. Докато живеете в човешкия порядък, вие сте в света на постоянните промени, във временните, преходните неща. Не е лош човешкият порядък, но не трябва да се смесва с Божествения. Човешкият порядък може да бъде правилен и неправилен – това зависи от хората. Добрите, разумните хора живеят в правилния човешки порядък, а неразумните – в неправилия. Правилният човешки порядък води към Божествения порядък на нещата. Той е естествен, преходен път към Божествения порядък.

Сега ще си послужи с една аналогия, за да обясня различието между правилния човешки порядък и Божествения. Човешкият порядък може да се уподоби на парче въглен, което може да гори, да се превръща във въздухообразно

тяло. То може да поглъща нечистотиите, но по никой начин не може да пречупва слънчевите лъчи като диаманта. За да се превърне в диамант, въгленът трябва да се подложи на голямо налягане и на висока температура. Колкото по-голямо е налягането и по-висока е температурата, толкова диамантът по-добре кристализира. Красив е Божественият порядък! Там става пречупване на лъчи, вследствие на което се явяват разноцветни дъги, разни краски и светлини.

Съществува известна аналогия между законите на физическия свят и тия на Божествения. Следователно каквито методи се прилагат за превръщане на въглена в диамант, такива се прилагат за преминаване на душата от човешкия в Божествения порядък. Човешката душа трябва да се подложи на висока температура – на огъня на Любовта, и на голямо налягане – налягането на Мъдростта, за да се превърне в Божествена. Когато душата кристализира и от въглен се превърне в диамант, тогава високата температура и голямото налягане ще се намалят, ще станат лесно поносими. И тогава душата-диамант ще се постави на короната на някой цар – отдалече да свети, да пречупва лъчите на Божественото слънце. Когато *душата-въглен* кристализира и се превърне в *душа-диамант*, всеки я обича, всеки се спира пред нея да я погледа, да ѝ се порадва. Нея обичат и богове, и ангели, и хора, и растения, и животни. Докато душата е въглен, никой не се спира пред нея, никой не я поглежда.

Христос не дойде в света да спаси хората, но да превърне душите-въглени в души-диаманти. За да стане това, те трябва да минат през висока температура и през голямо налягане, които условия хората наричат страдания, мъчнотии и изпитания. За този огън се говори и в Свещените книги. Това е огънят на Божията Любов и налягането на Божията Мъдрост. Огънят и налягането ще пречистят човешката душа-въглен, ще я кристализират. Когато се превърне в Божествена душа, в душа-диамант, тя ще пречупва Божествената светлина и ще образува около себе си аура от светли, нежни цветове. Такава е душата на всеки съвършен. Към това съвършенство се стреми човешката душа.

„И преобрази се пред тях: лицето Му светна като Слънцето, а дрехите Му станаха бели като светлината. Явиха им се Мойсей и Илия, които се разговаряха с Него. Допря се до тях Христос и рече им: Станете, не бойте Се! Никому не съобщавайте за това видение, докле Син Человечески не възкръсне от мъртвите.“

И до днес религиозните третират въпроса за какво са се разговаряли Мойсей и Илия с Христа. Те разправяха на Христа за огъня, за голямото налягане, през които ще мине Неговата душа, докато кристализира. Те Му обясняваха какви са резултатите на тази кристализация. Като знаете това, трябва ли да се обезсърчавате? Ако съзнавате, че живеете в свят, който се ръководи от Бога, трябва ли да се смущавате? Защо трябва да се страхувате, като знаете, че всички добри, праведни, възвишени и съвършени Същества, които са завършили своето развитие, вземат участие в това, което сега се твори?

Съвременните хора се обезсърчават, отчайват, понеже мислят, че никой не се грижи за тях. Да, докато са въглени, никой не мисли за тях така, както Бог мисли. Той мисли на какъв по-голям огън и на колко по-голямо налягане да ги тури: да светнат, да кристализират и да се превърнат в диаманти. Той ще ги постави под голям стъклен или металически калпак, ще пусне силен ток и докато усетят, докато скръцнат веднъж със зъби, всичко ще бъде свършено. Голямо ще бъде напрежението, но кратковременно.

Желая на всички души да кристализират, да се превърнат в диаманти. Това се постига по пътя на Любовта, Мъдростта и Истината.

Любовта е път за кристализиране на човешката душа.

Мъдростта е път за пречупване на Божествената светлина.

Истината е път за реализиране на Божествената светлина, която носи Свобода.

6 октомври 1935 г., 10 ч.с., София, Изгрев

ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ

Съборни беседи

държани в София, Изгрев

1936

19 август – 22 септември

ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ

Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби, а Аз дойдох, за да им дам живот и за да Ме познаят.

Йоан, 10:10

„Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби.“ Какво се разбира от този стих? За да се разберат нещата, те трябва да проникнат дълбоко в човешкото съзнание, както храната трябва напълно да се асимилира от човешкия организъм. Докато храната се приема само външно и не се асимилира от организма на човека, тя не може да го ползва, тя не е никаква храна. Същото може да се каже и за всеки човек, който мисли, че много знае. Срещате един човек, който започва да се хвали, че много знае. Само онзи човек може да каже за себе си, че много знае, който разполага с известна мъдрост. Които не са мъдри, те нямат това знание в себе си. На тях не остава нищо друго, освен да вярват. Противоречията в живота произтичат от факта, че хората мислят за себе си повече, отколкото са в действителност. Те мислят, че знаят всичко, а всъщност не е така. Това се вижда от факта, че каквото знаят, те не могат да го приложат. Истинското знание на нещата подразбира съвремененно и приложение. Да знаеш нещо, без да можеш да го направиш и приложиш, това не е знание. Знание без приложение представлява фалшива основа, върху която нищо не може да се гради. На такава основа са градили много от съвременните хора, вследствие на което страдат. За оправдане на своите криви постъпки някой казва: „Аз така съм учил. Каквото съм учил, това правя.“ – Това още нищо не значи. Този човек може да знае много неща, но знанието не произтича от неговата душа. Истинско знание е това, което произтича от човешката душа. Знанието не е достояние само на един човек, нито е определено да се постигне в един

ден. Знанието е достъпно за всички хора, за всички разумни същества, и се придобива през цялата Вечност. Докато е жив, човек трябва непрекъснато да учи.

Велико, красиво нещо е знанието, но знание без вяра не може да се реализира. И в Писанието е казано: „Да бъде според вярата ти!“ Не е казано: „Да бъде според знанието ти!“ Човек трябва да вярва в Онзи, Който всичко знае и Който всичко е направил. Съвременните хора се смушават от много неща. Защо? – Защото те искат да разрешат тия неща само по пътя на знанието. Силата на човека не седи в знание, което няма приложение. Нито победата седи в силата. Силата на човека е необходима само за да пази реда и порядъка, които Първата Причина е поставила в света. Силата на човека се крие в Божията Любов. Значи само Любовта в света е в състояние да запази Божествения ред и порядък на нещата.

Мнозина се спират върху въпроса кой е крив и кой – прав. Това са човешки работи. Бог обръща внимание само на онези хора, които вярват и приемат Неговата Любов и Мъдрост. Само тези хора са прави. Само те могат да се нарекат Синове Божии.

„Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби.“ С други думи казано: крадецът не иде, освен да вземе нещо от човека. А онзи, който дава нещо от себе си, той носи Истината, той носи свободата. Вземане и даване – това са две положения, които човек трябва да знае. Щом знае това, няма защо да става спор кой е крив и кой – прав. Спорът помрачава човешкото съзнание. Човек може да спори с години, но този спор нищо няма да му придаде. Какво се ползва човек от това, че знае дали е прав или крив? – Нищо не се ползва. Прав е онзи, у когото Бог живее. Ако Бог не живее у човека, той е на крив път. – „Ама не съм ли прав?“ – Щом питаш, ти се съмняваш в себе си. Щом се съмняваш, ти сам решаваш въпроса. Човек трябва да съзнава в душата си, че е прав. Той трябва да вярва в душата си, че делата му са прави. Затова е казано в Писанието: „Ако не вярвате в Мене, вярвайте в делата, които правя.“

И тъй, силата на човека не се определя само от неговата вяра, нито само от неговото знание. Силата на човека се заключава едновременно в неговата вяра и в неговото знание. Вярата на човека се определя от ред закони: закон за послушание, закон за изпълнение и т.н. Христос казва: „Отец Ми всякога Ме е слушал, защото Аз изпълнявам Неговата воля.“ Христос имаше вяра, която прилагаше. Следователно, който има вяра, той трябва да направи опит, да види докъде е достигнал в своята вяра. От това, което получи, което му се даде, човек ще познае силата на своята вяра.

Съвременният човек се нуждае не само от вяра, но и от самоопределяне. Самоопределянето подразбира намиране на пътя, който Бог е определил на човека. Този път не върви само в една посока. Той има много посоки, много направления. За да намери този път, човек трябва да се обърне към Разумните същества, към Божиите служители, към ангелите. Само те са в състояние да го упътят. Същото нещо може да се каже и за индивидуалния живот на човека. От това, какво се преподава на човека, може да се определи какъв ще бъде неговият личен живот. Знанието на човека зависи от това, което му е преподадено. Това знание е на степени, както в училищата. Знанието, което ученикът придобива в първоначалното училище, е едно. Колкото по-нагоре се качва, толкова и знанието му става по-високо. В прогимназията, в гимназията и в университета ученикът минава все в по-високо знание, докато влезе в живота, дето прилага наученото и придобива истинско знание. Колкото по-нагоре се качва ученикът, толкова по-широк става неговият кръгзор.

Някои казват, че човек може да се учи отвсякъде и от всичко. Не, човек може да се учи само от това, което иде от Бога. Докато мисли, че отгук и оттам може да придобива знания, човек е на крив път. Следователно всеки може да предаде своите знания на другите в такъв случай, само ако те са придобити от Бога, от Божественото начало. Няма по-красиво нещо за човека от това, да предава нещата така, както са в действителност, без никакво изопачаване. Човек трябва да знае, че се намира в свят, създаден от Бога, в който гос-

подар е Бог. И ако човек се ползва от благата на този свят, това става по единствената причина, че той носи Истината в себе си. Откаже ли се от тази Истина, той прекъсва пътя, по който идат тия блага, а с това прекъсва връзката си с живота. Животът носи Божествените блага в себе си. Най-голямото благо за човека е самият живот, но като живее, той трябва да се учи да различава правата от кривата мисъл, истинската свобода от привидната. И войникът има свобода да вземе оръжие и да отиде на бойното поле, но тази свобода е привидна. Зад него седи началникът му, който насила го заставя да вземе оръжие и да отиде да се бие за отечеството си. Тъй щото човек трябва да учи, да различава нещата, да отделя чистото от нечистото, правото от кривото. Това зависи от неговите разбирания, от това, което е научил и приложил.

„Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби, а Аз дойдох, за да им дам живот и да Ме познаят.“ В този стих Христос изнася две положения: първото положение представя крадеца, който отнема живота. Второто положение представя истинския човек, който дава живот, който носи Истината в света. Човек трябва да се стреми към познаване на Истината като единствена реална придобивка в живота. Истината носи свобода, а свободата зависи от вътрешното познаване на нещата. Веднъж придобил тази свобода, човек остава неизменен по отношение на възгледите си за живота. Мнозина разискват върху ред въпроси из живота, като например върху въпроса за посвещението, и казват, че не разбират този въпрос и никога не могат да го разберат. Те сами се заблуждават. Те могат да разберат всички въпроси, но постепенно, а не изведнъж. Човек не може да разбере всички неща изведнъж. За него е важно да се стреми да придобие Великата любов. Придобие ли я веднъж, тя всичко ще му разкрие. Знаете ли какво представлява вечната, Великата любов? Опитвали ли сте я някога? Без да мислят много, някои бързо се произнасят за тази Любов. Те я кръщават с имена, които не отговарят на нейната същност. Лесно е да каже човек, че познава тази Любов или че има вяра в Бога. Да вярва човек, това значи да търпи. Да търпи, това значи да

носи всички неща, без да се смущава. Който вярва, Бог ще го избави от всички несгоди в живота. Защо носите несгодите на живота? – Защото не е дошло още времето да ви освободят от тях. Когато дойде това време, всички хора ще се освободят от мъчнотиите и страданията, от несгодите в живота. За да оправдаят неуспехите в живота си, мнозина казват, че и Христос като тях се е молил, но ни глас, ни услишание не се е чуло на молитвите Му. – Не, Христос не е мислил така. Той казвал: „Господи, Аз виждам, че Ме изпитваш. Вярвам, че ще Ме избавиш, ще Ме извадиш от тежкото Ми положение, но как ще стане това, не зная.“ Съвременните християни искат да знаят как ще дойде тяхното спасение. В това отношение те са на крив път. За тях е важно да вярват, че ще бъдат спасени, а как ще дойде спасението им, това не е тяхна работа. Като вярват, те ще видят, че страданията им няма да бъдат продължителни. Най-голямото страдание трае само няколко часа. Страданието е чистене, без което животът не може да се разбере. Страданието поставя човека в пътя, който Бог му е определил. Чрез страданието човек дохожда до Истината.

Казаноев Писанието: „Истината ще ви направи свободни.“ Следователно само чрез Истината човек придобива свобода. Щом придобие истинската свобода, той ще разбере смисъла на живота, ще се освободи от заблужденията си. Това значи да се облекчи, да постави нова основа на живота си. Докато се смущава от хората, човек е на крив път. Докато се смущава от хората, човек вижда, че му липсва нещо. Не е лошо, че човек се смущава, но докато се смущава, той трябва да знае, че не е намерил Истината, не знае как да се отнася със своите ближни. Само мъдрецът не се смущава. Той е намерил Истината и я е приложил в живота си. Ще кажете, че това е мъчна работа. – Не, щом става въпрос за Истината като за проява на Божественото учение, вие трябва да знаете, че няма никаква мъчнотия в приложението ѝ. Мъчнотиите и страданията са спътници на човешкия живот, но не и на Божествения.

Съвременните хора се стремят към придобиване на Божествения живот. Който не мисли правилно, той казва, че докато е млад, не се интересува от този живот. Друг пък

казва, че като млад именно се интересува от Божествения живот, за да постави здрава основа на живота си. Който казва, че е млад и не трябва да мисли за утрешния ден, той мяза на млад натоварен кон. Какво ще придобие този кон? – Като стигне до определеното място, ще му дадат малко зоб – нищо повече. Казват за някого, че трябва да стане професор. Какво ще придобие, ако стане професор? – Нищо особено. Ще придобие знания, които на другия ден ще изгуби. Истинската придобивка се заключава в Божественото знание, което, веднъж придобито, никога не може да се изгуби. Това знание се складира в подсъзнанието на човека и той го носи вечно със себе си. В това знание седи силата на човека. Знание, което днес се придобива, а утре се губи, не е истинско, не е Божествено знание. Има смисъл човек да работи с години върху себе си, за да придобие това знание. Има смисъл човек да приложи всичкото си търпение, за да придобие Божественото знание. В това знание седи силата на човека. Христос казва: „Аз дойдох да им дам живот.“ Значи всичко се заключава в живота. Вън от него всичко друго е временно, преходно, неустойчиво. Временното представлява външна обвивка на нещата.

„Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби.“ Защо крадецът постъпва така? – Защото нищо не е създал. Той знае само да яде и да пие. Божественото у човека, което му дава сила, съзнава, че смисълът на живота седи в изпълнение Волята Божия – не по външна форма, но по съдържание. Който изпълнява Волята Божия, той е свързан с Него, с Цялото, с общото, както кракът на човека е свързан с цялото тяло. Този крак трябва да служи на човека не само един ден, но през целия му живот, и то даром. Това иска Божественият живот от човека. Като служи на Бога по този начин, човек ще дойде до пълно различаване на Божествения, на истинския живот от временния. И двата живота имат свое предназначение, но за да дойде човек до познаването им, той трябва дълго време да чака, да приложи търпението си, да учи. Например някой иска да знае може ли да вдигне на гърба си някаква голяма тежест. За да дойде

до това познание, той трябва дълго време да учи, да прави опити. Който е в сила да вдигне Земята на гърба си, само той може предварително да каже, че е в състояние да вдигне всякаква тежест. Следователно всяко нещо, което човек иска да направи, той трябва най-напред да го опита. Само чрез опитности човек може да дойде до познаване на истинския живот. Даже и Христос, Син Божий, като дойде на Земята, беше поставен на страдания и изпитания. Защо трябваше Христос да страда? – Така е било определено. Да се задава такъв въпрос, то е все едно да питате защо този кон, а не друг някой, трябва да носи големия товар. Един кон все трябва да изнесе товара. Значи трябваше да дойде един силен човек на Земята, който да помогне на хората, да им покаже как трябва да живеят. Този човек беше Христос. Не е достатъчно само да се помогне на човека, но трябва да му се покаже пътя към Истината.

И тъй, да помогнем на човека – това значи да направим връзка с него. Само Любовта прави връзки. Следователно само онзи може да помага на хората, който ги обича. Човек не може да обича всички хора еднакво. Обичта се дава на степени – според нуждата. Да обичаш човека, това не значи изобилно да му даваш. Изобилното даване е зальгване. Кога майката дава изобилно на децата си? – Когато тръгва за града, тя дава на децата си много работи, за да ги зальже да не плачат. Това прави тя с неразумните си деца. На разумните си деца обаче тя казва къде отива, каква работа има, кога ще се върне, и те я разбират. Те не се нуждаят от никакво зальгване.

Съвременните хора искат да знаят защо не им се дава това, което желаят. Те казват, че с години чакат да се реализират желанията им и все още не могат да ги постигнат. Те трябва да знаят, че всяко нещо се дава точно навреме. Щом е така, човек трябва да чака с търпение онова, което желае да постигне. За да може всяко нещо да се използва правилно, то трябва да дойде на определеното за него време. Преди всичко човек не може да използва сегашния си живот, както трябва, и затова, като се намери в безизходно положение,

той казва: „Този живот не можах да постигна желанията си, но идния живот ще ги постигна.“ Той не знае, че идният живот ще бъде пак такъв, какъвто е сега. Колкото днес може да приложи, толкова и в бъдеще ще приложи. Който иска да подобри бъдещите си условия, той трябва да внесе някаква промяна в съзнанието си, да измени поне малко сегашната си форма. И ако при всяка промяна в съзнанието си човек расте и прогресира, той ще има добри резултати, ще подобри условията на бъдещия си живот.

Тъй щото, човек още в този живот трябва да намери онези условия, които му са дадени за работа, за да влезе в пътя, който му е определен. Не е въпрос да бъде човек недоволен, но в недоволството той трябва да намери доволство. Вие сте недоволни от условията, при които живеете, от това, което сте придобили. Какво трябва да придобие човек? В какво седи истинската придобивка? – Истинската придобивка се заключава в самия живот. Който умира и не оживява, той нищо не е придобил, той е на крив път. Който умира и оживява, той е придобил живота, той е на прав път. Може ли човек да не умира? – Този е главният въпрос. Важно е за човека като умре, да оживее. Човек трябва да се стреми към вътрешно безсмъртие, а не към външно. При сегашните условия на живота човек външно е смъртен. За да придобие безсмъртие, той трябва да се запознае с онези методи, чрез които Духът го ръководи. Докато дойде до това положение, човек се натъква на онова, което не му е потребно.

Христос казва: „Аз дойдох да им дам живот и да Ме познаят.“ Значи единственото и най-важно нещо, към което човек се стреми, е животът. За кой живот говори Христос? – За Божествения. И наистина, ако този живот влезе в умрелия, той ще го съживи. Който е придобил Божествения живот, той е влязъл вече в правия път, в който се проявява живата, абсолютна вяра в Бога. Тази вяра почива на Любов към Бога, а не на това, какво очакваш да получиш или какво е обещано да ти се даде. Вярата на мнозина се основава на някакви обещания. Ако получат обещаното, те имат вяра. Ако не получат обещаното, вярата им се губи.

Сега ще говоря на разбран за вас език: не губете вярата си в Бога! Знайте, че всичко в света става според разбиранията на Първата Причина на нещата, а не според вашите разбирания. Каквото Бог е обещал и определил, непременно ще стане. Той е определил нещата преди вашето съществуване. Тъй щото, ако мислите, че можете да ги измените според вашите желания и разбирания, вие се лъжете. Бог е начертал пътя на всеки човек отделно, но докато човек не получи нещо от Него, не може да вярва. Ако получи нещо от Бога, той ще вярва в Него; ако нищо не получи, ще изгуби вярата си. Действително, вярата на човека се крепи на благата, които животът му дава. Хиляди блага дава животът на човека и той трябва да вярва в тях. Що се отнася до условията, човек не трябва да желае по-добри условия от тия, които му са дадени. Дали условията са добри, или лоши, това зависи от разбиранията на човека. Ако разбиранията на човека са правилни, и условията му ще бъдат добри; ако разбиранията му не са правилни, и условията му ще бъдат лоши. Оттук се вижда, че при каквито условия и да се постави здравият, разумният човек, той ще ги използва добре. Обаче болният, неразумният човек не може да използва правилно и най-добрите условия. Смисълът на живота се заключава в това, което човек във всеки даден момент може разумно да използва. Тъй щото, ако човек очаква първо да се подобрят условията на живота му и тогава да заживее добре, той е на крив път. Трябва да се подобри нещо у човека, но не условията, а съзнанието и разбиранията му. Животът трябва да се разбира, а не да се подобрява. Сам по себе си животът е добър, а човек трябва само да го разбира и използва.

„Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби.“ Който не разбира смисъла на този стих, той се запитва защо нещата стават така, както не трябва. Като си задава този въпрос, защо този човек не се запитва коя е причината за изменение формата на малкото дете? Мнозина искат работите им да се нареждат така, както те желаят и разбират, но техните желания и разбирания не са Божествена мярка на нещата. Йов казва: „Господ дава, Господ взема.“

Които разсъждават като Йов, те уподобяват живота на богат човек, който дава скъпоценностите си на една бедна вдовица да ги пази, и след време дохожда да ги вземе. Които не разсъждават като Йов, те се намират в положението на бедната вдовица, която се оплаква на мъжа си, че богатият взел скъпоценностите си. Мъжът ѝ отговаря: „Благодари, че богатият човек има доверие в тебе досега и те остави да се ползваш от скъпоценностите му. Те са негови и той има право да ги вземе, когато пожелае.“

Следователно всеки трябва да знае, че нищо в живота не е негово. Някой се радва на детето си и казва: „Моето дете!“ – Не е твое това дете. То е оставено при тебе временно, само да го отгледаш. Един ден, когато Бог пожелае, ще го вземе. Днес ще умре детето ти, утре – жена ти, после – майка ти, баща ти, приятелите ти, и ти ще останеш свършено сам. Животът на Земята е велико училище, в което ти си дошъл да учиш. Докъде се простира животът, точно не може да се каже, но той непрестанно расте, разширява се и се развива.

Сега започнете с вярата си в Бога. Повтаряйте нещата, изучавайте ги, докато придобиете нещо за себе си. За рибаря не е важно колко риба е влязла в мрежата му, но колко от тази риба той е уловил и задържал за себе си. Това, което остане в мрежата му, то е за него. Това, което влиза у вас, то остава на ваше разположение. То е благото, което Бог ви е определил. Ето защо, за да се ползва от благата на живота, човек трябва да вярва непрекъснато. Казано е, че всичко е възможно за онзи, който вярва. Който разбира Божественото учение, той никога не трябва да се обезсърчава. Като се натъкнат на известни противоречия, някои хора казват, че за да изгладят тия противоречия, те трябва да се примирят помежду си. Няма защо да се примиряват. Само умните хора могат да се примиряват, но не и обикновените. Преди всичко обикновените хора нямат дълбоки разбирания за живота, а без такива разбирания животът се обезсмисля. Животът има смисъл само тогава, когато човек гледа на благата като на такива, които изтичат от живота. Те не могат да дойдат отвън някъде, по външен път.

Едно нещо трябва да се знае: всяко благо, което животът носи на човека, иде по пътя на вярата. Когато се говори за вяра, мнозина я наричат *гола вяра*. Да се казва, че вярата е гола, това говори за неразбиране на нещата. Вярата е всякога облечена. Соковете на плодовете образуват вярата. Като не знаят това, мнозина гледат на вярата като на нещо несъществуващо. Голата вяра подразбира вяра в човешкото, а облечената – вяра в Божественото начало. Бог живее във всеки човек дотолкова, доколкото той вярва в Него. Тъй щото, различието между хората се заключава в степента на вярата им. Човек се учи от вярата на онези, които са над него. Следователно всички хора вървят по пътя на своите напреднали братя във вярата. Когато някой казва, че няма нужда от другите хора, той трябва да знае, че неговата работа е свършена вече. Хората на вярата съставят едно цяло.

Христос казва: „Аз дойдох в света, за да им дам живот и да Ме познаят.“ Това трябва да знаят всички хора: и млади, и стари. Стар е онзи, който не разбира. Млад е онзи, който също не разбира. Истински млад е онзи, който вярва, а стар – който разбира. Съвременните млади и стари мислят, че всичко знаят. В това седи погрешката им. И младият, и старият трябва да вярват и да разбират. Силата на човека седи във вярата и в разбиранията му. Що се отнася до уреждане на живота му, други вършат това. Съществата, които са завършили развитието си, се застъпват за него. Те му диктуват какво да работи. „Вярно ли е това, или не?“ – Вярвайте в това, което ви се говори, защото е опитано – вярата се заключава в опита. Като правите опити, вие ще вярвате. И като вярвате, ще дойдете най-после до познаване на Истината. Невъзможно е човек да дойде изведнъж до познаване на Абсолютната истина. Достатъчно е той да познае Истината дотолкова, доколкото в даден момент може да я придобие.

Като слушате да се говори за вяра, за Истина, вие намирате, че тези неща са дълбоки и трябва да останат за друг живот, т.е. за някое бъдещо прераждане. Който отлага днешната работа за утре, той ще отложи и утрешната си работа и по този начин ще отлага само, без да има никакви резул-

тати. Не е лошо човек да вярва в утрешния ден, но условията са в днешния ден – и тях трябва той да използва. Използвайте благата и условията, които днешният ден ви носи, за да можете да учите и да се развивате. Не мислете, че другите хора могат да носят вашите блага и условия. Всеки сам ще носи своите радости и скърби. Закон е: който носи страданията си, той ще носи и благата си. Откаже ли се от страданията си, и благата ще му се отнемат. Следователно носете страданията си, за да носите и благата си. Не питайте защо ви са дадени страдания, нито защо ви са дадени блага. Носете ги с разбиране, със съзнание. Това, което Бог е дал на човека, може да стане толкова голямо и толкова малко, колкото той желае. Нещата могат да се увеличават и намаляват според желанието на човека. Човек трябва да бъде благодарен на това, което му е дадено.

Христос казва: „Аз дойдох да им дам живот и да Ме познаят.“ Христос даде живота Си за хората, раздаде им всичкото Си богатство, за да изпълни Волята Божия. Изпълнете и вие Волята Божия, за да станете Синове Божи. Някой казва, че служи на Бога, че изпълнява Неговата воля, а при това губи мира си. Щом губи мира си, той не върши Волята Божия. Всичко, което човек върши през деня, ще го доведе най-после до онова, което търси. Той все ще научи нещо. Няма по-велико нещо за човека от това – да разбира Божиите пътища.

И тъй, който иска да разбира Божиите пътища, той трябва да върви по стъпките на Христа. Той трябва да раздаде всичкото си богатство на хората. Той трябва да им даде и живота си. Някой казва: „Какво мога да дам?“ – Много можеш да дадеш. Дадено ти е и трябва да дадеш. От това, което даваш и което ти дават, можеш да познаеш доколко си изпълнил Волята Божия. Колкото повече даваш и ти дават, толкова повече си изпълнил Волята Божия. Колкото по-малко даваш и ти дават, това показва, че не си изпълнил Волята Божия, както трябва. Някой казва, че не може да търпи едни-кого си. Защо не може да го търпи? – Защото не живее, както трябва. Чудно нещо! Бог, Който знае всичко, търпи всички, а той

не може да търпи никого. Вие трябва да се научите да търпите, спокойно да дочаквате времето за всички блага. Бъдете благодарни за всичко, което идва в живота ви. Човек трябва да вярва и при добри, и при лоши условия на живота. Работете при всички условия, за да видите как работи законът на вярата. Този закон е работил в миналото, той работи сега, а ще работи и в бъдеще. Чрез вярата ще познаете Божиите пътища, които са неизменни. Защо? – Защото светът се ръководи от Разумни същества, които са завършили развитието си. Те посочват на хората само тези пътища, които водят към Бога. Христос казва: „Избягвайте кривите пътища. Пазете се от лъжливи мисли и желания.“ Приемайте Божественото, което носи благата на живота. Всякога изпълнявайте Волята Божия!

Христос казва: „Аз дойдох, за да им дам живот и да Ме познаят“. С други думи казано: Аз дойдох, за да им дам истинския живот, който носи великите Божии блага.

*Първа съборна беседа, 19 август, 5 ч.,
София, Изгрев*

ВЪТРЕШНА ВРЪЗКА

Ако служи някой на Мене, Мене да последва; и дето съм Аз, там ще бъде и слугата Ми; и който слугува на Мене, него ще почете Отец Ми.

Йоан, 12:26

Две разбирания има за живота: външно и вътрешно. Външното разбиране на живота е подобно на красива мома, която обръща внимание само на външността си. Вътрешното разбиране на живота е подобно на мома, която не е много красива, но умна. Тя не обръща голямо внимание на своята външност, но работи за развиване на ума и на сърцето си. Коя от двете моми е за предпочитане? – Втората. Първата мома скоро ще изгуби красотата си и никой няма да спира погледа си върху нея. Втората мома ще обръща внимание на хората поради своето вътрешно богатство. Ето защо човек не трябва да се увлича само от външния изглед на нещата, но да ги разглежда в техния вътрешен смисъл.

Съвременните хора се спират пред въпроса защо светът е създаден такъв, какъвто днес го виждат? Как трябваше да бъде създаден светът? – Всички трябва да знаят, че светът не е създаден произволно. Велик закон определя създаването и съществуването на света. За да разбере този закон, човек трябва да учи. Затова именно той е дошъл на Земята. Който разбира това, той ще търси вътрешната страна на живота. Който не го разбира, той ще се спре пред външната страна на живота. Казва се, че човек трябва да бъде силен. За да бъде силен, той трябва да разбира вътрешния смисъл на живота. А за да дойде до това разбиране, той трябва да има търпение. Някой казва, че има търпение, но още не е дошъл до вътрешно разбиране на живота. Този човек има външно, привидно търпение. Истинското търпение изисква разбиране на нещата. Който знае и може да търпи, той се радва на всичко, което разбира. Мъчнотиите в живота се дължат на това, че човек не разбира съществените неща, вследствие на което

ги отлага за бъдеще, за по-благоприятни условия. Въпросът не е за бъдещето на човека. Важно е какво той днес разбира и какво може да направи днес. „Ама Христос е проповядвал едно време, в далечното минало.“ – И това не е важно. Миналото е изтекло. Какво са научили хората от Христовото учение и какво днес прилагат, това е важно. В миналото е несъщественото. Важно е настоящето, защото в него е същественото. Днес всеки се е преценил повече, отколкото струва. От значение за човека е онази цена, която му отговаря. Огън, който може да издържи докрай, е силен; не може ли да издържи докрай, той е слаб. Човек трябва да работи със силен огън, който разтопява и най-мъчнотопимите тела.

Следователно човек може да решава трудните задачи в живота си със същественото, което има в себе си. То представява силния огън, пред който всичко отстъпва. Когато не успява в работите си, човек съзнава, че му липсва нещо съществено, че няма почва под краката си. Той съзнава, че не е такъв, какъвто трябва да бъде, вследствие на което започва да лицемери и да отлага нещата за някакво далечно бъдеще. Не е въпрос за отлагане. Човек трябва да учи всеки момент. По-добре е за човека да учи и да признае, че не знае, отколкото да минава за знаещ, хората да го почитат, а всъщност да е невежа. Срамът пред незнанието е за предпочитане пред почитта на невежеството.

И тъй, целта на човека в сегашния му живот е да се домогне до същественото. Щом се домогне до същественото, той ще се види в свят, обиколен все от съвършени същества. Тогава той ще разбере и признае съществуването на друг свят, вън от него. Хората сега говорят за другия свят, но нито вярват в него, нито го признават. Те говорят за духове, без да имат определена идея какво нещо е дух. Тази е причината, поради която хората не искат да умират. Те не вярват в Духовния свят, в духове, и се страхуват, не знаят какво ще стане с тях след смъртта им.

Сега, като слушате да се говори така, не вземайте нещата лично за себе си, защото вашата личност се мени във възгледите, в разбиранията за живота. А когато се говори за нещо,

всякога се има предвид неизменното, постоянното. Какво може да се каже за човека, който е минал през своята пет, десет, петнадесет, двадесет, тридесетгодишна възраст? Ако сравните разбиранията на човека от петата до тридесетгодишната възраст, ще видите, че те коренно се различават. От всички тия възгледи кой е най-прав? Прав възглед е само онзи, който почива върху основите на Истината. Животът на човека се определя именно от тия възгледи. И щастието на човека зависи пак от възгледи, които почиват на Истината. Щастието на човека зависи от онези същества, които го обичат. Те живеят за него и той трябва да живее за тях. Невъзможно е човек да живее за себе си. Някой е следвал за инженер. За себе си ли е учил той? – Не, той е учил за другите хора, за да се ползват от неговото знание. Щом другите хора се ползват от знанието на някой човек, едновременно с тях и той се ползва. От музиката се ползва цялата публика, която слуша музиканта, но с нея заедно и той се ползва.

Човек трябва да разсъждава върху всичко, което го обикаля, което става около него, за да различи временното, преходното от вечното. Докато не разбере временното, човек не може да дойде до вечното. Учените говорят за Вечността, за другия свят, за милионите слънца и звезди във Вселената, но за обикновения човек всичко това остава непознато, докато той не разбере временните неща. Докато не изучи временното, човек гледа на вечното като на предположение. Той казва: „Аз не съм ходил на тия слънца и не ги признавам.“ – „Има хора на тия слънца.“ – „Възможно е, аз не съм ги виждал.“ За да разберете далечните, отдалечените неща, вие трябва да изучите и най-малките буболечици на Земята. Ще кажете, че днес тези буболечици не ви интересуват. Ако днес не ви интересуват, в бъдеще ще ви интересуват и ще ви потрѣбват. От какво се интересувате днес? Повечето хора се интересуват от това, какво мислят другите за тях. Какво ще спечелят, ако знаят какво мислят хората за тях? Нищо няма да спечелят, но само ще се заблуждават. Съвременните хора се нуждаят от здрава, положителна, Божествена мисъл. Мисълта на мнозина е повърхностна, вследствие на което изпадат в противоречия.

Какво е нужно на човека? – Права мисъл, възвишени чувства и здраво тяло. В това седи неговият прогрес. Без здраво тяло човек нищо не може да постигне. Здравето е мярка в живота. Който е здрав, той всичко може да постигне. Да постигне човек всичко в живота си, това значи да разбере своя живот, а не живота на другите. Докато е на Земята, човек изучава условията на своя живот. Като ги изучава, той постепенно се повдига. Както учителят обича онези ученици, които се учат и които могат добре да работят, така Бог обича и повдига онези души, които учат и работят добре. Тъй щото, има смисъл човек да се интересува какво говорят хората за него, ако те говорят добро. Да почиташ човека и да говориш добро за него, това е едно от големите блага на живота. Това благо зависи от онова, което човек говори. Не е достатъчно само човек да говори, но това, което говори, трябва да остава за вечни времена. Вечните неща са основа на истинския живот. Докато дойде до истинския живот, човек минава през различни фази, през каквито минава бояджията, който учи изкуството да боядисва. В първо време той не знае как да съчетава и закрепва боите, вследствие на което те лесно губят цвета си. Обаче колкото повече работи, толкова по-добре той прилага своето изкуство и дохожда до положение на майстор бояджия, чиито бои никога не избеляват. Който е дошъл до истинския живот, той си служи с бои, които не избеляват. Като тури една от тия бои, с нищо вече не може да я отнеме.

Мнозина казват, че животът е тежък. Животът е тежък тогава, когато човек мисли само за хората, а не и за Бога. За човека е важно едно нещо: той трябва да се интересува от това, какво Бог мисли за него. Щом държи тази мисъл в ума си, и животът му ще бъде лек. В Бога няма никакво лицепрятие. Когато отивате при Него, вие не се нуждаете от никаква препоръка. Животът ви ще бъде вашата препоръка. Като говоря за живота, с това аз не искам да погълна всичкото ви внимание върху него. Животът се проявява върху една широка площ. Колкото повече тази площ се разширява, толкова повече тя се използва както от отделния човек, така и от цялото човечество. Същото може да се каже и за зна-

нието. Някой човек минава за учен, когато е между децата. Щом попадне в общество на учени хора, той минава за обикновен човек. Значи всеки момент човек трябва да съзнава, че има да учи. В това седи смиренieto. Човек трябва да признае в себе си, че малко неща знае и му предстои да учи, да придобива знания. Не е въпрос да отрича това, което знае, но той трябва да съзнава, че всеки момент има какво да учи.

Не е достатъчно човек да каже за себе си, че знае да говори добре или да свири. Всеки ден човек трябва да придава по нещо към своя говор, към свиренето си. Всяка дума, всеки тон трябва да се придружава от известен брой трептения. За да познае дали говори правилно, човек трябва да следи дали всичко, каквото казва, се сбъдва. Ако не се сбъдва и той започва да го коригира, говорът му още не е правилен. Ако музикантът свири правилно, всеки негов тон действа благотворно върху слушателите. Не действа ли благотворно върху слушателите, той не е още истински музикант. Човек може да греши, докато е на физическия свят. Щом влезе в Божествения свят, там никакви грешки не се позволяват. Защо? – Защото обикновеният човек може да се излъже, но съвършеният – никога.

Христос казва: „Ако слугува някой на Мене, Мене да последва.“ Значи тук става въпрос за служене на Христа. Да служи човек на Христа – за това се иска съвършен живот. „Мене да последва“ – това показва, че човек трябва да живее като Христа. Да живее като Христа – това значи всеки ден да внася по нещо ново в живота си. В това седи истинското подмладяване. Не е въпрос да се говори за младост и старост. Младостта и старостта, за които обикновено се говори, са човешки работи. Човек първо е млад, а после остарява. Тази младост и старост са в реда на нещата, те са неизбежни. Но като остарява, човек не трябва да оглуява. Срещате едного, който казва: „Едно време бях млад. Едно време свирех добре.“ – Щом говори за минало време, този човек не е на прав път. Той изпада в закона на отлагането, дето нещата губят своята младост и сила. Друг пък ще каже, че знае няколко песни, които някога е научил, и повече нищо не може да възпри-

ема. Този човек е подобен на латерна, на грамофон, който може да произведе само определен брой парчета. Това е механически процес на работа. Човек трябва да учи, да се занимава само със себе си, докато разбере вътрешната връзка на живота. Какво правят другите хора, как живеят – това не трябва да го занимава. Ако иска да се научи да прави хубави обуца, обуцарят трябва да се занимава само със своя занаят – нищо друго да не го интересува. Това е един начин за развиване. Той има приложение на физическия свят. Всеки ден ще прилагаш по нещо ново към своята работа. По същия начин човек може и да се лекува: всеки ден ще прибавя по една капка повече от лекарството, което употребява, докато дойде до определено число капки. Обаче има и друг начин на работа, на лекуване – чрез мисълта. Чрез мисълта си човек може да работи върху себе си, да се усъвършенства; той може по същия начин и да се лекува. Мислено човек може всеки ден да взема по няколко капки от онази своя мисъл, която е в състояние да лекува, да превръща нещата. Ще кажете, че днес това е невъзможно. Невъзможно е, защото вие едновременно живеете два живота – стар и нов. Тъкмо започнете една работа и веднага казвате: „Дали ще успея?“ – Щом се усъмните, вие влизате в стария живот. – „Дали хората ще ме почитат и уважават?“ – Това не зависи от тях, но от Бога. Бог примирява човека с враговете му. – „Кога?“ – Когато пътищата му са богоугодни. Щом пътищата на човека са богоугодни, хората ще го обичат. Ще кажете, че и Христос, Който вършеше Волята Божия, не беше обичан от всички. Да, Христос беше обичан от народа. Малко хора не Го обичаха. Това бяха едва няколко свещеници, книжници и фарисеи. Едно се иска от човека: каквото говори, да го изпълнява. Не е достатъчно човек да каже само, че знае да свири, но той трябва същевременно да свири и да пее. Каквото каже, човек трябва да го изпълни.

Христос казва: „Ако слугува някой на Мене, Мене да последва.“ Който иска да се учи, той трябва да служи на Христа. Без служене няма учене. Лесно е да каже някой на другите да се молят за него. Всеки сам трябва да се моли за себе си,

както всеки сам трябва да се учи. Да мисли човек, че другите могат да свършат работата заради него, това е неразбиране на живота. „Ама православната християнска църква се моли за душите на заминалите.“ – Това е друг въпрос. Истинското християнство представя велика наука, за изучаването на която се изисква силен стремеж. Като наука християнството съдържа в себе си ред методи за възпитаване на човека. За да се домогне до тези методи, той трябва да търси общество на хора, които знаят, които са опитали тези методи. Когато предава нещо, човек трябва да го предаде правилно, без никакво изопачаване. Който иска да се учи от хора, които знаят, той трябва да бъде готов да слуша, да възприема. Дойдете ли до Божествената наука, вие се свързвате със същества, които са завършили развитието си. За да ви предадат знанието си, вие трябва да бъдете готови да слушате, да възприемате и прилагате. Те не губят времето си напразно. Ако не се учите от тези същества, вие завинаги ще останете в сегашното си състояние. Следователно учете и каквото научите, приложете го, за да придадете нещо към знанието, което имате. Без новото знание старото нищо не струва. Който иска да придобие истинско знание, той трябва да бъде смирен като мъдрец. Когато се разказва нещо на мъдреца, той слуша внимателно, без да критикува, без да прекъсва. Ако забележи някаква погрешка, той изслушва докрай и после казва, че е видял една малка погрешка, която трябва да се изправи.

И тъй, да разбира, да възприема и да прилага нещата – в това седи щастието на човека. За да покаже своето превъзходство над другите, някой човек казва, че е придобил щастието, защото Духът му говори. Питам: знае ли този човек как, къде и кога говори Божият Дух и как, къде и кога – човешкият? Само умният, само мъдрият човек може да говори положително за тия неща. Това не значи още, че човек трябва да мисли, че нищо не знае. Колкото е вярно, че всичко знае, толкова е вярно, че нищо не знае. И едното, и другото са крайности. За всеки даден случай човек трябва да разбира положението си, да знае с кого се разговаря. Щом има вярна представа за нещата, той ще може да отдаде нужното уваже-

ние и почитане на всеки човек, на всяко животно и на всяко растение. Това изисква Новото учение от всеки човек. И вол да срещнете, ще му отдадете съответно уважение и почитане. Ще знаете, че и той има известни права, заради които не трябва да го изнасилвате. Ако отдадете нужното право на всички хора и животни, и Бог ще отдаде вашето право. Ако не отдадете правото на другите, и вашето няма да отдадат.

Сега, за да дойдете до тази правилна обхода, вие трябва да работите върху своето самовъзпитание. Не е въпрос да се критикувате, нито да се измъчвате вътрешно, но да се стремите с търпение да понасяте всичко. Каквото правите, трябва да съзнавате, че е добро. Ще кажете, че имате търпение. Имате ли търпението на онзи виден математик, чийто 20-годишен труд бил изгорен в един момент и трябвало той да се заеме отново със същата работа, да дойде до решението на своите задачи? Той работил цели 20 години върху някои задачи и листчетата, на които правил изчисленията си, оставял на масата в стаята си, която винаги заключвал. Един ден той отишъл на разходка и забравил да заключи стаята си. Слугинята влязла в стаята му и се наела да я чисти, за да зарадва господаря си. Като видяла на масата толкова много и все непотребни листчета, тя ги събрала с ръката си, смачкала ги и ги турила в печката да изгорят. След това изчистила добре праха от масата, проветрила стаята, измила дъските и заключила вратата. Като дошъл господарят Ъ, тя го посрещнала засмяно и му казала: „Господарю, днес изчистих стаята ти много добре.“ – „Как я изчисти?“ – „Всички непотребни листчета от масата събрах и изгорих в печката.“ Господарят Ъ погледнал към празната маса и казал спокойно: „Втори път да не правиш това.“ Той седнал пред масата и отново започнал да прави своите изчисления, да възстанови изгорените листчета.

Съвременните хора често изпадат в положението на тази слугиня, като унищожават много неща в живота си. Защо ги унищожават? – Защото им са непотребни. Не, тези неща привидно само са непотребни, но в даден случай ще им бъдат потребни. Ето защо от всеки човек се изисква дълбоко разбиране на нещата – да знае кога как трябва да постъпва. И

ако някога постъпи неправилно, той може да се коригира, да разбере кое е право и кое – не.

„Ако някой слугува на Мене, Мене да последва.“ Мнозина казват, че не искат да слугуват на Христа, но искат да слугуват на себе си. Ако при това положение могат да придобият ония знания, към които се стремят, те са прави; обаче ако не могат да постигнат тия знания, те са на крив път. Едно трябва да се знае: човек не може да научи нищо от себе си. Защо? – Защото нещата не произтичат от него. Сам по себе си човек представя платно, върху което всички неща се отразяват. Платното не е реалност. Реалността иде от Вечното начало в света. Като знае това, човек не трябва да се страхува от слугуване. И да иска, той не може да служи на всички хора. Обаче като служи на Божественото начало, едновременно с това той ще служи и на хората.

Като наблюдават живота, някои казват, че еди-кой си човек живее по-добре от другите. Как се познава кой човек живее добре и кой – не? Как се познава коя печка гори по-добре? – Колкото по-пълно е горенето в печката, толкова по-добре ще гори тя. Следователно който има права мисъл, той живее по-добре от всеки друг, на когото мисълта не е права. Правата мисъл е свързана с правилния вътрешен живот на човека. Изобщо най-важното нещо за човека е животът. Някой казва: „Аз живея добре.“ – Това е твоя работа. За него не трябва да се говори. – „Аз се моля на Бога.“ – И това е твоя работа. За него не се говори. – „За какво трябва да говори човек?“ – Само за онова, което е научил и приложил.

И тъй, при сегашното си състояние човек търси път, по който да мине с най-малко разходи, с най-малко спънки и противоречия. Трябва ли той сам да търси този път? – Ако не се е предал в ръцете на Бога, човек има право да търси лесен път, сам да се грижи за себе си. Но ако се е предал в Божиите ръце, той няма защо да се грижи за себе си, да търси свой път. Следователно, когато човек се свърже с Първата Причина на нещата, преди да е поискал нещо, нуждите му ще бъдат задоволени. Същото може да се каже и за човека. Когато обичате някого, вие задоволявате нуждите му, преди още той да се е обърнал към вас. Не го ли обичате, нищо не му давате. Това

всички ще опитате, а мнозина даже са го опитали. Който не е опитал това, той трябва да отвори прозорците си, да влезе повече Божествена светлина през тях. Само при тази светлина нещата могат да бъдат разбрани. Които имат повече светлина, те трябва да помагат на другите. И като си помагат едни на други, те заедно ще вървят напред.

Сега да дойдем до красивата страна на живота. Тя се заключава в това – да знае човек защо е дошъл на Земята. Някоя мома иска да се жени. Първо тя трябва да се запита: „Щом искам да се женя, ще постигна ли това, което търся?“ – Ако с женитбата си може да постигне това, което търси, нека се ожени; ако не може да го постигне, по-добре да не се жени. Някоя жена иска да роди дете. Нека се запита: „Ще мога ли да повдигна себе си и детето си?“ – Ако може да придобие това, нека стане майка; ако не може, по-добре да не ражда. Някой иска да стане учен човек. Нека се запита какво ще му придаде учеността. Ако тази наука му придаде нещо ценно, нека стане учен; ако тази наука го спъне в живота му, по-добре да не става учен. Не е въпрос човек да не учи, но в ученето си той трябва да намери правия път в живота. Това не значи, че пътищата, по които хората днес вървят, са криви. Обаче един ден те сами ще видят, че пътищата им не са били точно такива, каквито е трябвало да бъдат. Следователно, за да намерят правия път, хората трябва да се научат да служат на Бога. По какъв начин ще служат? – По най-правилния. – „Кой е най-правилният начин за служене?“ – Аз пък ще ви запитам: кой е най-правилният начин за изчистяване на къщата – чрез измиване или чрез изтърсване? Ще кажете, че вие си служите и с двата метода. Когато имате достатъчно вода, вие измивате добре всички стаи, прозорци, врати и мебели; когато нямате достатъчно вода, тогава само изтърсвате мебелите и проветрявате стаите. Тъй щото, когато иска да служи, човек ще избере съответен метод за себе си според условията, при които се намира, и с него ще си служи.

„Както Ме е Отец научил, така и правя.“ Вие запитвали ли сте се какво ви е научил Отец? Ще кажете, че това не ви интересува. Защо не ви интересува? – Защото не виждате

ясно нещата. Защо не ги виждате? – Защото пред лицето ви има завеса, която пречи да виждате предметите ясно. – „Какво трябва да направя, за да виждам ясно?“ – Махни завесата пред очите си. – „Махнах я, но пак не виждам.“ – Щом не виждаш, това показва, че имаш втора завеса. Махни и нея! – „Махнах я, но още не виждам ясно.“ – Махни и втората завеса. Махай завесите една след друга пред очите си, докато започнеш да виждаш нещата съвършено ясно. Щом виждаш ясно, ти си дошъл до дълбоко вътрешно разбиране.

Мнозина казват, че знаят всичко, което Христос е казал и направил преди две хиляди години. Какво са придобили от това, че знаят какво Христос е говорил и вършил на времето си? Това, което Христос е говорил, те и до днес още не го разбират. Те не могат да се сравнят с Христа. За човека е важно не да повтаря Христовите думи, но да има Неговата чистота и святост. Чистият и свят човек на никого зло не прави. Той не съдържа в себе си елементите на злото. Който не съдържа в себе си елементите на Доброто, и той не е в състояние да върши добро. Законът е един и същ и за злото, и за доброто.

Следователно от вас се иска да изучавате Словото Христово, да Го прилагате, а не само да четете. Словото е основа на Живота. То е горивото, което постоянно трябва да се набавя, за да може огънят на живота непрекъснато да гори. Като изучавате Словото, това ни най-малко не значи, че всичко друго трябва да напуснете. Каквото ви е нужно, ще го държите и ще работите с него. Онова, което не ви е необходимо, ще раздадете на приятелите си. Можете ли да носите сто килограма жито на гърба си? Ако не можете да го носите, част от него ще раздадете на приятелите си или на бедните. Потребните неща сами ще носите, а непотребните ще раздавате на своите близки. Например каменарят се нуждае от своя чук, писателят – от перото, цигуларят – от цигулката. Всяко нещо е ценно на времето си. Умният човек знае кое къде да употреби. Който не знае мястото на нещата, той се намира в противоречие. Значи всяко нещо, което за даден случай и на даден човек не може да послужи, е непотребно. Това, което е необходимо за бащата, за детето е непотребно; това, което е необходимо за майката, за дъщерята не е необходимо. Обаче това,

което в даден случай детето и дъщерята могат да направят, трябва да го изпълнят.

Сега у вас ще се яви мисълта: „Кое учение е право?“ – Право учение е това, което е основано на пълна, на абсолютна вяра. Това значи при най-големите противоречия в живота си да не допуснете в съзнанието си сянка от съмнение в Бога. От това гледище истински приятел е онзи, в когото имате пълна вяра. Вие знаете положително, че каквото започне той, ще го свърши. Как, по какъв начин – не е важно. За вас е важно, че вие не се съмнявате в него. Следователно, стремете се да влизате в положението един на друг, да си вярвате, а не да разисквате върху въпроса кой е прав и кой – крив. Постъпвате ли така, вие ще бъдете като мъдреца, който каквото хване в ръката си, ценно става. Камък ли хване в ръката си, той се превръща в скъпоценност. Щом остави този камък настрана, той отново става обикновен. Докато човек вярва в Бога, всички неща са ценни за него, всички неща добиват смисъл. Щом престане да вярва в Бога, всички неща се обезценяват, постепенно започват да губят смисъл.

„Ако някой слугува на Мене, Мене да последва!“ Слугуване без Любов, без доволство не е слугуване. Защо? – Защото човек слугува само на Великия. Христос казва: „Както Ме е Отец научил, така правя. Аз дойдох да слугувам.“ Наистина, човек може да служи само на мъдреца, на съвършения, у когото Бог живее. Като знаете това, и вие трябва да слугувате, за да придобиете нещо. Какво ще придобиете? – Формата си няма да измените изведнъж, нито съзнанието си, но все ще придобиете нещо, колкото малко и да е то. Цената на извора не се заключава в големината му, но в чистата вода, която извира от него. Следователно и вашата цена се определя от това, което излиза от вас, т.е. от Живота. Какво представлява животът, вие не можете да определите. Вие знаете само да се произнасяте, че еди-кой си човек е невежа, слаб или сиромах, без да се замисляте дълбоко върху нещата. Един ден невежият ще стане учен, слабият – силен, сиромахът – богат. Всичко в света е подложено на големи промени. Вие трябва да обръщате внимание на възможностите, които се крият у човека. Във възможностите е Божественото у човека.

„Дето съм аз, там ще бъде и слугата Ми.“ Христос има предвид истинското служене. Човек трябва да се стреми към труд, към работа, без да се осъжда и без да съди другите. Животът е място на изправяне, на работа. Някой се изцапал – няма нищо от това. Той трябва да вземе вода и добре да се очисти. Или друг някой се оцапал – пак същото. Ще вземете чиста вода и ще му помогнете да се очисти. Този е пътят на Любовта. Този е пътят на повдигането. Бъдете снизходителни към себе си и към ближните си и благодарете, че сте изпратени на Земята да се изправяте и да учите. Като съзнавате това, положението ви ще се подобри. Човек трябва да се учи правилно да говори. Думите му трябва да топят, но не и да изгарят.

И тъй, работете спокойно, без да ставате безразлични към работата си. Затова се изисква разбиране. Работете като малкото дете, което за пръв път отива на училище. То знае, че е пратено да учи и всеки ден да придобива по нещо ново. Христос казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие.“ За да дойдете до положението на малките деца, мислете, че всеки ден трябва да придобивате по нещо, а не че много знаете. За да покаже, че е смирен, някой казва: „Аз не искам да стана светия.“ Какво означава думата *светия*? – Да бъдеш светия, това значи да имаш Светлина. Който не иска да бъде светия, той ще остане в тъмнина. Следователно всеки човек трябва да се стреми да бъде светия, т.е. да свети, а не да минава пред хората за нещо голямо, заради което да му се кланят. Казано е в Писанието: „Изповядвайте прегрешенията си.“ Изкуство е да знае човек как да се изповядва и как да изповядва. Каквато изповед чуе от ближния си, да я задържи в себе си. Защо? – За да не осакатява другите. Пазете ближния си като себе си, ако искате да прогресирате. Това означава стихът, който Христос е казал: „Любете ближния си като себе си!“

*Втора съборна беседа, 20 август, 5 ч.,
София, Изгрев*

ВЪНШНА И ВЪТРЕШНА ЛЮБОВ

Съвременните хора говорят за Истината, без да я прилагат. Що е Истина? – Истината е най-реалното нещо в света. Какво виждаме в живота? – Че най-реалното нещо най-мъчно се изпълнява. Наистина, мъчно се говори Истината. Какво остава тогава на човека? – Да учи. Той трябва така да учи, че всяко придобито от него знание да даде плод. Като не знаят как и какво да учат, хората се запитват къде ще бъдат, като заминат за онзи свят. Те ще бъдат на това място, където са и сега. Други пък искат да знаят добри ли са и колко са добри. Те не знаят, че доброто е плод, резултат на нещо. Когато отивате при някоя ябълка, вие вкусвате плода ѝ, а после броите колко плодове има. Също така и доброто у човека може да се определя по качество и количество. Какво се иска от човека, за да развие и прояви Доброто в себе си? – Той трябва да бъде послушен, да изпълнява Божиите заповеди, да върши Неговата воля. Въпреки това хората се противят на тази Висша воля и се ръководят от свои разбирания, от свой план. Когато срещнете, всеки казва: „Аз тъй обичам, тъй разбирам.“ И като постъпва според своите разбирания и желания, човек се изпитва доколко има Любов към Бога. За човека е важно да знае каква и колко е Любовта му към Бога, а не доколко Бог го обича. Животът се заключава в това, което човек има и което може да даде.

Ако имаш един приятел, за тебе е важно доколко ти го обичаш, а не каква е неговата любов към тебе. Твоята любов тебе ще ползва, а той ще се ползва от своята. И в Писанието е казано: „Око не е видяло и ухо не е чуло това, което Бог е приготвил за онези, които Го любят.“ Следователно, ако животът на някой човек е тежък, вината е в него. Той не люби Бога, вследствие на което не може да се ползва от благата, които Той е приготвил за него. И тъй, щастието на човека зависи от разбиранията му за живота. Има две разбирания за живота: външно и вътрешно. При външното разбиране човек търси външни удобства, външни блага. Той иска да забога-

тее, да придобие всичко онова, което животът носи в себе си. Като се стреми към външно богатство, най-после той забогатява, става милионер. Какво ще го ползват милионите? Той мисли, че като стане милионер, ще заживее щастлив, добър живот. Обаче внезапно заболява и умира. Какво става с милионите му? Къде отива неговото щастие? – Милионите остават на децата му, които започват да ги делят, да се карат помежду си, а щастието му отлетява. За да не се намерите в безизходно положение, спазвайте следното правило: каквото богатство имате, дайте го на умни, на добри хора, а не на глупави, на лоши. Глупавите трябва да работят, а умните – да дават от себе си. Като разсъждавате и постъпвате по този начин, вие постепенно ще дойдете до вътрешно, дълбоко разбиране на живота, в което седи истинското щастие.

За да дойде до вътрешно разбиране на живота, човек трябва да учи. Някой казва, че много е учил, че чел Писанието десетина пъти. Възможно е. Той може да е чел и учил много, а пък малко да знае. Той не знае толкова, колкото знаят мъдреците, светиите и гениите. Знанието е непреривен вътрешен процес. Човек ще работи, ще учи, ще върви, докато се домогне до разумните закони на Природата, а не до законите на хората. За да се представи пред хората за духовно напреднал, някой казва, че не яде много, че се облича скромно. Не, човек никога не трябва да преяжда, но трябва да яде сладко. Той трябва да се облича чисто, хубаво, но никога разкошно и кокетно. Ако Бог облича птиците и цветята с красиви дрехи, каквито и царете не обличат, трябва ли човек да се облича в дрехите на грешника, за да покаже своята скромност? Това не е право разбиране. Човек трябва да се облича красиво, за да задоволи както своето чувство за красота, така и това на своите близни.

Христос дойде на Земята да покаже на хората как да придобият великия и красивия живот в себе си. – „Можем ли да видим Христа и днес?“ – Можете. Човек може да се срещне с Христа, когато пожелае, но затова се изисква от него доволство. Съвременните хора са недоволни от живота, постоянно коригират всичко, което Великият е създал, и при това искат

да видят Христа и да се разговарят с Него. Не, при тези условия това е невъзможно. Ще кажете, че за да види Христа, човек трябва да пости. Постът е метод за работа, но само чрез пост нещата не се постигат. Който пости, той малко работи, а повече съзерцава. Какво се придобива чрез съзерцанието? За да се ползва от съзерцанието, човек трябва да има Любов. Без Любов нищо не може да се постигне. Бъдещето, щастието и животът на човека зависят изключително от Любовта му към Бога. Който няма тази Любов, той трябва да учи, да работи върху себе си. Така ще придобие той живота и ще го осмисли. Мнозина се натъкват на противоречия в живота и, като не могат да се справят с тях, казват: „Като отидем на онзи свят, тогава ще се разберем.“ Въпросът за онзи свят, за който хората говорят, е въпрос на съзнание. От съзнанието на човека зависи как по-лесно и правилно да се справи с противоречията си. Ако се намерите в онзи свят, между ангелите, вие ще се смутите, ще се объркате. Онзи свят, както и физическият, има своя външна форма. Ангелите са облечени с красиви дрехи, каквито вие никога не сте виждали. Те работят неуморно. Като се намерите между тях, вие ще пожелаете да слезете на Земята. Ще кажете тогава, че не ви е дадена работа, че не знаете какво да правите. Не е така. Като ученици на Земята учителите ви са преподавали много уроци, но вие не сте учили. Вие имате голяма програма за работа, но не сте я изгълнили. Когато учителите ви са преподавали, вие не сте слушали. Тогава умовете ви са били заети със странични въпроси, а не със зададените уроци. Когато професорът преподава, един от студентите мисли за пари, друг – за къща, трети – за женитба и т.н. Вие сте пратени на Земята да учите, да слушате лекциите на своите учители и професори, а не да мислите за пари, за къщи, за женене. Умът на ученика трябва да бъде съсредоточен към онова, което му се преподава. Най-малкото отклоняване на ума му към една или друга страна води ученика в други области, вън от истинския живот.

Като се казва, че човек трябва да учи, това не значи, че той нищо не знае. Много неща знае човек, но това знание е знание на миналото. Какво има да учи в бъдеще – това не знае

той. За това знание именно се говори. Някой не иска да чуе, че още трябва да учи. Той мисли, че всичко знае, вследствие на което греша. Грехът, грешките не са нищо друго, освен неизпълняване на онова, което трябва да бъде. Щом има грях, това показва, че има закон, който държи човека отговорен за всичко, което върши. Ако нямаше закон, и грях нямаше да има. Казват, че някой момък или мома са сгрешили. В какво седи грехът на момъка, който обича една мома? Грехът му седи само в това, че той обича една мома, която нищо не му дава. Той я обича с единствена цел да вземе нещо от нея. Това са човешки разбирания. Ако този момък обичаше момата безкористно, и тя щеше да го обича. Невъзможно е да обичаш някого и той да не те обича. Това е закон. И в Писанието е казано, че Христос обичал Йоан. Защо? – Защото Йоан обичал Христа. Някой не може да задържи Любовта в себе си. Някой обича някого, но щом последният не постъпи, както трябва, той казва: „Любовта ми към този човек охладня.“ – Може ли Любовта да охладнява. Човешката любов охладнява, но Божествената – никога. Казано е в Писанието: „Любовта ви ще охладнее.“ – Това значи: докато човек не се научи да обича, любовта му всякога ще охладнява.

Съвременните хора са подложени на изпитания. Знанието им ще бъде изпитано. Като се намерите пред някакво изпитание, вие питате: „Какво мисли светът за нас?“ – Това не е важно. Светът е свободен да мисли, каквото иска, но вие ще следвате своя път. Когато Христос дойде на Земята, светът не Го позна. И днес да дойде между хората, пак няма да Го познаят. Христос се пожертва, без да даде външен вид за това, без да говори на хората за тази жертва. По този начин Той показва какво нещо е истинската жертва. Какво правят съвременните християни? – Като тръгнат в пътя, те веднага се отказват от всичко. По този начин те мислят, че са дошли до онова себеотричане, за което Христос говори. Те казват: „Наука не ни трябва, жени не ни трябва.“ – Това са детински работи. Човек не се нуждае само от онова, което отдалечава ума и сърцето му от Онзи, Който е създал всичко. Бог иска всички хора да се обичат с Божествената любов. Като не

разбират тази Любов, хората се смущават. Щом се заговори за Любовта, те се смущават. Дето има смущение, там свободата отсъства. Значи свободата се заключава в Любовта. Който люби, той е свободен; той не се смущава от това, какво хората говорят за него. – „Ама хората не ме обичат.“ – Това не е важно. За вас е важно вие да обичате. В това седи силата на човека.

Казано е в Писанието: „Трябва да имате любов помежду си.“ Ще кажете: „Имаме ли ние любов?“ – Всичко имате. Вие се намирате в положението на ученици, на които е предаден целият учебен материал, но те още не са го изучили. Следователно нищо друго не ви остава, освен да изучите този материал и да го приложите. Някой казва: „Малко неща зная.“ – Малко си учил. – „Аз съм сиромас.“ – Малко си работил. – „Слаб човек съм.“ – Малко си се упражнявал. Всичко зависи от вас. Човек живее в разумен свят и от него зависи да учи и да прилага. Ако хората днес не се споразумяват, това се дължи на факта, че всеки човек си е създал свой собствен свят и живее според него. Добре е човек да изпита всичко, което той е създал, сам да се убеди доколко неговите знания и разбирания са прави. Днес всички хора са поставени на изпитания – Любовта и знанието им се изпитва. Всеки сам трябва да опита колко е силен конецът, за който се държи любовта му. Ако конецът се къса, любовта му е слаба. Щом конецът не се къса, любовта му е силна.

За да даде тежест на проповедта си, някой проповедник усилва думите си, говори високо, със силен глас. Силата на проповедта не седи в ударенията на слоговете, нито в громките слова. Силата на една проповед се заключава в живота, който проповедникът е вложил в нея. Силата на живота пък седи в Любовта, от която той е проникнат. Като знаете това, вие не трябва да се самоосъждате, но да сте готови всеки момент да изправяте живота си. Всеки ще изправи живота си дотолкова, доколкото в даден момент може да направи.

Какво трябваше да направи първият човек? – Той трябваше да се въздържа, по-малко да яде, а главно да не яде от забраненото дърво. Какво направи той? Издържа ли изпита?

– Не, първият човек яде именно от забраненото дърво. Тъй щото това, което първият човек не можа да направи, вие ще го направите. Ще се учите на въздържание. Да се въздържа човек, това не значи да гладува, но да не преяжда. Ако човек преяжда, ще го сполети това, което никога не е очаквал. Въздържание е нужно на съвременния човек! Когато някой ви предлага от плодовете на забраненото дърво, вие ще му откажете. – „Защо не искаш да опиташ един от тия плодове?“ – „Защото не съм гладен. Някога съм опитвал тези плодове и втори път не се решавам да ям от тях.“

Едно нещо, което се изисква от човека, е да обича Бога. Когато обичате някого, вие ще се изпитате него ли обичате, или Бога в него. Две са причините, за които човек може да бъде обичан: външна и вътрешна. Когато любовта се проявява външно, човек може да бъде обичан за красотата, за силата, за учеността или за богатството си. Когато любовта се проявява вътрешно, човек може да бъде обичан за някои добри черти на характера си, без да е богат, учен, силен. Човек може да изпита Любовта си към Бога по два начина – външен и вътрешен. Когато някой обича Бога и тази Любов подобрява външните условия на живота му, това е външна проява на Любовта. Ако стават подобрения във вътрешните условия на живота, Любовта е действала във вътрешния живот на човека. Когато любите Бога, ще бъдете поставени на големи изпитания. Ако издържите, Любовта ви е силна. Например някой е първостепенен учител, заема високо положение в обществото. Обаче щом zalюби Бога, веднага започват да го гонят, докато изгуби службата си. По този начин той ще изпита степента на своята Любов към Бога. Ако Любовта му е силна, той ще остане тих и спокоен в себе си и ще каже: „Когато хората ме гонят, Бог ме приема.“ Който има Любов към Бога, той лесно се справя и със сиромашията, и с богатството. Той се радва и на сиромашията, и на богатството. В сиромашията той изпитва едната страна на Любовта, а в богатството – другата. За човека на Любовта сиромашията не може да служи като спънка в живота му. Той знае, че като осиромашее, дават му се условия да забогатее. Като изгуби знанията си, дават му се условия да придобие нови знания.

И тъй, човек е дошъл на Земята да опита Любовта си към Бога. Ще го хулят, ще го гонят, за да се развие неговата вътрешна Любов. Като отиде на Небето, и там ще изпитат Любовта му. Ако красивата мома не изгони момъка, той няма да се върне у дома си. Ако кръчмарят не изгони пияницата от кръчмата си, той няма да се върне у дома си. „Ама не съм ли свободен да се върна у дома си, когато пожелая?“ – Свободата се заключава в това, което човек сам може да направи. Христос казва: „Който пребъдва в Мене, него Отец Ми ще почте.“ Защо? – Защото всяко дърво, което не дава плод, отрязва се и се чака известно време, докато цъфне и отново върже. Сега, за да се разбере Словото и за да се приложи, от всички се иска разбиране. Щом имате това разбиране, каквото желаете, ще го имате. Искате да станете богати – можете да забогатеете. Никой човек не иска да бъде сиромаш. Това е неразбиране на живота. Въпреки това човек осиромашава. Сиромашията трябва да дойде, за да опита човек красотата на вътрешния живот. Той трябва доброволно да раздаде богатството си и да приеме сиромашията. Това значи да използва човек разумно и богатството, и сиромашията.

Един английски проповедник отишъл на един далечен остров да проповядва Христовото учение между езичниците. Той разполагал с големи знания, но както и да проповядвал, никой не го разбирал. След 20-годишно проповядване той дошъл до заключение, че проповедите му не били, както трябва. Той проповядвал по човешки. Като мислил дълго време как да изпълни Волята Божия, най-после решил да извика всички езичници при себе си и да им държи една проповед по нов начин, т.е. напълно съгласна с Христовото учение. Той им казал: „Братя, Христос е проповядвал каквото човек има, да го раздели с брата си по равно. Ако има две рици, едната да остави за себе си, а другата да даде на бедни. Ако има два чифта обуца, единия чифт да задържи за себе си, а другия да раздаде.“ Каквото казал на езичниците, това направил. За да изпълни Волята Божия, той раздал всичкото си богатство на бедните и останал последен сиромаш. Това е едната страна на Любовта. Макар и сиромаш, той бил доволен,

че изпълнил един от Божиите закони. Съвременните хора се страхуват от сиромашията и казват: „Какво ще стане с нас, като осиромашеем? Ами ако умрем?“ – Че и като богати пак ще умрете. – „Поне ще си поживеем малко.“ – Това още не е живот. Вие не сте дошли до истинския живот – да създадете едно общество на святи хора. Какво представлява светията? – Светията представлява човек, на когото Любовта е известна пред всички. Светията не може да бъде осъден, че не е направил нещо. Светията е навсякъде и във всичко изправен. Каквото има, той го раздава на бедни. Той свети отдалече.

Следователно, докато сте далече от хората, няма да мислите какво ще правите на Земята между грешните. Грешните ще оставите настрана. За да не се смуцавате, ще извадите грешните хора и от ума, и от сърцето си. Какво правят те, това не е ваша работа. Че еди-кой си е дошъл на Земята да учи, това е негова работа. Че еди-кой си не учи, и това е негова работа. Дали учи, или не учи, това е за него. Ако учи, той ще стане учен. Престане ли да учи, ще остане невежа. – „Ама аз говоря много.“ – За многото говорене една турска пословица казва: „Който говори много, той мяза на празна воденица.“ По цели дни воденицата държи една от най-красивите речи. Какво остава за воденицата? – Нищо не ѝ остава. Искате да обърнете някого към Бога. Как ще го обърнете? Преди всичко, вие трябва да му дадете пример, да живее според Божиите закони, и тогава ще се занимавате с него. Ако и при това положение не можете да го обърнете към Бог, туй показва, че в метода ви липсва нещо. Ще приложите втори, трети, четвърти метод, докато най-после имате резултат.

Човек трябва да опита своята Любов към Бога, за да може да въздейства и на другите. Днес е петък – денят, в който човек е бил създаден. Защо е създаден човек? – Човек е създаден, за да опита своята външна и вътрешна Любов към Бога. Едновременно с това той опитва и Любовта на Бога. Едно от качествата на тази Любов е даването. Един ден Бог казал на сатаната: „Ти познаваш ли Моя раб Йов? Видял ли си подобен на него?“ Сатаната отговорил: „Йов е верен и добър Твой раб, защото си му дал богатство, имот, говеда,

лозя, синове и дъщери. Опитай се да му вземеш всичко това и ще видиш каква е любовта му.“ Да обича човек Бога затова, че му са дадени ред блага – туй представлява външната страна на Любовта. Казвате: „Да не дава Бог да минем през изпитанието на Йов!“ Ако Бог спре вниманието си върху някого, че е много напреднал, че Любовта му е силна, веднага сатаната ще дойде при Бога да Го съветва да подложи този свой раб на изпит, да провери Любовта му. Всеки е минал и минава през изпитанието на Йов, макар и в най-слаба форма: богат е бил, но е изгубил богатството си. Жена, деца, приятели е имал, но и тях е изгубил. Ако сте издържали този изпит, вие сте се повдигнали. Ако не сте го издържали, пропаднали сте и отново трябва да го държите. Мнозина мислят, че светът е създаден за тях. Отчасти те са прави, но всъщност Бог е създал света за Себе Си. Казано е в Писанието: „Бог толкова възлюби света, че даде Своя единороден син в жертва, за да не погине всеки, който вярва в Него.“ Следователно може ли всеки, който казва, че светът е създаден за него, да даде своя син в жертва за Бога и да благодари, че синът му е заминал за другия свят? Оставете сина си да върви там, отдето е дошъл. Радвайте се, че той е свободен да върви, дето иска. Не е важно за вас, че сте изгубили приятеля си или сина си. Важно е да не изгубите Любовта си към Бога.

Сега, като говоря по този начин, вие мислите, че сте на театър, че гледате някаква пиеса и се чудите защо актьорите играят така, а не иначе. Докато седите всред публиката и гледате как актьорите играят една или друга драма, вие никога няма да разберете Истината. За да разберете Истината, вие сами трябва да станете актьори, и то първокласни. Щом поиграете и посвирите малко, казвате: „Дотегна ми вече да свира.“ – Щом ви дотяга да свирите, вие не сте разбрали живота. – „Еди-кое си парче не мога да свира.“ – Всички парчета ще свириш. Докато не сте дошли до пълно разбиране на живота, Любовта ви към Бога е слаба. Това не е съдене, нито е за упрек, но така седи Истината. Казват, че Бог ще отхвърли грешника от Лицето Си. Така е казано и за израилския народ, но не се минава много време, и Бог се обръща към него с

думите: „Израилю, обърни се към Мене!“ Бог изпитва любовта на хората по различни начини. Когато хората се оплакват от съдбата си, Той поглежда към тях и се усмихва. Казват, че Бог се гневи. Не, гневът на Бога е усмивка, която Той отправя към онези, които роптаят против съдбата си. Този гняв представлява огънят, на който хората готвят яденето си. Хората криво разбират Божия гняв. Докато не се научат да търпят, със смирение да носят страданията си, те не разбират живота, не разбират Божията Любов. Това показва, че те са слаби хора.

Търпението показва силата на човека. Който търпи, той е силен човек. Докато се ползва от благата на живота, човек е добре разположен. Щом се отнеме едно от тия блага, разположението му изчезва. По този начин Невидимият свят изпитва Любовта на хората. Когато учителят преподава, ученикът слуша, разбира и мисли, че много знае. На другия ден учителят го извиква да разкаже урока си, но той нищо не знае. Защо? – Не го е разбрал добре. Докато е седял на мястото си, ученикът мислил, че всичко е разбрал. Щом излезе пред учителя си, оказва се, че нищо не е разбрал. Разбирането седи в приложението. Ученикът не може да приложи това, което е разбрал. Значи вътрешно ученикът може да разбира нещо, но щом дойде до външно приложение, оказва се, че нищо не е разбрал. Следователно ако човек не разбира едновременно външната и вътрешната Любов, той изобщо не е разбрал Любовта. Ако човек не показва Любовта си към Бога външно – за всичко, което му е дал; и вътрешно – за всичко, което му е взел, той не е разбрал Любовта. Ако Бог вземе едно нещо от човека, в замяна на това ще му даде друго нещо. Всеки е имал тази опитност и може да я има. Кога? – Когато се откаже от лакомството си да придобива все повече и повече. Какво спечелиха рибите със своята алчност да имат много деца? Рибите се размножават извънредно много, но в края на краищата сами се изяждат. В моретата и реките, дето те живеят, съществува крайно самоизстребление. При това голямо размножаване как може майката да изрази любовта си към своите деца? Кое от тях повече ще обича? Ще кажете,

че майката трябва да обича всичките си деца еднакво. Това е невъзможно. Ако изучавате живота на птиците, които имат по пет-шест малки, ще видите, че майката обича едно от тях най-много. Пиленцето, което майката обича най-много, обикновено седи най-близо до нея. До него се нареждат останалите пиленца, според степента на майчината любов към тях. Това се забелязва даже и между хората.

Следователно, когато се оплаквате, че някой не ви обича, това показва, че този човек обича вече някого. Той може и вас да обича, но ще бъдете на второ място в любовта му. Искате ли да бъдете на първо място в сърцето на някого, потърсете такъв човек, който не обича още никого. Когато някой казва, че е нещастен, това значи, че той не е намерил човек, който да го обича. Да обичаш някого, това значи да го направиш щастлив. Как ще го направиш щастлив? – Като му покажеш своята външна любов. Щом този човек дойде при тебе, ти ще му дадеш подслон в своята къща, ще го облечеш, ще го нахраниш и тогава ще го изпратиш да си отиде. Като опита външната любов, този човек ще се задоволи, ще бъде благодарен.

Сега аз говоря за Любовта на Земята. Тъй както днес хората изявяват любовта помежду си, тя не дава никакви резултати. Или по-право, резултатите, които хората очакват от Любовта, няма да ги получат. Момък обича една мома, върви след нея, иска да отговори на чувствата му. Тя не го обича, но не може да му каже истината. Той чувства, че тя не е разположена към него, вследствие на което усеща голяма празнота: ходи отчаян, неразположен, не може да работи. Момата не може да отговори на чувствата му, защото носи друг момък в ума си. Какво трябва да прави той? Такова е положението на съвременните хора по отношение на Любовта. Въпреки това те казват, че са вярващи. От кои вярващи са те? – От ония, които вярват само когато им се дава, а не и когато не им се дава. За мъдрия, за любещия човек въпросът седи другояче. Те вярват и любят и когато им се дава, и когато не им се дава. Като не разбират тия работи, хората се учудват как е възможно да вярваш и да обичаш, когато нищо не ти се дава. Те се чудят, защото се намират в положението на деца. Когато

малки деца отиват на театър да гледат някоя сериозна пиеса, те не я разбират и казват, че не им харесва. Човек не харесва това, което не разбира. Щом разбере нещо, той го харесва. Не харесвате някой човек, защото е разточителен. В някои отношения разточителността е подобна на преяждането. За да се освободи от този недъг, човек трябва да се въздържа, малко да яде. Първият човек е съгрешил благодарение на невъздържането. Същото може да се каже и за съвременните хора. И до днес хората ядат от плодовете на забраненото дърво, вследствие на което страдат.

И тъй, всички хора, които изучават външната любов и живеят в нея, са недоволни, нещастни. Започнат ли да изучават вътрешната Любов и да живеят в нея, те ще се освободят от всички несгоди и нещастия в живота. Много естествено! Когато човек изгуби всичко в живота си, един след друг близките му го напускат. Само един ще остане при него. Кой ще бъде този един? – Който го обича безкористно. Само неговият конец на Любовта ще издържи на всички изпитания. Добре е човек да бъде богат, но това е само външната страна на Любовта. Той е научил само едната половина на Любовта. При това положение, докато сте на Земята, ще бъдете добре. Щом отидете в другия свят, ще бъдете зле. Казва се, че онези хора, които са грешили на Земята, в онзи свят ще бъдат на вечни мъки. Мъчението на тези души в онзи свят се дължи на обстоятелството, че се лишават от благата, които са имали на Земята. В Евангелието се говори за богатия, който след смъртта си отишъл в ада на вечни мъки и страдания, а бедният Лазар отишъл в лоното Авраамово да благува. Богатият бил в големи мъки, понеже на Земята живял само във външната любов. Щом изгубил условията на тази любов, той се намерил в тежко положение. Лазар пък изучавал вътрешната Любов и живял в нея, поради което в онзи свят бил поставен при добри условия. Христос казва: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си.“ Това значи: ако Словото Божие не стане плът и кръв за човека, той няма живот в себе си. Като слушат да се говори за външна и вътрешна любов, някои казват, че са готови

да служат на Бога. Те могат да бъдат готови да служат на Бога, но дали начинът на тяхното служене е богоугоден? Бог никога няма да каже, че не Го обичате. Той ще ви погледне и ще каже: „Това са деца, които търсят Любовта отвън.“ За онези хора, които Му служат правилно, Той казва: „Това са умни деца, които търсят Любовта отвътре.“ Между първите хора, които служат на Бога по външен път, стават големи спорове за първи места. Щом искат да заемат първи места, те не трябва да влизат в общества. Пък този, който проповядва, и той не трябва да говори на много хора. Нека покани само един човек и на него да проповядва. Ще му даде първо място и по този начин всякакъв спор ще се избегне. Щом дойдат много хора, те ще започнат да спорят помежду си кой да седне на първо място, кой отдясно, кой отляво и т.н. Кои хора спорят? – Спор се води само между хората на външната любов. Казват на едного да отстъпи. – „Как, все аз ли ще отстъпвам! Нека друг отстъпи.“ – Един все трябва да отстъпи. Всички хора не могат да седят на едно място.

Христос казва: „Ако пребъдете в любовта Ми, каквото поискате, ще ви се даде.“ Когато изучава тази Любов, човек пребъдва в нея и, каквото пожелае, всичко му се дава. Които са я опитали, те знаят какво представлява Божията Любов. Които още не са я опитали, ще я опитат. Докато не са минали през нея, те се оплакват, че са изгубили всичко в света. Не се оплаквайте, но стремете се да придобиете тази Любов. Ако не я придобиете, вие ще се раждате и прераждате със сегашните си разбирания. Когато се говори за прераждане, хората искат да се преродят, но да бъдат богати, а не сиромаси, да служат на хората. Значи като богати хората искат да имат пари, имоти, слуги, на които да заповядват. Какво ще бъде положението на богатите, които имат десетина слуги на разположение, а не знаят как да се отнасят с тях? С тези слуги те ще се намерят пред големи изпитания. Хората искат да бъдат щастливи, да бъдат обичани. За да бъдат обичани, и те трябва да обичат, да ценят своите ближни. Не е достатъчно само да искате другите хора да бъдат изправни към вас. И вие трябва да бъдете изправни. Всеки човек служи като пред-

метно учение, по което се познава кой докъде е достигнал в развитието си.

Сега ние говорим за свят, който се отличава с голяма разумност, с Любов, която е невидима, както микроскопическите тела са невидими без микроскоп. С невидимата Любов можете да минете отвсякъде, и то безпрепятствено. За да дойде човек до тази Любов, едно се иска от него: да не яде от плодовете на забраненото дърво. Всичко можете да правите, но от плодовете на забраненото дърво да не ядете. Който яде от това дърво, той ще носи последствията на своето невъздържание. Въздържание е нужно на всички! Всички ще се учите на въздържание. – „От какво да се въздържа?“ – Ще се въздържате да не ядете от последното дърво на вашата райска градина, за да опитате вътрешната страна на Любовта. Ако не можете или не искате да се въздържате, вие ще останете със сегашното си разбиране, със сегашното си развитие. Преди две хиляди години, когато Христос дойде на Земята, хората не бяха готови да приложат вътрешната Любов в живота си. И сега още не са готови да я приложат. Щом не са готови, ще страдат.

Големи страдания идат в света. – „Кога ще дойде Царството Божие на Земята?“ – В Деня Господен. Този ден е един от тъмните Божии дни. Тогава Слънцето, звездите ще изгаснат, и който може да запали своята свещ, той ще бъде на светло. Който не може да запали свещта си, той ще остане в тъмнина. Тъмен е Денят Господен. Сегашните дни са светли, хубави, но Денят Господен, който иде, ще бъде тъмен ден, придружен с бури, ветрове. За да посрещнете с радост този ден, вие трябва да имате запалена свещ, на която, при страшните бури и урагани, при всички несгоди, да можете свободно да четете. Съвременните хора са изучавали всички науки, но не и науката за живота. Като дойдат страданията, искат или не, ще им се наложи да я изучават. Страданията в живота не са нищо друго, освен условия за изучаване науката на Великия живот.

И тъй, срещнете ли някой човек, не го осъждайте, че не върви по пътя, по който вие вървите, но вътре в душата си

дайте му право да живее, както той разбира. Да дадеш право на човека свободно да се проявява, това значи да дадеш възможност на Бога в него да се прояви. Щом ограничиш един, втори, трети човек, най-после и тебе ще ограничат. Страданията и нещастията в живота идат от ограниченията. Не ограничавайте нито себе си, нито другите. Дайте свобода и на външната, и на вътрешната любов. – „Как?“ – Това ще изучавате сега. Като учите, вие ще дойдете до ред изяснения по този въпрос. Вие не сте готови още нито за външната, нито за вътрешната любов, т.е. не можете още да носите. Вие искате да живеете така, че никой да ви не смущава. Вие искате да ви обичат, а когато някой ви обича и започне да се върти около вас, да ви обикаля, казвате, че ви е дотегнал. Мома обича един момък, иска да се ожени за него. Щом се ожени за него, казва му, че Ъ е дотегнал. Защо Ъ е дотегнал? – Защото седи по цели дни вкъщи и не работи. Когато изучавате истинската Любов, вие няма да правите въпрос, че мъж ви не работи. Вие ще работите, а той ще седи вкъщи, докато съзнанието му се пробуди. В това седи силата и красотата на Любовта. Щом мъжът ви не иска да работи, ще го оставите около огнището да размишлява, а вие ще отидете на работа. Ще работите, без да се оплаквате, без да го съдите. Като постъпвате така, съзнанието му ще се пробуди и той ще благодари, ще ви възнагради за това, което сте направили за него. Лесно се живее с това разбиране. Без него обаче мъчно се живее. Като няма дълбоко разбиране на нещата, човек разглежда богатството, което му е дадено, и се чуди какво да прави с него. Без това разбиране човек се намира пред две злини: външна и вътрешна.

Следователно всички трябва да изучавате и да прилагате Любовта, да видите доколко обичате Бога и доколко – хората. Наблюдавайте се да видите каква е Любовта ви към Бога и какво можете да направите за Него. Често някой ви дава много, но вие пак не сте доволни от него. Научете се, като ви дават, и вие да давате. Сега, като се върнете у дома си, всеки сам да прочете 15-а глава от Евангелието на Йоана, за да видите какво ще разберете и какво заключение можете да

извадите. Като изучавате Любовта, ще разберете, че щастието ви зависи от външната и от вътрешната Любов, от смяната, която можете да правите. Когато човек яде, щом се нахрани, престава да яде, не иска нищо повече. Обаче в Любовта не е така. Човек не може да каже, че не иска вече да обича. В Любовта може да става смяна, но не и почивка. В Любовта почивката подразбира смяна: външната любов може да се смени с вътрешна и вътрешната – с външна. Учението за Любовта е предметно учение, което прави живота на човека лек и приятен. Ако си богат, радвай се на външната любов; ако си сиромас, радвай се на вътрешната любов. Ако си недоволен, това показва, че търсиш начини да разбереш Любовта.

Като говоря за Любовта, виждам мъчнотиите, на които се натъквате. Не е лесно човек да сменя външната с вътрешната любов и обратно – вътрешната с външната. Ако човек може да прави смени в Любовта, това значи, че е научил изкуството на даването. Някой има богатства, скъпоценности, но никому нищо не дава. Щом дойде смъртта, всичко дава, оставя други да се ползват от неговите богатства. Човек трябва да изучава смените в Любовта. Това не става чрез насилие, нито по закон, но доброволно. Когато Бог види, че не си от разумните деца, Той казва: „Хайде, синко, излез вън от рая.“ Защо Бог изпъди първия човек от рая? – Защото той искаше да опита широкия свят. Докато нямаше това желание, той беше доволен от положението си. Щом се яви в него желание да влезе в широкия свят, да има големи придобивки, Бог му каза: „Хайде, синко, излез вън от рая да придобиеш това, което желаш.“

Съвременните хора са влезли вече в широкия свят. Какво трябва да правят там? – Те трябва да изучават доволството: при всички условия на живота си да бъдат доволни. От осем хиляди години насам вие изучавате външната и вътрешната любов. Какво сте разбрали от тази Любов? Като дойде на Земята, Христос донесе едно Учение, което искаше да приложи. То беше Учение на пълната Любов – на външната и на вътрешната. Що се отнася до външната любов, лесно се

проповядва. Обаче дойде ли до вътрешната Любов, там се изисква сила и вяра. За тази Любов Христос се намери пред кръста. Тогава Той каза: „Господи, ако е възможно, нека Ме отмине тази чаша.“ И като видя, че не беше възможно, Той каза: „Господи, в Твоите ръце предавам духа Си. Да бъде Твоята воля!“

И тъй, изучавайте себе си, за да видите доколко имате външна и вътрешна Любов. Ако Бог всичко ви е дал и сте доволни, вие имате външна любов. Ако всичко ви е взел и пак сте доволни, вие имате вътрешна Любов. Не е лесно да се вземе всичко на човека и той да мисли, че това е Любов. Радвайте се и когато ви се дава, и когато ви се взема. Учете се от всичко, което става около вас, за да видите докъде сте дошли в развитието си. Който не е изучил външната любов, да я изучи. Който я изучил, да мине в областта на вътрешната Любов. Като дойде до положение всичко да изгуби, той трябва да знае, че ще придобие Живота. Когато Йов издържа изпита си, даде му се всичко в двоен размер.

Сега всеки човек трябва да изучава Любовта за себе си, а не за другите хора. Мисли ли за другите хора, той спъва развитието си. Дойде ли някой човек при вас да му помогнете, направете това, което сте длъжни по отношение на него. Вие не сте отговорни към целия свят. Не живеете само вие, не мислите само вие. Всички хора са еднакво отговорни. Следователно вие трябва да знаете, че светът се развива точно така, както Бог е определил. Каквото и да правите, от вас нищо не зависи. Какво трябва да придобиете? – Богатство. В какво седи това богатство? – В наниз, пръстени, огърлици – във великото учение на Любовта. Ще изучавате външната и вътрешната любов. Ако външната любов не можете да изучите, и вътрешната няма да изучите. Законът е един и същ и за двата вида Любов.

Божията Любов носи пълния живот.

*Трета съборна беседа, 21 юли, 5 ч.,
София, Изгрев*

ОСНОВНИ ЧЕРТИ НА НОВОТО

*Бой се от Бога и пази заповедите Му!
Еклесиаст, 12:13*

„Бой се от Бога!“ – Такова е било разбирането на стария проповедник. Какво нещо е страхът? Какво показва страхът? – Страхът показва, че нещо не достига на човека. Докато не знае нещо, човек се страхува. И като изпълнява Волята Божия, човек все носи някакъв страх в душата си, че има нещо, което не знае. На какво се дължи страхът? – На външната любов, на изобилието. Когато е сиромаш, когато нищо няма, човек не се страхува.

Проповедникът казва: „Бой се от Бога!“ Аз превеждам думите му: „Люби Бога!“ Като правя този превод, ни най-малко нямам предвид да примирявам хората с живота, нито пък помежду им. Правя един прост превод: „Люби Бога!“ Това значи: люби Този, от Когото животът иде. Животът иде от две места: от външната и от вътрешната любов. Външната любов дава всичко, а вътрешната нищо не дава – тя взема всичко. Външната любов събира хората на едно място, а вътрешната ги разделя. Който не разбира Любовта, той намира голямо противоречие в тези думи. Мнозина искат да придобият вътрешната Любов. Те говорят за неща, които не разбират. Защо? – Защото като говорят за вътрешната Любов, те подразбират външната. Вътрешната Любов ще се изучава отсега нататък. И тя има свои методи, свои закони, които трябва да се изучават. Започнете ли да изучавате тази Любов, вие ще се натъкнете на съвършено различни методи и закони от тези, които досега сте прилагали в живота си. Вътрешната Любов води човека във висш свят и му казва, че всичко, което става в света, е за доброто на тези, които любят Бога. И като не е привикнал на тези велики закони, на методите, с които възвишеният свят си служи, човек се

намира пред голямо противоречие.

Сега, колкото и както да се стремя да ви помогна да разбирате, ще се намеря пред невъзможност. Защо? – Защото пред вас е поставена преграда, която ви пречи да виждате и разбирате нещата от възвишения свят. Колкото и да обичате една котка, едно куче или един вол, те никога няма да ви разберат, защото между вас и тях стои голяма преграда. Между душите на хората има преграда, която им пречи да се слоят в едно.

„Бой се от Бога!“ Кога ще престане човек да се страхува от Бога? – Когато се освободи от страха, от своето животинско състояние. Когато казват на някого да не бъде животно, това значи да не служи вече на външната, но на вътрешната Любов. Който се е освободил от своето животинско състояние, само той може да служи на вътрешната Любов. Животното не е нищо друго, освен израз на външната любов. То не подозира даже, че съществува и вътрешна Любов. Тази е причината, поради която животните са спрели развитието си. Когато казваме, че някое същество не се развива, ние имаме предвид, че това същество служи само на външната любов. Въпреки това и хората търсят неща, които нищо не могат да им донесат. Те търсят богатства, слава, почести. Какво ще им донесе богатството? Ако са богати, ще ядат повече, ще се обличат разкошно, ще се разхождат с файтони и автомобили. Какво ще донесе това богатство за тяхното вътрешно повдигане? – „Ще си поживеем малко, че каквото ще да става.“ – Ще си поживеете, но ще дойде ден, когато това, което днес ви занимава, утре няма да ви интересува. Тогава вие ще се намерите в положението на богат човек, който има всичко на разположение, но зъбите му са опаднали, стомахът му е развален. Слагат на трапеза пред него хубаво опечена кокошка, но той я погледне и казва: „Не ме интересува вече кокошката.“ – Защо? – „Стомахът ми е развален.“

И тъй, не е достатъчно само да имаш желание да ядеш, но за да прогресиращ, трябва да знаеш каква храна да ядеш. Избягвайте еднообразна храна! Много книги са писани по въпроса за храненето, много знания са дадени, но на хората

е дотегнало вече от много знания. Те са чели и четат вестници, разкази, романи, философски и научни съчинения, и повече не им се чете. Защо? – Защото не могат да намерят това, което търсят. Едно време те са се задоволявали с книгите, но сега вече не се задоволяват.

Като проследяваме живота на съвременните хора, виждаме, че те са се отегчили не само от книгите, но и от Любовта. Защо? – Защото много се говори за Любовта, а малко се прилага. Дето се обърнете, все ще чуете някой да казва, че този не го обичал, онзи не го обичал. Това са противоречия, които човек трябва да разреши, без да се спъва. Ако се спъне, това показва, че той не разбира живота. За него животът е празна работа. Той казва: „Празният живот не ме интересува.“ Не само един човек, но много хора не се интересуват от празния живот. От какво се интересуват? – От нови знания. Те учат година, две, пет, десет, придобиват много знания и пак започват да се отегчават. Защо? – Защото между тия знания няма никаква връзка. Много от съвременните учени приличат на търговци. Те продават знанието си, както търговците – своите дрехи. Ученият, както и търговецът, счита, че като продаде знанието си, животът му ще се осмисли. В това именно седи неразбирането. Търговецът има право да продава стоката си, защото тя се разваля от седене. Обаче знание, което се разваля от седене, не е истинско. Какво трябва да се прави, за да не се разваля знанието? – Трябва да се консервира. Но и след консервирането пак ще се развали. Тогава не съжбявайте за знание, което остарява. Не съжбявайте и за консервирано знание, което се разваля. Истинското знание нито остарява, нито се разваля.

Съвременните хора се нуждаят от знание, достъпно за техните умове, за да ги въведе в Новия живот. Това знание се придобива постепенно, както детето постепенно расте, развива се и учи. В миналото си това дете може да е бил някакъв голям философ или учен, който е писал научни книги, но днес майка му го увива в пелени и казва: „Сега ще учиш!“ – „Ама аз съм виден философ.“ – „Никакъв философ не си. Ще слушаш и ще учиш!“ Сега и най-големите философи не знаят

много. Който разбира живота, той вижда, че трябва да влезе в нова фаза, в ново положение, т.е. да ликвидира със старото, да престане да мисли, че много знае. Затова именно Христос казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие.“ Това не значи, че човек трябва да се превърне в плачливо дете, недоволен от живота. Той трябва да разбира живота и да се остави на Великата майка, тя да свърши работата, тя да го направлява. Той не трябва да си дава мнението, но да бъде доволен от всичко, каквото майка му прави. Деца, които не разбират живота, плачат, докачат се, считат, че никой не ги разбира. Когато майката се отнася към детето, както то изисква, веднага лицето му светва и започва да се радва. Детето иска майка му да се отнася добре с него, но как трябва то да се отнася с майка си? Следователно, когато човек е недоволен от живота си, когато се сърди, гневи и мисли, че хората не го разбират, той се намира в положението на дете, което само още не се е ориентирало. Наистина, всеки човек е неразбран, иска да го разберат, но въпреки това пак остава сам в живота. Той търси някой да уреди живота му и, като не намери такъв човек, казва, че светът не е уреден. Светът е уреден, но човек трябва да го разбира. Ето, зимно време човек сам може да си накладе огън. Защо? – Защото знае как се кладе огън. Кучето обаче, колкото и да му е студено, не може само да си накладе огън. Значи всичко зависи от умениято, от разбирането на човека.

След всичко това, което хората знаят, те пак искат да им се каже нещо ново. Много неща знаят хората, но не са ги изучили, не са ги усвоили и приложили. Ще кажете, че повторението е майка на знанието. Това отчасти е вярно, но не абсолютно. Например вие изучавате нещо, което първоначално ви задоволява. Обаче колкото повече го повтаряте, толкова повече изгубвате интерес към него. Това става даже и с най-хубавите поезии, с най-хубавите мисли и чувства. Защо? – Липсва им нещо. И тогава, при повтарянето на такива неща, човек вече не учи, но се отегчава.

„Люби Бога!“ Как ще любите Бога: отвън или отвътре?

Докато е бил в рая, човек е виждал Бога отвън. Щом напуснал рая, той престанал да Го вижда отвън и започнал да се моли. От осем хиляди години насам хората все търсят Господа, викат към Него, но не могат да Го намерят. Защо? – Господ се е скрил някъде в човека и мълчи. Тази е причината, задето хората и до днес още са безверници и отричат Господа. В края на краищата те виждат, че без Бога не може да се живее.

Кой е начинът, по който можете да намерите Бога? – Единственият път към Бога е Любовта. Който люби, само той може да намери Бога. Когато момата обикне момък, той става за нея бог. Когато момъкът обикне момата, тя става за него богиня. Обаче един ден този бог или тази богиня се скриват някъде и момата или момъкът започват да плачат, да се молят да се върне той по някакъв начин. Кога се скрива Бог? – Когато почувства, че хората не Го обичат. Също така момъкът или момата се скриват, когато почувстват, че възлюбеният е намерил друг бог и повече не ги обича. Обаче случва се, че и вторият бог се скрива. Тогава момъкът или момата отиват при първия бог, но и той не се показва. Дето лъжата господства, там Бог не съществува. Докато Истината не възтържествува в света, Бог всякога ще крие Лицето Си от хората. Лъжата е причина за разочарования. Ако не обичате някой човек, можете да му кажете без всякакви заобикалки, без всякаква политика: „Не те обичам.“ Нищо повече. Какво правят някои хора? Те говорят лошо за даден човек, а щом го видят, започват да му се усмихват. Човек трябва да бъде честен. Ако иска да придобие нещо, няма защо да глади и да маже наоколо, но да се изкаже свободно, да изложи мотивите, заради които желае това нещо, и ще види, че хората ще го разберат. Човек сам трябва да изложи нуждите си, няма защо да очаква на хората те да разбират нуждите му и да ги задоволяват. Никой не може да разбере човека така, както той сам се разбира. – „Ама той не ме обича.“ – Това е неразбрана работа. Ако силният човек те обича, той ще те прегърне, ще те стисне и може да те удуши. Защо ти е такава любов? Прегръдки, целувки, които задушават или препятстват на човека

да расте и да се развива, не са на място. Всички хора познават тия прегръдки и целувки и затова търсят нещо ново. Те казват, че туй е стара любов. Наистина, старата любов представлява празни ясли, които нищо не придават на човека.

Сега, за да се домогнат до новата, до великата Любов, хората постоянно употребяват едни и същи изречения: „Да се обичаме!“ – Кой ви забранява да се обичате? „Да правим добро!“ – Кой ви забранява да правите добро? „Да имаме добро отношение едни към други!“ – И това сте свободни да правите. Ако остане на хората отсега нататък да правят това, тяхната работа е свършена. Ако искате да се учите как да обичате, вижте как малките деца обичат. Някои деца разбират и прилагат Любовта по-добре от възрастните, а даже и от младите моми и момци.

Каквото и да се говори на съвременните хора, те всичко знаят. Те се нуждаят от ново нещо и към него именно се стремят. Откъде ще дойде новото? Новото ще дойде от Бога. Казано е в Писанието: „Ние живеем и се движим в Бога.“ Следователно, щом живеем и се движим в Бога, ние можем всичко да придобием направо от Него. „Можем ли да отидем на Небето?“ – Можете, разбира се. Когато се говори, че ще отидете в ада, вие вярвате. Когато се говори, че ще отидете на Небето, не вярвате. Какво представляват адът и Небето? – Това са състояния на съзнанието, през които човек минава. Щом изгасите свещта на съзнанието си, вие сте вече в ада. Запалите ли я отново, вие сте в рай. Защо гасите свещите на съзнанието си? – За икономия. Да гасите свещите си, да правите икономия на светлината – това е учение, наука на миналото. Човек няма право да гаси свещите, които Бог е направил. Оставете нещата да стават така, както са създадени. Когато човек дойде до положение нито да гаси свещите на своето съзнание, нито да ги пали, той е влязъл вече в правия път. Същото може да се каже и по отношение на Любовта. Когато човек дойде до положение нито да се влюбва, нито да разлюбва, той е влязъл в пътя на Любовта. Докато хората искат да бъдат обичани, те са разбрали половината от живота – те трябва да дойдат до положение не

само да искат да бъдат обичани, но и те сами да обичат. Това значи да бъде човек доволен от всички условия на живота си. Това значи самовъзпитание.

Днес всички хора говорят за възпитание. Не, дето се говори за възпитание, там е старият живот. Как ще възпитате разбойника да не върши престъпления? Как ще възпитате грубото, неразвитото дете на добри, на правилни отношения? Каквото днес го научите, утре ще го забрави. Това възпитание е дресировка – нищо повече. Това, на което майката учи децата си, те го изоставят, не го прилагат в живота си. Защо? – Защото при възпитанието на детето нещата не пускат дълбоки корени в съзнанието му. Майката трябва да научи детето си да обича Бога. Щом обича Бога, то ще се самовъзпита. Какво прави майката днес? Тя се поставя на мястото на Бога и казва на детето си: „Ти трябва да ме обичаш, защото аз те родих, аз те отхраних и отгледах.“ Един ден, като порасне, това дете намира една красива мома и в лицето ѝ вижда още една майка. Какво прави родната му майка? – Тя страда, а синът се раздвоява. Когато съзнанието на човека се раздвоява, пълнотата на живота се нарушава. Майката казва: „Синът ми не ме обича вече.“ Защо не те обича? – Защото е намерил втора майка. Когато човек престане да обича едного, той обича друго. Когато на едного дава, на друго не дава. Човек не може да дава на всички хора едновременно. Въпросът за даването се разрешава между двама души. Ако на едного даваш, на друго няма да даваш.

Христос казва: „Ако не се отречеш от майка си, от баща си, от приятелите си, даже и от своя живот, ти не можеш да бъдеш ученик на Новото учение.“ Този стих е тълкуван на времето си, тълкува се и сега, но въпреки това хората и до днес не са разбрали какво е искал да каже Христос с това отричане. Не е достатъчно човек да се откаже от своите близки, но той трябва да се откаже даже и от своя живот. От човека зависи да се откаже от живота си, или не. От кой живот трябва да се откаже човек? – От временния живот, който е пълен с грешки, със заблуждения. Това е старият живот – живот на вземане и даване. Докато човек говори за

вземане и даване, той не може още да влезе в Новия живот. Докато се разправят с вземане и даване, хората не могат още да изправят живота си. Щом не могат да изправят живота си, те не могат да намерят правия път, не могат да придобият великите блага на Живота.

Тръгнал един иманяр да търси имане. Среща друг един, който лесно може да намира скрито злато в земята. Първият казва на втория: „Приятелю, ти си тръгнал да търсиш нещо. Аз търся пари, но малко още не ми достига, за да ги намеря. Имам вече девет знака, по които мога да ги намеря, но липсва ми само още един знак. Ако обичаш, покажи ми този знак да намеря парите. Ако ги намеря, и на тебе ще дам една част.“ – „Няма защо да ти показвам никакъв знак. Ако зная какъв е този знак, аз сам ще отида да намеря парите. Няма защо да казвам на тебе, че после да очаквам на една малка част от тях.“ За да придобие великите блага на Живота, човек трябва да се самоотрече. Така постъпват хората не само когато търсят пари, но и когато искат да се оженят за някоя хубава мома. Някой казва на приятеля си: „Слушай, можеш ли да ми препоръчаш някоя добра и хубава мома?“ – „Ако остане на мене да ти препоръчвам такава мома, аз ще я взема за себе си.“ – Не, това е метод на стария живот. Любовта не може да се предава от човек на човек. Тежко на онзи, на когото ще му препоръчват мома, която той трябва да обикне. Дойде ли до Любовта, тя сама посещава човека и внася нещо ново в живота му.

Човек трябва да се стреми към новото, което носи в себе си вечна младост. Страшно е, когато човек дойде до положение на старост и мисли, че не може да се подмлади. Някой казва: „Ех, да съм млад сега, другояче ще живея!“ – „Как ще живееш?“ – „Няма да обичам толкова много жена си и децата си, колкото съм ги обичал досега.“ – Това не е нещо ново. То е все едно да кажеш, че не е трябвало да оставяш парите си вън, да ги не вземе някой. Не е въпрос да пази човек парите за себе си, но той трябва да бъде от онези хора, които никога не осиромашават.

И тъй, търсете Новото! Търсете Новия живот! За да вле-

зете в този живот, вие трябва да намирате във всеки човек по една добра черта, заради която да го обичате. Умният човек трябва да обича всички хора, без те да подозират това. Той ще ги обича, без да им говори сладки думи. Сладките думи са израз на външна любов. Как ще изразите любовта си към даден човек? – Като му помогнете, когато той се намира в нужда. Да помогнеш на човека, когато се намира в нужда, без да му кажеш една дума, без да дадеш вид, че го обичаш – в това седи новото в света. Как ще накарате човека да ви говори сладко, ако той няма любов към вас? Как ще го заставите да ви гледа мило, ако той няма любов към вас? В театъра актьорите си говорят сладки думи и се поглеждат мило, без да се обичат. Не, нещата трябва да се представят такива, каквито са в действителност.

Новият живот, за който се говори, е живот на вътрешна пълнота. Лесно се говори за него, но мъчно се живее. Като не могат да го изразят, мнозина се обезсърчават и казват: „Като дойдем втори път на Земята, тогава ще приложим новия живот.“ Да, ако не можете да го приложите в идния живот, ще го приложите в третия, в четвъртия и т.н. С отлагане и повтаряне на нещата нищо не се постига. В резултат на това отлагане човек се натъква на вътрешно недоволство от живота. Докато не се освободи от това вътрешно недоволство, човек не може да влезе в новия живот. Думите *нов живот* подразбират пълния живот, същината на живота. Казваме, че човек трябва да влезе в Новия живот. Обаче може да се каже и по друг начин: новият живот трябва да влезе в човека. Кое от двете положения е за предпочитане?

Коя е отличителната черта на Новия живот? – Новият живот носи свобода. Той освобождава човека от всички връзки, от всички заблуждения. Каква свобода може да даде човек на коня? – Човек може да даде храна на коня и да го затвори в дама. Той го е освободил от глада само, но не му е дал още пълна свобода. Човек може да нахрани коня си, да го помилва с ръката си и да го пусне в гората на свобода. И човек може да бъде свободен по тия два начина. За да дойде в положението на коня, който е пуснат в гората на свобода,

човек трябва да се развърже от всички условия, при които живее. Докато критикува, докато вижда ред несъответствия и противоречия в живота, човек всякога ще се намира в положението на кон, вързан за един дарак, да развличва вълна. Даракът е прикрепен към една площ, върху която е поставен ечемик. Конят е готов цял ден да обикаля около този дарак, за да достигне ечемика и да си хапне. В това време обаче даракът се тегли и по този начин развличва вълната. Вечерта, като се върне конят, дават му малко ечемик и той си казва: „Цял ден тичах, за да ми дадат този ечемик. Стигнах го най-послед.“ – Не, който търси Новия живот, който се стреми към Бога, той не трябва да влачи вълна на дарака, но трябва да обича всички хора, без да ги съди. Христос казва: „Отец никого не съди.“ Той е дал свобода на Сина Си да съди. Отец не се интересува от стария живот, но Синът и досега не е престанал да се интересува. Синът събира кредити от този, от онзи. Бащата казва: „Каквото събереш, това ще Ти остане. За Мене няма да се интересува. Ти си син.“ – „Защо?“ – „Защото събираш дълговете на Баща Си.“

Съвременните хора говорят за Баща си, но те забравят, че всички нямат истинско синовно отношение към Него. Те казват още, че са Синове Божии. Ако всички хора бяха Синове Божии, животът им щеше да се развива правилно. Щом животът им не върви правилно, това показва, че те говорят неверни неща. Днес хората не са дошли още до съзнание да признават Бога за свой Баща. Те имат такива бащи, които ще ги научат какво значи баща, какво значи истинско синовно отношение. – „Ама аз съм Син Божий.“ – Така не се говори. Като разглеждате живота си, обществата, семействата, вие се натъквате на противоречия, които показват, че не сте още Синове Божии. Истинските синовни отношения не пораждаат никакви противоречия между баща и син. Дето има такива отношения, там има истинско разбиране на живота. Дето тези отношения не съществуват, там злото се ражда.

И тъй, който иска да влезе в правия път на живота, той трябва да живее според Любовта. Да живеете според Любовта,

това значи да обичате всички хора без закон. Обичате ли със закон, вие сте във външната любов, т.е. в тази любов, която носи тревоги, страдания и разочарования. Не е лошо нещо тревогата, но човек трябва спокойно да я носи – тя е негово богатство. Казвате, че за да не се тревожи, човек не трябва да има никакви желания. Не е въпросът и в желанията. Изкуство е човек да няма желания, но как може да постигне това? Индусите например казват, че човек трябва да убие всяко желание в себе си. – Не, желанията не трябва да се убиват. Нещастията на човека не се дължат на това, че той има желания, но че подхранва в себе си чужди желания. Следователно пазете следното правило: не подхранвайте чужди желания в себе си. Като пазите това правило, животът ви донякъде ще се подобри.

Съвременните хора се стремят към знание. Те искат да знаят много, да минават за учени. Някои пък се заблуждават, че в миналото някога са били едни от видните пророци: Даниил, Исаия, Иезекиил и т.н. Ако наистина са били един от тези пророци, къде е знанието им? Не е въпрос човек да бъде учен като този или онзи пророк. Важно е да приложи знанието си за благото на човечеството. Срещате един съдия, учен човек, завършил университет, знае езици, но като разглежда някое дело, току осъди един човек на смърт. Този човек е извършил някакво престъпление, наистина, но смъртното наказание ли е единственият път за изправяне на човека? Ако осъдите човека на смърт, по-добре е да бъдете невежи. – „Тогава да се откажем от съдийството, от адвокатството.“ – Ако сте намерили правия път, ако сте придобили новото в живота си, откажете се от старите служби и задължения. Обаче преди да сте намерили правия път, не бързайте преждевременно да напускате работата си. Не мислете за онова, което ви смущава. – „Какво трябва да правим?“ – Да учите! Учете така, че каквото знаете, да го разбирате и прилагате. Това е вътрешното знание. За да дойдете до това знание, от нищо не трябва да се смущавате.

Имайте готовност да прощавате. Кой каквото ви каже, туряйте го настрана. Не се дръжте за закона, но за Любовта.

Нека Любовта бъде мярка в живота ви. Смушавате ли се от хората, обиждате ли се от тях, вие никога няма да намерите Пътя. Ще се лутате насам-натам, но няма да намерите това, което търсите. Докато дойдете до правия път, вие ще се раздвоите. Това е необходимо. – „Защо?“ – Защото онзи, който се е раздвоил, само той може да се отрече. Самоотрича се човек от старото и приема Новото. Щом приеме Новото, той започва да изучава нови начини – как да живее в Новия път. В какво седи Новото? – Новото се отличава от старото по начина на даването. В стария живот човек дава и очаква да получи нещо. В Новия живот човек дава, без да очаква. За да дойде Новият живот, старият трябва да бъде осъден на заличаване. Казвате, че Христос ще съди хората. Да, Христос ще ги съди. Докато не ги осъди, те човеци няма да станат. Който иска човек да стане, той трябва да се остави напълно в ръцете на Христа. Новият живот иска свободни хора: свободни по сърце, по ум, по воля. Който е обременил ума и сърцето си с голям товар, той трябва да се освободи. Много работници има в света, които чакат за работа. Те искат да пренасят товар от едно място на друго, за да им се плати. Дайте товара си на тях, а вие бъдете свободни. – „Да не работим ли?“ – Не, свободните хора по ум и сърце ще работят по нов начин – за изправяне на живота си, за придобиване на велики блага.

Проповедникът казва: „Бой се от Бога! Колкото книги и да пишеш, те нямат край.“ Аз пък казвам: каквото и да правите, едно е важно за вас – да любите Бога. Що се отнася до книгите, които сте писали и изучавали, те са дали своето. Няма защо пак да се връщате към тях. Тези книги са били приготовление за освобождаването ви. Раздайте книгите си на тия, които идат след вас. Те ще учат от вашите книги, а вие ще обичате Бога. – „Къде ще Го намерим? Как ще Го обичаме?“ – Това е ваша работа. Този е един от сериозните ви изпити, който непременно трябва да издържите. Ако започнете да питате как да обичате или дали правилно обичате, вие ще пропаднете на изпита. Обичайте! – нищо повече. В Любовта грях няма. Любовта освобождава човека от греха.

Любовта обединява всички хора. В нея има единство. Това е едно от качествата на Новия живот.

„Люби Бога!“ Научи и детето си да люби Бога. Това изисква Новият живот. Новият живот е връщане на човека там, откъдето е излязъл. Едно време човек беше в рая. Той пожела да отиде в широкия свят: да учи, да придобие повече от това, което му беше дадено. Тази е причината, задето той съгреша и оголя. Като се отдели от Бога, човека разбра какво нещо е оголяването. Който не обича, той оголява. Докато Бог говореше на Адам отвън, той беше във външния живот. Една спънка беше поставена на Адам: да не яде от плодовете на Дървото за познаване на доброто и злото. Адам пристъпи тази заповед, вследствие на което трябваше да излезе вън от рая. Бог каза: „Понеже Адам стана като един от боговете, да познава доброто и злото, той трябва да напусне рая, за да не яде от Дървото на живота и придобие безсмъртие.“ Велика наука е да знае човек как да се ползва от доброто и злото. Който не знае тази наука, той съвършено ще пропадне. Адам беше учен човек, но съгреша. За да не се наруши хармонията и равновесието в рая, той трябваше да излезе вън, да отиде в школата на широкия свят.

Следователно, когото обичате, той ще ви изгъди от рая. Вие искате да седите при онзи, когото обичате. Щом не можете да останете при него, вие страдате. Това е проява на външната любов. Малцина разбират това. Малцина могат да приложат Любовта в живота си. Те трябва да знаят, че като обичат и като ги обичат, ще ги изгъдят от рая. Когато мъжът обича жена си, той ѝ дава пълна свобода и казва: „Свободна си вече!“ Когато жената обича мъжа си, тя му дава пълна свобода и казва: „Свободен си вече!“ Защо трябва да си дадат свобода? – Това е красивото в живота. Какво лошо има в това? Колкото е това лошо, толкова лошо е, че някоя жена е облякла червена, синя или жълта рокля. Нищо лошо няма в това. Важно е човек да знае кое кога да употребява.

Един турски бей решил да се ожени за красива добра мома. Според стария турски обичай близките му трябвало да изберат момата. Те му избрали мома по свой вкус и разбиране.

След като се оженили, тя свалила булото си и се показала на мъжа си. За да изпълни тогавашния закон, младата булка запитала мъжа си: „На кого да се откривам?“ – „Откривай се на когото искаш, но на мене само не се откривай.“ Защо А отговорил така? – Защото видял, че била много грозна.

„Люби Бога!“ Люби Бога в човека! Докато не дадеш пълна свобода на човека, Бог да се проявява в него, както Той разбира, ти не го обичаш. Даваш ли му правила как да живее, как да обича, какво да прави, кого да гледа, това е човешка любов. Остави Бога свободно да се проявява в човека и за нищо повече не мисли. Може някои работи да не ти харесват – това нищо не значи. То е твое разбиране. Оставете Бога в себе си и в своите близки свободно да се проявява, както Той знае. Това значи свобода. Как, по какъв начин ще се прояви Той, това е Негова работа. Бог сам ще си проправи пътищата. – „Ама как да обичаме?“ – Това не е ваша работа. Любовта не е ваша. Бог е Любов, а не човекът. Вие трябва да разбирате Живота правилно, да се оставите на Бога, Той да работи у вас, както иска. Страданията и мъчнотиите, които хората преживяват, се дължат на факта, че те искат да се наложат на Бога, да се освободят от Неговото влияние. Как ще се освободят? – Каквото и да правят, те не могат да се освободят от Любовта. Божията Любов не търпи никакъв закон. Дойдете ли до нея, вие ще се изпълните със свещено чувство и ще кажете, че всичко, което тя върши, е право и добро. Каквото Любовта върши, вие ще го считате за велика тайна.

И тъй, новото в живота е да обичате Бога. Тази Любов именно ще внесе у вас радост, веселие и светлина. Тя ще ви свърже с Невидимия свят и ще ви извади от ада, в който сте били досега. И адът не е лошо място. Там има и музика, и театър, и забави. Ще кажете, че това учение не ви се харесва. То е друг въпрос. Важно е човек да говори Истината. Важно е човек да намери Любовта – пътя към Бога. Без тази Любов човек нищо не може да направи. Когато Любовта дойде у вас, тя сама ще ви научи как да обичате. Тя ще ви каже, че трябва да обичате всеки човек като душа. Докато правите разлика в любовта си: одного обичате повече, а друго – по-малко,

вие сте още в човешката, във външната любов.

Съвременните хора често изпадат в противоречия: като виждат, че на светските хора се дава повече, отколкото на религиозните, те се намират в положението на големия син в притчата за блудния син, който изказал недоволство пред баща си, че заклал теле за по-малкия му брат. В тази притча Христос изнася два принципа в живота: смирение и недоволство. След като ял, пил и опропастил всичко, по-малкият син се върнал при баща си да иска милост от него. Той му казал: „Татко, сгрехих пред тебе и пред Небето. Приеми ме като един от твоите слуги. Не съм достоен да се нарека твой син.“ Бащата се зарадвал на сина си и заклал за него най-угодното теле. По-големият син се върнал от нивата недоволен, че бащата дава угощение на брата му, който всичко изял и изпил. Той не пожелал да види голямата любов на бащата, а прибързал да изкаже недоволството си с думите: „Аз работя толкова много, но ти никога не закла за мене едно теле.“ Бащата искал да покаже на големия си син, че той не може да заколи теле на недоволството. Сега на вас казвам: не се смущавайте, когато видите, че Бог проявява милостта си към хората.

„Люби Бога!“ – Тази е тайната на Новия живот. Научете се да обичате! Млади и стари, женени и неженени, моми и момци – всички трябва да обичате! Не се ограничавайте едни други! Не си поставяйте никакви спънки. Само Духът е в състояние да премахне всички спънки и ограничения, които хората взаимно са си създали. Казано е в Писанието: „Ще изпратя Духа Си.“ Христос казва: „Аз и Отец Ми ще дойдем, ще се вселим във вас и Аз ще ви се изявя. Аз и Отец Ми едно сме.“ В изявяването на Сина седи Новият живот. Отворете сърцата и душите си, за да се всели Бог у вас, да ви се изяви Христос и да ви покаже как да обичате. Ако Отец и Синът не дойдат у вас, вие ще останете със старите си разбирания. Дойдат ли те да живеят у вас, бремето ви ще се снесе от гърба ви като орехова черупка и вие ще се облекчите. Обичайте Бога, за да се всели Той у вас заедно с Христа. Като живеете в Любовта, и в Невидимия свят ще ви посрещнат добре.

Тук може да сте близо едни до други, както бяха богатият и Лазар, но в Невидимия свят те бяха далече. Те представляват две различни състояния. Състоянието на Лазар определя неговото място. И състоянието на богатия също определя мястото му в Невидимия свят.

Обичайте се, без да се критикувате, без да се съдите. – „Ама от мене нищо няма да излезе.“ – Как няма да излезе нищо? Че вие сега сте човек, който мисли, чувства и действа. Вие сега сте човек, който яде, учи, пише, чете. Какво повече искате? Вижте как по-долностоящите от вас живеят и се радват, доволни са от положението си. Обичайте Бога, бъдете доволни от всичко, което ви е дадено.

Обичайте Бога във всички хора! В Любовта седи разрешението на всички въпроси. В Любовта на Новия живот никаква обида не съществува. Що е Небето? – Място, където никаква обида не съществува. Що е адът? – Място, където обидата съществува. Влезте в Новия живот, където няма никаква обида. Там съществата живеят в пълно доволство, в радост и веселие.

Божията Любов носи пълния живот.

*Четвърта съборна беседа, 22 август, 5 ч.,
София, Изгрев*

ПРОНИКВАНЕ

Много още имам да ви река, но сега не можете да носите.

Йоан, 16:12

Съвременните хора живеят в неустановен свят, т.е. в свят, на който не може да се разчита. Това не трябва да ви смущава, понеже вие сте пътници, не можете да не минете през този свят. Защо трябва да минете през този свят – не знаете. Много неща още не знаете, понеже не можете да носите. Съвременните учени имат големи библиотеки, четат разни книги, правят научни изследвания, но в края на краищата малко знаят. Въпреки това те мислят, че много знаят. Всъщност човек знае само толкова, колкото път е изминал. Вън от изминатия път той нищо не знае. Той едва сега започва да изучава пътя, който не е извървял. Следователно вие трябва да разглеждате живота така, както го виждате, какъвто е в действителност. Казвате: „Като знаем толкова малко, как ще ни приемат в Невидимия свят, как ще ни приемат различните общества на Земята?“ – Ще ви приемат по два начина: като богати или сиромаси, като учени или невежи. Ако сте богати, ще ви приемат добре; ако сте сиромаси, ще ви приемат студено, защото знаят, че отивате да вземете нещо. Ако сте учени, ще ви приемат по един начин; ако не сте учени, ще ви приемат по друг начин. След това вие ще се чудите защо нещата не стават така, както си мислите или както ги очаквате. Нещата не стават, както очаквате, защото нямате в себе си това, което трябва. Значи липсва ви нещо. Като не знаете, че ви липсва нещо, когато вършите една работа, вие мислите, че всичко става, както трябва. Всъщност не е така. Новият живот, в който се готвите да влезете, изисква права мисъл, прави разбирания, а не такива, каквито вие имате. Например ако някой човек не ви даде това, което искате, вие веднага се настройвате срещу него. Правилни отношения ли са тези?

Сега ви говоря свободно, за да се освободите от заблужденията си. Заблужденията не произтичат от живота, те са в самите вас. Вие очаквате нещо, което не може да ви се даде, и ако не го получите, веднага се разочаровате и казвате, че животът няма смисъл. Защо не може да ви се даде това, което очаквате, няма да обяснявам. Какво е това, което очаквате, няма да изброявам. То е различно за всеки човек. Важно е да знаете, че по който начин очаквате нещата, няма да се дадат. Всички неща, които очаквате, ще дойдат по съвсем друг начин. Трябва ли затова да се обезсърчавате? Ако животът ви се обезсмисля, вие сте в свят на заблуждения. За вас е важно да различавате истинската скръб и истинската радост. Що се отнася до бъдещия живот, няма какво да мислите. Настоящият живот е важен. Него използвайте разумно. Щом сегашният ви живот е добър, и бъдещият ще е добър.

И тъй, от вас се иска да освободите съзнанието си от ненужни стремежи, т.е. от такива стремежи, които днес не можете да постигнете. Не е лошо човек да се стреми, но има стремежи, които по никой начин не могат да се постигнат. Има стремежи, които са постижими. Например днес вие можете да получите един обикновен обяд, но можете да получите и царски обяд. Трябва ли да се смущавате, ако не получите царски обяд? Какво ще изгубите, ако не ви се даде царски обяд? За вас е важно да си хапнете сладко, да сте доволни от храната, а това може да се постигне и с един обикновен обяд. Или ако няма власт, трябва ли човек да е недоволен от живота? Човек може да има такава власт, с която да си навлече много мъчнотии и нещастия. Не, и да имате власт, вие не можете да вършите, каквото искате. Следователно, когато се стремите към нещо, вие трябва да знаете защо ви е това нещо и как ще го приложите. Ако придобиете това, към което се стремите, а не можете правилно да го приложите, вие ще направите ред погрешки. Погрешките показват, че нямате знания. Това значи, че не можете да носите. Вие трябва да учите, да различавате нещата, да знаете откъде идат. Като дойдете до това различаване, ще можете навреме да използвате онова, което ви се дава. Напри-

мер вие с години сте се стремели да постигнете нещо. Тъкмо сте пред постижението му, и някой дойде да ви разправя нещо. Това е уловка, с която искат да отклонят вниманието ви. Отклони ли се вниманието ви, вие губите вече благоприятния момент. Щом изгубите тоя момент, и изкушението се отдръпва. Затова именно е казано: „Един начин има само на говорене.“ Докато дойдете до положение да различавате този начин на говорене, вие много ще се лъжете и често ще пропускате благоприятни случаи в живота си. Затова Христос казва: „Аз дойдох в света да прославя Този, Който Ме е проводил.“

Следователно вие трябва да работите съзнателно върху себе си, да се освободите от своите лични възгледи, както и от външните влияния. Съвременните хора разглеждат нещата от лични разбирания и щом нещо не стане според разбиранията им, те веднага го отричат, съблазняват се и казват, че това не е вярно, не е истинно. От свое гледище те са прави, но не и от гледището на Абсолютната Истина. Пътят, по който вървят, не е прав. Тъй щото всички хора трябва да знаят, че докато на пътя им като спънка седи техният слуга, техният приятел, техният ближен, те не са на прав път. Те не са дошли още до Вечния живот, но се блъскат в преходния, във временния живот. Докато е във временния живот, човек гледа със завистливо око на другите. Като погледне към сина на своя приятел, той завижда, че е здрав и жив, а неговият син е заминал за другия свят. Защо трябва да завиждаш? Радвай се на сина на приятеля си. – „Да беше поживял и моят син повечко, да му се порадваме.“ – Какво ще се радваш на това, което не е твое и което всякога можеш да изгубиш?

Какво представлява временният живот? – Той е живот, пълен със забавления. Забавления има не само в отношенията на хората, но и в самата наука. Каквато наука да вземете, наред със сериозното в нея ще срещнете и ред забави. Зад тия забави се крие нещо съществено. Апостол Павел казва: „Като бях дете, разсъждавах по детински. Като станах възрастен, напуснах детинските работи.“ Това не значи, че трябва преж-

девременно да напуснете детинските работи. Докато сте деца, ще живеете като деца. Щом станете възрастни, от вас се иска дълбоко разбиране на нещата. Например често ви говоря за Любовта, но вие я разбирате по друг начин. Какво показва това? – Че още сте деца в разбиранията си. Ще дойде ден, когато ще пораснете и ще гледате на нещата като възрастни. Вие не можете още да дойдете до онова дълбоко разбиране, което е потребно за душата ви. Сега аз ви говоря тъкмо за това, което ви е нужно за правилно разбиране и прилагане. Това не значи, че изведнъж трябва да се откажете от много работи. За вас е важно да знаете как да се откажете от непотребните неща, от тия, които ви спъват. Новото учение не търпи никакви безпокойствия, никакви тревоги. Докато се безпокои, ученикът не може да учи. Щом започне да учи, той достига до положение да вижда, че нещата не вървят, както трябва, и започва да се безпокои. Безпокойствието го спъва и той спира работата си. Красотата на живота седи в това именно, че и когато работите на човека не вървят, той пак да не се безпокои. Ще кажете: „Друго нещо е, когато работите на човека вървят добре.“ – Това зависи от разбиранията му.

Две кокошки се разхождат в два съседни двора. Едната е угоена, защото господарят ѝ по няколко пъти на ден ѝ дава храна. Тя се разхожда самодоволно из двора, радва се на живота, защото работите ѝ са уредени. Тя не подозира даже, че господарят ѝ има предвид нейното месце. Щом види, че е достатъчно изхранена, той ще тури ножа на врата ѝ и ще я заколи. В един момент тази кокошка ще изгуби спечеленото. Другата кокошка ходи из съседния двор недоволна – няма храна. Тук рови, там рови – нищо не намира. По едно време господарят ѝ се сеща, че кокошката не е хранена, и ѝ подхвърля малко зрънца. После пак я забравя. Ходи тази кокошка из двора, безпокои се, че няма какво да яде, че работите ѝ не са наредени. Като я погледне, господарят ѝ казва: „За нищо не става тази кокошка, само кожа и кости е.“ Той е недоволен, че не може да я заколи, но кокошката запазва живота си. Кое положение е за предпочитане: положението на угоената или на мършавата кокошка? – Нито на едната. И

двете кокошки се намират при лоши условия. В края на краищата и двете кокошки ги очаква смърт: първата ще умре от ножа на господаря си, а втората – от своята слабост, от липса на храна. Въпреки това хората казват: „Ела зло, че без тебе по-зле.“ Наистина, понякога в живота на човека идва едно малко нещастие, за да го освободи от по-голямо. Понякога пък малкото щастие носи след себе си голямо щастие.

Това са примери из живота, от които не може да се съди за неговите правилни прояви. Ще дойде някой да ми разправя, че говорил с Христа, че много неща знае, че много книги чел и т.н. Като е чел толкова много и като знае много, нека каже какво разбира от стиха, който Христос е казал: „Аз съм пътят, истината и животът.“ Той ще каже, че разбира смисъла на този стих, но не знае къде и как да го приложи. Това не е знание. Истинското знание едновременно обхваща разбиране и прилагане. Ето защо казвам: време е вече човек да се откаже от старото знание, за да възприеме новото и да го приложи в живота си. За да облече нови дрехи, човек непременно трябва да съблече старите. Това е правото положение. Ако не иска да съблече старите си дрехи, той може да облече новите върху тях, но с това само ще увеличи товара си, без да придобие нещо съществено. Старите дрехи трябва да се оставят настрана, а новите да се облекат. В това седи красотата на живота. – „Къде трябва да оставим старите си дрехи?“ – Вижте какво прави змията. Щом съблече старата си кожа, тя я захвърля настрана като непотребна и продължава пътя си. Направете и вие като нея. С една дума казано: старото турете настрана, за да не ви спъва, а новото облечете. Облечете се с Новия живот, с Новата любов – с всичко ново.

Сега, като слушате да се говори за Новата любов, т.е. за Любовта, която Новата култура носи, вие се чудите как е възможно човек да обича всички хора. Съвременните хора нямат представа какво значи човек да обича всички хора. Например един човек е богат, друг – сиромаш; един е силен, друг – слаб. Можете ли да обичате всички еднакво? За да обичате всички хора еднакво, вие трябва да гледате на различ-

ните им положения като на различни служби в живота. Това са външни неща, които нямат нищо общо със самия живот. Този, който днес е богат, утре ще бъде сиромаш; това, което днес е слабо, утре ще бъде силно. Човек е господар само на онова, в което той сам може да проникне. Онова пък, което прониква в човека, е негов господар. Искрата огън, която прониква в дървата, е господар на целия огън. Изобщо материята, както и силите в Природата, взаимно се проникват. Знанието също прониква едно в друго. И хората се проникват, вследствие на което никой човек не е свободен. – „Ама аз съм свободен.“ – Ти мислиш, че си свободен. Всъщност не си свободен. Защо хората се проникват едни други? – Защото срещат на пътя си препятствия. Като се проникват взаимно, те търсят път за освобождаване от препятствията.

Христос казва на учениците Си: „Много още имам да ви кажа, но сега не сте готови. Когато Духът на Истината дойде у вас, Той ще ви настави.“ На какво? – На това, което днес не сте готови да носите. Следователно, когато дойде до истинското знание, човек е свободен вече. Щом придобие свободата, човек трябва да се радва. Обаче докато е в училище, докато учи, той не може да се радва. Значи човек може да се радва на онова, което е спечелил. Да се радва на онова, което мисли, че е спечелил, а всъщност не го е спечелил, това е заблуждение. Истинската радост е в Новия живот. Как ще изразите Новия живот? Както и да се мъчите да го изразите, вие ще си послужите пак със стария език, със стари форми. Ще кажете например, че духовното в човека трябва да се обича. – Как се обича духовното? Друг път ще кажете, че Любовта трябва да обгърне човека. – Как се обгръща човек? Каквото и да говорите, вие си служите все с неопределени образи, с външни емблеми. Силата на човека не седи в това, което говори, но във вътрешното знание. От друга страна, за да обичате човека, не е достатъчно само да го обгърнете, но трябва да проникнете в него. И светските, и религиозните хора изучават този закон, за да могат взаимно да си влияят. Когато някой човек проникне във вас, той може да разбере и добрите, и лошите ви страни, и по този начин може да ви

помага. Само този човек може да помага, който ви обича. Ако не ви обича, той може да ви излъже. Не само обикновените хора се лъжат, но даже и видни пророци, светии и учени. – „Как ще се лъжем, като сме тръгнали в правия път?“ – Ако не искате да се лъжете, а сте влезли в правия път, вървете напред, без да се спирате. Щом сте започнали да изучавате Истината, от нищо не се смущавайте. Много неща могат да смутят човека, но той трябва да вярва, че всичко онова, към което се стреми, е постижимо. Който е влязъл в Новия живот, той ще намери онова, което търси.

„Много неща имам да ви кажа, но още не сте готови да носите.“ Какво още е имал да говори Христос на учениците Си, което не го е казал? Един ден те ще научат това, за което Христос някога е само загатнал. Едно трябва да се знае: в живота на свободата нещата не стават по принуждение, нито произволно. Там само онзи може да изпълни Волята Божия, който иска, който има добро желание. Който доброволно изпълни тази Висша воля, той ще има големи придобивки. Който не я изпълни доброволно, той ще носи своите стари разбирания, своите стари знания и ще каже, че животът няма смисъл. В какво седи смисълът на живота? – В обичта. Кого ще обичате? Ще кажете, че грешникът има нужда от любов. Не е достатъчно само да обичате грешника, но трябва да му покажете начин как да понесе греховете си. – „Ами как могат да се носят чуждите грехове?“ – Само онзи може да носи греховете на хората, който, без да е грешил, без да се е спъвал някъде, се е нагърбил с този голям товар. В Писанието е казано: „Бог беше в Христа и примиряваше хората със Себе Си. И ще залича греховете им.“

Казано е, че Бог живее в човека и му помага. Следователно, ако вие не прониквате едни в други, нищо не сте научили. При това, като се прониквате едни други, вие ще учите закона на различаването: да познавате какви хора, какви същества са проникнали във вас. Ако се тревожите, това показва, че някой човек или някое същество с низък уровень е проникнало. Ако не се тревожите, ако имате възвишено разположение, някое същество от висшия свят е проникнало

във вас или пък вие сте проникнали в друг човек. Значи ако се тревожите, друг някой е проникнал във вас и вие нищо не можете да научите. Ако не се тревожите, вие сте проникнали в някого и каквото пожелаете, можете да направите. Ако се гневите, ако работите ви не вървят добре, други са проникнали във вас. Който иска да проникне в другите, съзнанието му всякога трябва да бъде будно, без никакво пропукване, без никакво раздвояване. Дето има единство на съзнанието, там грях не съществува. Дето има пропукване на съзнанието, там грехът съществува. Когато човек се раздвои в любовта си, едновременно с това той се раздвоява в съзнанието си. Раздвояването на съзнанието пък е причина на пропукването му. Например обикват една жена, но след време обикват и втора. Това раздвояване на любовта внася пропукване на съзнанието ви. Като женен за една жена вие се смущавате от това, че обикват втора жена. Казвате, че сте сгрешили, защото сте обикнали още една жена. Грехът е причина за пропукване на човешкото съзнание. Прегрешението на първите човеци се дължи на непослушание. Когато черният адепт се обви около дървото на забранения плод, Ева трябваше да му каже: „Ние не търсим външно знание, но вътрешно. Ние търсим Абсолютната вяра, която почива на опит и знание, а не вяра без опитности. Ние искаме да изучим живота така, както Бог се изявява в него. Това е истинско знание.“

„Много още имам да ви река, но сега не можете да носите.“ – Защо Христос е казал на учениците Си, че не могат да носят? – Защото не са били готови. Същото може да се каже и на съвременните хора, които искат да бъдат богати, красиви, силни, учени. Те не са готови да носят това, което искат. Те не са готови още да се ползват от тия блага. Когато благата идат преждевременно, те носят ред нещастия за хората. Благата, които хората търсят, са обикновени неща, а съзнанието на човека не трябва да се занимава с обикновени работи. Обикновеният живот трябва да служи на човека само за справка. Богатството, знанието също така трябва да му служат за справка. Като разбере Великия закон на живота, човек ще се освободи от всички неща, които до това време

са му служили за пособия. Когато дойде на Земята, Христос се постави при трудни условия, за да види може ли сам да се освободи. Той казваше: „Имам власт да положа душата Си, имам власт да я взема.“ Впоследствие Той провери всичко, което беше казал пред хората. В първо време Христос се показва слаб, затова Го подложиха на големи изтезания. Той се моли на Господа да Го освободи. Като видя, че трябва да изпие горчивата чаша, Христос каза: „Господи, в Твоите ръце предавам Духа Си.“ Бог Му показва начин как да се освободи. Освобождаването дойде отвътре.

И тъй, докато не предадете всичко в Божиите ръце и не престанете да мислите какво ще стане с вас, вие никога няма да се освободите. Докато не се молите, вие никога няма да се освободите. Като се помолите, ще почакате да видите какъв е резултатът на молитвата ви. Няма човек в света, който да не се моли. И слабият, и силният се молят. Всички ще се учите да се молите и ще бъдете готови и да получите отговор на молитвата си, и да не получите. Понякога, като се молите, ще изпитате голяма празнота, няма да чуете никакъв глас, никакъв отговор. Който обича Бога, той трябва да бъде готов на всичко.

По отношение на Любовта си към Бога съвременните хора се намират в положението на една красива китайка, която не могла да прецени своя другар, виден мъдрец, и скоро го напуснала. Тя се оженила за този китайски мъдрец, но той бил много беден. Като поживяла няколко години с него, един ден тя му казала: „Слушай, ти си умен, мъдър човек. Аз обичам един богат търговец, затова не мога повече да живея с тебе. Освободи ме, искам да отида при него.“ – „Свободна си. Иди при своя възлюбен и бъди щастлива.“ След време Китай преживявал трудни времена, вследствие на което търсили човек, който може да оправи обърканото му положение. Този човек бил мъдрецът, когото жена му напуснала поради сиромашия. Като чула, че мъжът ѝ започнал да се повдига в обществото, тя веднага отишла при него и му казала: „Хайде отново да заживеем заедно.“ Вместо отговор той взел едно шише, пълно с някакъв нектар, излял го на земята и казал:

„Ние ще заживеем заедно, ако можеш отново да събереш този нектар.“

Такова е отношението на съвременните хора към Бога. Като се намерят пред мъчности и страдания, те напускат Бога и отиват в света да си поживеят. Тук именно те грешат. При скърби и при радости те трябва да живеят със свободния човек, с мъдреца в себе си. – „Ама защо ни се дават толкова страдания?“ – За изпит. Бог ви изпитва чрез децата ви, чрез мъжа ви, чрез жена ви, чрез приятелите ви, чрез всички ваши близки и познати. Най-малкото вътрешно смущение показва, че човек не е готов още да възприеме новото. Когато изпитанията дойдат, умът на човека се помрачава и той не вижда никакъв изход. Мнозина казват, че единственият изход от трудното положение, в което се намират, е богатството. Ако мислите така, животът ви ще бъде такъв, какъвто е днес: страдания и разочарования. Който влезе в Новия живот, в Божествения живот, той не може да мисли за богатство и за сиромашия, нито за младост и старост. Това са положения, които трябва да се разбират. Те не могат да разрешат въпросите на живота. Какво представляват изпитанията? – Те са условия за познаване на себе си, за познаване на своите ближни. Щом дойдат изпитанията, вие трябва да кажете: „Иде часът!“ Така е казал Христос: „Иде часът на изпитанията, когато ще остана сам.“ Въпреки това Христос знае, че никой не е сам. Той съзнава, че Отец Му живее и работи в Него. Човек е сам, когато е на изпит, и то привидно само. Тогава той отговаря на зададените въпроси, от които проверяват какво е научил.

Всички хора искат да чуят нещо ново. Те търсят новото, а живеят по стар начин. Старият живот води към стари пътища, към стари постижения. Ако искате да придобиете Новия живот, вие ще работите върху себе си – сами да извоювате своя вътрешен мир и своята свобода. Знанието, доброто, Любовта не идат отвън. Те се постигат чрез работа, чрез приложение на новите методи. „Не трябва ли да живеем? Не трябва ли да обичаме?“ – Ще живеете и ще обичате, но трябва да знаете как да живеете и да обичате. Ако не знаете

как да живеете и как да обичате, вие ще се намерите в чудо от онези, които ви обичат и които вие обичате. Онези, които вие обичате, ще вървят след вас, ще искат да ги направите щастливи. И тези, които ви обичат, ще вървят след вас. Вие ще искате от тях да ви направят щастливи. В това именно седи заблуждението на хората. Слугата мисли, че господарят му ще го направи щастлив, като му даде голяма заплата. Господарят мисли, че слугата му ще върши добре работата си. Обаче единият и другият могат да се излъжат. Това са положения, които актьорите играят на сцената. Дават една роля на някой актьор и той трябва да я изиграе така, както е написана. Понякога младият актьор играе роля на стар дядо, а старият играе роля на млад човек. Актьорите имат за цел да представят на хората в ярки черти живота им, за да могат да го коригират.

Сега, като говоря по тия въпроси, имам предвид, че вие трябва да допуснете в ума си всичко, за да проверите доколко съзнанието ви е просветено. Ще допуснете и греха в ума си, за да видите ще окаляте ли съзнанието си, или не. Ако не се окаляте, водата, която тече през съзнанието ви, е силна. Каквото и да правите, съблазните ще дойдат и ще ви повлияят. Като дойдат съблазните, тогава ще мислите. Какво хората мислят за вас, не е важно. Какво вие мислите за себе си, това е важно. Човек може да мисли, че е постигнал или не е постигнал нещо. И едното, и другото е добро. От всичко най-важно е новото, което иде сега в света. За да се домогне до новото, човек трябва да научи закона на проникването. Два начина има за проникване: или човек да проникне в Бога, или Бог да проникне в човека. В първия случай човек се изкушава, а във втория човек се освобождава от всички заблуждения.

Една стара, 80-годишна баба живяла на една висока планина, покрита с ледове. Какво представляват тия ледове? – Те са мястото, на което живеели грешните души. Тези души се движели по ледовете, треперели от студ и се сгушвали една до друга да се топят по някакъв начин. Никой не се интересувал за грешните души, но и за бабата не се интересували.

Тя често си казвала: „Никой не ме обича, никой не мисли за мене. Какъв смисъл има моят живот? – Никакъв.“ След дълго мислене тя дошла до съзнанието, че иска да бъде обичана, но не се спряла върху мисълта, че и тя трябва да обича. Тя решила, че трябва повече да работи, да събира повече дърва, по-добре да отоплява къщата си. За да бъде обичана, тя оставяла къщата си отворена, за да могат грешните души да слизат от повърхността на ледовете и да се топят при нея. Като влизали в къщата ѝ, те правели голям шум, нарушавали спокойствието ѝ, заради което тя намислила отново да затвори къщата си. Щом видели това, грешните души казали помежду си: „Слушайте, нека тихо и мирно влизаме и излизаме от къщата на бабата, да не я смущаваме.“ Следователно, ако не сте готови да приемете нещастieto у дома си, да го стоплите, вие нищо не сте разбрали. Нещастieto – това са ледените, грешните души, които търсят у вас мир и тишина, за да се успокоят. Оставете нещастieto да влиза и излиза от къщата ви, без да ви смущава. Когато тези души се просветят, те сами ще си кладят огън, за да се отопляват. Заблуждението на съвременните хора седи в това, че те говорят за смъртта, без да са готови за нея. Те търсят щастие, без да са готови за него. Човек трябва да проникне в щастieto. Не може ли да проникне в него, няма защо да го търси. Човек трябва да проникне и в смъртта. Не може ли да проникне в нея, не трябва да умира. Когато умре неподготвен, човек разбира, че се е лишил от благата на живота.

Христос казва: „Много още имам да ви кажа, но сега не сте готови да носите.“ Защо Христос не е казал на учениците Си всичко? – Защото не са били готови да разбират. Когато човек не разбира нещата, той се спъва. Когато Духът дойде и ви покаже пътя, тогава и вие ще разберете това, което днес ви говоря. „Какво носи Духът?“ – Свобода. Когато разрешите правилно въпросите си, вие ще придобиете свобода. Светът гледа на свободата по един начин, а вие – по друг. Това, което става сега в света, не може да донесе добри резултати. Днес братя се бият помежду си, едни други се изтезават. Това става днес в културна Испания. Стотици и хиляди хора на ден се

екзекутират. Защо се бият испанците? – За свобода и да покажат нагледно на всички хора, че ако и те постъпват като тях, ще имат същите резултати. Който търси Истината, той не може да постъпва по този начин. Той е пример за всички. Когато праведният отиде на война, той няма да спре войната, но ще остави хората да се бият, докато имат сили. След това ще започне да ги извиква един по един по списък, да превързва раните им. Като оздравеят, ще ги изпрати на работа.

Ще кажете, че трябва да се помага на бедните. На кои бедни трябва да помагате? Има бедни, които всъщност не са бедни. За тях беднотията е благо. – „Ама ние насила трябва да изтръгваме пари от богатите за подкрепа на бедните.“ – Това значи да създадете нещастieto в света. Вие не знаете още какво нещо е нещастие. Няма защо да си служите с насилие, изкуствено да увеличавате страданията. Те и без това ще дойдат като метод за изправяне на човечеството. Страдания, болести, глад, сиромашия – това са методи за изправяне на света. Зад тях седи щастието. Някой се оплаква, че е болен, че кракът го боли и не може да ходи. За да се справи с болестта, той трябва да проникне в нея. Ако може да проникне, той е силен човек. Ако не може да проникне, той е слаб човек и болестта винаги ще го владее. Някой човек е сиромаш. Защо? – За да може да проникне в сиромашията. Ако може да проникне в нея, всички богати ще му се поклонят и ще му дадат съответен данък. Съвременните хора се държат за своите стари разбирания и мислят, че като отидат на онзи свят, Христос ще ги посрещне тържествено. Те се лъжат. Христос ще ги погледне и ще каже, че като тях такива хора е имало на Земята и в миналото, и сега ги има още. След това ще им каже: „Верният в малкото е верен и в многото.“ Сегашните хора са недоволни от всичко, което им е дадено, вследствие на което страдат. Това, което те очакват, да бъдат посрещнати от Христа, е вътрешен процес. Ако е въпрос за външно посрещане, Христос може да ви посрещне много добре, но това няма да ви задоволи. Важно е вътрешното посрещане – Христос да дойде да живее у вас.

Като четете Свещеното Писание, ще намерите хубави неща, върху които трябва да размишлявате. Те представляват пътища, през които са минали мнозина преди вас, за да се домогнат до истинския живот. Вие трябва да се ползвате от техните опитности. Ще бъдете смели, ще работите тихо и спокойно върху себе си, от нищо несмушавани. От вас зависи да проникнете във всичко, което ви е дадено, и да го осмислите. Дали сте богати, или бедни, това не е важно. Богатите, учените, силните хора са заключени каси. Вие трябва да намерите ключовете на техните каси, да ги отворите и направо да четете това, което те са придобили. Вие няма да повтаряте техните опитности, но ще ги използвате: ще дойдете до това, което те са придобили, и ще продължите да вървите напред. Останете ли на старото, вие няма да бъдете полезни даже за себе си. Например какво се ползвате, ако постоянно повтаряте стиха: „Аз съм пътят, истината и животът?“ – Нищо няма да придобиете. Вие трябва да разбирате дълбокия смисъл на този стих и да го прилагате в живота си.

Дошло е време вече всички хора да се подложат на изпит, всеки сам да види докъде е стигнал. Кой където е, там да си остане – на този пост ще се изпита. Ако някой е министър, като министър ще се изпита; ако някой е военен, като военен ще се изпита; ако някой е ученик или учител, като такъв ще се изпита. „Ама тия науки се отличават от духовните.“ – За слабия, за невежия само се отличават, но не и за силния, за просветения. Какво лошо има в това, ако покрай духовното човек изучава още и астрономия, химия, физика, математика, геология? От тия науки той ще придобие нещо, но няма да изгуби. Какво по-хубаво от това, да знае човек как е създаден светът или как е създадена Земята? От създаването си насам Земята е претърпяла големи промени. И сегашното ѝ състояние не е постоянно. Някои учени казват, че Земята е в началото на своето развитие. В това отношение Земята може да се сравни с къщичките на бедните хора, които постоянно се изменят. Значи в днешното си състояние Земята представлява беден човек, който има условия да забогатява. Днес Земята е бедна, защото хората не са готови още да възприемат и да носят.

И тъй, за да разреши въпросите на живота, човек трябва да се научи да прониква. Ако е сиромаш, той трябва да проникне в сиромашията, ако е богат – в богатството, ако е учен – в знанието, ако е добър – в доброто. Да проникнеш в нещо, значи да му служиш. Смисълът на живота се заключава в служене на Доброто. Ако не служите на Доброто, вие ще изгубите и здравето, и силата, и знанието си. И сто пъти да се прераждате, в края на краищата ще останете такива, каквито сте днес. Ще ставате и ще лягате, без да придобивате нещо съществено в живота си. Христос казва: „Още малко, и Аз отивам при Отца Си. Няма да Ме видите повече.“ Това значи: онези, които са готови, те ще възприемат Истината вътрешно, а не външно. Вие искате да виждате нещата, но за това е нужно разположение. Който иска да придобие нещо съществено, той трябва да се моли. И сегашните хора се молят, но за временни неща. Майката се моли да роди дете – това е временно благо; богатият се моли за пари – това е временно благо; невежият и ученият се молят за знания – и това е временно благо. Бъдещите блага, към които човек се стреми, трябва да бъдат цел в живота на всички хора: богати и бедни, учени и прости. Всички хора се молят. Бедният се моли на богатия, за да изкара нещо от него. Молитвата ли е единственият път за придобиване на нещо? Много неща се придобиват и без молитва. „Как се придобиват?“ – Чрез знание. Когато сиромашът влезе в къщата на богатия, той няма да му разпразя за положението си, но ще види от какво се нуждае богатият и веднага ще му услужи. Богатият като види, че сиромашът е майстор в известна област, той веднага ще приеме услугата му и щедро ще го възнагради. Следователно, когато влезете в един дом, вижте от какво се нуждае този дом и ако можете, помогнете му. Ако между членовете на този дом има несъгласие, отде трябва да започнете да помагате: от майката, от бащата, от дъщерята или от сина?

Колкото малка да е помощта ви, това е една печалба за вас. То е все едно да купите един лотариен билет и да очаквате тегленето на билетите. Човек не печели всякога, но той трябва да постои, докато спечели. Религиозните

хора очакват някакви блага, но искат наготово да ги получат. Не, работа, труд се иска от човека, за да придобие това, което желае. Мнозина питат как и кога ще се оправи животът им? Да очакват наготово да се оправи животът им, това е заблуждение. Преди всичко животът им е оправен. Щом човек е здрав, животът му е изправен. Щом има какво да яде, животът му е изправен. При това положение на човека не остава нищо друго, освен да работи. Ама излишни работи нямал. Това е друг въпрос. И излишни работи можете да имате. Докато не разрешите важните въпроси в живота, вие не можете правилно да се ползвате от неговите блага. Срещате един човек и казвате, че е като вас. Отде знаете това? Вие сте пред един екран и виждате нещата такива, каквито не са в действителност. Човек не трябва да съди за нещата по себе си. Даже когато говори за себе си, и тогава нещата са верни наполовина само. Той не познава целия си живот. Той знае само една част от своя живот. Когато младата мома се жени, тя се изповядва пред възлюбения си като пред изповедник. Каквото и да каже, за същественото тя ще мълчи. Тя ще каже, че е писала писма на някой момък. Това не са прегрешения. Истинският грях на момата или на момъка седи в пристъпването на Божия закон. Бог е казал на първите човеци: „От всички плодове можете да ядете, но не и от плодовете на Дървото за познаване на доброто и злото.“ Тъй щото грехът не седи в яденето, но в непослушанието.

И тъй, от знайното ще изучавате незнайното, т.е. това, за което сега ви се говори. – „Ама аз съм правоверен, всичко зная.“ – Защо си правоверен? – „Защото проповядвам като Христа.“ – Това е заблуждение. Само онзи може да проповядва Истината като Христа, който е изпълнен от желание да се прослави Името Божие. Има ли най-малкото желание в себе си той да се прослави, а не Името Божие, прегрешенията му лежат вече на неговите плещи. Христос казва: „Господи, Аз Те прославих на Земята. Прослави Ме и Ти в Себе Си!“ Истинското прославяне е пред Бога, а не пред хората. Когато правите нещо за Бога, не трябва да се чува ни глас, ни усиливание за това. Ако се стремите към слава,

така постъпват хиляди и милиони хора. В това отношение между хората съществува голямо състезание, но който търси Славата Божия, а не своята слава и своето благо, той ще се домогне до правилно разрешаване на житейските въпроси. Който работи за Слава Божия, той е човек на вярата.

Един американски милионер ослепял. Той обещал един милион долара на онзи лекар, който може да възстанови зрението му. След известно време при милионера се явил един виден лекар, който му казал, че има нов начин за лекуване на слепи. Ако е съгласен, той може да приложи новия метод върху него. Милионерът започнал да разпитва лекаря дали този метод е сигурен, обещава ли операцията да излезе сполучлива и т.н. Докато милионерът решавал да се подложи ли на операция, в това време при лекаря се явил един беден слепец и казал: „Господин докторе, ако обичате, направете опита на моите очи и ако излезе сполучлив, тогава направете операцията и на очите на милионера.“ Лекарят се съгласил и пристъпил към опита. За щастие на бедния слепец операцията излязла сполучлива и той прогледал. След това милионерът се подложил на същата операция, която обаче не излязла сполучлива. Той не могъл да прогледа.

Следователно, когато човек работи за Слава Божия, той трябва да бъде готов на всякакви опити, на всякакви жертви. И беден да е човек, щом е готов на жертви за Бога, той всякога печели. Който не е готов да се жертва за Слава Божия, и богат да е, той всякога губи. Той не може да постигне желанията си. Днес искам от вас без страх да изпълните всичко, което сте разбрали. Това е необходимо за вашето разбиране. Вие не живеете само на физическия свят, следователно нямате отношения само с хора. Вие имате общение с всички светове, с всички същества, добри и лоши. Защо? – Понеже Бог се проявява навсякъде. За вас е важно да бъдете доволни от всичко и да изучавате това, което Бог е създал. Недоволството може да дойде, но вие не сте отговорни за него. То е съществувало и преди вас. Някога дяволът натоварил човека със своето бремe и му внушил, че е нещастен. Като не знае чие бремe носи, човек се оплаква от нещастията си. Хората

не искат да страдат, но те не знаят, че ако не страдат, няма и да се радват. Скръбта и радостта са два полюса на живота, през които човек неизбежно трябва да мине.

„Много още имам да ви кажа.“ Днес всеки проповедник предава думите на Христа. Кой проповедник е бил във времето на Христа, за да знае какво Той е проповядвал? Ще каже някой, че е намерил Истината. Как е намерил Истината? Да намери някой Истината, това значи да бъде в единство с Бога. Кой е в състояние да свърже човека с Бога? Силата на Христовото учение седи в това, че може да направи тази връзка. Христос казва: „Аз дойдох да прославя Бога.“ Значи въвн от Христа човек не може да намери Истината. Да вярва човек в Христа – това значи да намери Истината.

Мнозина се смущават, че не могат да намерят Истината. Не е въпросът там. Лесно е да се намери Истината, но мъчно може да се разбере. Слънцето изгрява всеки ден – това е една реалност. То изгрява и за мравите, и за рибите, и за птиците, и за млекопитаещите, и за хората, но кои от тях разбират какво нещо е Слънцето? Има същества, за които Слънцето говори. Ще кажете, че това е идолопоклонство, защото Бог е създал Слънцето и е казал да не се покланя човек на нищо, което е създадено. Всички неща са създадени, за да учи човек по тях. Когато човек разбере Слънцето, както трябва, то вечно ще грее, няма да изгрява и залязва, както става сега. И учените даже не са разбрали какво представлява Слънцето. Те не разбират Слънцето, както не разбират и живота. Някой се оглежда в огледало и казва: „Остарях вече! Отидоха младите години!“ Друг някой поглежда фотографията си от преди десет години и казва: „Загубих вече младостта си!“ – Това е неразбиране на живота. Ако не можеш да проникнеш в своята младост, ти не си разбрал младостта. И ако не можеш да проникнеш в своята старост, ти не си разбрал старостта. За да дойде до Реалността, в която Бог се проявява, човек трябва да прониква във всичко. Докато всичко не оживее във вас, вие още не сте на правия път. Щом всичко в човека и около него оживее, той е влязъл в правия път, той е намерил Истината.

„Много още имам да ви кажа.“ От две хиляди години насам Христос е в света, но така се е скрил, че никой не Го вижда. Като не знаят това, хората и досега говорят за миналото на Христа: как страдал, как бил разпнат на кръста и т.н. Всички се чудят как е възможно толкова млад човек да води Божествен живот. Това говори за неразбиране на нещата. Днес много хора се съмняват в Божествения произход на Христа, а всъщност трябвало е по-рано да се съмняват. Първите човеци още е трябвало да се усъмнят и да не вярват на дявола, който ги изкуси в райската градина. Тогава те му повярвали, а когато дойде Христос, не повярваха. Защо? – Защото много са се наплашили. И когато Христос дойде на Земята, те казали: „Веднъж се излъгахме, вече не вярваме на никого.“ – Не, човек може да се излъже само веднъж. Втори път той не може да се лъже. Когато дяволът дойде втори път при вас и ви кара да ядете от забраненото дърво, вие трябва да му кажете: „Първо ти яж от тези плодове, а после и аз ще ям.“ Нека той яде, а вие гледайте само как яде и какви са резултатите на това ядене. Мнозина оправдават греховете си с дявола. Не, човек сам греша, и то по единствената причина, че е лаком. Лакомията е причина за греховете на хората. Те искат повече, отколкото им е определено. Някога дяволът е бил безгрешен, но щом пожелал да има повече, отколкото му трябва, и той съгрешил. Грехът в света дойде от ангелите. Първо те изгубиха своята чистота, заради което ги вързаха. Защо ангелите са съгрешили, защо дяволът е дошъл в света, вие не знаете, нито можете да разберете. Един ден тия въпроси ще станат ясни. Засега обаче по тях трябва да се мълчи. Запитали одного от древните мъдреци: „Какво нещо е злото?“ Той стиснал само устата си и нищо не отговорил. И съвременните хора искат да знаят какво нещо е злото, как е произлязло и т.н. Дойде ли въпрос до злото, ще стиснете устата си като мъдреца – и нито дума повече. Що се отнася до същината на злото, до неговата първопричина, ще мълчите. Вие разбирате злото, но не в неговата същина, и казвате, че Адам и Ева били изпъдени от рая, защото станали като боговете, започнали да разбират доброто и злото. И ако

бяха оставени в рая, имало опасност да ядат от плодовете на Дървото на живота и да придобият безсмъртие. Каквото и да знаете по този въпрос, това не може да ви помогне. Вашият живот е неносен, мъчен, което показва, че се нуждаете от нови разбирания, от нова философия за живота.

„Много още имам да ви кажа, но сега не можете да носите.“ За да дойдете до новото, което ще ви се каже, вие трябва да учите, да видите погрешките си, да намерите начин за изправянето им и да ги изправите. След това само ще можете да разберете Истината. Докато сте напрегнати, както сте сега, вие не можете да разберете Истината. Искате ли по-скоро да разберете Истината, трябва да ликвидирате със старото и да започнете да учите. Тогава ще живеете като човеци. И за Христа се казва, че като се намерил в рабски образ, Той се смирил. Какво трябва да правите сега? Понеже сте ученици, вие трябва да учите. Ако сте в първо отделение и като пръв ученик минавате във второ отделение, вие трябва да учите също така прилежно, за да минете в трето, после в четвърто отделение и т.н. Не учите ли добре, вие ще загубите първото си място. Затова хората често казват, че човек може да влезе в рая, но може и да излезе. Същевременно човек може да влезе в рая и да не излезе. Той ще влиза в рая и ще излиза, докато се научи да не излиза. Влезе ли веднъж в рая, той повече не трябва да излиза. Важен въпрос за всички хора е въпросът за ученето. Човек трябва непрестанно да учи. Ученето подразбира приложение на Божествения живот. Бог иска човек да живее и да бъде доволен от живота си. Да живееш – това не значи да носиш товара на целия свят. Всеки носи по една малка част от целия товар. Смисълът на живота не е в многото, но в онова, което сте обработили и приложили. Малко да е, но обработено.

„Много още имам да ви кажа, но сега не можете да носите.“ Това значи: много неща могат да ви се кажат, но не можете да ги разберете. – „Ще се мъчим да ги разберем.“ – Не е въпрос да се мъчите. От преди две хиляди години насам вие се мъчите. Време е вече да разбирате, да се молитے Духът да дойде у вас, да ви научи какво да правите. Казано е в

Писанието, че когато Духът на Истината дойде у вас, Той ще ви научи какво трябва да правите. Този е пътът. Сега и аз ще ви кажа: много неща още имам да ви река, но първо трябва да приложите това, което досега съм ви казвал. Като приложите всичко, което сте чули и придобили, вие ще имате вече условия да поставите здрава основа на вашия живот. Много неща и много положения в живота ви са безсмислени, без основа. Например каква майка е тази, която няма деца? Какъв богат човек е този, който няма пари? Значи майката трябва да има деца, богатият трябва да има пари, ученият трябва да има знание, добрият, светият човек трябва да има нужната доброта и святост в себе си. Човек все трябва да има нещо ценно в себе си, за което да живее.

И тъй, дълбоко в себе си всеки трябва да си каже: „Дошъл съм на Земята да разбирам това, което Христос ще ни каже.“ Христос няма да ви каже да се отречете от себе си, защото това е казано вече. Ако досега не сте научили как да се отречете от себе си, безпредметно е пак да се говори същото. Каквото е казал Христос, трябва да се приложи. Един свещеник проповядвал в църква на своите пасоми върху стиха, който Христос е казал: „Който има две ризи, да даде едната на бедни.“ Жената на свещеника била в църква и чула какво проповядва мъжът А. Като се върнала в дома си, един просяк дошъл да иска нещо от нея. Тя започнала да мисли какво да даде на просяка. Изведнъж в главата А дошла мисълта да приложи това, което днес чула от мъжа си. Отишла в килера, извадила от сандъка две нови ризи на мъжа си и едната дала на просяка. Като се върнал от служба, свещеникът поискал от жена си една от новите ризи да се преоблече. Жена му занесла едната, но той я запитал: „Де е втората риза?“ – „Преди малко я дадох на един просяк. Постъпих точно според Христовите думи, които чух днес от тебе.“ – „Слушай, жена, това се отнася за другите хора, а не и за мене.“ – Не, въпросите не се разрешават така. Човек трябва вътрешно да се домогне до своята мисъл, до единството в себе си, и него да слуша. Всеки сам трябва да изпитва нещата и да знае верни ли са, или не.

„Много неща още имам да ви кажа.“ Това е казано от

Христа преди две хиляди години. Съгласни ли сте днес с този стих? Очаквате ли да ви се каже още нещо? За да бъдете искрени, трябва да кажете, че много неща ви са говорени, но вие още не сте ги разбрали и приложили. Колко години ви са нужни, за да ги приложите? Още две хиляди години ли ви трябват? – Не, вие трябва да съзнаете, че сте дошли до положение да разбирате и прилагате. Щом кажете така, веднага трябва да започнете да учите и да прилагате. Досега не сте разбирали, а отсега нататък ще учите с разбиране. Сега ще слушате какво ще ви каже Христос днес. Щом чуете това, което Христос ви каже, ще благодарите, че можете да разбирате вече, и ще почнете да прилагате.

„Много имам още да ви кажа.“ Каквото досега сте разбрали, приложете го по свобода и разположение.

*Пета съборна беседа, 23 август, 5 ч.,
София, Изгрев*

ЧОВЕШКО И БОЖЕСТВЕНО

Йоан, 5:5-10

Съвременните хора се оплакват от страданията и не знаят причината за тях. Много просто! Причината за страданията, нещастията, болестите, през които хората минават, се дължат на факта, че те живеят в неорганизиран свят. Какво трябва да направят, за да се справят с условията, при които живеят? Те трябва да се организират. Организирането трябва да почне от техния ум. За да се организира човешкият ум, в него трябва да се внесе нещо ново. Само новото е в състояние да опресни ума на човека.

Каква е разликата между организиран и неорганизиран свят? В организиран свят всяка част живее за себе си, но живее и за цялото. В неорганизиран свят частите живеят изключително за себе си. В организиран свят хората се познават напълно, а в неорганизиран – отчасти. Следователно, когато частите не са свързани помежду си, тогава се говори за неорганизиран свят. Като проследите личния, семейния, обществен, религиозен, духовен живот на съвременните хора, навсякъде виждате тази неорганизираност, вследствие на което те търсят добър, правилен живот. Добрият живот подразбира разумност. Разумният човек се учи от всичко и търси причината на нещата. Като се намери пред някакви противоречия или неразположения, той веднага търси произхода им, за да може да се справи с тях. Които не разбират причините за нещастията и страданията в живота си, те казват, че условията са лоши или че обществото е виновно за всичко. Може да е така, но това не разрешава въпросите. Ако водата е нечиста, ти трябва да бъдеш разумен да не я употребяваш в това състояние. Какво можете да очаквате от един неорганизиран свят? Някой човек бил учен и е недоволен, че хората не го оценили. Той трябва да знае, че в неорганизиран свят, в който живее, хората могат да го оценяват дотолкова, доколкото го използ-

ват. Например вие имате един здрав, силен кон. Докато го използвате, вие го цените. Щом конят заболее и не може да ви служи, вие не го цените вече и го пенсионирате. Същото отношение ще срещнете и между хората.

Една от причините за страданията е тази, че хората се надценяват, присвояват си повече права, отколкото им се дават. Те се сърдят, обиждат се, недоволни са, че не им дават тези права, към които се стремят. Щом дойде въпрос за техните права, те са готови да се борят докрай. Дойде ли се до същите права на другите хора, те са готови веднага да ги отрекат. Правото за тебе е право и за другите. Всички неща в живота на хората произтичат от два източника: от разбиране и от неразбиране. Разбирането произвежда хармония, а неразбирането – дисхармония. Някой пее, но няма развит слух да разбере как пее, вследствие на което мисли, че е добър певец. За онзи, когото обичате, вие мислите добре; за онзи, когото не обичате, не мислите добре. Това е неразбиране на нещата, което поражда ред противоречия. Много естествено! Земята, на която живеем, е добре устроен свят, но не е още съвършен. Това несъвършенство се вижда и във всички народи. По развитие те са на степени. Като пътувате през различни държави, някъде ви посрещат добре, а някъде не искат да ви знаят. Това се случва не само в чужди за вас държави, но и в отечеството ви. Дохожда някой българин между сънародниците си, но те го приемат като чужд, не го признават за свой човек. Казват му: „Ти не си от нашите.“ Защо? – Защото не могат да го използват. Докато генералът е на бойното поле, дава заповеди и печели победи, всички го признават за техен човек. Изгуби ли силата си, той вече е отхвърлен от бойната линия, никой не го признава за герой.

Сега аз ви навеждам на неща, които трябва да имате предвид. Нямате ли ги предвид, вие ще страдате. Страданията се дължат на това, че вие пътувате през неорганизирана местност. Въпреки това казвате, че Бог ще промисли за всички. Отчасти сте прави, но не напълно. Не се ли запитвате защо Бог промисля за едни, а за други не промисля? Един болен се моли и оздравява, друг болен се моли и

умира. Един се моли и му се помага, друг се моли и не му се помага. Той даже изгубва всичко, каквото е имал. Защо става така? – Защото някои неща са човешки, а други – Божествени. Докато си млад, ти си весел, разположен. Щом остарееш, ставаш кисел, недоволен, не ти се живее, намираш, че животът няма смисъл. Не, животът всякога има смисъл, безразлично дали си млад, или стар. Само за тебе животът е безсмислен, защото си слязъл в човешкия свят, дето няма никакво изобилие, а очакваш резултати на Божествения свят. Ти трябва да дадеш ход на Божественото начало в себе си и от него да очакваш резултати. Божественото е вътре в човека, а не отвън. Веднъж дошъл на Земята, човек трябва да опита и човешкото, и Божественото. Човешкото е слабо, а Божественото – силно. Човешкото се къса, Божественото не се къса. Човешкото умира, Божественото възкръсва. Като знаете различието между тези два свята, вие трябва да опитвате нещата, да опитвате хората – кой с какви мерки работи. По този начин ще избегнете страданията и разочарованията. Какво ще се разочаровате от човек, който си служи с величини от човешкия свят? Колкото и да обещава, той никога няма да изпълни обещанието си. Преди всичко съзнанието на този човек не е будно. То постоянно се прекъсва. Той и в пеенето, и в свиренето, и в говоренето си образува неправилна линия. Като разглеждате тази линия, вие не можете да очертаете пътя на нейното движение. Тя ту слиза, ту се качва, вследствие на което създава дисхармония в живота на човека. Когато той пее, вие слушате, че песента в началото върви добре. Като дойде до някое място, изведнъж се явява дисхармония, после пак се оправя и т.н. Това е човешко пеене. В Божественото пеене няма никаква дисхармония. Там линията и да криволичи, пак запазва възходящо направление. Същото се забелязва и в почерка на човека. Буквите на някой човек са правилни, с красиви линии, а на друг – никаква красота, никаква линия. Съвременните хора говорят за красота, без да знаят какво представлява истинската красота. Те казват, че някои неща са гладки, красиви. В какво седи красотата на гладките неща? Всяко нещо е красиво на мястото си. Ако шосето, по което вървите, е гладко, неговата

гладкост е на място. Но ако планинският връх, по който се качвате, е гладък, това качество не е на място. Щом е гладък, той не може да мине за красив връх.

Докато е на Земята, човек не знае през какви места ще мине, какви мъчности и страдания ще преживее. Добре е човек да предвижда всичко, което му предстои да мине, но ако не може да предвиди, поне трябва да е готов да се справя с всички изненади, с всички мъчности в живота си. Той не може всичко сам да уреди, но има работи, в които никой не може да му помогне. Той сам трябва да ги нареди. Когато не може да се справи с мъчнотиите си, човек се оплаква от живота и от себе си и казва: „Чудно нещо, очи имам – нищо не виждам. Уши имам – нищо не чувам.“ – Така е, зависи с кои очи и уши си служиш. Ако си служиш с човешки очи и уши, работите всякога ще бъдат неуредени. Ако си служиш с Божествени очи и уши, каквото пожелаеш, ще постигнеш. Ако си в човешкия живот, не очаквай постижение на идеалите си; ако си в Божествения живот, всичко можеш да постигнеш. – „Ама хората не са щедри, не са благородни.“ – И ти не си от най-щедрите и благородните. Както ти критикуваш хората, така и тебе ще критикуват. В човешкия свят критиката се отнася до всички хора. – „Еди-кой си не живее добре.“ – Това е в реда на нещата. Този човек няма нужното разбиране, вследствие на което разваля приятелството си с хората.

И тъй, човек е дошъл на Земята да се научи правилно да живее и да слуша с Божествените си уши. Той трябва да започне с човешките си уши, а да свърши с Божествените. Човек мисли, че всеки момент Божественото начало е в него. Не, той още не го е турил в действие. Когато Божественото в човека започне напълно да се проявява, хората ще се разбират добре и всякога ще се обичат. Щом не се обичат, погрешката е или в самия човек, или в окръжаващите. Хората са разделени помежду си, защото имат различни интереси. Всеки гледа да задоволи себе си, жена си и децата си. Не е лошо човек да се грижи за себе си, за своя дом, но по този начин той се ограничава и не дава възможност на Божественото в него правилно и свободно да функционира. Божественото

изключва всякаква обида, всякакво докачение. Обидили сте някой човек. Какво трябва да правите? Няма да му се извинявате, но ще търсите случай да му помогнете. Когато го намерите в някакво затруднение, вие веднага ще му се притечете на помощ. Помогнете ли му, той всичко ще забрави. По този начин всякаква обида, всякакво неразположение изчезва. Иначе колкото и да му говорите, колкото и да се извинявате, нищо не помага.

Съвременните хора искат да подобрят живота си. Те лесно могат да го подобрят, но трябва да се запитат: по човешки начин ли искат да го подобрят, или по Божествен? Човешкият живот изсушава нещата, а Божественият ги опреснява и възкресява. Каквито печалби и да имаш в човешкия живот, най-после животът ти ще се обезсмисли. За да не изпаднеш в това положение, ти трябва сам да осмислиш нещата. Роди ти се дете. Кажу си: „Ще се грижа за Божественото в това дете и ще съдействам за развитието му.“ – „Ама остарях вече.“ – Докато живееш по човешки, непременно ще остарееш. Щом осмислиш живота си, щом дадеш ход на Божественото в себе си, и старостта ти ще стане приятна. Христос казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие.“ Това значи: ако не започнете с Божествения живот, вие ще остарееете и ще се лишите от условията да влезете в Царството Божие. Човешкото представлява опаковка на всички неща в живота, а Божественото – тяхната същина. Като направи една погрешка, човек бърза да се извини. Не извинявайте погрешки, които сами не се извиняват. Не препоръчвайте добродетели, които сами не се препоръчват. Човешкото отблъсква, разделя хората, а Божественото ги привлича и обединява. То е като магнит. Затова именно казват за някой човек, че е магнетичен, т.е. привлича хората към себе си. – „Как се постига това?“ – Много лесно. Който живее по Божествен начин, той всякога привлича хората. Мнозина не успяват в това, понеже живеят по човешки, а искат резултати на Божествения живот.

Следователно, за да дойдат до Божествения живот, на всички хора предстои велика задача: да работят върху себе

си, да се изучават и във всяка своя мисъл, във всяко свое чувство и действие да различават човешкото от Божественото. Пишеш нещо: виж къде е човешкото и къде – Божественото. Неразположен си: виж къде се е вмъкнал човешкият елемент в тебе. Човешкото прекъсва съзнанието на хората. Те губят връзка с Божественото и търсят начин отново да възстановят тази връзка. Който живее по човешки, той се нуждае от помощта на хората. Който живее по Божествен начин, той помага на хората. Значи просията е присъща на човешкия живот. И човешкият живот има свои добри черти, но той е временен, не може постоянно да се прилага. Той непременно трябва да се замени с Вечния, с Божествения живот.

Съвременните хора са дошли до най-опасното място – до границата на човешкия живот, дето се правят големи погрешки. Те са в положението на пътници, които се движат по хлъзгава планинска местност. Какво трябва да правят, за да преминат благополучно тази местност? Те трябва да бъдат будни, досетливи, със силно въображение. Казват: „Един живот ще се живее, да го минем, както и да е.“ – Не е така. Животът има смисъл, когато от човешкия се минава в Божествения. Става ли обратното, животът губи смисъла си. Адам, първият човек, изпадна в това положение. Когато беше в рая, той имаше всички условия да прояви Божественото в себе си, но всичко изгуби. Той виждаше нещата отвън, а не отвътре, вследствие на което не видя погрешката си и не издържа своя изпит. Погрешката му се заключаваше в желанието да има жена. Той видя, че му недостига нещо. Когато не достига нещо на човека, това показва, че той живее по човешки. Как именно се е родило желанието на Адам да има другарка и как се е явила тя – по това са създадени много легенди.

Един еврейски равин изнася следната легенда за създаването на Адам и Ева. Той казва, че първоначално Бог е създал Адам и Ева едновременно. Ева била невидима за Адам. Той постоянно я носел на гърба си като раница, вследствие на което усещал известна тежест. Той молил Бога да го освободи от този товар. Един ден Бог скъсал връзките на товара му. Ева веднага скочила от гърба на Адам и се изправила

пред него. Като я видял, Адам се зарадвал, защото усетил голямо облекчение на гърба си, но и той сам не знаел как и откъде е дошла Ева. Дали тази легенда е вярна, или не, и ние не знаем, но вярно е, че когато хората се оплакват от страдания, от мъчнотии, това показва, че те носят тежести на гърба си и молят Бога да ги освободи, да променят условията си, да влязат в новия живот.

Мойсей пък е писал, че Бог направил Адам от червена пръст, заради което го наричат червен човек – мъж. Ева пък направил от реброто на Адам, заради което я наричат жена. Често слушате жените да казват: „Защо Бог ни създаде жени?“ – Защото е нямало достатъчно червена пръст. Мъжът и жената се различават по естеството на материята, от която са създадени. Това, което е направено от пръст, има едно естество; това, което е направено от ребро, има съвсем друго естество.

Когато казваме, че нещата се различават по естество, ние разбираме, че те се различават по форма, по съдържание и по смисъл. Формата на нещата е човешкото, съдържанието е духовното, а смисълът – Божественото. Смисълът на нещата свързва формата, съдържанието и смисъла. Всяко нещо, което няма смисъл, опорочава и разваля нещата. Смисълът обновява нещата. Божественото осмисля нещата, прави ги свежи, чисти – обновява ги.

Време е вече хората да влязат в Божествения живот, да дадат ход на Божествените идеи в себе си. Тези идеи ще осмислят живота им, а не човешките. Някой иска да бъде богат, силен, учен, но нито богатството, нито силата, нито учеността са в състояние да осмислят човешкия живот. Всяко нещо, което се придобива отвън, не е в сила да осмисли живота. Само Божественото може да го осмисли. Когато животът на човека се осмисли, той вижда вече пред себе си всички възможности за постигане на своите идеали. Това означава стихът от Писанието: „И ще минаваш от слава в слава.“ Докато минава от слава в слава, човек живее в Божественото. Минава ли от чест в безчестие, той е нагазил в човешкото. Какво трябва да прави този човек? – Единстве-

ното нещо, което може да го спаси, е да излезе от човешкото и да влезе в Божественото. Божественият живот е живот на работа. Там всеки работи, без да очаква на другите. Работа и учение – това изисква Божественият живот от човека. Само така той ще разбере неговата същина.

Като изучавате живота, вие сами ще започнете да правите разлика между човешкото и Божественото. Това различие особено ярко изпъква в Любовта. Момък обича мома, готов е на всички жертви за нея. Щом се оженят, първата година още животът им се разваля. Защо? – Защото тя си е позволила да погледне друг мъж. Това е човешка любов. Божествената любов не прави такава разлика между хората. И да има някакво различие, то е във формата на нещата, а не в тяхното съдържание и смисъл. При това в човешката любов има слизване, а в Божествената – възлизане. Когато някой казва, че не може да търпи хората, това подразбира, че той живее още в човешката любов. Докато се отегчавате от хората, вие сте в човешкия живот. Докато умовете ви се помрачават от знания, вие сте в човешката наука. Щастieto е само в Божествения живот. Истинската наука е само в Божествения живот. И човешката наука е на място, но в нея липсва онази истинска връзка, която обединява всички факти, всички явления и закони в едно цяло. Тази е причината, задето всички факти и явления в човешката наука са разхвърляни, както предметите в музеите. Ако отидете в някой народен музей, там ще намерите безразборно разхвърляни предмети, от които мъчно може да се възстанови какъв е бил животът на този народ. Ако отидете в някой музей по естествените науки, там ще видите разхвърляни кости, черепи от различни животни, от които мъчно може да се възстановят техните форми.

Съвременните хора са дошли до по-висока фаза на развитие. По черепите, по костите на предпотопните животни те възстановяват миналите форми от животинското царство. Не само това, но същевременно те изучават главите на хората и оттам с най-малки подробности определят техния характер. В заключение на своите изследвания те казват, че всички

човешки глави не са еднакво правилни. Следователно, когато някой пита какво да направи, за да подобри живота си, може направо да му се отговори: „За да подобриш живота си, ти първо трябва да измениш главата си.“ – „Как ще я изменя?“ – Като влезеш в Божествения живот. Само Божественият живот е в сила да измени човешката глава. Всяка енергия се използва разумно само в Божествения живот. Там и гневът, и обидата са на място. Те са енергии, които се впрягат на работа и дават добри резултати. Същото може да се каже и за добродетелите. Например щедрост, приложена на място, може да принесе добри плодове. Щедрост, която не е приложена на място, причинява ред пакости и нещастия. Каква щедрост е тази, която уморява болния? Отивате при един болен и му занасяте много ядене. Той опитва яденето, харесва му и добре се нахранва. На другия ден положението му се влошава. В такъв случай за предпочитане е да бъдете скържави, отколкото щедри.

И тъй, когато хората се оплакват от страданията си, това показва, че те са още в човешкия живот. В този живот именно нещастията и страданията никнат като гъби. Въпреки това хората търсят щастие. Те са прави, но трябва да знаят пътя, по който щастието може да дойде. Срещате един беден, но талантлив певец. Вие започвате да мислите как да му помогнете. Той сам може да си помогне. Как? – По два начина: или като обикновен просяк, или като певец. Ако се постави в положението на обикновен просяк, той ще подаде ръка на този, на онзи, и ще очаква да му дадат нещо. Кой как мине покрай него, ще му подхвърли с недоволство лев-два и ще си каже: „Ще му дам нещо, само да се освободя от него.“ Ако пък се прояви като певец, всеки минавач ще има желание да му даде нещо, като на талантлив певец да му помогне с лептата си. Щом имаш талант да пееш, ти трябва да употребиш своя талант, да придобиеш нещо съществено. Пей, приложи Божественото в себе си за подобряване на своя живот. Ако имаш сила, и нея приложи. Ако имаш търпение, гледай и него да приложиш. Всяко нещо трябва да се приложи на своето място и време. Ще търпиш, но няма да оставиш децата да те бият. Да се оставиш на деца да те бият, в това

няма никаква философия. Сега изучавайте едновременно и човешкия, и Божествения живот, и каквото разберете, приложете го в своя личен живот. Пазете се от вкисване. Вкисването е свойствено на човешкия живот, но не и на Божествения. В Божествения живот плодовете не вкисват. Там никаква ферментация не става. Човешкото се изправя чрез Божественото. Достатъчно е човек да има силно желание да изправи живота си, за да му се помогне. Възвишени същества от Божествения свят слизат при него и му помагат. Как става това? – По различни начини: външно – чрез други напреднали хора, и вътрешно – чрез самия човек. Кажеш ли някаква лъжа, веднага ще те коригират. Те ще ти докажат, че човек може да се изправи само чрез Истината.

Съвременните хора се стремят към прогрес. Те не подозират даже, че прогресът се заключава в намирането на Истината, в дълбокото вътрешно разбиране на нещата. Който има вътрешно разбиране на нещата, той постепенно се справя с мъчнотиите на своя живот. Това значи човек да минава от човешкия в Божествения живот. И тогава, ако е бил слаб, посредствен ученик, той започва да развива дарбите си и става даровит ученик. Обаче ако някой се връща от Божествения към човешкия живот, той постепенно губи дарбите си и става обикновен, посредствен ученик. За да не изпадне в това положение, човек трябва да бъде буден. Докато човек мисли, че е прав във всичко, което знае и което върши, той е в човешкия живот. В човешкия живот няма щастие. Там човек може да учи, но щастлив не може да бъде. Някой момък иска да се ожени за някоя красива, богата мома, да бъде щастлив. Какво щастие очаква той от женитба, която не почива на Любов? Близките му ще започнат да търсят мома и ще се вслушват кой ще им препоръча добра, красива и богата мома. Родителите на момата, които искат да се освободят от нея, ще приемат момъка в дома си любезно: ще го нагостят добре, ще му говорят сладко, докато го излъжат. Щом момъкът се ожени за момата, родителите ще си въздъхнат спокойно и ще кажат: „Досега ние я носихме на гърба си, а отсега нататък ти ще я носиш.“ – Не, така не се избира мома. Когато някой момък иска да изучи характера на момата, която е харесал,

той трябва да влезе в дома А като слуга. Като не го познават, като не знаят намеренията му, родителите на момата, както и самата мома, ще се проявят такива, каквито са в действителност. Така и Бог изпитва хората. Той изпраща някой ангел между тях и гледа как ще се отнасят с него. От поведението на хората към този ангел се познава и техният характер.

Хората се стремят към Небето, към Божествения живот, понеже не са доволни от своя живот. Обаче те виждат, че не могат да постигнат това, което желаят. Защо? – Понеже имат много грехове, които трябва да изкупят. Наистина, докато не изправят погрешките си, докато не изкупят греховете си, хората няма да напуснат Земята. Те трябва да работят усилено върху себе си, да изправят погрешките си, да коригират формите си и тогава да очакват пробуждане на Божественото в себе си. Божественото е нещо неуловимо. Докато го видите в един момент в човека, във втория момент вече го няма. Най-малкото отклоняване на човека от правия път е в състояние да затвори пътя на Божественото в него. Разбиране, съзнание се иска от човека, за да схване какво представлява Божественото начало. Мнозина мислят, че като влязат в Божествения свят, ще придобият онова, което търсят. Не, влезете ли в Божествения живот, вие трябва да дадете всичко, каквото сте спечелили. Когато отидете на онзи свят, вие трябва да вземете със себе си всичкия капитал, който сте спечелили на Земята, и да кажете: „Заповядайте – всичко, което спечелих, е на ваше разположение.“ Разумните същества ще ви приемат добре и ще ви поздравят с думите: „Добре дошли!“ Следователно, когато отидете в Божествения свят, вие трябва да бъдете готови да дадете всичкото си богатство. Щом дадете всичко, ще получите всичко.

Божията Любов носи пълния живот.

*Шеста съборна беседа, 26 август, 5 ч.,
София, Изгрев*

ПРОЯВЕНИЯТ И НЕПРОЯВЕНИЯТ

Йоан, 12-а глава

Апостол Павел казва: „Ако говоря с човечески или с ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм.“ Много се е говорило и се говори за Любовта, но въпреки това хората не я разбират. По-право казано, хората разбират Любовта, но по свой начин. Те влизат в Любовта и изиграват такава роля, каквато не им подобава. По отношение на Любовта човек може да бъде само проводник, но не и самостоятелен актьор. Чрез Любовта човек става проводник на Божественото в себе си. По този начин той вижда Божественото както в себе си, така и в другите. Какво правят хората? Като ги обикне някой, те искат да ги считат за божества, абсолютно да не се съмняват в тях. За да не се съмняваш в човека, той трябва да бъде съвършен.

Какво представлява съвършенството? Кой е съвършен човек? Съвършен човек е онзи, който носи Божията Любов в себе си. Каквото пипне, той го извършва тъй, както трябва. Той не говори много, но работи. От това, което изработва, вие виждате любовта и знанието му. За Любовта не трябва да се говори много, също и за знанието. От това, което човек проявява, се съди за неговата любов. Без знание Любовта не се проявява. Докато Любовта се проявява чрез даден човек, той свети. Щом Любовта престане да действа в него, той става черен въглен. Тази е причината, задето човек се обезсърчава, отчайва и изгубва смисъла на живота. Съзнанието му се помрачава и всичко пред него потъмнява. Ако го питат защо е обичал, и той не знае. Какво е обичал на даден човек, също не знае. Днес обичаш някого, утре не го обичаш. Защо? – Имало е нещо в този човек, от което ти си ял ипил. Щом се свърши това нещо, ти вече не го обичаш. Това показва, че в човешката любов има нещо материално. За да бъде любовта на човека чиста, идеална, той трябва да бъде като дете. Каквото Любовта върши и както се изявява, ти трябва да ѝ вярваш. Защо и за какво прави това или онова,

няма да питаш. Ти само ще гледаш какво прави Любовта и ще се учиш.

Религиозните хора започват с Любовта, но скоро я изгубват. Те започват да изискват почитание от окръжаващите, с което изгубват любовта им. Любовта не трябва да се чопли. Приемете я такава, каквата ви се дава. Когато човек изгуби любовта си, това показва, че той е взел нещо без нейно позволение. В Любовта има свещени неща, които никой няма право да взема без позволение. Бъдете благодарни на това, което Любовта сама дава. Любовта е особено чувство, особено състояние в човека, при което Бог, Божественото в самия него, иска да му покаже начин как да живее правилно. Не е приятно на Бога да гледа как хората грешат и вършат престъпления. Затова Той им изпраща Любовта Си, за да ги повдигне, без да обръща внимание на техните грехове. Той казва: „Ще залича греховете ви и няма да ги споменава“ Наистина, Любовта заличава греховете на хората, не ги вижда. Следователно вие не можете да обичате един човек, докато не престанете да виждате неговите грехове. – „Можем ли да обичаме всички хора еднакво?“ – Можете. Да обичате всички хора еднакво, това значи да дадете на всеки човек онова, от което той се нуждае. Дали той ще ви разбере, или не, то е друг въпрос. Дали той ще ви отговори със същото чувство, то е друг въпрос. Обаче има закон, който гласи: Любовта любов ражда. И камък да обикнете, ще ви разбере. Няма същество в света, което, като го обикнете, да не разбере Любовта. Разликата ще бъде само в това, че всяко същество изявява Любовта според степента на своето развитие.

И тъй, всички хора чувстват, възприемат Любовта, но не могат за дълго време да я задържат в себе си. Причината за това е, че те нямат вяра. Човек трябва да вярва в това, което не знае. Например той не знае какво ще му донесе Любовта. – „Ще придобия ли нещо от Любовта?“ – Придобиеш или не, ти трябва да вярваш. Като вярваш в Любовта и я приемеш в себе си, животът ти ще се осмисли. Какво повече може да желаете от това? Като изучавате Любовта, вие ще започнете от проявите ѝ в нисшите същества и постепенно ще отивате

до висшите. Когато наблюдавате как змията се увива около жертвата си, ще разберете, че тя върши това от любов. Като не може да почувства любовта отвън, тя поглъща жертвата си, т.е. приема любовта вътрешно.

Всички хора се оплакват от противоречия в живота. Защо идат противоречията? – Защото хората не разбират Любовта. Оставете всеки човек да се проявява свободно, както отвътре му се диктува, и вие ще избегнете поне 50% от противоречията. Не се занимавайте с това, какво хората правят. Всеки да постъпва така, както разбира. – „Аманатъкваме се на противоречия.“ – Любовта изключва всички противоречия. Казвате, че обичате някого, а същевременно виждате неговите недостатъци. Щом виждате недостатъците му, вие не го обичате. Ако го обичате, Любовта ще заличи недостатъците, т.е. тя ги взема върху себе си. Тя счита себе си виновна за човешките грехове и престъпления. Човекът на Любовта казва: „Ако аз бях добър, и хората около мене щяха да бъдат добри.“ Може ли лоша майка да роди добро дете? Щом обичаш някого, ти си му майка, ти си го родила вече. И ако той не се проявява, както трябва, причината е в тебе. Който съзнава, че е причина за някои неправилности в живота си, той е в състояние да ги изправи. Създателят винаги се грижи за това, което е създал. Щом някой човек е създал нещо, било то право или криво, добро или зло, той има грижа за него. Тъй щото, знайте, че въпросът за Любовта, който трябва да изучавате, е дълбок. Обичайте човека и не говорете за неговите недостатъци.

„Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм.“ Любовта е безкористна. Тя дава и не се интересува кой как ще използва даденото. Някой говори за Любовта и събужда съответно чувство в даден човек. Той веднага изважда от касата си 20 000 лева и ги дава на разположение на бедните. На кои бедни ще се раздадат, как ще става раздаването, от това той не се интересува. Той изпълнява Божия закон – закона на Любовта. Бог се грижи едновременно за змията и за гълъба, за вълка и за овцата. Когато Той се проявява в тебе, ти ще имаш едно и също разположение към всички същества. Това значи да обичаш всички.

Прекъсне ли се Любовта в тебе, едновременно с това ще се прояви и различие в отношенията ти към всичко живо, което те заобикаля. Когато хората казват, че трябва да обичате всички същества, това показва, че Любовта е започнала вече да се проявява чрез вас.

Когато хората започнат да философстват, казват, че е невъзможно да обичат всички същества еднакво, както е невъзможно да обичат еднакво сладката, узряла ябълка, и тази, която е още стипчива. За невежия човек е така, но за Бога, Който гледа другояче на нещата, не е така. Той знае, че и сладката ябълка някога е била стипчива, но под влиянието на слънчевата светлина и топлина е станала сладка. Любовта е дала условия на ябълката да узрее, сладка да стане. Тя знае, че и от стипчивата ябълка ще излезе нещо. Кога? – Когато живее в Любовта. Външната форма само не определя нещата. Във всяка форма има нещо скрито – някакво съдържание и някакъв смисъл, които определят нейното бъдеще. Всеки червей, всяка малка форма има велико бъдеще. Червеят пъпли, мъчи се да излезе от тази форма, да си пробие път. Ама страдал този червей. Нищо от това. Страданията крият в себе си известни блага. „Защо Бог праща страдания?“ – Страданията не са от Бога. Когато хората не разбират Божиите закони, те ги нарушават. Всяко нарушаване на закона води след себе си ограничаване. Това ограничаване на хората именно създава страдания. Щом изпълнят Божиите закони, и страданията ще престанат.

Бог не гледа на външните форми. Ако едно животно проявява любов, то седи по-високо от човека, който не проявява любов. Когато в някое общество влезе човек, който има Любов в себе си, той може да повлияе на всички, които влизат в това общество. Те чувстват трептенията на неговата душа и започват да проявяват своята любов. Ако този човек напусне обществото, те остават такива, каквито първоначално са били. Ето защо всички хора търсят човек, който да проявява Любов, а не знание. Знанието идва впоследствие. Първо е нужна Любов, а после знание. Знанието ползва човека дотолкова, доколкото Любовта е проникнала в него.

Добро нещо е знанието, но то трябва да дойде като последствие на Любовта.

Сега, за да проверите докъде сте дошли в Любовта, правете опит всеки ден съзнателно да проявявате любовта си. Всеки опит да трае от 10-20 минути. Представете си, че сте богат човек, разполагате със стотици хиляди лева, с къщи, ниви, лозя. Мислено започнете да раздавате всичкото си богатство на бедните и да останете без нищо. Но това трябва да го преживеете толкова живо, като че в действителност става. В това време наблюдавайте какво става у вас. Ако започнете да се вълнувате, да треперите за себе си, да се страхувате какво ще стане с вас, това показва, че нямате Любов. Така и Бог ви изпитва. Представете си, че някой от вас е женен, обича жена си. Вашият приятел дохожда често в дома ви, разговаря с жена ви. Вие започвате да се страхувате от приятеля си да не изгубите своето богатство – жена си. За да не стане това, вие постепенно затваряте вратата на своя дом за приятеля си и ставате към него хладен. Обаче Бог ви дава задача да обичате жена си, но да обичате и приятеля си, без да се съмнявате в тях.

Другаде пък жена обича мъжа си. Сега се дава задача на жената да обича приятеля на мъжа си, без да внесе никакво съмнение и в двамата. Тя казва: „Аз съм женена, не мога да обичам друг мъж.“ – Ти ще го обичаш като душа, вътрешно, а не външно, както своя мъж. Когато жената или мъжът се страхуват да приемат в сърцето си друг мъж или друга жена, това показва, че те даже един друг не се обичат, както трябва. Богата е трапезата на Любовта. Всеки може да седне пред нея и да си хапне нещо.

Съвременните хора се страхуват от Божията Любов, вследствие на което не могат да я приложат. Казано е в Писанието: „Целунете се със свето целование.“ Казвате: „Как може мъж да целуне жена или жена – мъж? Какво ще кажат хората, като видят, че мъж и жена се целуват?“ Значи страшно е хората да видят, че мъж и жена се целуват. Ако не ги видят, в това няма нищо страшно, нищо противозаконно. Не, и в тайно да стават нещата, хората виждат всичко, което

е противозаконно. Божественото обаче не се вижда. Дали в тайно, или на яве се върши нещо Божествено, хората не могат да го видят. Няма по-голямо благо за човека от това, да получи Божествена целувка. Срещате човек, който отива да извърши някакво престъпление. Господ ви казва: „Целуни този човек!“ Ако послушате Бога и го целунете, той ще омекне и ще се откаже от намерението си да върши престъпление. Ако вашата целувка може да произведе такъв ефект, тя е на място. Ако целувката на мъжа може да повдигне жената, тя е на място.

Днес всички хора говорят за Любовта, но я разбират по свой начин. Когато някоя жена обича един мъж, тя иска той да мисли само за нея, да не поглежда друга жена. Тя му казва, че Любовта включва само едно същество. Не, Любовта включва всички същества в себе си. Що се отнася до човешката любов, няма какво да се говори. Има хубави неща в човешката любов, но същевременно в нея има и много патологически състояния. Например каква любов е тази, която се налага на хората? Някой казва: „Искам да ме обичаш!“ – Любовта нито се изисква, нито може да се раздава. Любовта дава свобода на човека да се проявява, както той разбира. Който се меси в живота на своя възлюбен, той не обича, както трябва. Той е в положението на дете, което прави пакости. По естество Любовта никому не причинява пакости.

Що е Любов? – Това, което всеки човек в даден момент разбира от Любовта, за него това е Любов. Другояче Любовта не може да се определи. Тя е различна за различните хора. Сама по себе си Любовта е неделима. Дойдете ли до Любовта, вие ще дадете свобода и на себе си, и на своите ближни. Като видите някой човек, вие искате да го обърнете към Бога, да го заквасите с Любовта. Как ще го обърнете, не знаете. Обаче виждате, че той е корав човек и трябва да омекне. Много лесно може да стане това. Как? – Ако имате нужната топлина в себе си. Твърдите тела омекват или се стопяват при нагриване. „Еди-кой си човек не е добър.“ Как ще го направите добър? – Пак трябва да го нагreete до известна температура. Този човек е твърд, не е добър, защото топлината на Любовта не го е засегнала още. Бог търси начин, чрез който да засегне

човешките души, за да възприемат Любовта вътрешно. Всички души не могат еднакво и едновременно да възприемат Любовта. – „Като отидем в онзи свят, тогава ще живеем според Любовта.“ – Не, ако вие на този свят не можете да живеете според Любовта, на онзи свят още повече не можете да я приложите. Ако на този свят не обичате ближните си, както трябва, на онзи свят още повече не можете да ги обичате. Защо? – Защото Любовта не се прекъсва. Тя се проявява на Земята, но продължава и на онзи свят. Там ще видите всички противоречия, които сте имали на Земята, и ще разберете къде сте грешили, защо някого сте обичали повече, а някого – по-малко. Казва се, че Христос обичал Йоан повече от другите си ученици. Защо го е обичал повече? – Защото съзнанието му е било по-будно, по-отворено. Той повече е разбирал и повече е прилагал. Следователно колкото по-отворено е съзнанието на човека, толкова повече ще бъде обичан; колкото по-затворено е съзнанието му, толкова по-малко ще бъде обичан. Колкото вода и да излеете върху един камък, той не може да я използва. Полеете ли чернозема с вода, той ще я използва рационално.

Когато не разбират Любовта, хората се дразнят, смущават се, вълнуват се. Това е живот на безлюбие. В Любовта няма смущения, няма безпокойствия, няма гняв. Някой се моли за някого да бъде обичан от хората, да вървят работите му добре. За да помогнете на някого, първо вие трябва да го обичате, да му помагате. Значи благото, което искате за някой човек, ще мине през вас, пръв ще го опитате. Вие пръв ще знаете какво се дава на този човек.

В едно евангелско училище един от учителите се влюбил в една учителка, но не се решавал да ѝ говори за себе си. За тази цел той изпратил един от учениците си при нея, да ѝ поговори за него, за чувствата му към нея, за характера му и т.н. Ученикът отишъл при учителката и започнал да говори за своя учител, за неговото благородство, за неговия добър характер. Като ходил няколко пъти при учителката с намерение добре да изгълни мисията си, най-после тя му казала: „Защо ми говориш толкова много за своя учител? Защо не кажеш нещо за себе си?“ В края на краищата учителката се

оженила за ученика, а не за неговия учител. Той се молил за своя учител и за своята учителка, те да получат някакво благо, без да подозира, че това благо ще мине първо през него. Любовта не търпи никакво сватовство. Щом се опиташ да бъдеш сват на някого, ти сам ще попаднеш в тази клопка. Щом става въпрос за Любовта, вие трябва да мълчите. Изучавайте своята любов, изучавайте любовта на другите хора, без да говорите нещо за нея. Като обичате някого, трябва да знаете определено какво обичате в него. Някои хора се обичат с години, без да знаят кое е това, което обичат един в друг.

Казвате, че човек трябва да обича Бога. Ако не обичате брата си, когото виждате, как ще обичате Бога, Когото не виждате? Ако знаете как да обичате Бога, всичките ви работи ще вървят добре. Тогава лесно се отваря касата и на най-големия скъперник. Не обичате ли Бога, касата и на най-щедрия човек се затваря пред вас. Когато живеят в Любовта, хората представляват скачени съдове: благо то на одного се прелива в благо то на другите. Докато човек затваря крановете си, за да не мине неговото благо в съседните нему съдове, той не е разбрал Божията Любов, а още повече не я е приложил. Не проявявайте непроявената Любов. Това значи: ако Бог не е с вас, не се стремете да обичате. Защо? – Защото ще се разкайвате за любовта си. Щом се разкайвате за любовта си, това показва, че вашата любов е човешка. Обичайте, когато Бог е с вас. Тогава и най-големият грешник да обичате, той ще се измени, нов човек ще стане – не изведнъж, но постепенно. Физическата, човешката любов е на място, когато е предшествана от Божествена. Не е ли предшествана от Божествената, тя не е на място. Божията Любов седи над свободата. Дойде ли Любовта в тебе, ти ще обичаш всички. Ти няма да мислиш, че имаш мъж, жена, деца. Ще бъдеш свободен да проявиш Любовта така, както тя се проявява. Бог е Любов. Значи ще оставиш Бога в себе си да се прояви така, както Той разбира. – „Възможно ли е това?“ – Възможно е. За да проверите думите ми, изучавайте и прилагайте Божията Любов. Ако не сте свободни от всички отрицателни неща в себе си – от съмнение, безверие, злоба, и не влезете в света

на ангелите, вие никога няма да проявите Великата Любов. Вие никога няма да се подмладите. Само Божията Любов е в състояние да подмлади и възкреси човека.

И тъй, който иска да се подмлади, той трябва да обича. Той трябва да обича всички свои противоречия, за да ги привлече при нозете на Любовта. Дойдат ли при Любовта, те веднага ще отстъпят. При Любовта и омразата, и лъжата, и безверието – всички се помиряват. Там и ангелите, и дяволите живеят заедно. Тогава дяволът казва: „Защо съм бил толкова глупав, че съм живял така?“ Щом излезе от полето на Любовта, той пак си живее по дяволски. Който иска да задържи Любовта в себе си, той трябва да живее в закона на свободата. Не се бъркайте в работите на хората. Не се месете в тяхната любов. Оставете всеки свободно да се проявява. Всички хора обичат еднакво, понеже Бог е един. Обаче два вида любов съществува в света: Любовта на Непроявения Бог, Който е създал света, и Любовта на Проявения Бог, Която се извява чрез хората – чрез разумното Слово. Тъй щото, Любовта трябва да се изучава от две гледища: от гледището на Проявения Бог – на Христа, и от гледището на Непроявения Бог – Бог-Отец. Вие трябва да направите връзка между двата вида Любов. Любовта, която хората и животните имат, е Любов на Непроявения Бог. За да разберете Любовта на Проявения Бог, от вас се искат съвършено други разбирания от тези, които имате. Проявената Любов има два начина на извяване: външен и вътрешен. Като я изучавате, тя ще ви покаже начин как да проявите Любовта си към всеки човек поотделно, както и към всяко живо същество.

„Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм.“ За да проникнете във вътрешния смисъл на Любовта, всеки ден размишлявайте върху нея по пет минути. През това време бъдете напълно свободни и мислете за неща, които не са позволени. Мислете върху това, което и вие сами не познавате. Казано е в Писанието: „Каквото едната ръка дава, другата не трябва да знае.“ Вие трябва да придобиете онази свобода, която ще ви извади от вътрешното робство. Затова по пет минути на ден мислете върху

непозволеното. Каква е любовта на съвременните млади? – Като обичат някого, те стават разсеяни. Не, когато обичате някого, вие трябва да учите и да работите повече, отколкото по-рано. Разсеяността не е признак на Любов. Който се разсейва в любовта, това показва, че той е користолюбив човек, той иска всичко да задържи за себе си. Единственото нещо, което не се ограничава – това е Любовта. Ако обичаш, ти ще вършиш всичко, каквото Любовта ти диктува. Тя казва: „Ти ще обичаш еди-кого си, ще помагаш на еди-кого си.“ Каквото каже, ти трябва да го изпълниш. Откажеш ли веднъж само да изпълниш това, което Любовта казва, тя ще те напусне и дълго време след това трябва да чакаш, докато това благо отново те посети. Когато Любовта не се прилага, тя напуска човека. Каквото Бог ви каже да направите, изпълнете го без никакво съмнение и колебание. Следователно, за да разберете всичко, което Бог ви казва, мислете всеки ден по пет минути върху това, което не е позволено. Кое е непозволено, сами ще си отговорите. Мислете върху тези думи и прилагайте Любовта в живота си.

„Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм.“ Казвам: ако обичам с човечески и с ангелски сърца, какво ще представлявам? Значи не е достатъчно човек само да говори за Любовта, но той трябва еднакво да обича и грешника, и обикновения човек, и свети-ята, и ангела. Любовта е една, в нея няма никаква разлика. Разлика се прави впоследствие. Когато хората започнат да правят различие в любовта си – едного обичат повече, а друго – по-малко, това се дължи на техните ограничени разбирания. В тази любов няма прогрес, няма никакво повдигане.

Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм.

*Седма съборна беседа, 29 август, 5 ч.,
София, Изгрев*

ПЪТИЩА НА ЛЮБОВТА

Йоан, 15-а глава

Съвременните хора не разбират живота в неговата същина. Те говорят и за Истината, без да я разбират. Истината има отношение към живота. Дето е Животът, там е Истината. Дето няма живот, там няма Истина. Религиозните хора пък изпадат в друго заблуждение. Те мислят, че като се приближат до Бога, всичко ще знаят. Не е така. Когато люби, човек може да има всичко, но не и знание. Любовта се придобива по един начин, а знанието – по друг. Едно дете се ражда в царски палат, като царски син. Той има на разположение всичко, каквото пожелае, но за да се развива, за да се пробуди съзнанието му, той сам трябва да работи, да учи. Ако иска да учи музика, той ще влезе в музикална академия и ще учи като обикновен ученик. Ако иска да напредва, да се отличи от другите ученици, той трябва да пее и да свири добре. Щом сте дошли на Земята, било като царски синове, било като обикновени хора, вие трябва да учите, да знаете какво ви предстои да придобиете. Човек сам трябва да се проверява, да се изпитва какво знае и какво не знае. Хиляди години стоят пред човека, но той все има какво да учи. Знанието, което придобива, ще го повдига и постепенно ще го приближава до Бога. Значи човек може да се приближи до Бога от различни пътища.

Веднъж дошъл на Земята, човек трябва да изучава пътищата на Любовта. Дали е на този, или на онзи свят, той трябва да придобие това знание. Мнозина си представят онзи свят подобен на земния. Ако онзи свят беше подобен на физическия, тогава нямаше нужда да се ходи там. Тук или там, целта е човек да учи. Щом няма какво да учи на онзи свят, човек няма защо да отива там. Тъй щото, когато не знае нещо, човек трябва да признае невежеството си, а не да говори, каквото му дойде на ума. Щом не знаеш нещо, ще бъдеш като малките деца, готов да слушаш, да възприемаш

и прилагаш. Понякога и детето може да знае повече, отколкото някой виден философ. Един знаменит писател, като изучавал френология, констатира в себе си слабо развит математически център. Той си казвал: „Ако всичките ми способности са тъй слабо развити, както математическите, аз щях да бъда идиот.“ Наистина, когато трябвало да реши някоя проста задача, той се обръщал за помощ към жена си. В друго отношение той бил отличен мислител и писател. Всеки човек в едно отношение е добре развит, а в друго – слабо развит. „Защо ме е създал Господ такъв?“ – Господ не те е създал такъв, но в дадена област ти не си работил достатъчно, вследствие на което си изпратен днес да работиш именно в това направление. Не е математик онзи, който знае само да работи с числата, без да разбира смисъла им. Числата трябва да оживеят в него. Красиво нещо е музиката, но човек трябва да знае да пее. Красив е животът, но човек трябва да го разбира.

Какъв е смисълът на живота? Ако искате да разберете смисъла на живота, изучавайте пътищата на Любовта. Всеки ден мислете по пет минути за непозволеното, за да се домогнете до тия пътища. Какво нещо е непозволеното? Кое е непозволеното, за което трябва да се мисли? – Това всеки сам ще намери. То е различно за различните хора. Важно е за вас да мислите за непозволеното, за да се освободите от мъжнотиите си. Когато мислите за непозволеното, в ума ви се събуждат ред контрасти. Истината пък се намира между контрастите. Мислете за непозволеното, за забраненото, и не се страхувайте. Ако Адам беше мислил за забраненото дърво, той нямаше да съгреши. Понеже не мислеше за него, той забрави дадената от Бога заповед и съгреши. Затова именно той излезе от рая. Щом излезе от рая, Адам изгуби добрите условия на живота. За него настанаха лоши условия: глад, болести, старост, мъжнотии и страдания.

Христос казва: „Аз съм истинната лоза.“ Коя е истинната лоза? – Която дава грозде. Който яде от тази лоза, той има живот в себе си и не остарява. Който има живот в себе си, той има условия да учи. Човек е пратен на Земята да учи. Той

знае много неща, но едни от тях трябва да забрави, а други – да разшири, да разработи. Щом сте пратени на Земята, вие трябва да мислите и върху непозволеното. „Защо трябва да се мисли за непозволеното?“ – Да питате защо и за какво нещата стават по един, а не по друг начин, това не е наука. Да се задава такъв въпрос, то е все едно да питате защо огънят разтопява твърдите тела? Има научни обяснения върху този въпрос, но кои са дълбоките психологически и органически причини за това, сега не може да се говори. Благодарете, че огънят разтопява твърдите тела. Какво би станало в света, ако нямаше огън, който да смекчава коравите, твърдите тела? Купувате въже, но гледате да е здраво, да не се къса. Добре е въжето да не се къса, но в едно отношение само – когато вадите вода от кладенец. Обаче ако с това въже трябва да обесят един човек, не е ли по-добре то да е слабо, лесно да се къса?

Сега вие трябва да изучавате живота така, както се проявява. Хората не разбират още какво нещо е животът. Това се вижда от факта, че младият не се интересува от стария и прави, каквото разбира. И старият не се интересува от живота на младия. И той прави, каквото разбира. Това са частични разбирания за живота. Въпреки това всеки човек мисли, че разбира живота, че е намерил Истината. Който е намерил Истината, той е свободен в мислите, в чувствата и в действията си. Истината не е нещо механическо. Тя е жива и дето влезе, всичко преобразява. Колкото и да се е домогнал човек до Истината, хиляди години да живее на Земята, все има какво да учи. Мнозина задават въпроса: „Истината ли седи по-горе, или Любовта?“ – На този въпрос може да се отговори с друг въпрос: майката ли седи по-горе, или детето? Майката влиза в детето си, вследствие на което детето съдържа всичко, което и майката съдържа. Какво ще разберете, ако ви кажа, че Истината е Любов и Любовта е Истина?

Като слушате да се говорят такива неща, вие считате, че те са отвлечени, не можете да ги разберете. Щом не можете да ги разберете, казвате, че сте невежи. Не бързайте да се произнасяте за себе си. Като не разбирате нещо, ще мислите,

ще учите, докато един ден го разберете. Само така човек може да расте и да се развива. Само ученият човек може да ви каже дали сте музикален, дали сте религиозен; изобщо ученият може точно да определи какви способности имате. Човек носи всичко в себе си. Когато учи и прилага, той сам ще провери за какво е способен и за какво не е способен. Човек се ражда с известни способности и дарби, за които му са дадени условия да ги развива и обработва. Като знаете това, работете върху себе си, за да развивате доброто, което е вложено у вас. Така ще изразите и Любовта си към Бога. Когато ученикът изучава и прилага всичко, което учителят му предава, с това той изявява своята любов към него. Колкото по-добре ученикът учи и прилага, толкова повече учителят го обича. Любовта между учителя и ученика представлява вътрешна връзка между душите им. Ученикът не трябва да се заблуждава, че ако научи днешния си урок, той е спечелил вече любовта на учителя си. Не, той трябва да учи непрекъснато. Ако днешния си урок е научил, а утрешния не е научил, връзката на Любовта се прекъсва. Ще кажете, че Бог е Любов. Така е, но Любовта се поддържа само когато ученикът учи и прилага наученото.

Христос казва: „Аз съм истинната лоза, а вие – пръчките.“ С този стих Христос определя отношението, което трябва да съществува между Бога и хората, между Учителя и учениците. Божественият огън в човека трябва непрекъснато да се подклажда. У съвременните хора този огън още не е силен. Тази е причината, задето те не могат да издържат на големи външни и вътрешни напрежения. Щом се намерят пред някое голямо изпитание, те се провалят. За тази цел те трябва да работят усилено върху себе си, да се калят в мъчнотиите и страданията. Ако разчитате само на външни благоприятни условия, вие нищо не можете да направите. Вътрешна работа се иска от човека. Турете вълка между добри, благородни хора – той пак вълк ще си остане. Турете овцата между лоши хора – тя пак овца ще си остане. За да се оправдаят за злото, хората казват, че условията на живота са ги направили лоши. Не е така. Вземете например гълъба. От хиляди години насам

той е вегетарианец, храни се изключително със зрънца. През каквито условия и да е минал, добри или лоши, той е запазил своите идеи. Никой не е в състояние да застави гълъба да яде месо. Той гладен ще умре, но няма да наруши своя принцип. Заставите ли гълъба насила да яде месо, той непременно ще умре. Животът на някои птици е изопачен по единствената причина, че когато са били в лоши условия на живота, те не са издържали на своите идеи. Птиците трябва да изправят живота си, да се върнат в това положение, в което някога са се намирали. Нищо не може да извини тяхното отклоняване от правия път. Какво ще прави орелът, ако влезе в среда, дето не е позволено да се яде месо, нито да се нападат живи същества? Ще не ще, той ще се принуди да стане вегетарианец.

Ще кажете, че Господ е наредил работите да стават по един или по друг начин. Не, Господ не е направил всички неща. Не се извинявайте с Него. Има неща, които хората са направили и сами страдат от собствените си произведения. Бог е дал свобода на човека да се проявява, както разбира, но Той не е причина за злото в света. Като погладува два-три дена, човек прибягва до кражба и после се извинява, че бил гладен и трябвало да задоволи глада си по някакъв начин. Човек може да е гладен, няколко дена да не е ял, но това не му дава право да краде, да си служи с насилие. Много начини има, по които човек може да изкара прехраната си. Когато си служи с кражба, с насилие, с лъжа, това показва, че той е изгубил равновесието на своя живот. Без да има желание да греши, той съгрешава и сам се чуди как е съгрешил, как се е поддал на изкушение. За да греши човек, има ред причини. Наистина, за всяко нещо има причина, но причината не оправдава греха и грешките на човека. Глад съществува в живота и той става причина някои хора да крадат, а други – усилено да работят. Гладът е стимул в живота. Съществува не само физически, но и духовен глад, който се изразява във вътрешен копнеж към духовното.

Като не могат да разграничат нещата, хората смесват физическия живот с духовния, вследствие на което са недоволни от живота си. Те трябва да разграничат тези два живота

в съзнанието си и тогава ще видят, че сегашният им живот е добър. Те не могат да намерят по-добри условия от сегашните. Мнозина се стремят към богатство, искат да спечелят много пари. Какво ще направят с тия пари? Някой казва, че като стане богат, ще направи няколко къщи, за да живеят бедни хора в тях. Той може да направи няколко къщи по различни съображения: от любов към себе си, от любов към хората и от Любов към Бога. Това са три различни положения с три различни резултата. Обаче основа на всички неща е Божията Любов. Четири неща има, с които се определя проявата на тази Любов. Казано е: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си сила и с всичката си душа.“ Значи за да прояви Божията Любов и да я възприеме, човек трябва да има разбиране в ума, в сърцето, във волята и в душата си. Без тези разбирания Любовта не може да се прояви в своята пълнота. Това са четири пътища, чрез които Любовта се проявява. Следователно, когато хората не се разбират, причина за това е ограниченото проявление на Любовта.

Втората заповед, според която човек трябва да изяви Любовта си, гласи: „Да възлюбиш ближния си като себе си.“ Думата *себе си* е мярка, с която човек определя Любовта към своя ближен. Той познава себе си най-добре. Ближния си ще обича като себе си: ще го обича и чрез сърцето, и чрез ума, и чрез силата, и чрез душата си. Това значи: ще учиш и с ума, и със сърцето, и с волята, и с душата си, за да познаеш Бога и да Го възлюбиш. В силното желание на човека да учи, да познае Великия в света, влизат всички елементи, с които той може да изучи Любовта – не само като чувство, като сила или като принцип, но и като носителка на Истината. Казано е в Писанието: „Истината ще ви направи свободни.“ Същото може да се каже и за Любовта: „Любовта ще ви направи свободни.“ Хората търсят Любовта заради Свободата, която тя съдържа в себе си. В това отношение Любовта седи по-горе от свободата. Който има тази Любов в себе си и се жертва за нея, той може да бъде истински свободен човек. Той е свободен, но същевременно дава свобода и на другите хора. Съвременните

хора искат да бъдат свободни, но като не могат да придобият свободата, която търсят, отегчават се от живота. Някой е търговец на дрехи и казва, че се е отегчил от тази работа. Той не знае, че с тази работа именно ще се благослови. Какво по-голямо благословение за него от това, да продаде една нова дреха на някого, да се разговори и обмени с него? Друг някой се отегчава, че е бакалин. И той не разбира какво благословение се крие в неговата работа. Какво искат тези хора? Те искат да заемат високи положения в обществото, да заповядват на хората. Те не знаят, че в това положение именно ще изгубят всички възможности за познаване на Истината. И тогава, за да ги освободят от положението на хора, които имат власт и заповядват, Невидимият свят ще им изпрати някаква тежка болест, за да полежат четири-пет месеца на легло. Тогава те ще се нуждаят от тия хора, които по-рано са считали за невежи, слаби. Те ще им помогнат и ще им покажат, че нито са невежи, нито са слаби. Следователно дръжте в ума си мисълта, че Бог се проявява във всяка мисъл, във всяко чувство и във всяка постъпка на хората и следи доколко те се изясняват правилно. Човек чувства нещата правилно, но всякога не постъпва добре, защото се ръководи от свои лични интереси и разбирания.

Съвременните хора са живели и живеят според законите на Непроявения Бог, Който никого не съди. Той оставя хората свободни – да правят, каквото искат. Обаче Проявеният Бог иска да научи хората да живеят правилно. Като види, че някой не постъпва добре, Той му казва: „Ти не постъпваш добре, трябва да мислиш, да изправиш живота си.“ Проявеният Бог регулира всички неща в живота. Като не мислят много, с един замах само хората разрешават всички трудни въпроси. Те бързат във всичко, затова и решенията им не са прави. Те прилагат Любовта в живота си, но въпреки това трудните условия не се смекчават. Любов, която не може да смекчи тежките условия на живота, е слаба любов. Тази любов е без Истина, т.е. тя е в разрез с Божията Истина. Когато истинската Любов влезе в човека, тя ще го застави да измени своите криви възгледи за живота. Тя ще го застави

да възлюби Истината. Ще възразите, че вярвате в Христа. Целият свят вярва в Христа, но външно. Вие можете да вярвате, че някой човек е красив, но тази вяра не е в състояние да ви свърже с него.

И тъй, веднъж дошли на Земята, вие трябва да съзнавате, че каквото вършите през деня, това са задачи, които правилно трябва да решите. Срещате например човек, който ви дължи една голяма сума. Как ще се справите с него? По два начина: или с насилие, или с любов. Ако сте по-силен от него, а същевременно и неразумен, ще го набиете. Ако сте разумен, ще му кажете благо, братски, че той ви дължи и трябва да изплати дълга си. Както вие постъпвате с хората, така и Бог постъпва спрямо вас. По отношение на Бога всеки човек е длъжник. Ще кажете, че Бог е Любов. Така е, но въпреки това хората страдат. Как си обяснявате противоречията? Отваря се война, хиляди и милиони хора отиват да се бият и се връщат с изпочупени глави, крака, ръце. Казваме, че в Любовта няма страдания, а при това хората страдат. Много просто! Хората страдат, защото не живеят според законите на Любовта. Казвате: „Ние не разбираме тия неща, но един ден, когато отидем в другия свят, между ангелите, тогава всичко ще ни стане ясно.“ Ако отидете при ангелите със сегашните си разбирания, те няма да ви погледнат. Ще минат и заминат покрай вас, без да ви кажат дума. За тях вие сте мъртви същества. Те не могат да влязат в общение с вас. Каква връзка може да има между вас и един умрял вол? Като минете покрай този вол, вие гледате час по-скоро да го отминете, да не ви смущава с миризмата си. Ангелите имат на разположение цели светове, върху които работят. Те не са свободни да се занимават с всеки, който е минал или минава покрай тях.

„Аз съм истинната лоза, и Отец Ми е земеделецът. Всяка пръчка в Мене, която не принася плод, отрязва я; и всяка, що дава плод, очиства я, за да даде по-много плод.“ Следователно ако не принасяте плод на лозата, вие не сте от умните пръчки. Вие трябва да бъдете разумни пръчки, да принасяте много плод. Тук думата *плод* е употребена в преносен

смисъл. Човек трябва да разбира живота, за да се развива всестранно, да принася много плод. Това значи да работи човек за Бога, да бъде полезен както за себе си, така и за своите близни. Единствената работа на човека, която остава през вековете, това е работата за Бога. Когато човек работи за себе си и за своите близни, това са условия, които му се дават, за да свърши определената работа за Бога. Като знаете това, не трябва да правите различие в работата. Бог прониква във всички работи, във всеки живот, и кара всички същества, малки и големи, да работят така, както Той е определил. Щом изпълнявате Волята Божия, както Бог е определил, вие имате право да кажете: „Аз съм истинната лоза, и Отец Ми е земеделецът.“ Докато не сте изпълнили и не изпълнявате тази Висша воля, вие не можете да се уподобите на тази лоза. Веднага ще ви запитат: „Ти видял ли си тази лоза?“ – „Ама искам да се обърна към Бога.“ – „Ти изучавал ли си законите на това обръщане? Бог слуша ли те, отговаря ли на твоите молитви?“

Казано е в Писанието, че Бог слуша само праведните, които имат прави разбирания за живота и за Любовта. Когато Духът на Истината дойде, Той ще научи останалите хора какво да правят, как да живеят. Човек има един учител, който го учи отвън. Но когато Духът на Истината дойде в човека, Той ще го учи отвътре. Докато е жив, човек все има какво да учи. Отвън или отвътре, той непрестанно трябва да учи. Разумният се учи от всичко. Неразумният обаче всякога се заблуждава. Ако някой му даде пари с цел да му послужи, той взема парите и казва, че не са дадени с разположение. Ако наистина той е убеден, че парите не са дадени с разположение, защо ги взема? Според мене той подозира само, че парите са дадени без разположение, но не е напълно убеден в това. Този човек се намира в положението на болен, който постоянно е недоволен. Дават му едно ядене – не го харесва. Дават му второ ядене – и него не харесва. Де е причината за това? – Причината е в самия болен, в неговия изопачен вкус. Следователно, за да има прави разбирания, човек трябва да познава законите, които регулират живота. Тъй щото, ако

разбирате законите на живота, вие ще познавате хората, ще знаете кой как се проявява – по човешки или по Божествен начин. Например виждате, че един човек се сърди. Вие трябва да знаете защо се сърди и какво е неговото сърдене. Той може да се сърди, когато се нарушават Божествени закони. Това сърдене е на място. Той може да се сърди, когато неговите лични интереси се накърняват. Това е човешко сърдене и не е на място. Сърденето е подобно на забиване на гвоздеи. Когато забива гвоздей, човек трябва да удрия силно върху главичката му, да го набие добре, да върши работа. Сега, за да се ползвате от живота, който ви е даден, вие трябва да разсъждавате правилно, да се учите. Вие сте добри, но не сте проявили добротата си, както трябва.

Вие имате дарби, но още не сте ги проявили. Защо? – Защото търсите лек път. Някой казва, че обича да учи, да работи, но нямам време за това. Този човек прилича на онези богати момци, които не искат да свършат никаква работа на баща си. Те всякога се оправдават с това, че имат важна работа. Каква е тяхната важна работа? – Да се срещат с красиви моми. Не е лошо да се срещат с красиви моми, но тия моми ги отклоняват от правия път. Следователно всяка мисъл, всяко чувство, които отклоняват човека от правия път, са такива именно: красиви моми, които отклоняват момците от пътя им. Младите моми са предметно обучение за момците. Чрез тях човек се изпитва докъде е дошъл в развитието си. Мислите и чувствата на човека са на мястото си, когато той разбира техния вътрешен смисъл. Пред вас стои велика работа, в която всеки трябва да вземе участие. Всеки трябва да изработи нещо ценно в себе си, което да го отличава от другите хора. Ценното в него е капиталът му, силата му, с която той работи при всички мъчности и изпитания. Такъв човек лесно се справя с трудностите в живота. За него няма лоши хора. Той познава хората, разбира ги и се съобразява с техния характер.

„Аз съм истинната лоза, а вие – пръчките.“ Христос казва за Себе Си, че е истинната лоза, на която хората трябва да бъдат пръчки, способни да се развиват и дават плод. С други

думи казано: хората трябва да учат, да познават Волята Божия и да имат готовност да я вършат. Само при това положение животът им ще се развива правилно и на Земята, и на Небето.

„Аз съм истинната лоза.“

*Осма съборна беседа, 30 август, 5 ч.,
София, Изгрев*

ЗА СЛАВА БОЖИЯ

Това рече и подир туй казва им: Лазар, нашият приятел, заспа; но да ида да го събудя.

Йоан, 11:11

„Да ида да го събудя.“ Съвременните хора ще кажат, че Лазар е умрял, т.е. дошъл е до края на живота си, а не е заспал. Думата *край* се разбира различно. Краят показва какво е било началото. По края се съди за началото на нещата, което показва, че между началото и края съществува известна връзка. Христос казва: „Да ида да го събудя.“ Защо и кога заспива човек? – Когато се умори. Значи след всяка умора човек търси начин да си почине. В това отношение сънят представлява почивка. Като слушат да се говори за възкресението на Лазар, мнозина се запитват какво общо има между тях и заспалия преди две хиляди години Лазар? Общото се заключава в това, че у всеки човек има по един заспал Лазар, който очаква да дойде Христос при него да го събуди. Всеки човек има и по две сестри в себе си – Марта и Мария. Казва се в Евангелието, че Исус обичал и Марта, и сестра ѝ Мария, и Лазар. Марта се мълвеше и суетеше за външни работи и беше недоволна от сестра си, че не ѝ помага. Но Христос ѝ каза, че се суети за непотребни неща, а Мария избра добрата част. Значи Марта представлява физическата, материалната страна на човека, а Мария – духовната страна.

И тъй, в човека има три съзнания, т.е. три страни на съзнанието: първата е заинтересувана от физическата, от материалната страна на живота. Втората е заинтересувана от духовната страна на живота, а третата представлява заспалия човек, който от нищо не се интересува. Той очаква да дойде при него Исус, да го събуди – и след това да се прояви истинският му живот. За възрастния е важно онова, в което той живее. За детето е важно колко ще израсте. Някои деца се мерят всеки ден. Като станат сутрин, дойдат до стената, изправят се добре и турят чертичка на стената доде достигат

на височина. На другия ден пак се мерят, пак поставят чертичка на стената. Така се мерят ден след ден и се радват, когато забележат, че са израсли малко. Каква връзка съществува между височината на човека и неговия вътрешен стремеж? Между височината на човека и неговия вътрешен стремеж има известна връзка. Не е все едно дали човек ще расте, или ще остане малко дете. Човек трябва да има известна височина, от която да расте нагоре.

Животът има своя вътрешна страна, която трябва да се изучава. Съвременните хора се спират върху маловажни неща в живота, а важните пренебрегват. Маловажните неща спъват хората, но въпреки това те се занимават с тях. Например някои учени изучават бързината, с която се движат атомите, йоните, без да намират никакво приложение на това знание в практическия живот на човека. Всяко нещо е важно за човека дотолкова, доколкото има отношение към неговия живот. Например вие се интересувате от един добър и от един лош човек дотолкова, доколкото те имат отношение към вас. Следователно, когато говорите добре или зле за някой човек, вие подхранвате злото и доброто както в самия човек, така и в себе си. Същевременно това показва, че вие обичате и добрия, и лошия човек. Иначе не бихте говорили за тях. Тъй щото, като знаете това, не трябва да говорите за злото, за да не го подхранвате. Когато пък правите добро или говорите добре за хората, вие подхранвате доброто в себе си. Вие трябва да знаете, че живеете в свят, дето има и добри, и лоши същества, които ви влияят. Те познават и добрите, и лошите страни на човека. Те познават неговите добродетели, но познават и неговите недостатъци, неговите слаби страни. За да познае човек своите добри и лоши страни, Невидимият свят го поставя на изпит. Като дойдат на Земята, хората се виждат пред изпитания, сами да разберат какви добродетели и какви слабости имат. Никой не може да избегне изпитанията в живота. И светията е поставен пред изпитания. Когато Христос слезе на Земята, и Той не избегна изпитанията. „Да ида да го събудя.“ Добре е някога да събудиш човека, добре е някога да го оставиш да спи. Като чу Исус за Лазар, рече: „Тази

болест не е на смърт, но за Слава Божия, да се прослави Син Божий чрез нея.“ Следователно, когато някой се оплаква, че има страдания, че боледува, казвам: всичко, което става, е за Слава Божия. Боли те око – за Слава Божия. Боли те ухо – за Слава Божия. Боли те крак – за Слава Божия. Боли те корем – за Слава Божия. Боли те глава – за Слава Божия. Какво се разбира под думите, че всичко, което става, е все за Слава Божия? Как е възможно човек да боледува и болестта му да бъде за Слава Божия? – След всяка болест, след всяко страдание и изпитание, човек придобива известна опитност, която го повдига. Колкото по-тежка е била болестта, през която човек е минал, толкова по-силен е станал той. Колкото по-големи са били изпитанията и страданията му, толкова по-голяма сила е придобил. Големите изпитания носят големи придобивки; малките изпитания – малки придобивки. Следователно всички болести, всички мъчнотии, изпитания и страдания, които човек преживява, без да изгуби живота си, са за Слава Божия, защото носят със себе си велики опитности, велики блага и придобивки. Този закон се проверява навсякъде в Природата. Дъбът например е станал голямо, силно дърво, защото е минал през големи бури и ветрове, през големи стихии. Малките растения и тревички са слаби, защото не са минали през големи изпитания. Природата постепенно ги излага на големи изпитания, за да уякнат, да се калят, да станат големи, силни. Като знаете този закон, вие разбирате, че не можете да бъдете силни, щастливи, докато не минете през големи изпитания. При това човек не може да бъде щастлив, докато всички хора не станат щастливи. Щастието е достояние на всички хора, на всички живи същества. Как ще бъдете щастливи, когато виждате на пътя си смачкан стрък или премазано животно? Когато се стреми към щастие, едновременно с това човек трябва да се моли за щастието и на своите ближни. Това значи да обичате ближните си. Като желаете както своето щастие, така и щастието и доброто на хората, вие изявявате любовта си към тях. Докато не обичате хората, вие не можете да бъдете добри, не можете да бъдете щастливи.

Сегашните хора обичат главно ближните си: мъжът, жената и децата си. От това зависи тяхното частично щастие. Колкото по-малко хора обичате, толкова по-малко щастие ще имате. Щастието на хората е в зависимост от Любовта им. Ако обичате много хора, голямо щастие ще имате. Същият закон се отнася и до омразата. Малко мразите – малко нещастия ще ви сполетяват. Много мразите – много нещастия ще ви сполетяват. Любовта подхранва доброто у човека, а омразата – злото. Обичайте, за да се ползвате от плодовете на Доброто. Пазете се от омразата, за да не изпитвате горчивите плодове на злото. При омразата вие плащате, а другите ядат и пият. Когато се натъкват на злото в света, хората казват, че това е кармата им, това е лошата им съдба, която не могат да избегнат. Какво представлява кармата на човека? – Кармата е бомба, заровена в земята, която те разравят и започват да изследват. Бутнат ли я не на място, или изпуснат ли я на земята, тя веднага експлодира. Дойдете ли до някоя бомба, вие трябва да бъдете внимателни, да я заобиколите, да не я пипате. Много бомби има човек в себе си, които не трябва да пипа. Докато не ги пипа, той е добре. Пипне ли ги, кармата се проявява. И грешният, и праведният имат бомби в себе си. Разликата между тях се заключава в това, че грешният постоянно пипа своите бомби, а праведният ги заобикаля.

Сега, за да се справите с кармата си, вие трябва да желаете доброто, щастието на всички хора. По този начин вие повдигате себе си, а същевременно помагате на ближните си, както и на цялото човечество. Това значи да изпълни човек Волята Божия. Следователно, когато някой прави добро на своя ближен, той има предвид да изпълни Волята Божия. Щом изпълни Волята Божия, и той се радва, и ближният му се радва. Когато изпълнява Волята Божия, човек е радостен и доволен от себе си. Престане ли да изпълнява Волята Божия, и радостта му изчезва. Тъй щото, когато говориш нещо на човека, говори му това, което е във връзка с Волята Божия. Дали му говориш добре, или зле, щом е в съгласие с Волята Божия, то е на място. Волята Божия се заключава във всяко нещо, което дава подтик на човека, което повдига и осмисля неговия живот.

Ако искате да прогресирате, изпълнявайте Волята Божия, а не своята воля. Който мисли само за себе си, той не може да прогресира. Истинският прогрес на човека се обуславя от Любовта му към всички хора, към всички живи същества. Любовта на човека към себе си е най-малката любов. Любовта на човека към Бога е най-голямата любов, която осмисля живота. Човек се движи между тези два полюса на Любовта. Той започва от себе си, върви към ближния си, докато един ден достигне до Бога. Който иска да бъде силен, щастлив, той трябва да обича Бога. Който иска да се освободи от нещастията, той трябва да обича себе си. Само онзи може да обича себе си, който се отличава с голяма разумност. Като не разбират смисъла на живота, някои казват, че обичат само себе си – никой друг не ги интересува и за никого не искат да знаят. Да се говори така, това значи да не разбира човек какво представлява самотията. Страшно нещо е самотията! Тя представлява затвор, в който не прониква никакъв светлинен лъч. Няма по-голямо нещастие за човека от самотията: да живее сам, без хора около себе си, да не може да чуе две думи от своя ближен, да няма с кого две думи да сподели. Уединен, усамотен, отдалечен от хората – това е криво разбрана самотия. Да се усамоти, да се отдалечи човек от хората – това значи да се откаже от злото в тях и да заживее с Доброто, с тяхната Любов. Това значи да се свърже човек с Бога. А тъй, да се отдалечи от хората изобщо – това подразбира да остане той с едно голо съзнание. Каква по-голяма сиромашия от тази? В самотията няма никакво повдигане. В свързването с Бога е смисълът на живота. В изпълнение на Божията воля е силата на човека.

И тъй, избягвайте самотията за себе си, избягвайте и самотните хора. Самотен човек е онзи, който е осъден на смърт. В него няма никакво растение, никакъв прогрес. В преносен смисъл самотен човек са старата баба или старият дядо, които мислят само за себе си. Обаче ако те имат красива дъщеря или млад, левент син, те не са самотни. Всеки ги посещава, всеки търси тяхното приятелство. Те стават ценни както за себе си, така и за своите близки. Защо хората се

женят? – За да имат красиви дъщери и синове, да ги уважават и почитат. Значи старите трябва да се женят, а младите – да им помагат. Докато е млад, човек не трябва да се жени, но да работи и да помага на старите. Щом остарее, тогава да се жени. С други думи казано: докато е сит, човек не трябва да яде, за да не преяжда. Тогава той е млад и може да работи. Като огладнее, той става стар и отново трябва да яде, за да се насити, да се подмлади. Младият е сит – той трябва да работи. Старият е гладен – той трябва да яде, но да не преяжда и да е доволен от храната си.

„Да ида да го събудя.“ – Христос трябва да дойде на Земята да събуди заспалия Лазар у хората. Те спят сега и казват, че светът е лош. Светът не е лош, но той трябва да заспи и да чака Господ да го събуди. Щом Господ го събуди, ще му каже: „Хайде, иди сега у дома си.“ Новото събуждане на света подразбира новото възпитание. Имате едно желание, което не можете да постигнете. Благодарете на Бога, че не сте го постигнали. Оженили сте се – благодарете за това. Не можете да се ожените – пак благодарете. Осиромашали сте – благодарете на Бога. Разбогатели сте – пак благодарете. Благодарете за всичко, което става около вас и с вас. В това се заключава новото възпитание. Благодарете и за злото, и за доброто. Като благодарите за злото, Бог ще го превърне на добро. Като благодарите за Доброто, ще вкусите от неговите плодове. Докато избягвате злото, вие сте на крив път и сами създавате нещастията си. Ако искате да се справите със злото, не бягайте от него, но благодарете на Бога, че ви е посетило. Щом благодарите за злото, Бог веднага ще го превърне на добро. За всичко благодарете, но не външно, а вътрешно. Когато човек дойде до положение да благодари за всичко, което преживява, това показва, че той е събуден. Всяка благодарност, отправена към Бога, е свързване с Него. Щом се свържете с Бога, Той веднага ви се притичва на помощ. Ако ви е сполетяло някакво зло, Той го превръща на добро. Без благодарност към Бога вие не можете да Му обърнете внимание, нищо не можете да придобиете.

„Да ида да го събудя.“ Защо е заспал Лазар? – За Слава Божия. Родил се е някой човек – за Слава Божия. Умрял е някой – пак за Слава Божия. Всичко е ставало и става за Слава Божия, но не по буква, а по смисъл. Хората се раждат и умират все за Слава Божия. Смъртта е минаване от едно състояние в друго, от един свят в друг. Едни хора минават от смърт в живот, а други – от живот в смърт. И които умират, и които оживяват, всичко става за Слава Божия. Като мислите така, вие лесно ще разрешите противоречията си, лесно ще се справите с мъчнотиите и страданията си. Не мислите ли така, вие никога няма да се освободите от мъчнотиите и страданията. Мъчнотиите могат да се премахнат само когато се превърнат в Добро. Страданията могат да се намалят и изчезнат само когато принесат своите добри плодове. Вие трябва да бъдете учтиви, внимателни към страданията си. Ако заболяете, започнете любезно да се разговаряте с болестта си, да благодарите, че ви е посетила. Като се отнесете с нея учтиво, тя ще ви напусне. Болестите не са нищо друго освен живи същества, които мъчат човека. Чрез болестите хората се възпитават. Когато човек се обърне към Бога с молба да го освободи от тия същества, той получава отговор на молитвата си. Отговорът на молитвата е неговото оздравяване. Само Бог е в сила да заповядва и на добрите, и на злите същества. Чрез тях хората се изпитват и възпитават.

Срещате една млада мома, обичана от майка си, от баща си, но виждате, че тя е недоволна от положението си, иска да се ожени. Не се минава много време, тя намира един възлюбен, за когото се оженва. Тази мома се жени преждевременно. Какво става после? Оказва се, че възлюбеният А е ревнив и започва да я бие, че гледала други мъже. Тя е недоволна, оплаква се от него. Защо я бие той? – Защото се е оженила преждевременно. Бог не одобрява преждевременните женитби. Щом не ги одобрява, Той оставя лошите духове да мъчат хората. Когато съзнаят погрешките си, когато съзнаят всичко, което преждевременно са направили, те се обръщат към Бога, възстановяват връзката си с Него. Това значи разрешаване, ликвидиране с кармата. Да ликвидира човек с кармата си – това подразбира да върши Волята Божия.

„Да ида да го събудя.“ Пожелайте и вие да дойде Исус при вас, да събуди вашия заспал Лазар. Когато правите добро на някого, вие събуждате този човек. Тогава ще дойде някой при вас и ще каже, както Мария каза на Исуса: „Господи, смърди вече, защото е четиридневен.“ И четиридневен да е, дигнете камъка на гроба му и с висок глас извикайте: „Лазаре, излез вън!“ Щом Лазар излезе от гроба, кажете му да отиде у дома си. Правете добро на ближните си, събуждайте ги и не се колебайте.

И тъй, разумно използвайте живота, който ви е даден. – „За кого?“ – Използвайте го за себе си, за ближните си и за Бога. Вършете Волята Божия, както я разбирате сума, със сърцето, със силата и с душата си. При това положение каквото и да ви се случи, кажете в себе си: „Всичко е за Слава Божия.“ Докато съзнавате, че всичко, което става, е за Слава Божия, работите ви ще вървят добре. Това е истинското възпитание. Това значи да събуждате великото, красивото в себе си и да вървите напред. Ще дойде някоя жена да се оплаква от мъжа си. – Това е за Слава Божия. Мъж се оплаква от жена си. – И това е за Слава Божия. Някой боледува – за Слава Божия. Някого уволнили от служба – за Слава Божия. Всичко, което става в света, е все за Слава Божия. Този е правият път на разсъждение. Сега пак повтарям: ако страдате, ще знаете, че страдате за Слава Божия. Недоволни сте – за Слава Божия. Не се разбирате помежду си – за Слава Божия. Правите добро на някого – за Слава Божия. Всичко става за Слава Божия. Мислете така, за да оправите работите си. Този е правилният метод за възпитание на човека. Вън от този метод всичко друго е посребряване или позлатяване. Посребреният или позлатеният предмет лесно се изтрива. Човек трябва да съзнава, че всичко е за Слава Божия. Щом съзнае това, в него се събужда Божественото начало. Той излиза от гроба и се връща в своя дом. Будни бъдете и знайте, че всичко е за Слава Божия.

„Да ида да събудя Лазара.“ На вас казвам: оставете се в ръцете на Бога – да дойде Той при вас и по какъвто и да е начин да събуди вашия заспал Лазар. По какъв начин ще

стане събуждането – това е Негова работа. Не давайте съвет на Бога как да ви събужда. Както и да ви събуди, благодарете Му и кажете като Христа: „Благодаря Ти, Отче, че си Ме послушал.“ Каквото и да ви сполети – добро или зло, знайте, че е за Слава Божия и благодарете, че Господ ви е послушал.

За Слава Божия! Всичко, което става в света, е за Слава Божия.

Размишление

*Девета съборна беседа, 20 септември, 5 ч.,
София, Изгрев*

ДВЕТЕ ПОЛУШАРИЯ

Йоан, 1-ва глава

За какво трябва да се радва човек? Какъв трябва да бъде неговият стремеж? Стремежите на всички хора не са еднакви. Младите се стремят към едно, възрастните – към друго, а старите – към трето. Това показва, че стремежите на хората са разнообразни. Човек трябва да обръща внимание на своя стремеж, защото той му дава подтик, импулс в живота. Какви са стремежите на другите хора, това не трябва да го интересува. Това не може да го ползва. Всяко същество трябва да изиявява своя стремеж по начин, какъвто му е свойствен. Какъв е стремежът на Слънцето сутрин? – Да изгрее, да освети и стопли цялата Земя. Какъв е стремежът на посятото семе? – Да покълне и да започне да расте. В изгряването на Слънцето се забелязват два важни момента: първият момент е на 22 март, когато Слънцето минава в северното полушарие. Вторият момент е на 22 септември, когато Слънцето минава в южното полушарие. Тези два момента са символи, които изразяват два вида течения на енергии. Енергиите, които протичат в северното полушарие, имат външен характер. Те символизират мъжа. Под думата *мъж* се разбира същество, което работи. През това време мъжът си подготвя външни условия за работа. Когато Слънцето влезе в южното полушарие, което става от 22 септември нататък, хората влизат в друго течение на енергии, които съдържат в себе си мекота. Това течение символизира жената. Тогава човек може да се уедини, да се съсредоточи. От 22 март нататък в северното полушарие дните се увеличават, растат, а нощите се намаляват. Тогава има повече светлина, защото Истината се изиявява навън. При тази светлина човек вижда всичко и се намира пред опасността да стане недоволен от това, което има. От 22 септември нощите в северното полушарие се увеличават, а дните се намаляват. Тогава външната светлина и топлина се намаляват, а вътрешната се увеличава. Следователно, когато

светлината на мъжа се увеличава, тъмнината на жената се намалява. Когато светлината на мъжа се намалява, тъмнината на жената се увеличава. Когато жената изпадне в голяма външна тъмнина, тя трябва да прояви своята вътрешна светлина и топлина, т.е. да прояви своята доброта и своето благородство. Значи когато нощите стават дълги, а дните къси, жената проявява своята доброта и своето благородство.

Сега, като говоря за жената, аз нямам предвид външната форма жена, каквато я виждате, но имам предвид разумно същество, което може да роди нещо. Жена или мъж – това е същество, което ражда, както раждат земята и дърветата. Когато посадите нещо в земята, след време от нея излиза малко растение, което се развива, става голямо дърво, способно да ражда, да дава плодове. Човек, бил той мъж или жена, трябва да мисли, да ражда такива идеи, които могат да повдигнат не само него, но и ближните му. Иначе човек не може да оправдае своето съществуване на Земята. Човек е дошъл на Земята да ражда добри плодове, които се виждат в неговите сладки думи, в неговите светли мисли и възвишени чувства. Това означава човек, от когото може да се очаква нещо. Какво очаквате от едно дърво? – Плодове. Ако дървото не дава плодове, то е безпредметно за вас. Благото на човека седи в неговия език, който изказва мислите и чувствата му. Благото на дървото седи в неговите плодове. Докато дървото има листа и цветове, вие разчитате на него. Щом окапят листата му, вие не разчитате вече на него. Обаче това е временен процес. Утре дървото ще се облече в листа и цветове и вие ще очаквате от него нови плодове.

Човек трябва да изучава законите на светлината и топлината. Светлината се проявява чрез човешкия ум, а топлината – чрез човешкото сърце. Светлината е във връзка с Мъдростта, а топлината – с Любовта. Сегашните хора се страхуват да говорят за Любовта. Защо? – Защото днешното разбиране на Любовта е толкова изопачено, че всеки се страхува да не бъде излъган. Когато някой говори за любов, той има предвид да вземе нещо. Например срещате една млада, красива мома. Тя е весела, разговаря се свободно, от никого не се страхува. Щом

някой момък Ђ каже, че я обича, тя веднага става мълчалива, замислена и казва: „Тази работа е сериозна.“ Щом момъкът каже на момата, че я обича, Любовта го напуска. Това значи да кажеш на човека, че го обичаш. Кажеш ли на момата, че я обичаш, тя млъква и изгубва свободата си. Тя става сериозна, започва да избягва момъка и се съмнява в любовта му. Човек обича, докато мълчи, докато не говори за любовта си. Почне ли много да говори за любовта си, той се намира в края на своята любов. Някой казва на едного: „Знаеш ли, че едно време те обичах?“ Друг пък казва: „Аз ще те обичам.“ Трети казва: „Аз те обичам.“ Според мене Любовта не може да има минало и бъдеще. Тя съществува в настоящето. Това значи, че Любовта се проявява всеки момент.

Как можете да докажете на човека, че го обичате? Какъв е изразът на Любовта? Когато сте влезли в северното полушарие, т.е. когато искате да изразите любов към мъжа, ще му дадете светлина и знание. Когато сте влезли в южното полушарие, т.е. когато искате да изразите любов към жената, ще Ђ дадете топлина, ще я поканите на угощение, ще Ђ дадете подслон. Следователно външният начин за изразяване на Любовта е чрез светлина и знание, вътрешният начин е чрез топлина и добър прием. Външният израз на Любовта представлява лятото на живота, когато външната светлина е голяма. Тогава дните са дълги, а нощите – къси. На тази светлина хората учат и добиват знания. Вътрешният израз на Любовта представлява зимата на живота, когато всичко е покрито със сняг. Вън се чуват виелици и ветрове. Дните се скъсяват, а нощите – продължават. Тогава хората влизат в домовете си, запалват печки, отварят лампи и при тази приятна топлина и светлина започват да четат и да размишляват. Те се съсредоточават в себе си, понеже няма външна светлина, която да ги разсейва. Като им дойде някой гост, те го канят и с него заедно започват да четат и сърдечно се разговарят.

Съвременните хора трябва да изучават двете страни на Любовта – външната, или мъжката, която е свързана със светлината, и вътрешната, или женската, свързана с топлината. По този начин те ще разберат защо съществуват про-

тиворечия в живота. Който иска да изучава Мъдростта, да придобива светлина и знание, той трябва да търси външни благоприятни условия. Който иска да изучава Любовта, да придобива топлина и мекота, той трябва да се излага на външни неблагоприятни условия, на големи бури и страдания. Който търси Любовта, той трябва да има здрав гръбнак, да издържа. Мъжът е силен отвън, а жената – отвътре. Като знаете това, лесно можете да си обясните защо хората се търсят едни други. Любовта носи топлина, а Мъдростта – светлина. Който има светлина в себе си, той търси човек, у когото има топлина. И обратно: който има топлина в себе си, той търси човек, у когото има светлина. Това е необходимо, защото светлината не може да се разбере без топлина, нито топлината – без светлина.

Хората страдат, защото искат да бъдат щастливи едновременно и отвън, и отвътре. Това е възможно само при условие Земята да се осветява отвсякъде еднакво. Понеже Земята е валчеста, невъзможно е и двете ѝ половини да се осветяват едновременно. Когато на едната половина на Земята е ден, на другата половина е нощ. Тази е причината за недоволството на хората. Мъжете са недоволни от положението си, искат да имат благата на жените. И жените са недоволни от положението си, искат да имат благата на мъжете. Нито едното е възможно, нито другото. Защо? – Защото и мъжът, и жената по неправилен начин търсят онова, което им липсва. Те трябва да се въоръжат с търпение, докато Земята се обърне и по естествен начин донесе онова, което им липсва. Добре е човек да лети с аероплан из пространството, да се прехвърля ту в едната, ту в другата половина на Земята, но днес няма условия за това. Докато дойдат тези условия, човек трябва да прилага търпението да дочака времето, когато Земята се завърти около оста си и около Слънцето, за да придобие това, което му е нужно. Жената трябва да отиде при мъжа – той е нейният път; мъжът пък трябва да отиде при жената. Когато Слънцето отива към север, т.е. когато на Северния полюс има ден, дните растат, а нощите се смаяват. Тогава трябва да се работи навън, да

се сее. Когато Слънцето отива към юг, т.е. Южният полюс е огрян, дните в северното полушарие се намаляват, а нощите растат. Тогава се работи отвътре; тогава плодовете се прибират. С други думи казано: когато умът на човека се развива, има едно състояние; когато сърцето се развива, има друго състояние. Това са знания, които трябва да приложите в живота си, ако искате да го осмислите.

Когато казвам, че човек трябва да обича всички хора, аз имам предвид единството в Природата. В Природата съществува само една жена и един мъж. Вие виждате много мъже и жени, но всъщност те представляват една жена и един мъж в много форми. Когато човек разглежда нещата по този начин, той не може да извърши никакво престъпление. Обаче когато мъжът се хване само за едно клонче или за едно листо на дървото, наречено *единство в Природата*, той започва да вижда около себе си много жени. Същото може да се каже и за жената. Докато мъжът вижда много жени в света, а жената – много мъже, престъпления всякога ще съществуват. Заблуджението седи в това, че като се оглежда в огледало, човек вижда един образ и мисли, че вижда друг човек. Не, това е той сам. Многото мъже и жени не са нищо друго, освен отражения на единствения мъж и на единствената жена, които съществуват в Природата като реалност. Мъжът се оплаква от жена си, че го е разлюбила. И жената се оплаква, че мъжът ѝ я е разлюбил. Това е друго заблуджение. Невъзможно е човек сам себе си да разлюби. Всичко може да стане, но човек човека не може да разлюби. Да те разлюби някой – това значи да се разруши цялото Битие. Невъзможно е човек да разлюби пръста си и да почне да го реже на малки парченца. Пръстът – това си ти сам, това е част от тебе, която има право да съществува, както и ти съществуваш. И тъй, приемерте новите разбирания и откажете се от ученията на падналите ангели. Те донесоха кривите учения на Земята, под чието влияние хората се намират и до днес. Мъжът пази жена си да не му изневери. Жената пази мъжа си да не ѝ изневери. Бащата пази сина си, майката – дъщеря си. Как ще се пазят хората, когато спят? Предайте

възлюбения си в ръцете на Господа с молба Той да го пази и да прави с него, каквото иска. Един е Бог. На Него само можете да уповавате.

Сегашните хора страдат, защото не им се дава съответно място. Кое място търсят? – Те търсят първо място. В света има само едно първо място, което принадлежи на Господа. Останалите места са за хората. Не се стремете да седате на първото място. Който търси първото място, той ще носи големи отговорности. Никой човек, никое същество не е за първото място. Който търси първо място, той се е заблудил. Първото място е свързано с големи отговорности. Следователно ще знаете, че закон за единство съществува навсякъде в Природата: едно първо място, един мъж, една жена, един баща, една майка, едно дете – всичко в света съществува по едно, а многото са негови отражения.

Как трябва да живеят хората, за да дойдат до това единство? – Много просто! Когато срещнете, ще го считате за ваш близен. И каквото прави ближният ви, ще считате, че е добро. Докато жената мисли, че мъжът ѝ може да я владее, тя е на крив път. И ако мъжът мисли същото за жена си, и той е на крив път. Това са заблуждения, от които те трябва да се освободят. Жената трябва да благодари на мъжа си, че той носи светлина. Мъжът трябва да благодари на жена си, че тя носи топлина. Какво правят съвременните мъже и жени? Когато жената получи светлина от мъжа си, който е просветен, тя започва да вижда погрешките му и го съди. Като види това, мъжът постепенно затваря ключовете на светлината и жената остава в тъмнина. Тогава тя започва да търси мъжа си и да плаче за него. Щом го търси, тя е в тъмнина. Щом вижда погрешките му и го съди, тя е в светлина. Това са криви разбирания в живота. Когато обичате мъжа си и живеете с него, ползвайте се от светлината му и никакви бележки не му правете. Как бил облечен, къде поглеждал, какво говорил – нито дума по това. Оставете го свободно да се проявява, както знае и както разбира. Изобщо считайте, че всичко, каквото ближният ви прави, е добро. За да постъпвате така, от вас се иска търпение.

Какво нещо е търпението? От какво се обуславя то? – За да има търпение, човек трябва да е дошъл до вътрешно разбиране на живота. Това разбиране се придобива тогава, когато във всичко и навсякъде човек вижда Бога. Той се е скрил във всички неща, но вие трябва да Го намерите. Така скрит, от никого незабелязан, Той следи хората, проверява ги кой докъде е достигнал в областта на знанието, на Любовта. Като знаете, че Бог е навсякъде, не правете разлика между хората: да считате, че едни са високо издигнати, а други – неразвити. Считайте, че и най-слабо развитите хора имат условия да растат. Те са в положението на малки деца, които могат да се развиват. Изкуство е за човека в злото да вижда доброто, в тъмнината да вижда светлината, в смъртта да вижда живота, в сиромашията да живее като богат, в невежеството да вижда смисъла на живота. Това всеки човек може да го постигне. Това изисква новата култура от всички хора. Който не разбира нещата така, той ще остане в сегашното си положение.

В света стават войни, раздори и крамоли. В който дом влезете, навсякъде – недоразумения, спорове и страдания. Едни се женят, други се развеждат. Всички търсят щастие, но това щастие трае само ден и половина. Всички плачат за изгубеното щастие. Жената плаче, че мъжът ѝ не се връща в дома си. Няма защо да плаче. След шест месеца той ще се върне, както Слънцето се връща. Мъжът владее северното полушарие. И мъжът не трябва да съжалява, че жена му не се връща къщи. И тя ще се върне след шест месеца, както Слънцето се връща от северното полушарие и отива в южното. Жената владее южното полушарие. Когато мъжът и жената се върнат в своето полушарие, Господ ще посети дома им. Ето защо всеки трябва да очаква времето, когато Слънцето ще влезе в неговия свят и ще му донесе необходимото благо. Понякога мъжът воюва с жена си, иска да я владее. Може ли северното полушарие да владее южното? Понякога жената иска да владее мъжа. Може ли южното полушарие да владее северното? Нито северното полушарие може да владее южното, нито южното – северното. Не се стремете да се завладявате едни други. Благото иде от Бога, а не от жената или от мъжа.

Всеки трябва да бъде на своето място и там да очаква благото, което му се пада. Следователно не е въпрос за завладяване на нещата, но за тяхното разбиране. Според новото разбиране на нещата вие трябва да знаете следното: мъжът може да люби Бога само чрез жената; жената може да люби Бога само чрез мъжа. Майката може да люби Бога само чрез детето. Детето може да люби Бога само чрез майката. Учителят може да люби Бога само чрез учениците. Учениците могат да любят Бога само чрез учителя. Това са отношения, закони, които никой не може да измени. Никакви педагогически правила не могат да заставят детето да люби Бога. Чрез майката обаче то може да люби Бога. Дете, което чрез майка си люби Бога, лесно може да се възпитава. Не може ли чрез майка си да люби Бога, това дете не се поддава на никакво възпитание. Всяко дете, което обича майка си, може да стане гениално. Не обича ли майка си, нищо не може да излезе от него. Ако не се обичате едни други, и от вас нищо не може да излезе. Който обича хората, който обича всички същества, той люби Бога – и от него човек ще излезе.

Сега желая ви да бъдете на местата си, за да получите навреме благото, което очаквате. Пригответе се за това благо, че като дойде, да го възприемете и да живеете съобразно законите на светлината и топлината.

Желая ви да се изслушвате и да се разговаряте с любов. Спазвайте законите на светлината и топлината, за да не съжалявате някога, че при най-голямото изобилие сте били в лишения и при най-голямото благо сте били нещастни. Мъчно е да изпълни човек изискванията на Любовта, но мъчните неща са красиви.

Желая ви да дойдете до новите разбирания, да си служите с езика на светлината и топлината. Когато придобиете този език, когато придобиете знанието и Любовта, всички ще ви очакват с нетърпение, с думите: „Добре дошли!“ Желая ви чрез Любовта да преодолеете всички мъкотии, а чрез знанието да махнете всички пречки.

Защо стават войни в света? Защо се явяват спорове, недоразумения и крамоли между хората? – Защото мъжът

се проявява сега. Слънцето отива в северното полушарие, дето работите се уреждат. Щом пролетта похлопа на вратата, мъжът впряга ралото и отива на нивата. Цял ден оре, разработва земята. Каква по-голяма война от тази? Всички червеи се разбягват. Мъжкият принцип продължава шест месеца и като свърши работата си, женският принцип ще дойде. Значи царството на мъжа трае шест месеца, шест седмици, шест дена, шест часа, шест минути. Имайте търпение да дочакате това време. Шест минути представляват един миг. Ако имате търпение, всичко ще се свърши в един миг. Ако нямате търпение, нещата ще продължат шест месеца.

В Божията Любов е благо то на човека.

*Десета съборна беседа, 22 септември, 5 ч.,
София, Изгрев*

ПРИЛОЖЕНИЯ

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

Дам (ост.) – обор

Дарак – работилница за развличване на вълна, памук и др.

Кимвал (гр.) – музикален инструмент от два медни диска, които се удрят един в друг и издават остър звук; ср.чинели

Краска (рус.) – цвят

Курна (араб.) – каменно или циментово корито под чешма или в баня, откъдето се гребе вода за миене

Лепта (гр.) – прен. – малък, но от сърце даден паричен дар за обществена или благотворителна цел

Мрави – нравки

Непреривно (рус.) – непрекъснато

Нощви (ост.) – корито, в което се меси хляб

Нуди (ост.) – принуждава

Пищеварителна система – храносмилателна система

Приправки (ост.) – подправки

Секвестирам (лат.) – поставям под възбрана, налагам запор

Симид (тур.) – хляб от бяло брашно, приготвен с нахутена мая

Скържави (ост.) – скъперници

Слог (рус.) – сричка

Трен (фр.) – влак

Тросък (ост.) – трескот – трева с пълзящо коренище и дребни класчета, която е опасен плевел

Уд (ост.) – орган на тяло, крайник

Хромел (гр.) – ръчна мелница от два камъка с диаметър до 30 см – единият е подставка, а другият се върти върху него с дървена дръжка

Шконто (ит.) – отбив, отстъпка

Щерна (ост.) – цистерна или водоем, обикновено със засталя вода

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Даниил** – старозаветен пророк, автор на „Книга на Даниил“, която спада сред пророческите книги в Библията. Тя разказва за преживяванията и виденията на Даниил по време на заточението му с евреите във Вавилон в годините на управлението на царете Навуходоносор и Валтасар. Тълкуването на сънищата, виденията и пророчествата на Даниил са пълни с богата символика и се отнасят към развитието на историята на човечеството.

² **Навуходоносор** (605-562 г. пр.Хр.) – вавилонски цар, основател на Нововавилонското царство. Построил е Висящите градини на Вавилон – едно от чудесата на света. В Библията е представен основно в Книгата на пророк Даниил, където е разкрит като тиранин и като Божи инструмент за наказание на Израил от неговите грехове.

Поредицата *Съборно слово* обединява в хронологичен ред беседите, изнасяни от Учителя на Седемте рилски езера, Витоша и в София на Изгрева, систематизирани досега като *рилски* и *съборни*.

ИЗДАДЕНИ ДОСЕГА КНИГИ В ПОРЕДИЦАТА СЪБОРНО СЛОВО

ВЕРИГАТА НА БОЖЕСТВЕНАТА ЛЮБОВ (2007), включва:

Годишни срещи на Веригата 1903-1909, Варна,
публикувани в книгата *Учителя във Варна* (1999)

Годишни срещи на Веригата 1910-1915, Търново,
публикувани в книгата *Всемировият Учител Беинса Дуно и*
Велико Търново т.1 (1995) и т.2 (1996)

МИРОВАТА ЛЮБОВ (2008), включва:

Беседи, обяснения и упътвания от Учителя, 1919, Търново

Беседи и напътвания от Учителя, 1920, Търново

Беседи, обяснения и упътвания от Учителя, 1921, Търново

НОВИЯТ ЖИВОТ (2009), включва:

Беседи, обяснения и упътвания от Учителя, 1922, Търново

Аз съм истинната лоза, цикъл беседи, Търново, 1922

Разумният живот, обяснения и упътвания от Учителя, 1924

Тихият глас, извънредни беседи, 1924-1930

ЛЮБОВ КЪМ БОГА (2007), включва:

Любов към Бога, Езерата, 1931

Нашето място, Езерата, 1931

Отиване и връщане, съборни беседи, София, Изгрев, 1931

КНИГАТА НА ВЕЛИКИЯ ЖИВОТ (2008), включва:

Ценното из книгата на Великия живот, Езерата, 1932

Бъдещото верую на човечеството, София, Изгрев, 1933

Великото в живота, Витоша, Яворови присои, 1934

Часът на Любовта, София, Изгрев, 1934

ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА ДУШАТА. ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ (2009),

включва:

Царският път на душата, Езерата и София, 1935

Да им дам живот, София, Изгрев, 1936

Учителя Петър Дънов

**ЦАРСКИЯТ ПЪТ НА ДУШАТА
ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ**

СЪБОРНО СЛОВО

1935–1936

Редактор
СПАСКА МИХОВСКА

Художник
ДАНИЕЛА ТОДОРОВА

Компютърен дизайн
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Печатни коли 22,5

Издателство
„БЯЛО БРАТСТВО“
02/ 9 634 313

izdatelstvo@bialobratstvo.info
www.bialobratstvo.info

Цена 14 лв.